

Torsdag den 30. november 2023 (D)

1

27. møde

Torsdag den 30. november 2023 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til klima-, energi- og forsyningsministeren om regeringens fremtidige klimapolitiske initiativer.

Af Lea Wermelin (S), Linea Søgaard-Lidell (V), Signe Munk (SF), Henrik Frandsen (M), Lise Bech (DD), Steffen W. Frølund (LA), Mona Juul (KF), Søren Egge Rasmussen (EL), Samira Nawa (RV), Morten Messerschmidt (DF), Franciska Rosenkilde (ALT) og Kim Edberg Andersen (NB).

(Anmeldelse 28.11.2023).

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 2 [afstemning]:

Forespørgsel til ældreministeren om nedskæringer på ældreområdet.

Af Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.

(Anmeldelse 04.10.2023. Fremme 10.10.2023. Forhandling 28.11.2023. Forslag til vedtagelse nr. V 11 af Pia Kjærsgaard (DF) og Kirsten Normann Andersen (SF). Forslag til vedtagelse nr. V 12 af Annette Lind (S), Hans Christian Schmidt (V) og Rosa Eriksen (M). Forslag til vedtagelse nr. V 13 af Marlene Harpsøe (DD), Katriene Daugaard (LA), Mette Abildgaard (KF) og Kim Edberg Andersen (NB). Forslag til vedtagelse nr. V 14 af Lotte Rod (RV)).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 24:

Forslag til lov om ændring af lov om en indekrysningsordning for høje energiregninger, lov om likviditetslån m.v. i forbindelse med indekrysningsordning for høje energiregninger og til energiintensive virksomheder m.v. og lov om Forsyningstilsynet. (Ændring af administrationsmodel for indekrysningsordningen og præcisering af Forsyningstilsynets opgavevaretagelse).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard). (Fremstilling 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 25:

Forslag til lov om ændring af lov om udstykning og anden registrering i matriklen og lov om tinglysning. (Gennemførelse af de resterende dele af grunddataprogrammets delaftale 1 og tilpasninger i forhold til Danmarks eksklusive økonomiske zone).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard). (Fremstilling 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 26:

Forslag til lov om ændring af lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold, lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v. og lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion. (Universaloplader til mobiltelefoner m.v., regler om kommunal støtte til bredbåndsudrulning, indhentning af oplysninger om elforbrug og indberetning af oplysninger om datacentres energimæssige ydeevne m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard). (Fremstilling 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 22.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om MitID og NemLog-in. (Ret til anvendelse af MitID-løsningen og NemLog-in til autentifikation i interne it-systemer og mulighed for tilslutning til MitID-løsningen for juridiske enheder, som er registreret i et andet EU-/EØS-land).

Af digitaliseringsministeren (Marie Bjerre). (Fremstilling 04.10.2023. 1. behandling 11.10.2023. Betænkning 22.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om ændring af lov om videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne. (Ændring af ordning for certificering af uddannelseselementer som led i en offentlig lederuddannelse på diplomniveau).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund). (Fremstilling 04.10.2023. 1. behandling 11.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 15:

Forslag til lov om ændring af taxiloven. (Mulighed for at undtage visse øer fra lovens anvendelsesområde).

Af transportministeren (Thomas Danielsen). (Fremstilling 04.10.2023. 1. behandling 26.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 16:

Forslag til lov om ændring af lov om private fællesveje, lov om letbane på Ring 3 og lov om anlæg af en ny Storstrømsbro og nedrivning af den eksisterende Storstrømsbro. (Etablering af en tilledelsesordning for ledninger, kabler og tilbehør i private fællesveje på landet og tilpasning af visse anlægslove til VVM-direktivet og naturbeskyttelsesdirektiverne).

Af transportministeren (Thomas Danielsen). (Fremstilling 04.10.2023. 1. behandling 26.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om udbygning af motorvej E20/E45 ved Kolding, anlæg af Kalundborgmotorvejens tredje etape og udbygning af rute 15, Ringkøbing-Herning.

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 26.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Forsøg med dobbelt-trailervognetog).

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

12) 3. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om rammerne for arealanvendelsen i Københavns Lufthavn, Kastrup.

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 11.10.2023. Betænkning 21.11.2023. Omtrykt. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

13) 3. behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af lov om luftfart. (Luftfartøjers adgang til luftfart inden for dansk område, delegation til private af visse opgaver på droneområdet og ændring af rammerne for Havarikommissionen for Civil Luftfart og Jernbanes undersøgelser m.v.).

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 11.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

14) 3. behandling af lovforslag nr. L 21:

Forslag til lov om ændring af lov om trafiksselskaber. (10-årige rute-kørselstilladelser til nulemissionsbusser).

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

15) Eventuelt: 3. behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af postloven, lov om Post Danmark A/S og lov om Det Centrale Personregister. (Rammer for den fremtidige postbefordring).

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 29.11.2023).

16) 3. behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og forskellige andre love. (Fælles opkrævning af arbejdsgiverbidrag, udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om modregningsadgang, nationale særregler for behandling af personoplysninger m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

17) 3. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 13.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

18) 3. behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love. (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 13.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

19) 3. behandling af lovforslag nr. L 30:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Bedre mulighed for udsat skolestart).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 13.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

20) 3. behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Sænkelse af klasseloftet i børnehaveklassen og på 1. og 2. klassetrin).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 24.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

21) 3. behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og lov om erhvervsuddannelser. (Justering af fleksibelt uddannelsesbidrag og aktivitetsafhængigt veu-bidrag for 2024, fastsættelse af modelparametre for erhvervsuddannelser til brug for beregning af lærepladsafhængigt arbejdsgiverbidrag for 2024, afskaffelse af færdiggørelsestaxameter på grundforløbet m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 24.10.2023. Betænkning 23.11.2023. Omtrykt. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

22) Forespørgsel nr. F 5:

Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren om regeringens vision for de almene gymnasier.

Af Lotte Rod (RV) og Martin Lidegaard (RV).

(Anmeldelse 27.10.2023. Fremme 03.11.2023).

23) Forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til udlændinge- og integrationsministeren om Udrejsecenter Kærshovedgård.

Af Mikkel Bjørn (DF) m.fl.

(Anmeldelse 03.11.2023. Fremme 07.11.2023).

24) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 27:

Forslag til folketingsbeslutning om at give mulighed for at fravælge halalcertificerede produkter i offentlige institutioner.

Af Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.

(Fremsættelse 03.11.2023).

25) 1. behandling af lovforslag nr. L 73:

Forslag til lov om ændring af lov om trossamfund uden for folkekirken. (Udskydelse af revisionsbestemmelse).

Af kirkeministeren (Louise Schack Elholm).

(Fremsættelse 08.11.2023).

26) Forhandling om redegørelse nr. R 2:

Ministeren for landdistrikters regional- og landdistriktspolitiske redegørelse 2023.
(Anmeldelse 04.10.2023. Redegørelse givet 04.10.2023. Meddelelse om forhandling 04.10.2023. Omtrykt 14.11.2023).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden**Formanden** (Søren Gade):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Astrid Carøe (SF):

Beslutningsforslag nr. B 88 (Forslag til folketingsbeslutning om en ny undersøgelse af gerningspersoner i voldtægtssager).

Zenia Stampe (RV) og Martin Lidegaard (RV):

Beslutningsforslag nr. B 89 (Forslag til folketingsbeslutning om styrkede rettigheder for varetægtsarrestanter).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Kl. 10:00

Samtykke til behandling**Formanden** (Søren Gade):

Det punkt, som er opført som nr. 15 på dagsordenen, kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet.

Det er givet.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 14:**Forespørgsel til klima-, energi- og forsyningsministeren om regeringens fremtidige klimapolitiske initiativer.**

Af Lea Wermelin (S), Linea Søgaard-Lidell (V), Signe Munk (SF), Henrik Frandsen (M), Lise Bech (DD), Steffen W. Frølund (LA), Mona Juul (KF), Søren Egge Rasmussen (EL), Samira Nawa (RV), Morten Messerschmidt (DF), Franciska Rosenkilde (ALT) og Kim Edberg Andersen (NB).
(Anmeldelse 28.11.2023).

Kl. 10:00

Formanden (Søren Gade):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 2 [afstemning]:**Forespørgsel til ældreministeren om nedskæringer på ældreområdet.**

Af Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.

(Anmeldelse 04.10.2023. Fremme 10.10.2023. Forhandling 28.11.2023. Forslag til vedtagelse nr. V 11 af Pia Kjærsgaard (DF) og Kirsten Normann Andersen (SF). Forslag til vedtagelse nr. V 12 af Annette Lind (S), Hans Christian Schmidt (V) og Rosa Eriksen (M). Forslag til vedtagelse nr. V 13 af Marlene Harpsøe (DD), Katrine Daugaard (LA), Mette Abildgaard (KF) og Kim Edberg Andersen (NB). Forslag til vedtagelse nr. V 14 af Lotte Rod (RV)).

Kl. 10:01

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse. Der foreligger fire forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 12 af Annette Lind (S), Hans Christian Schmidt (V) og Rosa Eriksen (M). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 59 (S, V, M, ALT og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 40 (SF, LA, KF, EL, RV, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 9 (DD).

Forslag til vedtagelse nr. V 12 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 11 af Pia Kjærsgaard (DF) og Kirsten Normann Andersen (SF), forslag til vedtagelse nr. V 13 af Marlene Harpsøe (DD), Katrine Daugaard (LA), Mette Abildgaard (KF) og Kim Edberg Andersen (NB) og forslag til vedtagelse nr. V 14 af Lotte Rod (RV) bortfaldet.

Dermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 24:

Forslag til lov om ændring af lov om en indefrysningsordning for høje energiregninger, lov om likviditetslån m.v. i forbindelse med indefrysningsordning for høje energiregninger og til energiintensive virksomheder m.v. og lov om Forsyningstilsynet. (Ændring af administrationsmodel for indefrysningsordningen og præcisering af Forsyningstilsynets opgavevaretagelse).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremstilling 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:03

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 106 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 2 (NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 25:

Forslag til lov om ændring af lov om udstykning og anden registrering i matriklen og lov om tinglysning. (Gennemførelse af de resterende dele af grunddataprogrammets delaftale 1 og tilpasninger i forhold til Danmarks eksklusive økonomiske zone).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:04

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 108 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 26:

Forslag til lov om ændring af lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold, lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til

Kl. 10:04

opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v. og lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion. (Universalopladere til mobiltelefoner m.v., regler om kommunal støtte til bredbåndsudrulning, indhentning af oplysninger om elforbrug og indberetning af oplysninger om data-centres energimæssige ydeevne m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 22.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:05

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:05

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 107 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 1 (NB).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om MitID og NemLog-in. (Ret til anvendelse af MitID-løsningen og NemLog-in til autentifikation i interne it-systemer og mulighed for tilslutning til MitID-løsningen for juridiske enheder, som er registreret i et andet EU-/EØS-land).

Af digitaliseringsministeren (Marie Bjerre).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 11.10.2023. Betænkning 22.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

Kl. 10:06

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:06

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 108 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 35:

Forslag til lov om ændring af lov om videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne. (Ændring af ordning for certificering af uddannelseselementer som led i en offentlig lederuddannelse på diplomniveau).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund).
(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 11.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

Kl. 10:06

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:06

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 106 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 2 (ALT).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 15:

Forslag til lov om ændring af taxiloven. (Mulighed for at undtage visse øer fra lovens anvendelsesområde).

Af transportministeren (Thomas Danielsen).
(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 26.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

Kl. 10:07

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:07

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 93 (S, V, M, DD, LA, KF, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 15 (SF og EL), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 16:

Forslag til lov om ændring af lov om private fællesveje, lov om letbane på Ring 3 og lov om anlæg af en ny Storstrømsbro og nedrivning af den eksisterende Storstrømsbro. (Etablering af en tilladelsesordning for ledninger, kabler og tilbehør i private fællesveje på landet og tilpasning af visse anlægslove til VVM-direktivet og naturbeskyttelsesdirektiverne).

Af transportministeren (Thomas Danielsen).
(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 26.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:07

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:08

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 106 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 1 (NB).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om udbygning af motorvej E20/E45 ved Kolding, anlæg af Kalundborgmotorvejens tredje etape og udbygning af rute 15, Ringkøbing-Herning.

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 26.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:08

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:08

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 101 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, RV, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 7 (EL og ALT), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Forsøg med dobbelttrailervognetog).

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

Kl. 10:09

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:09

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 103 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 5 (EL), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 3. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om rammerne for arealanvendelsen i Københavns Lufthavn, Kastrup.

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 11.10.2023. Betænkning 21.11.2023. Omtrykt. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:09

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:09

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 91 (S, V, M, DD, LA, KF, RV, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 17 (SF, EL og ALT), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 3. behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af lov om luftfart. (Luftfartøjers adgang til luftfart inden for dansk område, delegation til private af visse opgaver på droneområdet og ændring af rammerne for Havarikommissionen for Civil Luftfart og Jernbanes undersøgelser m.v.).

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 11.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

Kl. 10:10

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 3. behandling af lovforslag nr. L 21:**Forslag til lov om ændring af lov om trafikskoler. (10-årige rutekørselstilladelser til nulemissionsbusser).**

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

Kl. 10:10

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:10

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 108 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Kl. 10:10

Det næste punkt på dagsordenen er:

15) 3. behandling af lovforslag nr. L 22:**Forslag til lov om ændring af postloven, lov om Post Danmark A/S og lov om Det Centrale Personregister. (Rammer for den fremtidige postbefordring).**

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 12.10.2023. Betænkning 21.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 29.11.2023).

Kl. 10:11

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Jeg giver nu ordet til fru Jette Gottlieb, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:11

(Ordfører)

Jette Gottlieb (EL):

Tak for det. Jeg trak forslaget tilbage til udvalget, da vi havde anden behandling i forgårs, og det gjorde jeg, fordi der kom et nyt bilag, som satte spørgsmålstegn ved nogle af de baggrundsmæssige ting, der lå bag forslaget til postloven.

Generelt har jeg den oplevelse, at det, det handler om, er at privatisere og udlicitere al postfordeling i Danmark. Det ser ud til, at det helt kan underminere, at Post Nord i Danmark kommer til at fungere, i løbet af relativt kort tid, og så er det jo åbenlyst, at det ikke kan fungere på de vilkår, der er givet, og at det betyder, at der kommer en kæmpe forskel mellem by og land i vores postomdeling. Det gælder i forhold til priserne, hvor der kommer til at være en kæmpe forskel mellem store og små postforsendere, og der bliver et kæmpe problem for de omkring 300.000 personer, som er digitalt fritaget, og som vil få vanskeligt ved at få de meddelelser, de skal have, medmindre kommunerne skal have ekstraudgifter til det. Jeg mener, lovforslaget har nogle meget skævvridende implikationer, og det fik jeg ikke anledning til at få afkræftet i kraft i de spørgsmål, jeg nåede at stille i går.

Kl. 10:12

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Ønsker andre at udtale sig? Transportministeren, værsgo.

Kl. 10:13

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Jeg vil egentlig bare give udtryk for, at jeg håber, at alle har følt sig ordentligt behandlet i den her proces, uanset om man har været enig i forslaget eller ej. Det har ligget mig meget på sinde at få kommunikeret al den viden og de bekymringer, der er, uanset om det var henvendelsen fra Sverige eller fra Post Nord eller andre aktører.

Så kan jeg samtidig sige, at jeg ikke er enig. Postloven tager netop hensyn til, at hvis man vil have landsdækkende postvirksomhed og drive det, skal man have mindst et produkt i hver kategoriklasse til ensartede priser, så de bekymringer, som ordføreren her fremhæver, er jeg ikke enig i. Lige så vel kan man sige, at i forhold de landdistrikter, som har det allersværest, altså vores små øer, går vi jo ind med postaftalen og hjælper dem, fordi vi nu laver neutrale postløsninger, som alle leverandører har mulighed for at benytte sig af. Så selv om man sidder i de fjerneste afkroge af Danmark, som måske er verdens navle for dem, der bor der, så får man rent faktisk lige pludselig et frit valg, som man måske ikke nødvendigvis ville have haft i dag, fordi det ikke er så mange, som har haft den mulighed at kunne prioritere at komme ud til selv den mindste ø

i Danmark. Det er vigtigt for regeringen, at uanset hvor man bor i Danmark, skal man have en god postservice med det frie valg, og det løser vi her.

I forhold til ordførerens bekymringer for enkeltvirksomheder er det jo fair nok at tage den drøftelse, men en postlov må jo ikke indrettes til bestemte virksomheder. Så det, som ordføreren har efterspurg i forløbet, ville jo være ulovligt, altså at indrette en postlov til en bestemt virksomhed, og det er naturligvis heller ikke sundt. Derfor glæder jeg mig over det og synes, det er en glædens dag i dag, fordi vi nu langt om længe får en aftale om en postlov, hvad vi desværre ikke har haft i mange år.

Kl. 10:15

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Ønsker flere at udtale sig?

Det lader ikke til at være tilfældet. Så siger vi tak til transportministeren og går til afstemning.

Kl. 10:15

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 79 (S, V, M, LA, KF, RV, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 27 (SF, DD, EL og DF), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) 3. behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Til-lægspension og forskellige andre love. (Fælles opkrævning af arbejdsgiverbidrag, udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om modregningsadgang, nationale særregler for behandling af personoplysninger m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:15

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:16

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 103 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, RV, DF, ALT, NB og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 4 (EL), hverken for eller imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)).

Så forslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

17) 3. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 13.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:16

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:16

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 107 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 2 (NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

18) 3. behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love. (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 13.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:17

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 108 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 2 (NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Kl. 10:17

Det næste punkt på dagsordenen er:

20) 3. behandling af lovforslag nr. L 31:**Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Sænkelse af klasseloftet i børnehaveklassen og på 1. og 2. klassetrin).**

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 24.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

Kl. 10:18

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:18

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 1 (NB).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

19) 3. behandling af lovforslag nr. L 30:**Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Bedre mulighed for udsat skolestart).**

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 13.10.2023. Betænkning 23.11.2023. 2. behandling 28.11.2023).

Kl. 10:17

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:17

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

21) 3. behandling af lovforslag nr. L 32:**Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og lov om erhvervsuddannelser. (Justering af fleksibelt uddannelsesbidrag og aktivitetsafhængigt veu-bidrag for 2024, fastsættelse af modelparametre for erhvervsuddannelser til brug for beregning af lærepladsafhængigt arbejdsgiverbidrag for 2024, afskaffelse af færdiggørelsestaxameter på grundforløbet m.v.).**

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 24.10.2023. Betænkning 23.11.2023. Omtrykt. 2. behandling 28.11.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:18

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:18

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 108 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Inden vi fortsætter med dagsordenen, får man lige lejlighed til at forlade salen i god ro og orden.

Det næste punkt på dagsordenen er:

22) Forespørgsel nr. F 5:

Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren:

Hvad er regeringens vision for de almene gymnasier, herunder for formålet med gymnasierne og for udviklingen af fagene?

Af Lotte Rod (RV) og Martin Lidegaard (RV).

(Anmeldelse 27.10.2023. Fremme 03.11.2023).

Kl. 10:20

Formanden (Søren Gade):

Vi skal nu i gang med en forespørgselsdebat, og det indebærer, at ordførerne skal logge sig af på deres normale pladser og derefter rykke frem på de forreste rækker og logge sig ind. Det vil jeg bede ordførerne om at gøre nu.

Jeg skal samtidig gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 5. december 2023.

Så er forhandlingen åbnet. Og jeg giver nu ordet til ordføreren for forespørgerne, fru Lotte Rod, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 10:22

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Lotte Rod (RV):

Tak for det, formand. Gymnasietiden er en fed tid. Det var der, jeg læste Søren Kierkegaard og for første gang prøvede det der med at sidde oppe hele natten sammen med min ven Steffan for at skrive 1. g-opgaven færdig, og hvor solen pludselig stod op. Det var historie-opgaven i 2. g, hvor jeg skrev om kvinders valgret og tilbragte en hel del timer nede i kælderen på biblioteket i Aabenraa for at læse forhandlingerne her fra Folketinget.

Det var old, som jeg ikke havde nogen idé om hvad jeg skulle bruge til, men hvor man bare ikke kunne lade være med at blive fuldstændig opslugt af Hannes fortællinger om guder, om søjler og om vaser. Det var kemi med K.P., som man bare havde lyst til at stå på tæer for. Det var samfundsfag med Ernst, som jeg var rygende uenig med og derfor havde nogle ret spændende diskussioner med. Det var spansk med Flemming, det var biologi med Birthe, det var matematik med Torben og billedkunst med Kirsten.

Det var også puttegrandprix, hvor jeg stadig er lidt sur over, at det ikke var os i 1. V, der vandt. Det var fællessamlinger – jeg kan selvfølgelig især huske den med Ulla Tørnæs. Det var fredagscafé. Det var studietur. Det var galla og lancier. Og så var det ikke mindst Gymnos – det var vores blad, som jeg var redaktør på.

Sammen med Benny og Christian og de andre tjente vi så mange penge på det blad, at vi gerne ville give skolen et bordfodboldbord. Det brugte jeg det meste af min tid i 3. g på at forhandle med rektor om, fordi rektor var lidt bange for, at det ville skade skolens image som en seriøs uddannelsesinstitution. Så kompromiset blev ligesom,

at vi kunne få lov til at stille det ved trappen nede i kantinen – og jeg kvitterede så med at banke rektor 10-0 i indvielseskampen.

Vi har her i Folketinget rigtig mange vigtige snakke om erhvervsuddannelserne, og de uddannelser skal være lige så gode som gymnasierne, men det er altså lidt, som om Folketinget har glemt gymnasierne. For vi har nogle virkelig gode gymnasier i Danmark, det er nogle virkelig vigtige år i rigtig mange unges liv, og vores gymnasier er en succes, som vi kan være stolte af, men regeringen har ikke holdt et eneste møde i gymnasieforligskredsens siden valget, og foreløbig er den eneste politik, jeg har hørt fra regeringen, at man vil have færre unge til at gå i gymnasiet.

Det mener jeg Folketinget kan gøre bedre, og derfor har vi den her debat i dag, hvor ministeren og alle ordførere får chancen for at fortælle, hvad vi egentlig vil med gymnasierne.

Kl. 10:25

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Vi siger foreløbig tak til ordføreren for forespørgerne, fru Lotte Rod fra Radikale Venstre. Jeg giver nu ordet til børne- og undervisningsministeren for en besvarelse af forespørgslen.

Kl. 10:25

Besvarelse

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak til fru Lotte Rod og Radikale Venstre for at spørge ind til regeringens visioner for gymnasierne. Det almene gymnasium, stx, og 2-årig hf tæller som almen gymnasiale uddannelser. Men jeg vil tillade mig at besvare spørgsmålet lidt bredere. For jeg mener, at alle fire gymnasiale uddannelser spiller en central rolle i vores uddannelsessystem og samfund.

Syv ud af ti unge vælger i dag en gymnasial uddannelse efter grundskolen. Det gør de, fordi de gymnasiale uddannelser er gode, og fordi det er fagligt stærke uddannelser, der danner vores unge til det samfund, som de bliver og allerede er en del af. Gymnasierne ligger oftest relativt tæt på, hvor de unge bor, og de tilbyder et attraktivt ungdomsmiljø, der er præget af en lang række aktiviteter som idræt, teater, politik, fester og bordfodbold, hørte vi, hvor de unge møder hinanden på tværs af holdninger og værdier, danner venskaber, udvikler sig som mennesker og engagerer sig i verden.

Der er høj trivsel blandt eleverne i gymnasiet. I de årlige trivselsmålinger, hvor eleverne bliver spurgt, om de er glade for at gå i skole, svarer eleverne i gennemsnit, at de ligger på fire ud af fem, altså hvor fem er højest. Det er i øvrigt et tal, der har ligget stabilt år efter år. Samtidig kan vi se, at frafaldet på de gymnasiale uddannelser sammenlignet med andre er forholdsvis lavt. Så gymnasierne spiller en vigtig rolle i forhold til at give unge en god start på voksenlivet fyldt med venskaber, oplevelser og viden.

Men gymnasierne spiller også en vigtig rolle i forhold til samfundet mere bredt set. De er jo et meget centralt led i fødekæden til de videregående uddannelser. Det handler bl.a. om uddannelserne inden for velfærdssamfundet. Det kan være uddannelserne til pædagog, sygeplejerske og lærer. Mange af dem har en gymnasial uddannelse bag sig. Det handler også om uddannelserne til ingeniør, kemiker, biolog og uddannelserne til folk, der er med til at løse klimaudfordringen, og en lang række andre videregående uddannelser. De danske gymnasier er på mange måder en stor succes og afgørende for både samfundsudviklingen, velstanden og velfærden. Men måske skal jeg spole lidt tilbage, før jeg taler om regeringens ambitioner for de gymnasiale uddannelser.

I den allerførste paragraf i gymnasieloven er formålet beskrevet. Der står sådan her:

»Formålet med uddannelserne omfattet af denne lov er at forbedre eleverne til videregående uddannelse, herunder at de tilegner

sig almindelse, viden og kompetencer gennem uddannelsens kombination af faglig bredde og dybde og gennem samspillet mellem fagene.«

Formålsparagraffen gælder både for teknisk gymnasium, handelsgymnasium, alment gymnasium og hf. Gymnasierne skal altså sikre, at unge får en almen dannelse, at de lærer at forholde sig aktivt til deres samfund og samtid, og at de forstår, hvad det vil sige at være borger i et demokratisk samfund, hvor vi har et ansvar for fællesskabet. De skal, når de har fået huen på, være mere vidende, kompetente, reflekterende og kritiske mennesker, end da de startede i gymnasiet.

Men gymnasiet skal også forberede de unge til de videregående uddannelser. Det er faktisk det, der står i den allerførste sætning. Den almene dannelse kan ikke stå alene. Gymnasiet skal derfor vælges af unge, der ønsker at forberede sig til at studere. Det er det, der er hele formålet, og det er ikke et formål, vi har tænkt os at ændre på. Vi mener, det formål er, præcis som det skal være, men vi trænger måske til en politisk diskussion af, hvordan det går med det. For jeg tror, at gymnasiets store popularitet har haft nogle utilsigtede konsekvenser, som vi bør kigge nærmere på. F.eks. skal det boglige niveau i gymnasiet jo være højt. Det skal ikke sænkes for at kunne rumme det meste af en ungdomsårgang. Tværtimod ønsker jeg, at dem, som går i gymnasiet, skal stå på tær. Det gælder i alle fag: matematik, fysik, billedkunst, dansk og resten af gymnasiets fagække.

Derfor vil regeringen se på, hvordan vi kan styrke det studieforberedende element i de gymnasiale uddannelser. Dem, som går i gymnasiet, skal have lyst til at blive dygtigere, til at fortsætte med at uddanne sig, til at styrke fagligheden og til at blive studerende. Men vi kan se, at en stigende andel af studenter ikke påbegynder en videregående uddannelse umiddelbart efter deres studentereksamen. Hvorfor? Jeg tror måske, det skyldes, at gymnasiet er blevet standardløsningen for rigtig mange unge, og at for mange unge vælger gymnasiet, selv om de måske ikke er motiverede til det og uden at have reflekteret nærmere over, at det jo er en uddannelse, der skal forberede til de videregående uddannelser.

Kl. 10:30

Vi skal sikre, at alle unge tager uddannelsesvalget på et oplyst grundlag, så dem, der går i gymnasiet, føler sig tilrette der, og at det er det rigtige valg for dem. Det er både vigtigt for de unge og for fællesskabet i gymnasiet. For gymnasiet er ikke for alle, og det skal ikke være det valg, man træffer, fordi man ikke lige kan overskue, hvad der ellers er af valgmuligheder. Og der er ikke noget galt i, at gymnasiet ikke er for alle, tværtimod; vi er jo forskellige som mennesker, og der er brug for alle i det danske samfund. Hvis du oplever, at gymnasiet er nederlag på nederlag, kan det også tage uddannelsesmodet fuldstændig fra dig, og det er efter min mening bedre, at vi deklarerer ordentligt fra start af, altså at det her er en boglig uddannelse på et højt niveau med det formål at forberede til videregående uddannelser, og her står vi på tær i alle fag. Det er bl.a. derfor, regeringen vil se på mulighederne for at skærpe adgangen til de gymnasiale uddannelser.

Jeg har sat et analyseapparat i gang i ministeriet for at finde ud af, hvordan elever, der er kommet ind i gymnasiet med de laveste karaktergennemsnit fra grundskolen, klarer sig. Unge på 15-16 år har ikke nødvendigvis lyst til at låse sig fast på en bestemt uddannelsesretning, og det kan jeg sådan set sagtens forstå. Det er den diagnose, som Reformkommissionen stiller i forbindelse med deres forslag om en ny ungdomsuddannelse, og det synes jeg vi skal være opmærksomme på i indretningen af uddannelsessystemet. Derfor vil vi i regeringen arbejde videre med Reformkommissionens anbefalinger til en ny ungdomsuddannelse. Vi har ikke lagt os fast på, hvordan vi skal gøre det, men vi har et ønske om, at der skal ske noget

markant nyt med uddannelseslandskabet, og at status quo ikke er en mulighed.

Når det handler om fagene i gymnasiet, er det som sagt min og regeringens holdning, at de altid skal være på et fagligt højt niveau. Når man vælger gymnasiet, skal man kunne stole på, at man bliver udfordret. Man må ikke gå ud af gymnasiet med en følelse af, at man skøjtede let og elegant igennem det hele uden en dråbe sved på panden. Og fagene skal udvikle sig, når der er behov for det, f.eks. hvis læreplanens rammer og bindinger ikke virker efter hensigten, eller hvis samfundsudviklingen medfører behov for det. Alle læreplaner i gymnasiet blev revideret i 2017 som led i implementeringen af gymnasireformen fra 2016, og siden da er der sket revision af udvalgte læreplaner i 2020 og i 2022, og hvert år justeres vejledningerne til de gymnasiale læreplaner i de enkelte fag for at understøtte den løbende udvikling i fagene.

Til slut vil jeg gerne nævne, at vi i regeringen ønsker at styrke gymnasiedækningen i landdistrikterne, og det vil vi se på ved at justere på de økonomiske styringsmodeller og muligheden for at skabe campusdannelser, bl.a. mellem gymnasier og erhvervsuddannelser, så vi skaber et attraktivt og godt ungdomsmiljø for alle, uanset hvilken type ungdomsuddannelse de vælger. De lokale ungdomsuddannelser bør være de unges førstevalg. Hvorfor skulle de rejse langt hver eneste morgen, hvis de kan finde en uddannelse af samme kvalitet, både fagligt og socialt, i deres egen baghave? Vi har fagligt og dannelsesmæssigt stærke gymnasiale uddannelser i dag, som de unge i stor stil vælger, men vi skal ikke være blinde for, at der er steder, hvor gymnasierne kan stå skarpere, i forhold til hvad der rent faktisk er beskrevet i formålsparagraffen. Tak for ordet.

Kl. 10:34

Formanden (Søren Gade):

Tak til ministeren. Der er nu adgang til én kort bemærkning fra hver af ordførerne. Den første, der har bedt om ordet, er fru Lotte Rod, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 10:34

Lotte Rod (RV):

Er det virkelig regeringens største vision for det almene gymnasium, at der er færre unge, der skal vælge en erhvervsuddannelse bagefter?

Kl. 10:34

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 10:34

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det tror jeg ikke jeg sagde. Men visionen for gymnasiet er, at den allerførste sætning i formålsparagraffen lykkes; det er at forberede unge til videregående uddannelse. Og når vi ser tal, der viser, at en faldende andel af unge overgår til videregående uddannelse umiddelbart efter gymnasiet, så synes jeg, der burde ringe nogle alarmklokker. Vi burde interessere os for, hvem det er, der ikke bruger deres studenterhue til at læse videre, for så lever vi jo ikke op til formålsparagraffen. I virkeligheden mener jeg, at diskussionen er, om vi vil have en ny formålsparagraf eller ej, og det er der, hvor jeg siger, at vi egentlig synes, at formålsparagraffen er god. Det er et forløb, der skal sikre, at de unge får lyst til og er i stand til at gennemføre en videregående uddannelse.

Kl. 10:35

Formanden (Søren Gade):

Fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 10:35

Kl. 10:38

Marlene Harpsøe (DD):

Først tak til ministeren for talen. Regeringen skriver jo i regeringsgrundlaget, at man vil komme med et udspil til en ny elevfordelingsmodel, der gør op med den her skæve elevsammensætning, som vi ser rundt omkring. Så derfor vil jeg gerne høre, om ministeren kan sige noget mere konkret om, hvornår det her udspil kommer.

Kl. 10:35

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 10:35

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg kan i hvert fald sige, at der ikke er en ny elevfordelingsmodel på plads til optaget i august 2024. Jeg mener, at en elevfordelingsmodel har to opgaver, den skal løse: Dels skal den give mulighed for at gribe ind, hvis der opstår en skæv etnisk elevsammensætning på et gymnasie, altså hvor dem, der søger gymnasiet, ikke afspejler de unge, der bor i lokalområdet; dels skal den også sikre et tilstrækkeligt elevgrundlag til gymnasier i landdistrikterne. Og det skal alt sammen ske, under hensyntagen til at elevernes egne ønsker skal veje tungt. I år havde vi 94 pct., der fik deres førstprioritet opfyldt – det synes jeg faktisk er ret flot. Det skal vi ikke glemme, når vi skal udarbejde en elevfordelingsmodel. Det må ikke blive en ren flytten rundt på ludobrikkerne; vi skal også huske, hvad de unge selv går og ønsker sig.

Kl. 10:36

Formanden (Søren Gade):

Hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:36

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak. Jo højere karakterer, man har med sig fra folkeskolen, når man kommer i gymnasiet, jo lavere er frafaldet. Vil regeringen på den baggrund så skærpe adgangskravene markant for at komme på gymnasiet?

Kl. 10:36

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 10:36

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det er rigtigt, at der er en fuldstændig entydig sammenhæng mellem, hvor lave karakterer man har med fra grundskolen, hvor meget fravær man har, og hvor god en studentereksamen man får, og hvor mange der læser videre på en videregående uddannelse og klarer sig godt bagefter. Det er fuldstændig, som man forestiller sig, hvis man kigger på tallene. Det, man også kan se, hvis man kigger på tallene, er, at jo mere du hæver adgangskravet fra grundskolen, jo skævere en elevsammensætning kommer der på gymnasiet. Altså, der vil være flere piger end drenge, der lever op til kravet; der vil være flere med dansk baggrund end med udenlandsk baggrund; der vil være flere fra akademiske familier end fra ufaglærte familier; der vil være flere fra kommuner med en stærk uddannelsestradition og færre fra kommuner med en svag uddannelsestradition.

Derfor vil jeg sige, at hvorvidt vi ønsker at skærpe det markant, afhænger nok af, hvad man forstår ved »markant«. Men jeg kan i hvert fald sige, at de forslag, der har været i debatten om at hæve karakterkravet helt op til et gennemsnit på 7, vil have ret store konsekvenser for, hvem der vil have adgang til de 3-årige gymnasiale uddannelser.

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mads Olsen fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:38

Mads Olsen (SF):

Tak. Hvis jeg hørte ministeren rigtigt, sagde han, at man vil styrke gymnasierne i landdistrikterne. Derfor er jeg nysgerrig på, hvorfor man i regeringens udspil til finanslov lagde op til, at det midlertidige tilskud til gymnasierne i Udkantsdanmark skulle udløbe, og hvorfor man så skulle lade bl.a. os i SF kæmpe for at få det igennem igen, så man kunne holde hånden under f.eks. Høng Gymnasium, hvor det jo blev fejret med kage.

Kl. 10:38

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 10:38

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Først og fremmest vil jeg sige velkommen i Folketinget til hr. Mads Olsen fra SF. Jeg håber, at du får en god tid her. Jeg tror, jeg vil svare på dit spørgsmål ved at sige, at jeg er rigtig glad for det, der er blevet resultatet af finanslovsforhandlingerne, altså at den halve million, som nogle gymnasier i landdistrikter har fået de sidste par år, men som stod til at udløbe til nytår, bliver forlænget.

Som jeg også sagde i min tale, har jeg en ambition om at lave en generel taxameteromlægning af hele ungdomsuddannelsesområdet, som primært skal sikre, at der er et bedre grundlag for at drive ungdomsuddannelser i landdistrikter, end der er i dag, i erkendelse af at gymnasier, der starter op med tre 1. g-klasser, har større omkostninger pr. elev, end et gymnasium, der starter op med 14 1. g-klasser. Det synes jeg ikke at økonomidelen i dag tager tilstrækkeligt hensyn til, og det er på lang sigt den egentlige løsning på den udfordring. På kort sigt er jeg glad for, at vi fik fyldt hullet op.

Kl. 10:39

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere, der har bedt om en kort bemærkning fra ordførernes side. Vi siger foreløbig tak til ministeren. Vi går nu over til forhandlingen, og der gælder de almindelige regler for korte bemærkninger. Jeg giver nu ordet til ordføreren for forespørgerne, fru Lotte Rod, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 10:40

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Lotte Rod (RV):

For nylig spillede en flok gymnasieelever til frivilligfest på det lokale plejehjem. De spillede Elvis Presley, Kim Larsen og alt det, de tænkte kunne gøre de gamle glade, fortæller Asger. Han kom til at spille i band, da hans musiklærer, Allan, på Vestjysk Gymnasium Tarm tog fat i en flok af de nystartede gymnasieelever og sagde: Skal I ikke have et band og ud at spille? Allan så eleverne, og nu kommer han og låser op i musiklokalet, og så kan de bare øve, og det gør de gerne to-tre gange om ugen, og de springer også gerne spisefrikvarteret over for det. De har også spillet på den lokale skole i Tarm. Og som Asger siger: Det er jo noget af det, gymnasiet kan. Man har selv ansvaret, men nogle hjælper en på vej.

Samfundsfaglærer Jeppe har lavet et debathold, og i mandags havde de besøg af LAU's formand, som nemlig har vundet DM i debat. De diskuterer svære emner, og de skal argumentere for noget andet, end de selv mener. Og selv om de er rygende uenige, har de

et fedt fællesskab. For som Asger siger, er det virkelig fedt at møde nogle, som har de samme faglige interesser som en selv. Derfor handler gymnasiet jo ikke bare om at komme videre. Det har også en værdi i sig selv, og det synes jeg vi skulle skrive tydeligere i formålet. For hvad er det egentlig for en ungdomsgeneration og hvad er det dermed for et samfund, vi gerne vil have?

I Radikale Venstre vil vi gerne have frie, myndiggjorte mennesker, som træffer egne valg; mennesker, som tør at tænke nyt, som tager ansvar, og som er personligheder, der deltager aktivt i fællesskabet. Vi tror på dannelsen som en vigtig vej til at skabe nuancer og mangfoldighed og værdighed i et demokratisk samfund, og at gymnasiet sætter mennesker fri, så de kan tage ansvar i en verden, der ellers godt kan se lidt kaotisk ud. Gymnasiet rummer så ufattelig mange muligheder for at udfolde sig fagligt. Det er et rum, der er dedikeret til fordybelse og til åndsfrihed, og det er en måde at forholde sig til sine omgivelser på. Det er det med at ville vide mere om verden og så få lov til at få vejledning i form af bøger og film og andre kilder om netop det emne, som optager en.

Vi har gode gymnasier, og jeg synes, de fortjener, at vi vil dem, og at vi udvikler dem. Jeg synes også, vi har nogle fejl fra de seneste reformer, som vi godt kunne rydde lidt op i. Først og fremmest synes jeg, vi burde tænke lidt over, om det gør noget godt, at vi har lavet et grundforløb, som kaster unge ud i nogle relationer for så lige bagefter at skille dem ad igen på et tidspunkt, hvor vi så ovenikøbet også lige giver dem to eksamener i nogle fag, som de kun har haft i få måneder. Asger har fortalt mig, at han synes, grundforløbet var en ret ubehagelig venteposition, egentlig både fagligt og socialt, fordi man ligesom stod stille og ikke rigtig kunne komme ordentligt i gang. Den faglige interesse blev lavere, og det der med at have prøver lige med det samme gjorde faktisk også noget ret dårligt for klassefællesskabet, fordi det så kom til at handle mere om at sammenligne sig med hinanden. Jeg synes, vi skal afskaffe grundforløbet og i stedet for lave stærke klassefællesskaber fra den første dag, man starter.

På gymnasiet kan karaktererne også komme til at føles som det mest afgørende for ens fremtid, og det får faktisk mange unge til jo bare at ville præstere det bedste, så der ikke bliver plads til at være nysgerrig og lave fejl. I kender alle sammen selv undersøgelserne af, at unge i dag rækker hånden op for at sige det, de tror læreren gerne vil høre, for at få en god karakter og ikke, fordi de faktisk har lyst til at blive dygtigere og klogere.

Jeg vil gerne udvikle fagene løbende. Jeg synes, at det præcis som i folkeskolen giver god mening at have en pædagogisk samtale med lærerne om at udvikle fagene, men jo også selve fagrækken og eksamensformerne. F.eks. ville jeg synes, det gav enormt god mening at kunne få et valgfag i pædagogik. Jeg vil gerne have en ny karakterskala. Jeg vil gerne have blandede gymnasier. Og så vil jeg gerne holde fast i, at gymnasiet ikke kun skal være for piger fra de veluddannede familier. Det skal selvfølgelig blive ved med også at være for drenge, også at være for indvandrere, også at være for os, der kommer fra provinsen.

Så jeg elsker gymnasietiden. Jeg ved også godt, og jeg kan også godt huske, at det også er svært og bumlet at finde frem til, hvem man er, og hvad man godt kan lide, og at finde ud af det med kærester og venner og forældre. Det er en eksistentiel dannelse, det er en frisættelse, og det er en myndiggørelse, som vi skal værne om og udvikle.

Så vil jeg gerne læse en vedtagelsestekst op, som er på vegne af Enhedslisten, Alternativet og så de to partier i gymnasieforligskredsen SF og Radikale Venstre:

Forslag til vedtagelse

»Gymnasiet udvikler faglig indsigt og studiekompetence hos unge over hele landet. Uddannelsen har et dannelsesperspektiv med vægt på elevernes udvikling af personlig myndighed og ansvar over for omverdenen: medmennesker, natur og samfund.

Folketingets partier er enige om, at der er brug for løbende at udvikle gymnasierne.

Folketinget har som ambition, at de næste generationer skal være dygtige, selvstændige, gode til at samarbejde og have tillid til egne muligheder.

Folketinget vil bekæmpe den stigende mistrivsel blandt unge og det faldende mod til at turde drømme og tænke anderledes.

Folketinget vil sikre, at der også fortsat skal være gymnasier over hele landet, så alle unge har en uddannelse tæt på, hvor der er gode muligheder for at vælge fag på højt niveau.

Derfor ønsker Folketinget, at regeringen indkalder til forhandling om gymnasiet, herunder udvikling af fag og klassefællesskab.« (Forslag til vedtagelse nr. V 15).

Kl. 10:46

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Forslaget til vedtagelse vil indgå i de videre drøftelser.

Der er foreløbig to, der har ønsket ordet for en kort bemærkning. Fru Anni Matthiesen fra Venstre, værsgo.

Kl. 10:46

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, og tak for ordførertalen. Har Radikale Venstre et ønske om at ændre gymnasielovens formålsparagraf?

Kl. 10:46

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:46

Lotte Rod (RV):

Ja, jeg kunne godt tænke mig, at vi havde et formål for gymnasierne, som også i højere grad lægger vægt på, at gymnasiet har et formål i sig selv.

Kl. 10:46

Formanden (Søren Gade):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 10:46

Anni Matthiesen (V):

Synes Radikale Venstre ikke, at det er et problem, at en større og større andel af de unge mennesker, der får en studenterhue, faktisk ikke bruger den i forhold til at tage en videregående uddannelse?

Kl. 10:47

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Kl. 10:47

Lotte Rod (RV):

Nej, ikke hvis de vælger f.eks. at tage en erhvervsuddannelse bagefter. Det er jo en gammel diskussion herinde, hvor vi tidligere bl.a. har lagt arm med Socialdemokraterne, som syntes, at det var at dobbeltuddanne sig, og derfor skulle man straffe gymnasierne for, at unge bagefter tog en erhvervsuddannelse. Jeg tror, at det for nogle er den rigtige vej, at man får lov til at følges med sine venner, at man får nogle flere år til at modnes, og man kan blive en rigtig dygtig håndværker bagefter.

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:47

skrev om, hvordan arbejderbørn skulle få lov til at fylde med deres hverdag og deres kultur i skolen. Det, der bliver foreslået nu, er jo bare at sige: Så lukker vi døren. Så siger vi til dem, at de ikke må komme ind. Jeg tror på, at vi skal skabe uddannelser, som giver mulighed til børn fra mange forskellige familier.

Kl. 10:50

Frederik Vad (S):

Nu taler ordføreren om frihed, at være et frit menneske, at kunne tænke anderledes, at kunne tænke ud af boksen og at bidrage til samfundsdebatten og sådan noget. Alle dem, som rækker hånden op hele tiden for at få den gode karakter, er jo én gruppe af elever, der er disponeret for igennem gymnasiet at kunne det. Men vi ser jo bare, at det er hver fjerde, mener jeg, af de dårligst præsterende elever fra grundskolen, som nu vælger gymnasiet. Det har været stigende de sidste 20 år. Og vi ser, at der er rigtig mange, der forsøger at klare sig igennem hver skoledag, og som ikke vil høres af læreren, fordi de er bange for at blive afsløret i ikke at kunne engelsk, ikke at kunne dansk ordentligt eller ikke at kunne fysik.

Jeg undrer mig lidt over, at det, der hedder faglig mistrivsel, ikke har mere fokus, og at det ikke får større opmærksomhed. Altså, det er det, der handler om, at man har valgt noget af identitetshensyn eller sociale hensyn til ens kammerater eller på grund af et pres udefra, og at man ikke kan finde ud af at fungere i det miljø og ved hjælp af en overlevelsestrategi skal slæbe sig igennem skolen i 3 år. Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge ordføreren: Hvor er den gruppe mennesker i Radikale Venstres dannelsesideal?

Kl. 10:48

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Kl. 10:48

Lotte Rod (RV):

Det er da lige præcis for at bryde den sociale arv, at jeg er så meget imod, at Socialdemokratiet sammen med nogle af de blå partier vil sætte adgangskravene op. Jeg synes jo, at det er meget mere interessant at sige: Når vi nu kan se, at der f.eks. er så mange, der har svært ved matematik, er løsningen så, at de slet ikke skal være der, og at man dermed forstærker den sociale arv, eller er løsningen at kigge på pædagogikken og didaktikken? Jeg har f.eks. lige mødtes med en af dem i Danmark, der ved mest om, hvordan man kan udvikle matematikundervisningen og komme til at undervise på en måde, sådan at den bliver mere for alle.

Kl. 10:49

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Kl. 10:49

Frederik Vad (S):

Det her handler jo ikke om folk, der har svært ved matematik. Det handler om folk, der ikke kan matematik. Det er jo det, det handler om. Jeg synes, at det er sådan en omvendt form for beskyttelse. Altså, det er, synes jeg, at vende verden på hovedet. Der er en gruppe unge, som vi straffer ved at bilde dem ind, at de kan få en studentereksamen. Er det ikke en eller anden form for pres, vi lægger ned over dem? Kan vi være det bekendt? Det synes jeg egentlig ikke.

Kl. 10:49

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Kl. 10:49

Lotte Rod (RV):

Kan vi være bekendt at forstærke den sociale arv? De store, gamle socialdemokratiske tænkere skrev om arbejderkultur i skolen. De

Formanden (Søren Gade):

Hr. Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne. Værsgo.

Kl. 10:50

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg bliver lidt nysgerrig på det, som fru Lotte Rod nævner om ændringen af formålsparagraffen. Fru Lotte Rod siger, at hun ønsker, at gymnasiet i højere grad skal have et formål i sig selv. Kan ordføreren uddybe, hvad der præcis menes med det? Hvordan skulle den her formålsparagraf konkret se ud? Hvad vil det sige, at gymnasiet har et formål i sig selv?

Kl. 10:50

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Kl. 10:50

Lotte Rod (RV):

Jeg er optaget af, at vi igennem 20 år nu har styret vores uddannelser ud fra, at det hele tiden handler om at komme videre, altså at uddannelsen i sig selv bliver gjort til et middel. Unge er derfor bange for at komme bagud, fordi alt handler om ikke at komme bagud, sådan at man kan blive ved med at komme videre.

Jeg synes, at for rigtig mange unge har gymnasiet jo en værdi i sig selv. Det, der sker i løbet af de 3 år, er i sig selv en vigtig dannelses, og problemet er jo, at man i dag forstår vores formålsparagraf sådan, at vi straffer gymnasierne for det, hvis der er en ung, der i løbet af gymnasietiden finder ud af, at vedkommende har lyst til at tage en erhvervsuddannelse bagefter. Det giver jo ingen mening.

Kl. 10:51

Formanden (Søren Gade):

Hr. Rasmus Lund-Nielsen.

Kl. 10:51

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg synes ikke, at jeg får et svar på, præcis hvordan formålsparagraffen skulle se ud. Derudover ville det, hvis vi vælger at ændre formålsparagraffen, jo også være på bekostning af det, der allerede er i formålsparagraffen. Det vil sige, at man jo så i mindre grad gør den f.eks. studieforberedende, og så gør vi da i hvert fald ikke noget godt for den sociale arv. For det er jo netop at sikre, at de bliver løftet til at kunne tage en videregående uddannelse. Hvordan forholder ordføreren sig til det?

Kl. 10:52

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Kl. 10:52

Lotte Rod (RV):

Det store pres, som mange unge i dag oplever, kommer jo af, at man hele tiden skal spejle sig i et mål, man har sat sig. Altså, hele præstationskulturen er jo båret af, at man hele tiden skal præstere for at komme videre.

Ligesom jeg gerne vil have, at folkeskolen skal stå i sin egen ret, kunne jeg godt tænke mig, at vi tydeliggør, at gymnasierne selvfølgelig er studieforberedende, men jo også har en værdi i sig selv. For i løbet af gymnasiet skal man have lov til også at være i

en form for boble, hvor man kan fordybe sig, hvor man kan være nysgerrig, og hvor det ikke fra første dag handler om, at man skal vælge strategisk for at få de højeste karakterer, sådan at man kan komme videre.

Kl. 10:52

Formanden (Søren Gade):

Fru Anne Hegelund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:52

Anne Hegelund (EL):

Tak for talen. Jeg kunne rigtig godt tænke mig at vide lidt om, hvad I tænker omkring at løfte flere unge i forhold til det med, om man skal læse videre – at det skal være okay at være i tvivl om, når man starter, om man vil have en videregående uddannelse, og at gymnasiet kan være det, der er med til, at man finder ud af, om det er noget for en, og at man måske også bliver løftet, hvis der er nogle steder, hvor bare det, at ens gymnasielærer tror på en, fagligt kan hjælpe en helt vildt meget, eller at man kan sænke skuldrene lidt, i forhold til at det er okay at være i tvivl og være nysgerrig og blive klogere gennem gymnasiet, så vi kan få de her mere rummelige og mangfoldige gymnasier og måske også nogle flere, der går fra gymnasiet til velfærdsuddannelserne og bliver pædagog eller socialrådgiver eller sygeplejerske eller lærer.

Kl. 10:53

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Kl. 10:53

Lotte Rod (RV):

Ja, præcis. Det er jo også en af grundene til, at jeg synes, det ville være oplagt, at vi lavede et valgfag i pædagogik. Altså, hvorfor kan man have psykologi, men ikke få lov til at vælge pædagogik? Det tror jeg kunne være rigtig vigtigt for at få flere pædagoger.

Så tror jeg, at ordføreren har helt ret i, at for at finde ud af, hvad man godt kan lide, hører det jo med, at man også prøver noget, som man ikke kan lide. For at finde en grænse skal man jo også nogle gange gå over en grænse for at finde ud af, hvor man selv er henne i det.

Nogle af jer vil kunne huske, da vi var på Sorø-mødet. Der var der sådan en håndsoprækning til middagen om, hvem der egentlig lavede det, de havde forventet de skulle. Det er der jo nærmest ingen mennesker i det her land, som er over 50 år, som havde en idé om. Og i dag har vi sådan en tanke om, at unge allerede i 6.-7. klasse skal forholde sig til, hvad for en vej de vil, og hvad de vil vælge. Jeg tror, det er så vigtigt, at vi igen giver noget plads til, at en dannelsesrejse jo netop er en rejse, hvor man møder noget af det fremmede og finder ud af, hvem man selv er, og det skal der være plads til i gymnasiet, præcis som ordføreren siger.

Kl. 10:54

Formanden (Søren Gade):

Ønsker spørgeren sin anden korte bemærkning? Værsgo.

Kl. 10:54

Anne Hegelund (EL):

Jeg er i hvert fald nysgerrig på det her med formålsparagraffen. Men der er også nogle ting i det at finde ud af, om man vil læse videre. Jeg tænker, de fleste unge starter i gymnasiet med en idé om, at det vil de nok godt. Inden for den formålsparagraf, der er nu, kan man måske godt rumme det, men jeg tænker, det kunne være rart, at fokus er på, at det er okay at finde ud af, at det vil man ikke alligevel – at det ikke er en kæmpe fejl eller spild af tid.

Jeg synes også, jeg har mødt en hel del unge, der har været gennem gymnasiet og så har valgt at blive faglærte bagefter, og som ikke har tænkt, at det var spild af tid, men at de lærte noget og i hvert fald fandt ud af, hvad de så gerne ville. Jeg er i hvert fald lidt spændt på, om vi behøver at være enige eller uenige om det med formålsparagraffen for at kunne finde hinanden i det her.

Kl. 10:55

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Kl. 10:55

Lotte Rod (RV):

Som jeg også startede med at sige, er jeg jo i dag dybt taknemlig over, at jeg f.eks. løb ind i en som KP i kemi. Jeg har aldrig tænkt, at jeg skulle bruge kemi til noget, men han var bare sådan en underviser, der fik en til at tænke: Det her vil jeg bare virkelig gerne lære. For det var enormt spændende, og det samme med oldtidskundskab – det at gå i gang med at læse de der gamle græske tragedier.

Det er jo ikke, fordi jeg skulle bruge det til noget, men det var bare et rum af fordybelse og nysgerrighed, og det er det, jeg gerne vil holde fast i at gymnasiet skal være. Det hele handler ikke om, hvad man skal bruge til noget for at komme videre, men at dannelsen har en værdi i sig selv.

Kl. 10:56

Formanden (Søren Gade):

Fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:56

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Jeg vil gerne starte med at takke ordføreren for at tage debatten om gymnasiet op. Jeg synes også, det har fyldt alt for lidt.

Til gengæld er jeg lidt ærgerlig over den måde, fru Lotte Rod italesætter det med at gå på gymnasiet på, for for mig lyder det nærmest, som om gymnasiet skal være et retskrav og er en udvidet 10. klasse.

Det synes jeg er ærgerligt, og jeg synes også, vi mangler at tale om de elever, der sidder og virkelig er fagligt engagerede og måske gerne vil læse videre på universitetet, men hvor der også sidder nogle elever, som trækker niveauet ned i klassen. For det er helt almindeligt, at man som underviser trækker niveauet ned til et sted, hvor de fleste kan være med. Så har Lotte Rod slet ikke en bekymring for fagligheden i gymnasiet og en tanke på de elever, der faktisk gerne vil bruge deres gymnasieuddannelse til at læse videre?

Kl. 10:56

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Kl. 10:57

Lotte Rod (RV):

Men det der er jo en ældgammel debat, som vi har undersøgt ad flere omgange og fået konklusioner på, som viser, at det faglige niveau i gymnasiet er fint. Selvfølgelig kan der være enkelte situationer, hvor man oplever noget, men det skal jo altid vejes op mod, om vi vil fastholde, eller om vi vil bryde den sociale arv.

Vi i Radikale Venstre er drevet af, at uddannelse ikke skal lukke dørene, men skal åbne dørene, og at det er vigtigt, at børn fra alle mulige forskellige familier, drengene, indvandrerne, os, der kommer fra provinsen, også skal kunne komme i gymnasiet, og derfor synes jeg, at man skal tænke over, hvad konsekvensen er af, at man bare vil skruer adgangskravet op.

Formanden (Søren Gade):

Fru Helena Artmann Andresen.

Helena Artmann Andresen (LA):

Den her debat om, at fagligheden i gymnasiet er faldet, synes jeg man skal tage seriøst, når der er gymnasielærere på gymnasielærere, der er ude i medierne at sige: Niveaue er faldet; jeg er faktisk glad for, at jeg er pensioneret gymnasielærer, fordi jeg ikke synes, at jeg kan være mit erhverv bekendt. Når universitetslærere siger, at det niveau, de får fra gymnasiet, ikke er højt nok, og når CBS-studerende skal have kursus i procent- og brøkgeregning, for at de overhovedet kan følge med i undervisningen, så synes jeg, der er en udfordring.

Jeg ved godt, at der er lavet den her undersøgelse under Merete Riisager, men jeg synes også, der har været mange kompetente mennesker, der har været ude at kritisere den måde, undersøgelsen er foregået på. Altså, er der ingen bekymring fra De Radikales side?

Kl. 10:58

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Lotte Rod (RV):

Jo, jeg synes bare, at vi skal løse det med pædagogik. Vi skal løse det med at have dygtige lærere. Man kunne jo også bare vælge herinde at sige: Vi vil kun have sådan nogle typer som Lotte Rod, sådan nogle 13-talspiger, til at være i gymnasiet. Det ville være utrolig bekvemt og nemt at undervise, hvis det kun var sådan nogle som mig, der sad der, men jeg synes, det har en værdi, at det er børn og unge fra forskellige familier, som går i klasse sammen på kryds og tværs i gymnasiet. Og ja, selvfølgelig gør det, at undervisningen så ikke er den samme elitære undervisning, som der var i gymnasiet for mange, mange år siden, men det synes jeg faktisk siger noget om en succes i Danmark.

Kl. 10:59

Formanden (Søren Gade):

Så siger vi tak til ordføreren for forespørgerne, fru Lotte Rod. Vi går nu til ordførerrækken. Jeg giver ordet til hr. Frederik Vad fra Socialdemokratiet.

Kl. 10:59

(Ordfører)

Frederik Vad (S):

Tak for det. De almene gymnasier er historisk set en kæmpe succes i det danske velfærdssamfunds historie. Der er generelt rigtig høj trivsel. Der er enormt mange, der får en studenterhue som den første i familien. Det er en del af infrastrukturen i en stor del af landet i forhold til uddannelse. Der er enormt mange, der bliver klar til livet, får venner, der følger dem gennem tilværelsen, får en god uddannelse og et godt arbejde og får en meget god portion dannelse med i livsrygsækken. Men der er også udfordringer. Og det hænger egentlig sammen med Socialdemokratiets visioner på det her område. Jeg vil prøve at fremhæve fire visioner, som samtidig rummer nogle udfordringer.

Den første handler om, at alle skal kunne få en uddannelse, uagtet hvor de bor henne i landet. Her spiller de almene gymnasier en meget, meget stor rolle. De er en del af rygraden i mange lokalsamfund. De sørger for, at der er lærere, pædagoger, sygeplejersker og på sigt ingeniører og andre med en lang videregående uddannelse til rådighed for erhvervslivet og lokalsamfundet. Det sikrer, at mange af dem, som måske ikke ville kunne få en uddannelse ellers, kan få

en. Og så er der den afledte effekt, at mange af de åndsfyrster, som arbejder på de almene gymnasier, bidrager lokalt til teaterforeningen og foreningslivet i bred forstand og opretholder et kulturliv lokalt.

Men der er også nogle udfordringer forbundet med den her vision. Demografien peger jo den tunge ende nedad. Og frem mod 2032 ved vi med sikkerhed at ungdomsårgangene bliver mindre og mindre. Det betyder, at det kan være svært at opretholde gymnasier og hf lokalt, men vi ved også samtidig, at mange af dem, der så er tilbage lokalt, er dem, der allermest har brug for et uddannelsesstilbud tæt på, hvor de bor.

Den anden vision handler om, at kvaliteten skal være høj. Der har vi nogle store udfordringer. Vi ved, at en større og større andel af dem, der forlader grundskolen med de laveste karakterer, vælger gymnasiet. Det er der sådan set ikke nogen problemer i. Man kan godt have svært ved matematik, engelsk eller fysik og så samtidig vælge en gymnasieuddannelse, fordi nogle dygtige lærere kan løfte en. Men hvis man ikke *kan* matematik, hvis man ikke *kan* læse og skrive, og hvis man ikke *kan* tale fremmedsprog overhovedet, risikerer man at få mange nederlag på sin almene gymnasieuddannelse, der kan gøre det meget, meget svært både socialt og fagligt at komme videre.

Det leder mig over til den tredje vision, som handler om at bekæmpe faglig mistrivsel og sikre meget høj faglig trivsel. Mistrivseldebatten i Danmark er blevet en stor gryde af en masse forskellige bekymringer, tal og statistikker, som er meget, meget alvorlige, og som bliver blandet sammen i en pærevælling. Vi taler meget sjældent om faglig mistrivsel. Vi taler meget sjældent om alle de unge, der sidder i klasserne og forsøger at overleve gennem en skoledag og håber på ikke at blive valgt af læreren og håber på at komme i gruppearbejde, hvor man ikke behøver at bidrage, fordi man er bange for at blive afsløret i, at man ikke kan fagene. Den form for mistrivsel skal vi bruge lidt mere tid på at diskutere. Hvad bilder vi os egentlig ind? Vi kan simpelt hen ikke være bekendt at lade alle dem, som måske ikke er i stand til at læse og skrive, henslæbe 3 år i en gymnasieuddannelse, hvor de sådan set bare bliver bekræftet i, at de har meget, meget svært ved at følge med.

Den fjerde vision handler om, at dannelsen skal føre til livsmestring. Når jeg er rundt på gymnasier og taler med unge mennesker og følger debatten, kan jeg se, at viden om, hvordan samfundet fungerer, og viden om internationale forhold og international politik mange steder aldrig har været højere. Rigtig mange unge i dag ved sindssygt meget om den verden, de er en del af. De er enormt begavede og kloge. Men livsmestring handler også om nogle andre ting. Det handler om myndiggørelse. Det handler om, om man er i stand til at håndtere modstand, man møder på sin vej. Det handler om respekt for andres synspunkter. Det handler om at kunne tage livet på sig.

Med de ord vil jeg læse en vedtagelsestekst op på vegne af Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti. Den lyder således:

Forslag til vedtagelse

»Formålet med de gymnasiale uddannelser er at forberede til videregående uddannelse, herunder at være alment dannende.

Færre studenter begynder imidlertid på en videregående uddannelse kort efter deres studentereksamen.

Folketinget ønsker at fastholde gymnasiets formål og ønsker derfor, at uddannelserne skal være præget af et højt fagligt niveau, der forbereder eleverne til at kunne studere på en videregående uddannelse. I forlængelse af det støtter Folketinget, at vi ser på at skærpe adgangskravene til gymnasiet.

Folketinget ønsker, at der er attraktive ungdomsuddannelsesmiljøer i hele landet og støtter derfor op om regeringens ambitioner om

at understøtte campusdannelser og indrette økonomien på ungdomsuddannelserne således, at det understøtter attraktive ungdomsuddannelsesmiljøer uden for de større byer.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 16).

Kl. 11:06

Kl. 11:04

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Forslaget til vedtagelse vil indgå i den videre forhandling.

Der er foreløbig to korte bemærkninger. Først er det fra fru Lotte Rod, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:05

Lotte Rod (RV):

Ordføreren har gået på Roskilde Gymnasium – hvorfor valgte han det?

Kl. 11:05

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:05

Frederik Vad (S):

Det gjorde jeg, fordi jeg gerne ville have fransk, og det kunne man få på Roskilde Gymnasium. Jeg har brugt de første 15 år af mit liv på at være med mine forældre på køreferie til Sydfrankrig i 3 uger om sommeren, og jeg var ked af, at jeg ikke rigtig kunne forstå, hvad der foregik dernede – og mine forældre kunne slet ikke. Så derfor valgte jeg Roskilde Gymnasium, og jeg havde de tre fedeste år i mit liv. Jeg er meget stolt af de år, og jeg har de bedste venner derfra, som jeg skal ud og se fodbold med i weekenden.

Kl. 11:05

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Kl. 11:05

Lotte Rod (RV):

Hvorfor er der færre, der skal have den mulighed? Når jeg læser tilbage i Socialdemokraternes historie, har det jo været kernen, at man ville give arbejderbørn flere muligheder med hensyn til uddannelse, men i dag er det så Socialdemokraternes politik, at de ikke skal have lov til at komme ind.

Kl. 11:06

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Kl. 11:06

Frederik Vad (S):

I løbet af det første halvandet år, jeg gik på Roskilde Gymnasium, var der otte i min klasse, der faldt fra. Nogle af dem var søgt ind, fordi de ikke havde kunnet få en læreplads – en af dem som glarmester – og andre faldt fra, fordi de var så fagligt ringe, at de tyede til hash, også i frikvartererne. Det er ikke en socialdemokratisk vision, at alle mennesker skal lukkes ind på gymnasiet, hvis det betyder, at de fagligt og socialt ikke kommer til at kunne fungere, og at det giver dem men resten af deres liv.

Kl. 11:06

Formanden (Søren Gade):

Fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Marlene Harpsøe (DD):

Tak til Socialdemokraternes ordfører for en rigtig fin tale. Ordføreren er jo inde på det her med, at hvis man lukker nogle ind på gymnasiet, som fagligt har det svært, risikerer de nederlag, man risikerer faglig mistrivsel blandt de her elever. Og jeg synes, det er rigtig fint, at man italesætter det, men kunne vi ikke også prøve at italesætte, hvorfor det er, at de er i faglig mistrivsel, altså hvad det er, der er gået forud?

Vi ved jo også godt, at vi har en folkeskole i dag, der slet ikke er godt nok klædt på til at løfte alle elever, så hvad gør vi der for at sikre, at der er flere, der kommer ud af folkeskolen og rent faktisk kan det der matematik og kan det der dansk, der skal til, for at de rent faktisk kan mestre livet, som ordføreren jo også er inde på?

Kl. 11:07

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Kl. 11:07

Frederik Vad (S):

Der er rigtig mange ting. Vi er jo i gang med et folkeskoleforhandlingsspor i forhold til det udspil, regeringen er kommet med, som skal sikre en mere praktisk skole, en mere anvendelsesorienteret undervisning, og det tror jeg vi kan forvente os meget af. Så har jeg selv et hjertebarn – det tror jeg godt ordføreren ved – omkring kampen for ordblinde. I dag er det jo sådan på rigtig mange almene gymnasier, at der er mange, der først finder ud af, at de slås med det, når de træder ind ad døren til det almene gymnasium.

Havde nogle af dem fundet ud af det i indskolingen eller på mellemtrinnet, havde man måske kunnet sikre, at de havde haft et højere fagligt niveau. Så det handler om at lave en skole, der løfter flere, end den gør i dag, og som har en forbindelse til det liv, der er uden for klasselokalerne, og som meget tidligere fanger mange af de unge, som f.eks. slås med et læsehandicap.

Kl. 11:08

Formanden (Søren Gade):

Fru Marlene Harpsøe.

Kl. 11:08

Marlene Harpsøe (DD):

Det er nogle rigtig gode visioner, og i Danmarksdemokraterne deler vi det her med en mere praksisrettet skole til fulde, for det vil løfte flere; det er der ikke nogen tvivl om. Så hvorfor begynde at ændre på alt muligt i forhold til gymnasierne og lukke nogen ude dér, hvis det er sådan, at vi allerede er ved at fikse problemet i folkeskolen?

Kl. 11:08

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Kl. 11:08

Frederik Vad (S):

Det er jo, fordi vi har fået skabt en fortælling i vores samfund om, at det er en forbrydelse mod unge, hvis ikke de alle sammen kan få lov til at komme ind på det samme ungdomsuddannelsesspor i Danmark. Og vi har det sådan i Socialdemokratiet, at alle har ret til en ungdomsuddannelse, alle skal have en ungdomsuddannelse, der giver adgang til et godt liv, en ordentlig løn, et socialt liv, en dannelse, men det er ikke kun den rød-hvide studenterhue, der kan sikre det, og det er der rigtig, rigtig mange, der tror i dag, og det er et problem. Det skaber enormt meget mistrivsel, og det gør også, at der er mange, der efterfølgende ikke får en uddannelse.

Formanden (Søren Gade):

Fru Anne Hegelund, Enhedslisten. Værsgo.

Anne Hegelund (EL):

Tak til ordføreren for talen. Jeg har tænkt meget over det her med, at hvis man gerne vil have flere til at vælge en faglært uddannelse, forstår jeg ikke, hvorfor måden at gøre det på skulle være at sige, at færre skal gå gymnasievejen. Kunne det ikke være en bedre idé at sørge for, at der var praktikpladsgaranti, og at der blev brugt nok penge af på erhvervsuddannelserne, til at folk ville vælge det til i stedet for at vælge det fra?

Jeg tænker, at hvis man i gymnasiet ikke kunne være sikker på at blive færdig med 3. g, kunne det også være, at der ville være færre, der valgte gymnasiet, og sådan tror jeg også godt det kan hænge sammen på erhvervsuddannelserne, altså at hvis man er i tvivl om, om man kan få en læreplads, er man måske også i tvivl om, om det er den vej, man skal gå.

Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at unge skal have lov til at være i tvivl og måske også have lov til at få chancen for at prøve, om en videregående uddannelse kunne være noget for dem. Det behøver ikke at være universitetet – det kan også være korte eller længere videregående uddannelser. Og når nu folkeskolen skal have mere praksiskobling, som også er noget, der fylder meget på de mellem-lange videregående uddannelser, kunne man så ikke putte noget mere af det ind i gymnasierne, og kunne det ikke være, at det kunne gøre, at flere ville trives, også fagligt?

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Frederik Vad (S):

Det sidste er jeg faktisk lidt uenig i. Jeg synes, ordføreren sagde mange gode ting, men jeg og Socialdemokratiet mener, at man skal fastholde formålsparagraffen i forhold til gymnasiet. Det er dannende, og det er studieforberegende til videregående uddannelser, og derfor skal det have et højt fagligt og også et højt bogligt niveau.

Jeg tror aldrig, vi har haft så mange lærepladser, som vi har i dag. Den sidste regering lavede en rigtig god lærepladsaftale, og der kommer flere penge til erhvervsuddannelserne nu – det er man også i gang med at forhandle om.

Med hensyn til det der med, at folk ikke skal tage en erhvervsuddannelse efter gymnasiet, så mener jeg, at det er noget, vi er langt forbi. I mit parti synes vi egentlig, det er fedt, hvis nogle med studenterhuer tager en erhvervsuddannelse bagefter. Det er der i øvrigt også enormt mange mestre derude der er glade for, fordi det er nogle fede unge mennesker at få ind på lærepladserne. Så det er sådan set ikke et problem, at nogle gør det. Men der er for mange, der havner på den forkerte hylde, og det taler vi for lidt om.

Formanden (Søren Gade):

Fru Anne Hegelund.

Anne Hegelund (EL):

Jeg forstår egentlig ikke, at du er uenig i det sidste, når vi mangler sygeplejersker, pædagoger, lærere og socialrådgivere. Det er videregående uddannelser, hvor man bruger praksiskobling rigtig meget, og hvor det er det, de studerende gerne vil have mere af, for at undervisningen bliver meningsfuld. Jeg tænker, at det kunne være

Kl. 11:09

rigtig fint, hvis den måde, man går i gymnasiet på, også pegede meget mere mod f.eks. velfærdsuddannelserne.

Kl. 11:09

Jeg er jo selv socialrådgiver, og der var også nogle ting i gymnasiet, hvor jeg tænkte: Hvad skal jeg bruge det til ude i virkeligheden? Der tænker jeg, at det virkelig havde hjulpet mig til at få gymnasiet til at føles mere meningsfuldt, hvis der havde været en bedre kobling mellem teori og praksis. Og jeg har altså gået på en af de mest teoretiske mellemlange videregående uddannelser. Så jeg synes, der er alt for meget i gymnasiet, der kun peger mod universitetet, og hvis man skruede på det, tror jeg der var mange flere, der ville trives.

Kl. 11:12

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Kl. 11:12

Frederik Vad (S):

Så tror jeg, at ordføreren misforstod mig, eller også misforstod vi hinanden. Jeg tolkede det, ordføreren sagde, som at man skulle tage mere af det, der foregik på erhvervsuddannelserne, ind på gymnasiet. Men jeg er fuldstændig enig i det sidste. Jeg synes også, at nogle af fru Lotte Røds betragtninger om vigtigheden af pædagogik og pædagogikkens rolle, var meget interessante. For jeg er meget enig. Vi har fået et samfund, hvor de almene gymnasier ofte peger i retning af universiteterne, og det skal de bestemt ikke gøre. Vi har brug for rigtig, rigtig mange socialrådgivere, lærere, pædagoger, sygeplejersker osv.

Kl. 11:13

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mads Olsen, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:13

Mads Olsen (SF):

Jeg er lidt nysgerrig omkring det her med adgangskravene til gymnasiet, for det har jo også den konsekvens med en øget geografisk ulighed, hvis vi skærper markant, som flere partier og erhvervslivet foreslår. Vi ved jo godt, at regeringen godt kan lide at lytte til erhvervslivet i mange henseender, men nok om det.

Det, jeg tænkte på, var, at hvis man skærper det til f.eks. 7, ved vi fra analyser, at det f.eks. vil betyde, at 73 pct. af eleverne fra Lolland-Falster ikke kommer til at kunne opfylde kravene til at gå på gymnasiet. Jeg er lidt bekymret for, at hvis man gør det, skaber man uddannelsesrørker i Region Sjælland, hvor ordføreren og jeg jo er fra, og jeg er lidt nysgerrig efter at høre, hvordan ordføreren ser på det at hæve adgangskravene, men samtidig også balancere det, så vi ikke afskærer næsten alle fra Sydsjælland fra at tage en gymnasial uddannelse.

Kl. 11:14

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Kl. 11:14

Frederik Vad (S):

Tak for spørgsmålet, og velkommen til ordføreren her til Folketingsalen. Jeg kender ordføreren fra Sjælland. Han er en dygtig fyr, som jeg glæder mig til at arbejde sammen med.

Ordføreren er inde på noget af det fuldstændig rigtige. Altså, der er store dele af landet, hvor de almene gymnasier påtager sig en ekstraordinært stor opgave i forhold til at løfte nogle, som kommer fra uddannelsesfremmede hjem eller kommer fra en grundskole, hvor man ikke har haft særlig høje karakterer, og det skal vi selvfølgelig tage hånd om. For det skal jo ikke være sådan, og det var jeg sådan set også inde på i min ordførertale, at fordi man bor på Vestsjælland

Kl. 11:11

Kl. 11:11

eller fordi man bor på Sydsjælland, som både ordførerens og mit hjerte banker for, er gymnasiet totalt lukket land, altså for de børn og unge, der vokser op der. Det er der ikke nogen, der ønsker, og det ønsker Socialdemokratiet heller ikke.

Kl. 11:15

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mads Olsen for sin anden korte bemærkning.

Kl. 11:15

Mads Olsen (SF):

Så har jeg også et spørgsmål, for jeg synes ikke rigtig, jeg fik svar, da jeg spurgte ministeren, i forhold til det her med det midlertidige tilskud, som regeringen jo lagde op til at fjerne i deres finanslovsforslag ved ikke at inkludere det igen.

Jeg forstår godt, at man ønsker en langsigtet løsning ved at indgå i nye taxameterforhandlinger. Men jeg forstår så bare ikke, hvorfor man ikke forlænger det tilskud, giver skolerne og eleverne tryghed og laver taxametersystemet i stedet for den løsning, regeringen lægger op til, hvor man ligesom fjernede tilskuddet ved ikke at forlænge det og derefter indgik i en forhandling.

Kl. 11:15

Formanden (Søren Gade):

Hr. Frederik Vad.

Kl. 11:15

Frederik Vad (S):

Vi kommer jo til, som ordføreren også er inde på, at diskutere det her i forhold til taxametersystemet, og det synes jeg sådan set er fint nok. Jeg er selv glad for, at det blev reddet næste år, og så kan man diskutere, hvem der skal have æren; SF har i hvert fald en del af æren for det. Jeg er også ligesom ordføreren glad for, at Høng Gymnasium og HF nu godt kan få et nyt tag der, hvor det drypper ind, næste år. Det er vigtigt.

Kl. 11:16

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, og så siger vi tak til hr. Frederik Vad fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 11:16

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand, og tak til Radikale Venstre for at rejse debatten her i Folketingssalen i dag, hvor vi jo skal drøfte regeringens vision for de almene gymnasier. Jeg vil egentlig starte med at berolige Radikale Venstres ordfører med, at vi ikke har glemt gymnasierne. Det kan godt være, at kalenderen har været fyldt med rigtig, rigtig mange andre ting her de seneste måneder, men jeg kan berolige med, at det ikke er ensbetydende med, at vi så har glemt gymnasierne.

Ud over det, som andre ordførere har sagt i deres taler, vil jeg også godt starte med lige at gå lidt tilbage i tiden, tilbage til den tid, hvor jeg selv gik på samfundssproglig linje på et alment gymnasium i Grindsted. Jeg kan også berolige jer med, at jeg ikke vil gå ned i alle detaljer med, hvad jeg oplevede i de 3 år på Grindsted Gymnasium. Jeg vil sige så meget, at jeg husker, hvordan der dengang blev både debatteret og diskuteret omkring gymnasierne. Jeg kan også huske, at jeg dengang deltog i debatter, hvor man også diskuterede, hvordan mulighederne skulle være fremadrettet for gymnasieeleverne, og hvad vi som gymnasieelever skulle have indflydelse på. Vi drøftede også det med lærer kvalifikationer eller måske nogle gange også manglende kvalifikationer, så der var også dengang, selv om det er ved at være mange år siden, fokus på gymnasierne.

Så igennem historien har gymnasierne jo egentlig altid bragt en anledning til debat, og det tror jeg faktisk også de bliver ved med, og det tror jeg er fint. For det er måske også grunden til, at man justerer på nogle ting og dermed tilpasser nogle ting i forhold til den udvikling, der pågår, både i samfundet, men for den sags skyld også inden for gymnasiets mure. Dengang var det dog sådan, at der ikke var en stor andel af en ungdomsårgang, der startede på gymnasiet. Jeg kan sige så meget, at jeg var den første i min familie, der fik en studenterhue, og så gammel synes jeg jo egentlig ikke jeg er. Jeg ved godt, det er nogle år siden, men jeg siger bare, at der er en kæmpe forskel på, hvordan det var dengang og så i dag.

I dag er det jo sådan, at faktisk mere end 70 pct. af en ungdomsårgang vælger en gymnasial uddannelse efter grundskolen – mere end 70 pct.! Og det mener jeg egentlig er for mange. For når vi samtidig også her i Folketingssalen diskuterer og drøfter, hvordan vi også skal kunne få flere til at vælge en erhvervsuddannelse, må jeg være ærlig at sige, at det jo er den samme kage eller rettere sagt den samme gruppe af unge mennesker, vi taler om. Og jeg er enig med bl.a. Socialdemokratiets ordfører, som også var inde på det, nemlig at der blandt de unge, som får studenterhuen i dag, måske også er nogle, som ikke skulle være nået dertil. Det drejer sig især om dem, som måske falder ud undervejs, og som måske kæmper en kamp i 3 år og får nederlag efter nederlag og måske ovenikøbet er med til at trække niveauet ned i gymnasieklasserne, så også de unge, dygtige, som gerne vil videre på en videregående uddannelse, får svært ved det. Så jeg synes, vi er nødt til at tale om det, der er det svære i det her. Og der må jeg sige, at jeg holder fast i, at det handler om det, der står i formålsparagraffen, nemlig at den gymnasiale uddannelse skal være med til at forbedre eleverne til videre uddannelse, herunder at de tilegner sig almindelig viden og kompetencer gennem en kombination på uddannelsen af faglig bredde og dybde og gennem samspillet med fagene.

Jeg holder faktisk af formålsparagraffen, fordi det er et både-og, men vi må ikke glemme det første i formålsparagraffen, nemlig at de gymnasiale uddannelser spiller en kæmpe rolle i hele fødekæden til de videregående uddannelser, og her synes jeg faktisk, at vi har et ansvar for at sikre, at vi ikke går på kompromis med den del i formålsparagraffen, altså i forhold til hele den faglige mistrivsel, som der jo også er i dag i mange gymnasieklasser. Jeg har talt med mange unge, som helt ærligt siger, at de faktisk kan sidde i klassen og pege på nogle af deres venner, som de faktisk synes det er synd for, altså at de i det hele taget startede, fordi de ikke kan klare det pres, de er under. Så kort og godt glæder jeg mig til de videre politiske drøftelser og for den sags skyld også til de kommende drøftelser omkring gymnasierne. Tak for ordet.

Kl. 11:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Lotte Rod, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:21

Lotte Rod (RV):

Hvad er Venstres vision for udviklingen af fagene og for fagrækken? Vil Venstre være med til at kigge på det?

Kl. 11:21

Formanden (Søren Gade):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 11:21

Anni Matthiesen (V):

Ja, det er helt klart. Altså, der er ting, vi skal have kigget på. Det er jo også sådan, at Reformkommissionen faktisk er kommet med nogle anbefalinger, og jeg synes, at der er mange dele i det, som

Reformkommissionen har peget på, som vi også skal have kigget på. Noget af det, som de jo bl.a. også siger, er, at vi også er nødt til at få kigget på, om der f.eks. er brug for flere A-fag. Vi skal også være ærlige omkring – og det har Lotte Rod og jeg jo også debatteret tidligere – at rigtig, rigtig mange vælger samfundsfaglig engelsk i dag, og det kan også være noget af det, vi er nødt til igen at få ind på bordet for at drøfte, om vi skal have ændret på de ting.

Kl. 11:22

Formanden (Søren Gade):

Fru Lotte Rod.

Kl. 11:22

Lotte Rod (RV):

Vil Venstre være med til at afskaffe grundforløbet?

Kl. 11:22

Formanden (Søren Gade):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 11:22

Anni Matthiesen (V):

Jeg vil sige så meget, at jeg kan love ordføreren, at jeg rigtig gerne vil debattere det. Jeg tror, der er nogle ting, som måske godt kunne trænge til en form for justering.

Kl. 11:22

Formanden (Søren Gade):

Fru Anne Hegelund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:22

Anne Hegelund (EL):

Tak til ordføreren for talen. Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at der stadig er unge, der kommer fra det, som nogle måske vil kalde uddannelsesfremmede hjem, og som bliver de første, der får en studenterhue. Det er den der måde at tale om det på ved at sige, at der er nogen, der trækker det faglige niveau ned, ikke særlig fordrende for. Jeg synes hellere, vi skulle tale om, hvordan vi kunne løfte flere unge fagligt gennem gymnasiet.

Mine forældre er også begge to nogle af de første i deres familie, der har fået studentereksamen, og min far har fortalt, at grunden til, at han og hans søster fik en studentereksamen, og at hans ældre brødre ikke gjorde, var, at der kom en ny skole med nogle lærere, der troede på, at de her bondebørn altså også godt kunne få en videregående uddannelse. Det var ikke noget med, om hans ældre brødre ikke også kunne have fået det; det var der bare ikke nogen der tænkte at de skulle.

Jeg synes i hvert fald, det er ærgerligt, hvis man bliver mødt med den forventning, at man kommer til at trække niveauet ned for de andre i ens klasse, fordi man kommer med nogle andre forudsætninger, og jeg håber – og det er det, mit spørgsmål til ordføreren handler om – at Venstre også vil være med til, at vi kan løfte flere gennem gymnasiet.

Kl. 11:24

Formanden (Søren Gade):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 11:24

Anni Matthiesen (V):

Jeg vil egentlig gerne vende det om og sige, at jeg faktisk synes, vi skal sætte ind for. Det er jo bl.a. derfor, vi lige er kommet med et folkeskoleudspil. Jeg synes, det er for sent, hvis det først er, når man er i gymnasiet og måske allerede er færdig med 1. g, at det går op for en, at man faktisk ikke kan klare det, man bliver stillet over for. Så synes jeg da, at vi har gjort noget forkert herindefra,

både i forhold til vejledningsdelen, men så sandelig også i forhold til at forberede de unge på, hvad det er, de møder, når de starter på gymnasiet. Derved kunne vi forhåbentlig også sætte mere ind allerede i grundskolen.

Kl. 11:24

Formanden (Søren Gade):

Fru Anne Hegelund.

Kl. 11:24

Anne Hegelund (EL):

Nu er der jo mange forskellige ting, der kan ligge bag, at man ikke har særlig gode karakterer med fra 9. klasse. Som socialrådgiver har jeg mødt mange unge udsatte, hvor det ikke nødvendigvis var det faglige, der gjorde, at de ikke fik så gode karakterer i 9. klasse, som de måske kunne have fået, hvis de havde haft det bedre. Der kan også være andre ting, der gør, at 9. klasse lige var et rigtig hårdt år, og at det ikke betyder, at man ikke vil kunne klare sig igennem gymnasiet, og at der er nogen, der måske har mere brug for støtte socialt end fagligt.

Så jeg er helt enig i, at vi skal sætte tidligt ind og forebygge. Men er det, at man havde et hårdt år i 9. klasse, det, der skal gøre, at man ikke kan få en videregående uddannelse, eller at man skal vente et helt år for at starte på hf i stedet for?

Kl. 11:25

Formanden (Søren Gade):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 11:25

Anni Matthiesen (V):

Der tror jeg simpelt hen bare jeg må sige, at jeg er uenig med ordføreren. Jeg synes egentlig, at det er så forkert, at vi ikke er ærlige over for unge mennesker, og det synes jeg ikke vi er lige nu. Jeg synes simpelt hen, at vi lige nu lader, som om det eneste saliggørende er at komme på gymnasiet. Jeg synes, at vi faktisk alle sammen her i salen har en opgave i at få fortalt, at der findes andre gode veje til en ungdomsuddannelse end den røde studenterhue. Man skal ikke nødvendigvis altid vælge det almene gymnasium for at få en god ungdomsuddannelse. Så måske skulle vi også til at italesætte tingene på en anden måde.

Kl. 11:26

Formanden (Søren Gade):

Fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 11:26

Marlene Harpsøe (DD):

Tak til Venstres ordfører for en rigtig fin tale. Og jeg er rigtig glad for, at ordføreren også her ved seneste spørgsmål fra en anden ordfører italesætter det her omkring det praksisrettede i folkeskolen, og hvor vigtigt det er, og det er dejligt, at der er noget i gang der. Det glæder vi os til at høre mere om, altså hvad det bliver til.

Men kunne man ikke forestille sig, at noget af det, man synes at man bør gøre rigtig og mere af i folkeskolen, netop det praksisrettede, også kunne gøres i gymnasiet, altså sikre, at der måske var en praksisrettet studieretning? Det er jo noget, vi i Danmarksdemokraterne har foreslået man skulle gøre, og der ville jeg bare gerne høre, hvordan Venstre stiller sig til et sådant forslag.

Kl. 11:26

Formanden (Søren Gade):

Fru Anni Matthiesen.

Anni Matthiesen (V):

Jeg vil sige: Jeg tror stadig væk på, at der, hvor vi skal sætte ind, er i forhold til erhvervsuddannelserne. Det er der, vi jo nu også har fået afsat rigtig, rigtig mange ekstra millioner for at løfte kvaliteten af erhvervsuddannelser, og jeg er lidt nervøs for, at man begynder at tage noget ovre fra erhvervsuddannelserne og proppe det ind i de almene gymnasier, og at man så næsten ødelægger begge dele.

Så det er min bekymring om at tale om at få praksisfaglighed ind i gymnasierne.

Kl. 11:26

Formanden (Søren Gade):

Fru Marlene Harpsøe.

Kl. 11:27

Marlene Harpsøe (DD):

Jeg kan så sige: Jeg deler ikke den samme bekymring. Da jeg gik i gymnasiet, vidste jeg ikke rigtig, hvad jeg skulle bruge latin til, og så var der biologi – hvad skulle jeg dog bruge det til? Det var, indtil jeg en dag stod på sygeplejeskolen og sygeplejestudiet og fandt ud af: Nåh, det var det, jeg skulle bruge det til; det var derfor, det var så vigtigt.

Hvis jeg havde haft den der praksisfaglighed og det var mere praksisrettet med det gymnasium, tror jeg faktisk at jeg og mange andre i gymnasiet ville tænke: Okay, det er derfor, det er vigtigt, at vi rent faktisk kan sætte det her i spil. Og det håber jeg da i hvert fald også at Venstres ordfører kan se nogle fordele i.

Kl. 11:27

Formanden (Søren Gade):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 11:28

Anni Matthiesen (V):

Altså, jeg vil sige så meget, at selvfølgelig, selv om man går på gymnasiet, kan man tage fritidsjob og gøre mange andre ting også i forhold til at møde virkeligheden uden for gymnasiet lokaler. Man kan tage sommerferiejob osv., eventuelt på et plejehjem, for også der at møde nogle af de latinske udtryk.

Så det er ikke det, jeg mener, når jeg siger, at jeg ikke synes, vi skal blande praksisfaglighed ind i det. Men jeg synes, at vi i hvert fald skal have i baghovedet, at vi skal passe på ikke at blande det hele sammen. Jeg synes, det er vigtigt, at der stadig væk er erhvervsuddannelser, og det er der, vi nu kæmper en stor kamp også for at få højt kvaliteten.

Kl. 11:28

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger til fru Anni Matthiesen. Vi siger tak til fru Anni Matthiesen fra Venstre. Jeg giver nu ordet til hr. Mads Olsen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 11:28

(Ordfører)

Mads Olsen (SF):

Tusind tak til Radikale Venstre for at indkalde til den her debat. Det er jo lidt specielt for mig, både fordi jeg er helt nyt medlem af Folketinget, og fordi jeg jo selv blev student fra gymnasiet for halvandet år siden. Jeg kan derfor både huske de gode og de dårlige sider, og derfor er jeg glad for at kunne fremlægge SF's visioner for gymnasiet.

I SF drømmer vi om et gymnasium, hvor læring og trivsel går hånd i hånd, hvor der er tid og plads til fællesskaberne og festerne og til at udforske nye sider af sig selv. Det mener jeg står i skarp

kontrast til det gymnasium, vi har i dag. Her står karakterer og præstationspresset desværre i vejen for læring og skaber stress og mistrivsel i min generation. Vi drømmer også om, at mennesker og unge kan tage en gymnasial uddannelse i alle ender af landet og samtidig møde mennesker, der ikke kun minder om dem selv. Derfor er jeg glad for, at SF i forhandlingerne om finanslovsforslaget også stoppede regeringens besparelser på gymnasier og landdistrikter. Så kan jeg så forstå, at vi stadig må vente på, at regeringen kommer med et nyt forslag om elevfordeling.

I forhold til karaktærræset vil jeg også gerne lige starte med at tage udgangspunkt i mig selv. For som enhver anden politiker vil jeg jo gerne læse statskundskab. Det studie har en adgangskvotient på 10,5, så selv et 10-tal i tysk ville faktisk trække ned. Kun et 12-tal var godt nok. Det mener jeg faktisk er ret vanvittigt og et alt for stort pres at lægge på os unge. Jeg oplevede, at karaktererne fyldte alt for meget og stod i vejen for læringen, dannelsen og de sociale relationer, som jo er mindst lige så vigtige. Vi ved, at det her fokus på karakterer stresser gymnasieeleverne. Dette viste en undersøgelse, der tog udgangspunkt i to gymnasier i Jylland, hvor 55 pct. af gymnasieeleverne i 2. g lå helt i toppen af stressskalaen. Det pres vil vi selvfølgelig mindske i SF.

Et af de tiltag, som vi ved virker, er karakterfri klasser – altså at man ikke behøver at give karakterer i samfundsfag allerede i 1. g, hvis eleven først afslutter det i 3. g. Det vil vi i SF gerne give gymnasierne mulighed for. De evalueringer, der er lavet af forsøget, viser, at eleverne føler sig mindre pressede, og at de tør deltage mere i undervisningen. Og det er jo godt både for læringen og for trivslen.

Samtidig er vi også nødt til at snakke om arbejdsbyrden. Jeg havde jo f.eks. selv nogle gange så mange afleveringer om ugen, at elevtimeantallet lå på over 20. Og med 30 timers undervisning, 12 timers lektier og måske et fritidsarbejde, havde du lige pludselig en arbejdsuge på +65 timer. Nok mener statsministeren, vi skal arbejde mere, men vel ikke så meget? Det er en opskrift på den stress, som flere og flere fra min generation desværre lider af, og som vi skal have gjort noget ved.

Så jeg har ikke glemt gymnasierne og min gymnasietid – det er måske mere, end hvad man kan sige om regeringen. Man har nemlig ikke skrevet nogen visioner ind i regeringsgrundlaget, bortset fra skærpet adgang til gymnasiet. Det er vi i SF lodret imod. Et adgangskrav på 7 til gymnasiet, som erhvervslivet og flere partier i Folketinget foreslår, vil øge den sociale og geografiske ulighed, være udtryk for uddannelsessnobberi og vil stresser unge allerede i folkeskolen. For det kan ikke være rigtigt, at elever i 9. klasse oplever at få smækket en dør i hovedet, hvis de ikke får et bestemt snit. Det er simpelt hen alt, alt for tidligt.

Derudover sender vi også et helt forkert signal ved at sige, at gymnasierne skal have et højere adgangskrav end erhvervsuddannelserne, for så siger vi jo lidt, at hvis du ikke kan blive akademiker, kan du godt blive tømrer. Selvfølgelig er det vigtigt at kunne matematik som f.eks. arkitekt, men det er da også vigtigt at kunne matematik for dem, der skal bygge huset, medmindre man vil have, det står skævt. Vi ved allerede fra gymnasieeleverne, der siger det selv, at hvis du har over 5 i snit, skal du på gymnasiet. Det er en kultur, vi skal stoppe med at fodre og i stedet være med til at vende.

Til sidst vil forslaget om at skærpe adgangskravene ved f.eks. at kræve 7 i snit jo øge den geografiske ulighed markant. Det vil f.eks. afskære 73 pct. af de unge på Lolland-Falster fra at starte i gymnasiet, mens det kun vil gælde for 24 pct. i Gentofte. Så for at bekæmpe stress, uddannelsessnobberi og geografisk ulighed mener vi i SF at der bør være samme adgangskrav til både gymnasierne og erhvervsuddannelserne.

For mig og SF er det vigtigt, at man også kan tage en ungdomsuddannelse i hele landet, uanset hvor man bor. Vi står bare i en situation, hvor udkantsgymnasierne er økonomisk pressede, fordi vi

har med små ungdomsårgange at gøre, men vi er nødt til at holde hånden under de her ungdomsuddannelser, mens de er små, ellers forsvinder de altså.

For lige at runde af vil jeg sige, at jeg synes, det er ærgerligt, at regeringen dedikerer så meget i deres regeringsgrundlag til forskellige måder, man kan give skattelettelser til de rige på, men ikke skriver noget ind om deres visioner for gymnasiet. Der har vi i SF det omvendt: Vi har store visioner for vores gymnasier. Som sagt skal vi have et gymnasium, hvor trivsel, læring og dannelse fylder mere end karakterer, og hvor man kan tage en gymnasial uddannelse, uanset om man er fra Høng eller København. Vi vil nemlig hellere investere i uddannelse end give skattelettelser til de rige. Det håber vi også at regeringen kan se sig selv i.

Kl. 11:34

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Vi siger tak til ordføreren. Der er et par spørgsmål. Den første er hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 11:34

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for det, og tak for en rigtig fin tale, og velkommen her til Folketinget.

Ordføreren nævner i sin tale, at han ønsker, at der skal være det samme adgangskrav til gymnasiet som til erhvervsskolerne. Det må betyde et adgangskrav på 2 og mere eller mindre et retskrav til stort set alle på at komme ind på gymnasiet. Ser ordføreren ikke nogen problemer med det? Og jeg kunne også godt tænke mig at høre, om ordføreren ikke synes, det er et problem, at der aldrig har været så mange ufaglærte studenter. Det er jo steget med næsten 10.000 personer i de sidste 10 år. Det er altså folk, der kun får den gymnasiale uddannelse og ikke kommer videre. Og vil det problem ikke blot blive forværret, hvis man sænker adgangskravet?

Kl. 11:35

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:35

Mads Olsen (SF):

For at svare på det første spørgsmål vil jeg sige, at jeg ikke mener, at der vil være noget besluttet forkert i at have samme adgangskrav, for vi har jo set, at man har forsøgt at indføre det her differentierede krav for at få flere elever til at starte på erhvervsuddannelserne, men at det jo ikke er en tendens, man er lykkedes med at vende. Vi er tværtimod begyndt at se, at unge desværre ser erhvervsuddannelserne som noget, man har som plan B, hvis man ikke opnår det ønskede snit i folkeskolen.

I forhold til det med de ufaglærte studenter skal vi måske også slå fast over for dem, at man også godt kan tage en erhvervsuddannelse efter gymnasiet. Det er okay. Det kan godt være, at du er lidt ældre end nogle af dine klassekammerater, men det er jo ikke noget, der skal forhindre dig i at gøre det. Vi skal måske også sikre bedre uddannelsesvejledning allerede i gymnasiet, sådan at man, hvis man opdager halvvejs inde i 2. g, at man i virkeligheden passede bedre ind i erhvervsuddannelserne, så har mulighed for at skifte og ikke føler, at ens arbejde allerede er gået til spilde.

Kl. 11:36

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det spørgeren for sin anden korte bemærkning. Værsgo.

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Ordføreren kommer derudover også ind på problemet med stigende stress og mistrivsel, og det er en problemstilling, som jeg selv er meget optaget af. Ordføreren laver en sammenkobling mellem krav i gymnasiet og så den stigende mistrivsel og taler om en præstationskultur. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om ikke ordføreren mener, at der kunne være nogle andre årsager til den stigende mistrivsel og stress end blot det, vi kræver i gymnasiet.

Det er jo lidt henset til, at vi egentlig ikke kræver meget mere i gymnasiet, end vi har gjort tidligere. Der har altid været krav om karakterer for at komme ind på bestemte uddannelser. Det er også vigtigt at slå fast, at man faktisk kan komme ind på 50 pct. af alle universiteter med bare 2 i gennemsnit. Så forestiller ordføreren sig, at der kan være andre årsager såsom perfektionskultur, sociale medier og den slags?

Kl. 11:36

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren.

Kl. 11:37

Mads Olsen (SF):

Vi forestiller os jo ikke i SF, at den mistrivselsepidemi, vi desværre oplever, ville forsvinde, hvis vi gennemførte vores forslag. Der er jo så mange knapper, man skal skrue på, i samfundet, men det er også vigtigt for os at sige, at vi er nødt til at skrue på alle knapper. Vi er ikke nødt til at læne os tilbage i sædet som lovgivere og sige: Den ligger hos perfektionskulturen, som vores unge mennesker på Instagram fordrer, så vi kan ikke rigtig gøre noget ved det. Vi skal selvfølgelig også tage ansvar for det, vi kan gøre.

Kl. 11:37

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Tak. Næste spørger er fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 11:37

Lotte Rod (RV):

Tak for talen, velkommen i Folketinget også fra mig, og tak for samarbejdet om et fælles forslag til vedtagelse, hvor vi jo beder regeringen om at indkalde til forhandlinger.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge ordføreren, hvad han tænker om, at der ikke har været et eneste møde i gymnasieforligskredsen, siden regeringen trådte til. Hvad vil konsekvensen være, hvis regeringen bare fortsætter og ikke vil lave de ændringer, som ordføreren selv efterspørger?

Kl. 11:38

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:38

Mads Olsen (SF):

Det er det, jeg synes er lidt forkert, for regeringen har haft meget travlt med ting, den prioriterer, som at afskaffe store bededag, at give skattelettelser osv., men har ikke rigtig lavet visioner for gymnasiet. Det synes jeg faktisk er ærgerligt.

Jeg kan da godt være bekymret for, at vi ikke når at håndtere de udfordringer, der plager gymnasierne, hvis vi bliver ved med at udskyde møder i forligskredsen; det gælder f.eks. det nye taxametersystem. Så kan jeg godt tænke: Skal vi i SF kæmpe for, at det her midlertidige tilskud bliver bevaret til gymnasierne i Udkantsdanmark hvert år? For vi ville da langt hellere have en permanent løsning og så få lavet det her taxametersystem så hurtigt som muligt, så vi kan kæmpe for andre ting i finansloven.

Kl. 11:38

Kl. 11:41

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Vi går videre i spørgerrækken. Den næste er fru Anne Hegelund fra Enhedslisten.

Kl. 11:38

Anne Hegelund (EL):

Tusind tak for talen, og velkommen til. Jeg er i hvert fald rigtig glad for, at det er mange af de samme knapper, vi godt kunne tænke os at skrue på i forhold til at sørge for, at unge kommer til at trives bedre i gymnasiet. Ud over det her med social og geografisk lighed i forhold til at kunne komme i gymnasiet kom jeg til at tænke på, at jeg bare lige vil sikre mig, at SF også går ind for, at man skal kunne få handicaptillæg, når man går i gymnasiet.

Nu sagde ordføreren det her med rigtig mange afleveringer og sådan noget. Der er jo nogen, der har brug for ikke at have et fritidsjob ved siden af, men som har brug for pengene for at kunne få det hele til at hænge sammen. Er I med på, at vi skal støtte unge, der har noget andet med i bagagen, bedre til at kunne komme igennem gymnasiet?

Kl. 11:39

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:39

Mads Olsen (SF):

Altså, jeg er jo ikke su-ordfører, men det mener jeg faktisk vi støtter. Jeg kan også huske, at jeg faktisk fik samme spørgsmål fra nogle elever under valgkampen, hvor alle politikere kiggede på hinanden og sagde: Har vi ikke allerede det? Altså, det kom som en overraskelse for os, at vi ikke havde muligheden.

Eleverne oplever jo så, at de ikke kan få handicaptillæg, hvis de går i gymnasiet, men hvis de klarer sig igennem den periode og f.eks. når til universitetet, så kan de godt få handicaptillæg dér. Det er sådan lidt sjovt, synes jeg, for meningen er vel, at hvis man har et handicap og derfor har brug for det her ekstra tilskud, så bliver det jo ikke mindre eller større af, at man går på universitetet. Så jeg forstår ikke rigtig den prioritering, og at de regler er skruet sådan sammen. Tak for spørgsmålet.

Kl. 11:40

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ønskes den anden korte bemærkning?

Det gør der ikke. Tak. Vi går videre til næste spørger, og det er fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 11:40

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordførertalen, og velkommen til Folketinget. Jeg glæder mig til samarbejdet. Noget af det, som SF jo også, ligesom mange af os andre, plejer at have meget fokus på, er den stigende mistrivsel, som der desværre er. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge: Tror SF ikke, at netop det med, at så mange i dag jo næsten pr. automatik vælger at gå på et alment gymnasium, kan være med til at øge mistrivlsen, især blandt den gruppe af unge, som måske burde have været vejledt til at vælge noget andet?

Kl. 11:41

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren.

Mads Olsen (SF):

Jeg tror ikke, det er det, der decideret skaber den her stigning i mistrivsel, vi har set det sidste stykke tid. Med det sagt tror jeg da godt, at der kan være noget om, at der er nogle i gymnasiet, som ville have fundet sig bedre til rette på erhvervsuddannelserne, og som måske også finder ud af det, mens de går i gymnasiet.

Vi har lige nu en kultur, hvor vi ikke rigtig vejleder eleverne ordentligt, i forhold til at det er okay, hvis man går i 2. g og så skifter over til en erhvervsuddannelse, fordi det er det, man har fundet ud af man hellere vil. Min erfaring er, at eleverne snarere prøver at holde ud og så bliver ufaglærte bagefter. Der skal vi være bedre til at rådgive eleverne og ikke bygge uddannelsessystemet op som sådan en silo, hvor man enten går på gymnasiet og færdiggør det eller også skulle have valgt anderledes til at starte med. Lidt mere fleksibilitet ville da ikke skade nogen, tænker jeg.

Kl. 11:42

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Fru Anni Matthiesen for sin anden korte bemærkning.

Kl. 11:42

Anni Matthiesen (V):

Jeg kan sige, at jeg er helt enig i, at den mulighed for at kunne skifte, også hurtigere, er rigtig, rigtig vigtig, så man ikke bliver fastholdt et sted, hvor man ikke burde være.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig her til sidst bare at spørge direkte: Hvad mener SF at karakterkravene skal være? Jeg kunne forstå, at man ønsker ens karakterer i forhold til både erhvervsuddannelserne og gymnasierne. Hvad bør karakteren så være?

Kl. 11:43

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren.

Kl. 11:43

Mads Olsen (SF):

Så vidt jeg har forstået, er SF's holdning, at det skal være 02 til både gymnasiet og erhvervsuddannelserne.

Kl. 11:43

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Det var svar på det spørgsmål. Vi går videre til næste spørger, og det er hr. Frederik Vad fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:43

Frederik Vad (S):

Tak. Det er noget at blive kastet for løverne på den måde. Jeg synes allerede, at ordføreren svarer bedre, end jeg selv gjorde under min første jomfrudebat her i Folketinget.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge lidt ind til, fordi jeg ved, at ordføreren en gang imellem kan være oppe på de høje nagler, det her med det venstreorienterede frihedsbegreb, for jeg vil sådan set også betegne mig selv som venstreorienteret. Men når jeg hører den uddannelsespolitik, der nogle gange kommer fra ordførerens eget parti og fra Radikale Venstre og Enhedslisten, så kan jeg godt blive lidt i tvivl om, hvordan man egentlig mener man frisætter unge mennesker bedst.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren: Man kan godt gå i gymnasiet, hvis man har svært ved at læse og skrive, men mener ordføreren, at man skal kunne gå i gymnasiet, hvis man slet ikke kan læse og skrive?

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):
Ordføreren.

Kl. 11:44

svagere, end den i virkeligheden er. Jeg synes også, det er synd, at man bilder unge mennesker ind, at de kan alt, og at de skal finde noget, de brænder for, for det kan alle ikke, og det synes jeg også vi har et ansvar for at fortælle dem. Men alle kan finde noget, de kan være gode til, så er du ikke bekymret for, at hvis man sætter adgangskravet til gymnasiet ned til 02, vil der være endnu flere, der vil mærke et bump på vejen, og at de faktisk ikke kan leve op til niveauet i gymnasierne?

Kl. 11:47

Mads Olsen (SF):

Jeg mener, at hvis man har så store faglige udfordringer, er det ikke et decideret tal, der skal afgøre, hvorvidt du kommer ind på en gymnasial uddannelse eller ej. Så kan det være mere gavnligt for eleven at få en snak med en uddannelsesvejleder, måske en tæt lærer, der siger: Jeg tror, at det måske vil være bedst for dig at tage en erhvervsuddannelse.

Jeg tror, det ville have større effekt på elevens motivation for at tage f.eks. en erhvervsuddannelse end at blive mødt med, at hvis du får over 5 i gennemsnit, kan du komme ind på gymnasiet, og så er du også egnet til det, og så mener vi i Folketinget, at det kan du sagtens. Men man kan jo godt have 5,1 i gennemsnit og måske være mere egnet til en erhvervsuddannelse, og der kunne en mere uformel samtale med læreren være bedre end et arbitrært tal trukket ud af hatten her i Folketinget.

Kl. 11:45

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 11:45

Frederik Vad (S):

Tak for svaret. Men hvis vi nu så leger, at der slet ikke er nogen karakterkrav, og at der slet ikke er nogen karakterer i det hele taget, og at der så er en elev, der siger, at vedkommende vil i gymnasiet, selv om læreren og uddannelsesvejlederen siger til eleven, at vedkommende ikke kan læse og skrive, altså, at vedkommende ikke engang har svært ved det, men simpelt hen ikke kan, synes ordføreren så, at vi skal give den unge adgangsbillet til gymnasiet alligevel?

Kl. 11:45

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren.

Kl. 11:45

Mads Olsen (SF):

Jeg vil starte med lige at angribe præmissen, for i SF ønsker vi jo altså ikke, at alle karakterer skal afskaffes. Vi har jo også stadig væk det udgangspunkt, at adgangskravet skal være 02 i gennemsnit. Så jeg har svært ved at se den præmis.

Når det er sagt, mener jeg også, at den, der bedst ved, hvad man kan, er eleven selv. Vi ser jo utallige eksempler på folk, som blomstrer sent, og som ingen troede på i folkeskolen, men som så viste sig at blive fremragende i gymnasiet, fordi de måske trivedes bedre inden for de rammer.

Kl. 11:46

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Næste spørger er fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance.

Kl. 11:46

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det, og velkommen til Folketinget til ordføreren. Jeg er glad for, at der er kommet flere yngre kollegaer herind, og jeg synes, det var en virkelig god allerførste ordførertale. Det gjorde jeg i hvert fald slet ikke lige så godt. Jeg kunne slet ikke styre mine nerver på den måde.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren lidt ind til det med mistrivsel, for jeg ved, det både ligger Liberal Alliance og SF meget på sinde. Jeg er lidt bange for, at SF gør ungdommen

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:47

Mads Olsen (SF):

Jeg mener ikke, at vi på venstrefløjen decideret gør ungdommen svagere, end den er, ved at italesætte de udfordringer, vi har, selv om vi jo i vores to partier måske ser lidt forskelligt på det, og på trods af at vi begge er unge. Jeg tror ikke, at vi ville se en kæmpe stigning i mistrivlsen, hvis vi satte adgangskravet ned.

I forhold til måden, den her stigning i mistrivlsen er forløbet på, er det jo sådan, at den har været støt stigende, og at det, at man indførte det her adgangskrav, jo ikke har fået den til at falde. Så jeg har svært ved at se, at det at sætte det ned til 02 skulle føre til, at mange flere unge nu mistrives, når man nu ved, at efter vi satte det op, begyndte mange flere faktisk at mistrives. Det er ikke nødvendigvis kun på grund af det, men jeg mener, det er forkert at stille det op sådan, at hvis man giver unge friheden til at komme ind på gymnasiet, hvis de har 02 i snit i stedet for 5, så vil det føre til, at de bliver meget mere mistrivelsesramt. Den præmis køber jeg ikke.

Kl. 11:48

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ønskes der en anden kort bemærkning? Det gør der. Værsgo.

Kl. 11:48

Helena Artmann Andresen (LA):

Det er måske også i højere grad egentlig den faglige mistrivsel, jeg taler om her. Men er SF så slet ikke bekymret for det niveau, der er i gymnasiet? Altså, der er flere gymnasielærere, der udtaler sig om, at niveauet er faldende, og universitetslærerne siger, at niveauet hos dem, de får fra gymnasierne, ikke er højt nok. Det er jo klart nok, og det er forståeligt, at man sætter niveauet ned, så alle kan følge med, og det skal en underviser selvfølgelig også gøre. Er der slet ikke den bekymring i SF?

Kl. 11:49

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren.

Kl. 11:49

Mads Olsen (SF):

Altså, nu har fru Lotte Rod jo allerede nævnt den undersøgelse, der viste, at det faglige niveau ikke var faldet. Men jeg vil også gerne lige tage udgangspunkt i min egen oplevelse i gymnasiet. Jeg oplevede bestemt ikke, at niveauet faldt, fordi der var nogle elever, der havde sværere ved opgaverne end andre. Så nej, det er jeg ikke rigtig så bekymret for.

Kl. 11:49

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Der lader ikke til at være flere spørgsmål til ordføreren fra Socialistisk Folkeparti, så vi siger tak. Og vi går videre i talerrækken til hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne. Værsgo.

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Mange tak, formand. Jeg vil gerne starte min tale med at fortælle om en ung dansk stjerneforsker ved navn Anna Lyck Smitshuysen fra DTU. Anna Lyck Smitshuysen har læst fysik og nanoteknologi og står i dag med en opfindelse, der kan accelerere den grønne omstilling ved at forkorte den tid, det vil tage, før en tilstrækkelig stor del af verdens energibehov er dækket af ren brint.

Hvordan endte hun så med den opfindelse i en alder af 28 år? Det skyldes, at hun i gymnasiet fik vækket en interesse for elektrolyse og brændselsceller. Som man kunne læse i en artikel om hende, holdt hun et oplæg i faget naturgeografi om det her emne, og hun blev så opslugt under forberedelserne, at hun allerede dengang vidste, at hun ville være med til at udvikle den her teknologi. Drømmen blev til virkelighed, og nu står man altså med en opfindelse, der kan gøre elektrolyse billigere end fossile brændsler, og som dermed som nævnt kan accelerere den grønne omstilling.

For mig at se er det indbegrebet af, hvad gymnasiet skal kunne. Gymnasiet åbnede en verden for hende, det tændte en interesse hos hende, og hun blev forsynet med evner og kundskaber, der gjorde hende i stand til at gennemføre en svær uddannelse, og nu udfolder hun altså sit fulde potentiale hver eneste dag til gavn for hende selv, for vores samfund og måske endda for hele verden.

I forhold til gymnasiets formål synes jeg det siger rigtig meget. Selv er jeg optaget af en uddannelsestænker, der hedder Gert Biesta, som siger, at uddannelse handler ikke om at fylde en spand, men om at tænde et bål. Gymnasiet tændte et bål i Anna Lyck Smitshuysen; det tændte en gnist, der blev til en brændende interesse, som hun altså hver dag forfølger, og som har gjort hende til en af verdens førende forskere inden for grøn omstilling. Vi kan ikke forvente, at gymnasiet kan have den her effekt på alle, men vi skal holde fast i, at gymnasiet skal vække en interesse for verden, være studieforberevende og alment dannende.

Det alment dannende er jo så gymnasiets andet primære formål. Også i den forstand handler gymnasiet ikke bare om at fylde på med viden, det handler ikke bare om at have kendskab til ting, om fakta og formler eller om alene at være dygtig. Det handler om at forstå verden omkring os og have evnen til at anvende den viden på en fornuftig og formålstjenlig måde.

Vi skal heller ikke blot lære de unge at reproducere det bestående. De skal også kunne udfordre det og producere noget nyt. Vi skal give dem evnen til selvstændig tænkning, som det også fremgår af gymnasielovens formålsparagraf. Det er i øvrigt også derfor, at jeg ønsker at genindføre 13-tallet, fordi den karakter jo netop animerede til også at udfordre det bestående.

I forhold til gymnasiets formål melder der sig i dag et udfordringsbillede, som vi har ansvar for at tage hånd om. Det handler om, at meget peger i retning af, at niveauet er dalende. Flere andre har været inde på det i dag. Det berettes af talrige gymnasielærere, at niveauet er i frit fald, og deres beretninger er selvfølgelig en form for anekdotisk evidens, vi ikke bare kan lægge til grund, men der er også analyser, bl.a. fra Uddannelses- og Forskningsministeriet, der for få år siden viste, at niveauet blandt nye studerende også er faldende.

Jo flere der går på gymnasiet, des lavere vil det faglige niveau tendentielt være. Lærerne vil komme til at undervise efter laveste fællesnævner, og vi ser derfor også, at kravene til at bestå matematik falder, og det forplanter sig til universitetet, hvor lektorerne skal starte med at indhente et efterslæb. Det vil også forplante sig videre ud på arbejdsmarkedet, hvor lægen i sidste ende vil være mere tilbøjelig til at begå fejl og overse ting, og som nation vil vi have ringere betingelser for at fremtidssikre vores velstand og velfærd.

Kl. 11:49

Både velstand og velfærd har uddannelser af høj faglig kvalitet som en grundforudsætning, som vi skal værne om.

Med til udfordringsbilledet fra gymnasiet hører, at flere og flere aldrig kommer videre fra gymnasiet. Aldrig har vi haft så mange ufaglærte studenter, og for alt for mange bliver gymnasiet altså en uddannelsesmæssig blindgyde. Derfor er det også fornuftigt at skærpe adgangskravet til gymnasiet, så flere ansføres til at vælge andre typer uddannelser, hvor deres forudsætninger og interesser passer bedre i forhold til det her uddannelsesstilbud. Derfor er Reformkommissionens idé om en hpx også perspektivrig, fordi det kan skabe et ligeværdigt alternativ til gymnasiet.

Jeg ønsker et gymnasium, hvor alle med forudsætningerne for en videregående uddannelse kan blive alment dannet og udfolde deres fulde potentiale, og hvor flere som Anna Lyck Smitshuysen får vækket en brændende interesse. Det kræver, at de læner sig ind i gymnasiet, og at vi forventer af dem, at de står på tær. For at vi kan gøre det forsvarligt, er det vigtigt, at vi har et gymnasium, hvor man har forudsætningerne for at gå der. Tak for ordet.

Kl. 11:55

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Tak. Der er et enkelt spørgsmål til ordføreren, og det er fra fru Lotte Rod, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:55

Lotte Rod (RV):

Talen handlede meget om dem, der ikke skal gå i gymnasiet, men hvad er egentlig Moderaternes vision for gymnasiet, altså for fag-rækken og for fagene?

Kl. 11:55

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren.

Kl. 11:55

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jamen det skulle gerne være blevet illustreret med den her fortælling om den her unge stjerneforsker, Anne Lyck Smitshuysen, hos hvem der jo blev vækket en brændende interesse. Jeg mener, at vi i en udvikling af fagene skal kigge på, hvad vi kan gøre, for at der hos flere bliver vækket den her interesse.

Det er jo både en interesse for at forstå verden omkring os, en interesse for at udfolde sit eget potentiale, en interesse for at søge ind på en videregående uddannelse, hvor man også bliver fagligt udfordret, og i virkeligheden også en interesse for at bidrage til at løse nogle af verdens problemer, hvilket hende her Anne Lyck Smitshuysen jo hver dag bidrager til. Jeg synes, at gymnasiet må være det sted, hvor vi sikrer, at man får vækket den interesse, og det skal fagene understøtte.

Kl. 11:56

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det fru Lotte Rod for sin anden korte bemærkning.

Kl. 11:56

Lotte Rod (RV):

Det kræver jo f.eks., at der er rigtig god undervisning, at man har lærere, som brænder for fagene og har tid til at forberede god undervisning. Sidst Lars Løkke Rasmussen bestemte, valgte han jo helt systematisk år efter år at skære ned på gymnasierne, sådan at lærerne fik mindre forberedelsestid og dårligere forudsætninger for at lave god undervisning. Er det stadig Moderaternes politik?

Kl. 11:56

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren.

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Nej, vi har bestemt ikke noget ønske om at skære ned på gymnasierne. Tværtimod går vi i Moderaterne ekstremt meget op i at sikre gode uddannelser. Vi er i den grad et uddannelsesparti, så det har vi absolut ingen ambitioner om.

Kl. 11:56

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Den næste spørger er fru Anne Hegelund fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:56

Kl. 11:56

Anne Hegelund (EL):

Tak for talen. Jeg synes, at det her med, at I er med på mere kritisk tænkning, og at man også kan sætte spørgsmålstegn ved det bestående, lyder spændende. Jeg tænker måske bare, at 13-tallet ikke er nok, fordi der jo med 12-skalaen er meget af det her med, at hvis du begår en fejl, trækker det rigtig meget ned. Så kan det godt være, at hvis du i forvejen gør det rigtig godt og det er helt exceptionelt, kan du få 13 for at sætte spørgsmålstegn ved noget. Men hvad, hvis man nu kun er sådan nogenlunde god til et fag, men også tænker kritisk? Hvad skal vi gøre med de elever? Og hvis et 13-tal ligesom kommer oven på den 12-skala, vi allerede har, eller kommer i stedet for den nu, hvor unge mennesker har været vant til at blive målt og vejet meget inden for 12-skalaen, så er jeg bare ikke sikker på, at det gør den her perfektions- og præstationskultur mindre vild at være i.

Jeg tænker, at det her med karakterfri klasser også kunne gøre, at man kunne tænke mere frit. Måske kunne færre eksamener og prøver gøre, at man ikke bare skulle blive god til at gå til eksamen eller række hånden op og sige det rigtige, men at man også kunne tænke noget bredere. Hvad, hvis man kunne blive en rigtig god sygeplejerske, pædagog eller socialrådgiver og ikke lige er en 13-tals- eller 12-talselev, hvordan skal man så blive ved med at have lysten til at lære efter gymnasiet og kunne se, at det der med en videregående uddannelse også godt kunne være noget for en? Har I tænkt noget om det? For det tror jeg ikke lige at det med 13-tallet løser.

Kl. 11:58

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:58

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Der er jo i 12-karakterskalaen indbygget, at man skal opfylde mål, og det vil tendere mod, at man bare reproducerer et stof. Det vil blive totalt forandret, hvis man genindfører et 13-tal. Så jeg tror, det vil ændre hele den måde, man går til det at lære på.

Ordføreren nævner nogle andre uddannelsesgrupper – pædagoger, sygeplejersker og andre faggrupper – og man kan sige, hvis vi f.eks. tager pædagoguddannelsen, at det ikke kræver, at man har en gymnasial uddannelse for at komme ind på den. Jeg tror, at vi skal søge i retning af, at det i højere grad er sådan, at man bl.a. kan komme ind via at være meritpædagog og andre ting, som ikke kræver, at man går på gymnasiet. For der er ikke nogen grund til, at alle, som skal være dygtige pædagoger, nødvendigvis skal bruge 3 år i det almene gymnasium. Det er der ikke noget krav om. Derudover har vi jo også hf'en, hvor der ikke er nogen planer om at skærpe adgangskravene.

Kl. 11:59

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Der lader ikke til at være noget ønske om den anden korte bemærkning fra spørgerens side. Så siger vi tak til ordføreren for Moderater-

ne og går videre i talerækken. Den næste ordfører er fra Danmarksdemokraterne, og det er fru Marlene Harpsøe. Værsgo.

Kl. 11:59

(Ordfører)

Marlene Harpsøe (DD):

Mange tak. Jeg er med på et afbud i dag, fordi vores sædvanlige ordfører, fru Karina Adsbøl, ikke kan være med. Men når det så er sagt, har jeg faktisk alligevel glædet mig til debatten, for jeg har godt nok beskæftiget mig rigtig meget med ungdomsuddannelsespolitik i det hele taget igennem mange år.

Allerførst tak til Radikale Venstre for at rejse en rigtig vigtig debat om fremtiden for vores gymnasier og ikke mindst de unge, der skal gå på dem. Det er jo dejligt at mærke, at der er en samlet flok af partier herinde, der faktisk er ret optaget af, hvordan det går vores gymnasier. I den forbindelse vil jeg selvfølgelig også takke Radikale Venstre, fordi vi i forbindelse med finansloven satte os sammen og samarbejdede om at sikre udkantstilskuddet til de små gymnasier i landdistrikterne. Det viser bare, hvad man kan sammen, når man sætter sig sammen og sætter sig noget for. Det er rigtig godt, det er rigtig positivt.

I Danmarksdemokraterne er vi også ret optaget af, at regeringen snart vil præsentere en ny model, der modvirker den skæve elevsammensætning, vi især ser i de større byer. Så vi siger ja tak til, at der snart kommer noget, for det er der brug for. Regeringen har også skrevet i regeringsgrundlaget, at man vil gå videre med de tiltag, der sigter efter, at gymnasier i de mindre befolkede områder ikke lukker. Hatten af for det, det er positivt, og der er vi helt på linje med regeringen. Nu mangler vi så bare, at de flotte ord også bliver til en reel handling.

Regeringen har ganske rigtigt rullet elevfordelingsmodellen, som den er i dag, tilbage, men problemerne består jo lige nu og her, og regeringen har ikke præsenteret en ny model, der gør op med den skæve elevsammensætning, vi ser flere steder i landet. Samtidig viser årets elevfordeling til gymnasierne også, at der er store problemer på de små gymnasier, for mens klasselokalerne i byerne bugner, står de mange steder halvtomme på de små gymnasier, og derfor er der brug for en helt ny elevfordelingsmodel og en økonomistyring, der sikrer et meget mere stabilt og bredere udbud af ungdomsuddannelser i hele landet.

Så det vil vi i hvert fald i Danmarksdemokraterne kæmpe rigtig meget for, for når det er, at daginstitutioner, skoler, gymnasier og andre velfærdstilbud lukker rundtomkring, slår det luften ud af livet i vores landdistrikter, og derfor er det afgørende, at de også er der. Samtidig betyder det også noget, at transporttiden ikke er for lang til vores ungdomsuddannelser. Vi har et kæmpe problem rundtomkring i mange byer med unge, som ikke får en ungdomsuddannelse, og som står uden uddannelse og uden job, og vi skal have alle med på vognen.

Så først og fremmest mener vi i Danmarksdemokraterne, at vi skal sørge for, at gymnasiet er tilgængeligt i hele landet, men vi vil også påpege i forhold til den her debat omkring fagligheden i gymnasierne, at der selvfølgelig fortsat skal være et meget højt fagligt niveau. Det er der ingen tvivl om. Og når det er, at der er unge mennesker, som har svært ved at tage en gymnasial uddannelse, og som kæmper sig igennem både 1. g, 2. g og måske også 3. g, vidner det også om, at vi har en folkeskole, hvor vi kan gøre det meget bedre.

Nu sidder der en række partier herinde i øjeblikket og enten forhandler eller skal til at forhandle om folkeskolen, altså om den skal være mere praksisrettet. Vi i Danmarksdemokraterne er ikke blevet lukket ind i det fine selskab i forhold til den forhandling, og det er vi rigtig kede af, for vi ville rigtig gerne tage ansvar også for folkeskolen. Det ville jeg lige nævne, mens jeg er her. Vi er nødt til at se det hele i en helhed. Når det er, at der er nogen, der kæmper sig

igennem gymnasiet, handler det også om folkeskolen, og så handler det om, at vi skal gøre den mere praksisrettet, så flere får tændt et lys, i forhold til hvorfor det er vigtigt også at kunne dansk, også at kunne matematik og en lang række andre fag.

Vi er i Danmarksdemokraterne også optaget af, at vi kigger på at indføre nogle praksisrettede studieretninger i gymnasiet. Man kunne oprette retninger, hvor fokus er sundhed og omsorg og de unge lærer om biomedicin, velfærdsteknologi, fysisk aktivitet og genoptræning. Som jeg fik sagt tidligere til en anden ordfører, syntes jeg, at det med at gå i gymnasiet var sjovt, men hvad skulle jeg egentlig bruge latin til, hvad skulle jeg bruge biologi til, hvad skulle jeg egentlig bruge det der filosofi inden for religionsfaget til? Det fandt jeg ud af, da jeg lige pludselig begyndte at læse til sygeplejerske, for der gik lyset op for mig, og jeg ville ønske, at jeg havde taget mig meget mere sammen i de fag i gymnasiet, og det havde jeg gjort, hvis jeg havde vidst det. Det kæmper vi for, for vi har jo bl.a. også brug for langt flere som mig, som læser til sygeplejerske, men også pædagoger, socialrådgivere og skolelærere.

Her til slut vil jeg sige tak for de spørgsmål, der måtte komme, dem glæder jeg mig til, og så vil jeg læse et forslag til vedtagelse op. Selv om vi er helt alene med det, er det rigtig godt, og jeg vil derfor gerne på vegne af Danmarksdemokraterne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget ønsker, at gymnasiet er tilgængeligt for unge i hele landet. I den forbindelse er Folketingets partier enige om at holde hånden under de små institutioner i landets yder- og landkommuner, som udfordres af svingende elevtal. I forlængelse heraf noteres det, at regeringens ambitioner om en ny elevfordelingsmodel og økonomisk styringsmodel skal understøtte dette.

Samtidig ønsker Folketinget, at gymnasiet bevarer sit formål og høje faglige niveau, men at fagpakken udvikles, så praksisrettede fag f.eks. bidrager til, at flere unge finder ud af, hvad der motiverer dem, og hvad de er gode til, og får mulighed for at dyrke det.

Folketinget er i den forbindelse enige om, at skærpede adgangs-krav til gymnasiet ikke må føre til en lukket dør for dem, der kan og vil.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 17).

Kl. 12:05

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Tak, og der er spørgsmål til ordføreren. Men inden vi går videre, skal jeg lige for god ordens skyld meddele, at det fremsatte forslag til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger og behandlinger her i salen.

Der er en række spørgsmål, og det første er fra hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne.

Kl. 12:06

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for talen. Ordføreren kommer ind på, at mange af grundene til, at man bl.a. skal have latin og andre ting, er noget, der går op for en, når man begynder på f.eks. sygeplejestudiet. Jeg undrer mig egentlig over, at det skal være det, der ligesom er det primære formål med de her fag. Jeg tænker, om ordføreren ikke anerkender, at man også kan tage mange af de her velfærdsuddannelser uden at have en gymnasial uddannelse, og om ikke vi skal gøre det endnu lettere?

Kl. 12:06

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren.

Kl. 12:06

Marlene Harpsøe (DD):

Jo, det kan man helt bestemt – det kan man helt bestemt. Jeg synes ikke, at der er noget enten-eller i det. Og man kan sige, at det, der virkede for mig, netop var det at have det koblet til noget praksisrettet, så man havde en større forståelse af, hvorfor det egentlig var, at det kunne være vigtigt. Men når jeg ikke forstod det i gymnasiet – og jeg ved godt, det er mange år siden; jeg håber, det har ændret sig – så er det bare vigtigt at sige, at for nogle er det én måde at undervise på, som fungerer, og for nogle er det noget andet. Men selvfølgelig skal man også kunne tage en uddannelse f.eks. som sygeplejerske eller lærer eller lignende uden nødvendigvis at have haft de samme fag.

Kl. 12:07

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 12:07

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Jeg hørte også ordføreren nævne tidligere, at det ville være en fordel, hvis vi gjorde gymnasiet mere rettet mod erhvervsskolerne. Jeg tænker bare, at hvis vi gør det sådan, at gymnasiet skal rumme noget i retning af både velfærdsuddannelser og erhvervsuddannelser, er der den udfordring, at vi jo så gør det på bekostning af det, der må være gymnasiets primære formål, nemlig at man måske søger i retning af universitetet, og at vi på andre måder kunne stile uddannelser i retning af erhvervsskoler og velfærdsuddannelser. Jeg forestiller mig bare, at det kommer til at blive lidt en blød mellemvare. Ser ordføreren også den udfordring?

Kl. 12:08

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 12:08

Marlene Harpsøe (DD):

Vi har for nylig indgået en aftale her i Folketinget blandt en lang række partier, bl.a. Moderaterne, og Danmarksdemokraterne er også med, om universiteterne, hvor vi sådan set også skærper adgangskravene til universiteterne. Og det står vi fuldstændig på mål for, fordi vi i Danmarksdemokraterne mener, at det ikke er alle, der skal gå på universitetet. Der er nogle, der skal en anden vej. Nogle skal måske tage en uddannelse på en erhvervsskole. Nogle skal måske på en professionshøjskole eller et erhvervsakademi. Så det synes jeg faktisk ligger helt i tråd med det, som vi også har indgået en aftale om der.

Kl. 12:08

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Den næste spørger er fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 12:08

Lotte Rod (RV):

Jeg har først lige lyst til at komme med en kommentar: Man går jo i gymnasiet, før man læser til lærer eller pædagog. Det er mange år siden, at vi lavede den ændring. Det er bare lige til almindelig oplysning her i Folketingssalen.

Så har jeg egentlig bare lyst til at sige selv tak for et virkelig godt samarbejde. Jeg sætter utrolig stor pris på det, når vi kan lave den her slags alliancer for at sikre, at der bliver ved med at være små gymnasier i hele landet, for det har provokeret mig så meget, at det, vi skulle diskutere her i forbindelse med finansloven, ikke var, hvordan vi laver bedre gymnasier, men om man skulle til at skære ned på de små gymnasier, hvilket jo konkret ville betyde, at man

på nogle af de meget små gymnasier ville være nødt til at skære A-niveauafgange fra, fordi der er for få elever til at have holdene.

Så jeg vil bare sige tusind tak til Danmarksdemokraterne for at holde fast i, at der selvfølgelig skal være rigtig gode gymnasiale uddannelser i hele landet.

Kl. 12:09

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):
Så er det ordføreren.

Kl. 12:09

Marlene Harpsøe (DD):
Selv tak.

Kl. 12:09

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):
Der lader ikke til at være et ønske om en anden kort bemærkning. Det var ellers en god tale. Vi går videre i ordførrækken og siger tak til fru Marlene Harpsøe fra Danmarksdemokraterne. Næste ordfører er fra Liberal Alliance, og det er fru Helena Artmann Andresen. Værsgo.

Kl. 12:10

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak. Gymnasiet er en fantastisk tid for rigtig mange unge, og jeg tror, der er mange, der, når de hører ordet studenter, forbinder det med solbrændte ansigter og fortrukne smil og hvide huer, der bliver viftet med i lastvognen. Gymnasiet er en kultur-, kundskabs- og traditionsformidlende institution med dannelse i højsædet.

Trivslen og niveauet i gymnasiet er en vedvarende debat, og derfor vil jeg også lige bruge lidt tid på det. I Liberal Alliance tror vi ikke, at vi kan lovgive os ud af den stigende mistrivsel. Men der er helt sikkert ting, der er lavet politisk, som skubber til mistrivslen. Grundforløbet vil vi i Liberal Alliance gerne fjerne. Jeg forstår godt, at der er mange elever, der synes, det er svært, når man først bliver placeret i en grundforløbsklasse, hvor man bruger en masse energi på at bygge gode relationer op med klassekammerater og lærere for kort efter at skulle starte forfra igen og forholde sig til nye lærere og klassekammerater, når det brydes op igen og studieretningsklasserne etableres.

TV 2 kørte tilbage i august dokumentaren »Presset ungdom«, hvor man fulgte unge mennesker, der gik i gymnasiet. De elever, man fulgte, havde virkelig ondt i livet. Det er heldigvis ikke den gængse trivsel, der er blandt unge. Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi i Liberal Alliance tager den faldende trivsel meget alvorligt, men vi er simpelt hen ikke enige i de 19 rektorers påstande om, at vi har et test- og karakterregime, som smadrer ungdommen i gymnasiet, og at uddannelsessystemet er uegnet for børn. Budskabet er lige så farligt for trivselskampen, som det er forkert, som gode Frederik Vad har sagt. Vi ser mistrivslen blandt unge i hele den vestlige verden og på tværs af uddannelsessystemer.

I Liberal Alliance mener vi, at adgangskravet bør hæves til 7, især på grund af det faldende niveau, men faktisk også lidt på grund af trivslen. Hvis man kigger på de gymnasieelever, der har de laveste karakterer fra grundskolen, er det også dem, der trives dårligt i gymnasiet. Jeg bliver tit mødt i debatten af folk, der synes, det er sjovt at bruge LA's egen kampagne imod mig: Helena, du siger jo til unge mennesker, at de ikke kan. Så må jeg bare sige, at så har man ikke fulgt godt nok med i vores kampagne. For jeg synes faktisk, det er synd at sige til unge mennesker, at de kan blive, lige hvad de vil, og at de alle sammen skal finde noget, de brænder for. For nej, alle kan ikke blive, lige hvad de vil, men alle kan finde noget, de kan blive gode til. Det skal ikke være en menneskeret at gå på gymnasiet, og et lavt adgangskrav er altså misforstået socialpolitik.

Niveauet er faldende i gymnasiet, og jeg synes, vi skal tage det alvorligt. Gang på gang beretter tidligere gymnasielærere om lige præcis dette. Universitetslærere beretter, at niveauet hos elever fra gymnasiet ikke er højt nok. CBS-studerende skal have kursus i procentregning og brøkdeler, før de ordentligt kan følge med i undervisningen. Jeg synes faktisk, det er ærgerligt for de unge mennesker, der gerne vil læse videre på universitetet, og som virkelig er engagerede i undervisningen og sidder blandt andre unge mennesker, som ser gymnasiet lidt som en udvidet 10. klasse. Det er helt naturligt, at undervisere lægger niveauet i undervisningen, så alle kan følge med. Det sker i den bedste mening, men det betyder altså også, at man har været nødt til at sænke niveauet i undervisningen.

Dertil kommer vores taxametersystem, som giver incitamenter til at holde fast i fagligt svage elever, nemlig færdiggørelsestaxameteret, der blev indført i 2003 for at motivere gymnasierne til at øge andelen af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse. I Liberal Alliance ønsker vi en ny taxametermodel, hvor skolerne belønnes, hvis de sikrer, at eleverne får bedre faglige resultater.

Så Liberal Alliance ser som de vigtigste opgaver i forhold til gymnasiet at få hævet niveauet, fjernet grundforløbet, en mere gennemskuelig taxametermodel og et friere gymnasievalg. Jeg vil lige knytte en kort kommentar til den sidste del. For Berlingske kører i disse dage en række artikler om unge mennesker, som ikke har søgt ind på Hvidovre Gymnasium, men alligevel er kommet derind. Mange af de elever dukker slet ikke op, og der er faktisk dobbelt så mange elever på Hvidovre Gymnasium, som stopper, sammenlignet med resten af landet. Det er altså ødelæggende for et fællesskab, når en stor del forsøger at søge væk fra fællesskabet.

Hvidovre Gymnasium kan man ikke ligefrem kalde for et landdistriktsgymnasium. Det ligger 10 km væk fra København. I Liberal Alliance mener vi, at vi skal holde hånden under gymnasierne, men ikke et som Hvidovre Gymnasium. Det skal være i landdistrikterne. Vi skal ikke tvinge elever til at gå der, som ikke har lyst til at gå der. Derfor skal der lyde endnu en opfordring til ministeren om, at vi får lavet en ny fordelingsmodel, så flere håbeifulde unge mennesker kan få deres førsteprioritet. Tak for ordet.

Kl. 12:14

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Tak. Der er en række spørgsmål. Det første er fra hr. Frederik Vad, Socialdemokraterne.

Kl. 12:15

Frederik Vad (S):

Ligesom jeg virkelig ikke bryder mig om Liberal Alliances fordelingspolitik, har jeg altså et blødt punkt for det menneskesyn, der gennemsyrrer Liberal Alliances uddannelsespolitik. Vi er ikke enige i alle løsningerne, men jeg deler faktisk ofte den analyse, som ordføreren og ordførerens parti kommer med på det her område.

Jeg har et spørgsmål i den sammenhæng. Nu siger ordføreren, at Hvidovre Gymnasium ikke er et udkantsgymnasium eller et landdistriktsgymnasium, men anerkender ordføreren ikke, at de udfordringer, man f.eks. har med at få institutioner til at overleve, når demografien vender den tunge ende nedad, eller som man har i forhold til at mangle praktiserende læger rundtomkring, ikke kun handler om landdistrikter versus store byer? Der mangler også læger i København. Vi har små institutioner på Vestegnen, som er truede. Mener ordføreren virkelig, at de gymnasier, der f.eks. er på Vestegnen, og som har det svært, ikke er at sammenligne med nogle af de gymnasier, der ligger i de geografiske udkantsområder?

Kl. 12:16

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 12:16

Kl. 12:18

Helena Artmann Andresen (LA):

Jeg mener bare ikke, at man skal tvinge elever til at gå på et gymnasium, som de i virkeligheden ikke ønsker at gå på. Jeg er med på, at der er gymnasier, hvor der er store sociale udfordringer, men jeg synes bare ikke, at det skal gå ud over alle andre. Så må man enten få det løst på det gymnasium, eller også bliver man altså nødt til at lukke gymnasiet, er jeg ked af at sige, i hvert fald hvis der er noget, der minder om social kontrol på det gymnasium. Det har altid været LA's politik.

Så vil jeg bare gerne sige tak for de pæne ord i indledningen af spørgsmålet.

Kl. 12:16

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ønskes den anden korte bemærkning?

Det gør der ikke. Vi går videre i talerækken af spørgere, og den næste er fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 12:16

Anni Matthiesen (V):

Tak for en god tale. Jeg kan jo tilslutte mig meget af det, som ordføreren sagde, og jeg er helt, helt enig i det. Det, jeg er lidt nysgerrig på, er, at ordføreren sagde, at Liberal Alliance ønsker – som os andre, kan jeg høre – en ny taxametermodel, som er mere overskuelig. Så kunne jeg godt tænke mig at spørge: Hvordan skal den så se ud?

Kl. 12:17

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 12:17

Helena Artmann Andresen (LA):

Det er et rigtig godt spørgsmål. Da jeg først begyndte at sætte mig ind i, hvordan taxameteret i dag fungerer, måtte jeg bare sige: Hold da op, der er godt nok mange ting, der ikke lige er til at gennemskue. Det er ikke sådan, at jeg har den perfekte model, men jeg synes, at man skal gå i samarbejde med de forskellige organisationer, der er på gymnasieområdet, for jeg synes, at de har nogle gode modeller. Men jeg har brug for at dykke længere ned i arbejdet sammen med dem for at være sikker på, at der er de rette incitamenter, og at det bliver gennemskueligt nok for gymnasierne.

Kl. 12:17

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det fru Anni Matthiesen for sin anden korte bemærkning.

Kl. 12:17

Anni Matthiesen (V):

Jeg har været i det lokale nogle gange, hvor vi har kæmpet de kampe. Jeg holder også af at drøfte det med parterne, men ja, jeg kan også afsløre så meget, at nogle gange kan der selv blandt parterne være nogle, som ikke kan blive enige.

Når det så er sagt, kunne jeg godt tænke mig at spørge lidt ind til noget. Ordføreren sagde også, at Liberal Alliance ønsker, at endnu flere unge skal have lov til at få deres førstprioritet, og i dag er der 94 pct., der får deres ønske i forhold til førstprioritet opfyldt. Hvad tænker man i forhold til fordeling? Nu tænker jeg også i udkantsområderne, hvordan ser Liberal Alliance på det? Er det førstprioritet, der vejer tungest, eller er det, at man sikrer, at gymnasierne overlever?

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 12:18

Helena Artmann Andresen (LA):

Det er jeg glad for. Jeg skal prøve at gøre det på 30 sekunder. Det, du er inde på der, er virkelig et liberalt dilemma. Vi har jo lagt vores bud på en gymnasiefordeling ud, hvor et udkantsgymnasium har til ansvar at tiltrække minimum 56 elever om året, og så kan de få tilført de elever, der er i yderområdet, eller som bor tæt på, og det kan så være op til de 84, så man sikrer, at der er et godt socialt miljø. Men hvis de ikke kan det i løbet af 3 år, må man se, om gymnasiet bliver nødt til at lukke, for det skal være de unges førstprioritet, der kommer først, da det også hører sammen med trivslen og det faglige niveau på gymnasierne.

Kl. 12:19

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Tak. Vi går videre i ordførerrækken.

Jeg skal huske at meddele, at vi ikke må bruge direkte tiltale i vores debatter – det gælder os alle.

Den næste spørger er hr. Mads Olsen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 12:19

Mads Olsen (SF):

Jeg har et spørgsmål, som jeg har stillet til nogle andre partier før, nemlig om det der med at skærpe adgangskravet til, at man skal have 7 i snit. De andre har det ikke som officiel politik, men det har LA jo.

Jeg er lidt nysgerrig, med hensyn til hvordan I stiller jer i forhold til det, jeg har nævnt et par gange før, om, at det vil betyde, at 73 pct. af unge fra Lolland-Falster ikke kan komme ind på et gymnasium, fordi de ikke har 7 i snit. Vil man gerne have et Danmark, hvor der på danmarkskortet er steder som f.eks. Lolland-Falster, hvor der ikke er mulighed for at tage en ungdomsuddannelse i gymnasiet, fordi der ikke er nogen unge, der kan komme ind på den?

Ungdomsårgangene er jo allerede små, og hvis man afskærer 73 pct. fra at komme ind, tænker jeg at gymnasierne omkring dem nok lukker. Hvordan stiller I jer i LA med hensyn til den geografiske ulighed, som ville følge af det forslag?

Kl. 12:20

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 12:20

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Jeg synes faktisk, at det er en falliterklæring, at vores folkeskole i dag ikke er god nok til at løfte middelklassens børn, og jeg mener, at problemet starter der, for hvis man kan få løftet de børn, vil de også kunne komme på gymnasiet.

Så er der også hele den her debat om, at der også er en del drenge, der bliver udelukket, og der synes jeg faktisk, at man kan starte med i næste uge at stemme for DF's beslutningsforslag om, at vi skal iværksætte incitamenter til, at vi kan samle de drenge, som er bagud i folkeskolen, op.

Kl. 12:20

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ønskes ordet for en anden kort bemærkning? Det gør der ikke.

Næste spørger er fru Anne Hegelund, Enhedslisten.

Kl. 12:21

at frihed og lighed hænger tæt sammen, og jeg forstår ikke, hvordan det hænger sammen for jer selv.

Kl. 12:24

Anne Hegelund (EL):

Nu har vi jo før diskuteret det her med grænser mellem frihed og lighed, og der er nogle ting i forhold til frihed, der skurrer i mine ører, altså det, at det skal være helt frit, hvilket gymnasium man ønsker at gå på, men hvis man ikke har 7 i snit, skal det så ikke være helt frit, om man vil tage en hf eller gå på gymnasiet for at blive sygeplejerske, socialrådgiver, pædagog eller skolelærer. Det virker lidt mærkeligt for mig. Og med hensyn til den der tanke, du har om, at man skal løfte eleverne bedre i folkeskolen, hvorfor har du så ikke tiltro til, at gymnasiet kunne have samme løfteevne? Og bliver det ikke endnu mere skævt, hvem der kan komme i gymnasiet, hvis man hæver snittet? Skulle man ikke hellere se på, hvordan man både i folkeskolen og i gymnasiet kan løfte eleverne fagligt uanset køn, eller hvor i landet de bor, eller hvilken del af byen de bor i?

Kl. 12:22

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 12:22

Helena Artmann Andresen (LA):

Nu er det jo ikke sådan, at Liberal Alliance går ind for frihed bare for frihedens skyld og for, at alle skal have lov at gå i gymnasiet, og at man skal kunne gøre lige det, man vil. Vi har også et samfund, der skal hænge sammen. Jeg bliver bare nødt til at sige, at det altså starter i folkeskolen med, at eleverne sakker bagud, og jeg synes virkelig, at vi har et ansvar for at løfte dem, og i dag er Liberal Alliance kommet ud med sit udspil om, hvordan vi kan løfte det faglige niveau og trivslen.

Jo, selvfølgelig skal det også være sådan, at det faglige niveau kan blive løftet i gymnasiet, men det er bare svært, hvis man allerede er langt bagud fra starten, og jeg synes bare, det er synd for de unge mennesker, der kæmper og kæmper for at gå i gymnasiet, mens de i virkeligheden ville være bedre til noget andet. Det er ikke, fordi jeg bare siger, at man skal have et snit på 7. Det er også, fordi vi gerne vil have, at der skal være en optagelsesprøve, man skal til, og det er også derfor, vi ikke vil være med til at nedlægge 10. klasse. For vi føler, at man skal have en chance til for at få et snit på 7 for at kunne komme ind på gymnasiet, hvis det er det, man virkelig gerne vil.

Kl. 12:23

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Der er ønske om endnu en kort bemærkning. Værsgo.

Kl. 12:23

Anne Hegelund (EL):

Jeg prøver bare at forstå, om man i Liberal Alliance tænker, at der er færre unge, der kan komme igennem gymnasiet, i nogle dele af landet, eller at der er nogle – jeg ved ikke, hvad I mener – som er kloge nok til at gå i gymnasiet i nogle dele af landet, mens de ikke er det i andre dele af landet.

Så er der alt det her med, at vi også har et samfund. Det er jo derfor, vi i Enhedslisten tænker, at det også er vigtigt at kigge på det her med elevfordelingen, sådan at det ikke er sådan, at de børn, der bor i villaområder eller parcelhuskvarterer og har nogle forældre med en god økonomi, alle sammen går på det samme gymnasie, mens dem, der bor til leje i en almen bolig, og hvis forældre har nogle job, hvor man ikke tjener lige så meget, så går på et andet gymnasie. Måske er der nogle af dem, der har brug for mere støtte, og måske er der nogle af deres forældre, der ikke har en studentereksamen.

Jeg tænker bare, at der på samfundsplan er noget uretfærdigt i, at det er usikkert, om man kan få en lige god gymnasieuddannelse alle steder, og om det overhovedet er en mulighed. Der tænker jeg,

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Jeg skal minde om, at når formanden rejser sig, betyder det, at så er taletiden for længst overskredet. Derfor skal man stoppe sin tale, når formanden rejser sig. Sådan er reglerne for alle.

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:24

Helena Artmann Andresen (LA):

Selvfølgelig skal gymnasierne i hele landet være lige gode. Det har vi selvfølgelig et ansvar for. Og til det her med at være klog nok, vil jeg sige, at det håber jeg virkelig ikke at du har hørt mig sige. For bare fordi man måske er mere boglig, er det jo ikke noget med, at man er klogere end dem, der går på en erhvervsuddannelse. De kan bare både bruge hænder og hoved. Jeg kerer mig bare om det faglige niveau i gymnasiet, og jeg er faktisk lidt bekymret for det faglige niveau, især i lyset af de beretninger, vi hører fra gymnasielærerne og fra universitetet. Så det er det, det udspringer af.

Kl. 12:24

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Vi siger tak til ordføreren fra Liberal Alliance. Der lader ikke til at være nogen ordfører fra Det Konservative Folkeparti, så vi går videre i rækken af ordførere, og den næste er fra Enhedslisten, og det er fru Anne Hegelund. Så nu er der frisk taletid.

Kl. 12:25

(Ordfører)

Anne Hegelund (EL):

Tak for ordet. I Enhedslisten er vores vision, at vi skal have mere rummelige og mangfoldige gymnasier, sådan at vi kan sørge for, at alle unge har lige gode muligheder for at få en studentereksamen, lige meget hvor man bor i landet, lige meget om ens forældre har en studentereksamen, og også lige meget hvad man gerne vil bruge den studentereksamen til – om det er til universitetet eller en anden videregående uddannelse.

Jeg synes, at det her med at tænke på unge mennesker, der starter i gymnasiet, som om de nærmest er lig med deres karaktersnit fra folkeskolen, er en helt forkert måde at gribe det an på. Der tænker jeg, at man så ligesom får sagt: Hvor egnet er du til at tage en uddannelse? Det kan vi se bare ud fra, om du har 7 i snit eller mindre. Jeg tænker, at det må være nok, at man har bestået dansk og matematik. Og så skal man også kunne have tillid til, at der er dygtige gymnasielærere – som selvfølgelig skal have tiden og ressourcerne til det – der kan løfte eleverne fagligt, så de bliver klar til at være studerende på en videregående uddannelse.

For mig er det vigtigt, at man ikke kun peger mod universiteterne, men mod alle mulige forskellige videregående uddannelser. Det tror jeg også kan gøre, at der i gymnasierne bliver mindre pres på, i forhold til at man skal vide, lige præcis hvad man vil bruge sin studentereksamen til, og at man skal have de her høje karakterer, som det kræver at komme ind. Jeg tror, at færre prøver, færre test og færre karakterer er noget af det, der kan gøre, at folk trives bedre og kan se mere mening med at gå i gymnasiet, samtidig med at man får koblet den viden, man får ind, med det, man så kan bruge den til ude i virkeligheden.

Jeg synes egentlig, at de takter, der er i forhold til at ville løfte kvaliteten i folkeskolen, er noget, man sagtens kan tage med ind i gymnasiet, sådan at vi ikke i helt så høj grad tænker på uddannelse som folkeskole, gymnasie og universitet, men at man kan se flere forskellige veje, mere fleksible veje og bedre vejledning som en god måde, hvorpå man kan hjælpe unge til at finde ud af, hvad

de synes er spændende, hvad de er gode til, og hvad de har lyst til at bruge kræfter på senere hen. Og vi skal lade være med at tænke i kloge hænder eller kloge hoveder. Der er virkelig mange håndværkere, som bliver rigtig dygtige ingeniører, og hvis man så har gået i gymnasiet først, fordi man tænkte, at man skulle have en videregående uddannelse, men ikke lige havde besluttet hvilken, så skal det ikke være det, det skal komme an på.

Men jeg synes, det allervigtigste er, hvordan vi kan løfte og støtte flest mulige unge, der gerne vil have en studentereksamen fra gymnasiet, til faktisk at få det, hvordan vi kan sørge for, at døren til gymnasiet står mest muligt åben, og hvordan vi kan vise de unge, at vi tror på dem. Man skal have lov til at finde ud af, hvad man synes er spændende, og hvad man har lyst til at blive, når man bliver voksen.

Jeg synes, det er lidt for meget, at vi synes, at man skal vide det, før man overhovedet kommer i gang, og at unge skal være så bange for at sige noget forkert i timen, ikke gøre det godt nok til eksamen eller vælge forkert allerede efter 9. klasse. Jeg tænker, at vi skal give tid, rum og plads og sørge for, at der er den støtte og den hjælp, som der kunne være brug for, om det er handicaptillæg til ens su, eller det er at sørge for, at det ikke kræver et tårnhøjt snit at komme ind på gymnasiet, eller at der ikke er et grundforløb, der gør det svært, hvis man allerede har det svært socialt, for det vil kun gøre det endnu sværere.

Så vil jeg bare sige tak til Radikale for at tage den her debat op og for den fine vedtagelsestekst, som vi støtter meget op om.

Kl. 12:29

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren er nødt til at blive på talerstolen. Der er en række spørgsmål fra salen, og den første, der får ordet, er Frederik Vad, Socialdemokraterne.

Kl. 12:29

Frederik Vad (S):

Jeg tænker nogle gange over, hvor Enhedslistens socialisme er henne. For en af grundene til, at mange venstreorienterede historisk set, bl.a. mit eget parti, har kæmpet for karakterer, har kæmpet for eksterne censorer osv. i uddannelsessystemet, har været, at færdigheder og træning, både på fodboldbanen og i klasselokalet, har været arbejderklassens eneste valuta, så det var sådan, at grossererens datter ikke over for læreren kunne tale sig til at komme ind på latinskolen.

For det eneste, den gruppe mennesker ligesom havde at spille med, var, at de var flittigere og dygtigere og trænede hårdere end de andre, og så kunne de blive bedømt ud fra nogle objektive bedømmelseskriterier. Det, jeg bare synes jeg hører her, både fra ordføreren, men også fra nogle af de andre partier, er, at det skal vi ikke have, og at det, vi i stedet skal gøre, er, at vi skal bære så mange som muligt ind i gymnasiet, hvilket for unge mennesker åbenbart er den eneste vej til et frit, godt, sundt og vellønnet liv. Hvor er ordførerens socialisme henne?

Kl. 12:30

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 12:30

Anne Hegelund (EL):

For mig hænger frihed og lighed sammen. Der tænker jeg også, at hvis socialisme handler om, at vi skal omfordele goderne her i samfundet, så er der da mange steder, hvor det ser skævt ud, hvis man siger: Der er nogle, der kan se frem til et hårdere arbejdsliv, fordi deres forældre ikke har en studentereksamen, eller fordi de har brug for, at teori og praksis skal kobles, før det giver mening for dem, eller fordi de godt kunne tænke sig en erhvervsuddannelse. Jeg

vil da også rigtig gerne have, at det, der fylder allermest, når man starter på teknisk skole, ikke er, at man er nervøs for, om man kan holde til at være på byggepladsen, til man er 70 år.

Jeg er egentlig på den front, hvor jeg synes, at man bare skal have lov til rimelig frit at vælge den uddannelse, man allerbedst kunne tænke sig, både når det gælder ungdomsuddannelse og længere henne i uddannelsessystemet. Jeg tror, at jo mere man prøver at styre det inde fra Christiansborg, jo mere bidrager man bare til at skabe et modtryk. Der bliver godt nok skubbet meget på, for at man skal gå på en erhvervsuddannelse, og så kommer der også lidt et modtryk. Jeg tror bare, at man skal sørge for, at der er rigtig gode erhvervsuddannelser og rigtig gode gymnasiale uddannelser og virkelig god vejledning i folkeskolen, så man allerede der får lov at prøve kræfter med alt muligt forskelligt for at finde ud af, om en erhvervsuddannelse eller en gymnasieuddannelse mest er noget for en.

Jeg tænker ikke, at man nødvendigvis får et bedre liv af at gå i gymnasiet. Der er også mange arbejdsløse, der har gået på universitetet. Der tænker jeg, at det egentlig bare handler om, at man skal have frit valg, lige gode muligheder og den støtte, man har brug for. At prøve at styre unge menneskers valg så hårdt og presse på, for at de skal få så og så gode karakterer, tror jeg er med til at øge mistrivlsen.

Kl. 12:32

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Jeg skal minde om, at formanden har stået op længe. Der er endnu en kort bemærkning til hr. Frederik Vad. Værsgo.

Kl. 12:32

Frederik Vad (S):

Hvis alle kan komme ind alle steder til alle tider, skal de mennesker, der kommer fra privilegerede hjem og er dovne, men kan snakke sig til det hele, nok klare sig. De skal nok finde en vej i livet og tale sig til nogle gode job. Men dem, som ikke har fagligheden i orden og heller ikke har mundtøjet i orden – kombinationen af de to ting – fordi de ikke har så meget med hjemmefra, får et problem, hvis de både ikke har mundtøjet i orden og i øvrigt ikke har nogen faglighed, fordi de har fået lov til at blive lukket ind på en uddannelse, de sådan set ikke kunne gennemføre. Jeg synes bare, at Enhedslisten skulle have fokus på, at det er de privilegerede, man egentlig hjælper med den her politik om, at alle til alle tider skal kunne komme ind alle steder.

Kl. 12:33

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 12:33

Anne Hegelund (EL):

Jeg synes bare, at når man sætter karaktersnittet i gymnasiet, siger man ligesom: Jo højere snit der er her, jo bedre skal du være for at gå her, og hvis du ikke kan få det snit, kan du gå et andet sted. Jeg synes ikke, at det skal være en plan B at gå på en erhvervsuddannelse. Jeg synes bare, at man skal sørge for, at det er en lige så god og spændende uddannelse som gymnasiet, og i forhold til det her med, at unge vælger forkert, tror jeg altså, at hvis man ikke sender alle de her signaler inde fra Christiansborg om, hvad der er det bedre og det mindre gode valg, så vil unge også gerne gå der, hvor de synes, det er mest spændende, og hvor de føler, de er gode til det, de laver til hverdag. Så jeg tror ikke, der er noget at være nervøs for på den front.

Kl. 12:33

Kl. 12:36

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Vi er nødt til at overholde taletidsreglerne. Alle synes, at dagene er for lange herinde i Folketingssalen – de er lange nok i forvejen.

Den næste spørger er fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 12:34

Anni Matthiesen (V):

Døren skal stå helt åben, alle skal bare kunne komme ind på gymnasiet. Sådan forstår jeg Enhedslistens ordfører. Tænker Enhedslisten ikke, at Enhedslisten på den måde vil være med til faktisk at skubbe til mistrivlsen? I dag får 94 pct. deres førsteprioritet, og mere end 70 pct. af alle i en ungdomsårgang vælger i dag den gymnasiale vej, så hvis man åbner totalt op, som Enhedslisten ønsker det, vil det sige, at vi på den lange bane kan risikere, at der faktisk ikke er nogen, der kan bygge vores huse eller for den sags skyld stille vindmøller op osv., fordi de alle sammen bare trækker til gymnasiet.

Kunne Enhedslistens ordfører måske forklare mig, hvordan man vil undgå, at det faglige niveau falder på gymnasiet, hvis alle bare kan komme ind, uanset om de har forudsætningerne eller ej?

Kl. 12:35

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ordføreren.

Kl. 12:35

Anne Hegelund (EL):

Altså, jeg tænker, at det er fint, at man har bestået dansk og matematik, men det er jo ikke så mærkelig en holdning at have – sådan har det også været før i tiden. Da jeg gik på gymnasiet, kunne man jo også komme ind, bare man havde bestået dansk og matematik. Og så vil jeg igen sige, at jeg tror, at hvis vi gerne vil have flere sygeplejersker, socialrådgivere, pædagoger og lærere, skal vi have et gymnasie, der også peger mod produktionshøjskolerne og de andre videregående uddannelser og ikke kun universitetet, og en folkeskole, der både peger mod erhvervsuddannelserne og gymnasierne.

Så jeg mener, at hvis man er så bange for, at de unge ville vælge gymnasiet over erhvervsuddannelserne, hvis de havde frit valg, må man jo kigge på, om man ikke kan gøre noget for, at man får et federe arbejdsliv som håndværker, og at man får bedre uddannelser på erhvervsuddannelserne.

Kl. 12:35

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det fru Anni Matthiesen for sin anden korte bemærkning.

Kl. 12:36

Anni Matthiesen (V):

Jeg er ikke bange for, at der er flere, der bare vælger gymnasiet, hvis de vel at mærke er kvalificerede til det. Jeg synes bare, man giver mulighed for, at de unge mennesker skyder sig selv i foden, hvis det er sådan, at man åbner porten totalt og siger: I må bare helt selv om, hvilken vej I vil.

Så synes jeg faktisk, at Enhedslisten er med til at skubbe unge mennesker ud over kanten, som burde have haft en bedre mulighed og bedre vejledning tidligere, allerede i grundskolen, til at vælge andre veje. Men hvis man åbner totalt op, og det vil sige, at man ikke stiller krav, altså karakterkrav, håber jeg, at Enhedslisten trods alt er enig med mig i, at der så er flere, der er i risiko for at få en presset tilværelse i gymnasiet.

Kl. 12:36

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren.

Anne Hegelund (EL):

Jeg tænker ikke, at det er en stor risiko. Det lyder jo dejligt, at Venstre også er med på, at der skal være bedre og mere vejledning i grundskolen. Så tænker jeg i hvert fald ikke, der er nogen grund til bekymring. Og hvis der var mindre fokus på prøver og karaktærræs og eksamener og test og mere på at lære at lære og at finde ud af, hvad man er god til, tror jeg nok at der ville være flere, der ville vælge en erhvervsuddannelse. Jeg tror ikke, der er nogen unge, der har lyst til at gå i gymnasiet, hvis ikke de selv tænker, at de ville være gode til det.

Kl. 12:37

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Der er en spørger mere, og det er hr. Rasmus Lund-Nielsen, Moderaterne.

Kl. 12:37

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Nå, nu gik fru Lotte Rod. Hun var jo ellers før fremme med en folkeoplysning om, at sygeplejersker og pædagoger skulle have en gymnasial uddannelse, men det passer jo ikke. For du kan godt komme ind på de to uddannelser bare med en erhvervsuddannelse og med dansk C, naturfag C og engelsk D. Det behøver man altså ikke at have gået 3 år i gymnasium for at kunne leve op til.

Jeg hører også ordføreren tale om, at hvis vi skærper adgangskravene til gymnasiet, får vi ikke nogen sygeplejersker og pædagoger i fremtiden, men det er jo helt forkert. Der er mange andre veje til den type uddannelser. Og vi kan jo også gøre det endnu lettere, hvis vi vil det. Så hvad tænker ordføreren om det?

Kl. 12:38

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ordføreren.

Kl. 12:38

Anne Hegelund (EL):

Jeg siger ikke, at vi ikke får *nogen*, men vi har jo brug for mange flere. Og der er mange unge, der ikke ved, hvad de gerne vil, når de starter i gymnasiet. Jeg tænkte bare, at jeg nok gerne ville arbejde med mennesker, og jeg havde ikke overvejet en professionshøjskoleuddannelse. Jeg havde ikke tænkt, jeg skulle gå på seminaret, som det hed dengang, eller på Den Sociale Højskole.

Der tror jeg bare, der er rigtig mange, der ikke har gjort sig de tanker, så hvis vejen er via hf eller over en erhvervsuddannelse, kan det også være, det tager meget længere tid, end hvis man kan få lov til at holde mulighederne mere åbne. Og jeg tror, det er det, der gør, at der er mange, der vælger gymnasiet, nemlig at de synes, at der så ligesom er mere åbne muligheder, når de finder ud af, hvad de gerne vil, hvilken videregående uddannelse de gerne vil vælge.

Men jeg synes, det er rigtig godt, at man har mulighed for at tage fagpakker på vuc, eller at man kan tage en hf eller sosu eller pau for at blive pædagog. Det synes jeg vi skal blive ved med og egentlig også give bedre muligheder for. Men det betyder bare ikke, at man skal lukke døren for næsen af nogen med hensyn til at komme i gymnasiet, som ville have brugt det til at gå videre på professionshøjskolerne.

Kl. 12:39

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Den problemstilling, som ordføreren her er inde på, med, at man ikke rigtig ved, hvad man vil efterfølgende, og derfor gerne vil holde alle muligheder åbne, var Reformkommissionen jo også inde på. Så jeg vil egentlig gerne høre, hvad Enhedslisten tænker: Hvad er Enhedslistens holdning til Reformkommissionens forslag om en hpx?

Kl. 12:39

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):
Ordføreren.

Kl. 12:39

Anne Hegelund (EL):

Jeg tænker, vi kunne starte med at styrke 10. klasse. Nu har vi også været i gang med at styrke fgu'en. Altså, de unge, der er i tvivl om, om det skal være en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, skal selvfølgelig have tiden til at finde ud af, om det skal være det ene eller det andet, og skal ikke skynde sig at vælge. Og hvis de har brug for fagligt at blive klædt bedre på, skal de også have de muligheder. Men jeg synes, vi skal kigge på, hvad vi allerede kunne gøre bedre i forhold til 10. klasse og i forhold til fgu, før man begynder at kigge på, om der skulle være en helt tredje mulighed. Men et pusterum og tid til at tænke sig om tror jeg der er rigtig mange unge der godt kunne bruge.

Kl. 12:39

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Der ser ikke ud til at være flere korte bemærkninger til ordføreren. Vi siger tak til fru Anne Hegelund fra Enhedslisten og går videre i talerrækken. Den næste ordfører er fra Dansk Folkeparti. Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 12:40

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Det almene gymnasium i dag er et massegymnasium, og derfor er universitetet også blevet til et masseuniversitet. En af bagmændene bag denne udvikling findes jo i Folketingssalen, nemlig Radikale Venstre. De har været en af hovedarkitekterne bag, at der skulle være et gymnasium i hver afkrog af landet. Det har vi fået – mere end 150 gymnasier. Det er selvfølgelig godt, at der er uddannelsesstilbud til de unge overalt i landet. Problemet er, at det mange steder har været det eneste tilbud, og derfor har det selvfølgelig også været attraktivt at cykle 4-5 km i stedet for at skulle 10, 15, 20 km til en erhvervsskole.

Man kan jo ikke lade være med at mistænke De Radikale for at have en våd drøm om, at Danmark skal bestå af en masse papirusere, der sidder på kontoret og stabler ærter. Det er ikke vores drøm. Vi ønsker heller ikke, at vi har en masse identitetspolitiske markører, der sidder på universiteterne og udtænker de særeste teorier og udspyer had og tolerance baseret på pseudovidenskabelige teorier. Det er ikke det Danmark, vi ser for os. Vi ser for os et Danmark, der baserer sig på naturvidenskabelige, tekniske uddannelser og på erhvervsuddannelser. Og sådan var det før.

Mange af de virksomheder, der i dag er førende i verden er udviklet af folk med erhvervsuddannelser, det er ejerledere. Lad mig bare henvise til fru Anni Matthiesens hjemegn og LEGO, der er stiftet af en tømrer. Det er i dag et verdensomspændende firma, og vi er så stolte af det. Det har ikke været en eller anden papiruser, medlem af Radikale Venstre, der udviklede det. Det har været en fyr med en erhvervsuddannelse eller en kvinde med en erhvervsuddannelse. Det er der, kreativiteten blomstrer, fordi det er baseret

på noget reelt og på en reel uddannelse og ikke tågedrømme om Danmark. Jeg bliver nødt til bare at understrege det: Det er ikke det Danmark, vi ønsker. Vi ønsker, at vi vender tilbage til det, der gjorde os store og stærke.

Hvordan gør vi så det? Der er flere muligheder. Nogle har allerede været inde på det, og det er jo at begrænse adgangen til gymnasiet gennem et højere karakterkrav. Siden 2013 har Dansk Folkeparti foreslået et karakterkrav på 7. Om det skal være et karaktergennemsnit, eller om det skal være for dansk eller matematik, er vi egentlig ret åbne over for. Men vi tror, at det er det rigtige. Det er bare ikke nok. Jeg er egentlig lidt ked af, at vi kun har en snak om det almene gymnasium, for alt inden for uddannelse er forbundne kar. Vi kan ikke snakke om gymnasiet og begrænsning uden at tale om hele uddannelsessektoren i sin sammenhæng. Derfor har Dansk Folkeparti også sendt et forslag til undervisningsministeren, og det vil vi også gerne sende til hele kredsen. I sin enkelhed fylder det en side, og det er et skema, som håndterer det problem. Vi har tre hovedsøjler. Den ene søjle er adgangen til gymnasierne med en karakter på 7. Så har vi hf, hvor du skal være 20 år for overhovedet at komme ind, for dem, der har fortrudt og gerne vil have en gymnasial uddannelse. Det er den ene søjle.

Den anden søjle er selvfølgelig erhvervsuddannelserne. Det er for de elever, som er ret sikre på, at det er det, de vil. Så er der den store brede midte. Det er den tredje søjle. Der har vi faktisk kigget lidt på hpx, som Reformkommissionen har spillet ud med. Men det er en justeret hpx. Det, vi forestiller os, er, at man efter 9. klasse enten tager på efterskole eller tager 10. klasse, og oven på det bygger man 2 års hpx, altså en højere praktisk eksamen, der giver adgang til professionshøjskoler, ikke til universiteter. Hvis man vil det, skal man igennem gymnasiet – det almene, det tekniske eller det handelsmæssige – der så også giver adgang til universiteter og professionsuddannelser. Så er der selvfølgelig også stu'en og fgu'en, som er, hvad kan man sige, den fjerde søjle, men de er jo egentlig lidt mere forberedende.

På den måde vil vi tage hånd om hele strukturen i stedet for kun udelukkende at diskutere det almene gymnasium. Det er vores vision. Vi tror på det, det er den vej, vi skal gå, og vi vil blive ved med at kæmpe for det. Tak for ordet.

Kl. 12:45

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Der lader ikke til at være nogen spørgsmål til ordføreren for Dansk Folkeparti, så vi siger tak til hr. Alex Ahrendtsen og går videre i talerrækken. Og der er ikke anmeldt nogen ordførere fra Alternativet og Nye Borgerlige, så derfor skal vi have børne- og undervisningsministeren på arbejde heroppe på talerstolen. Værsgo.

Kl. 12:46

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg vil først og fremmest sige tak for en debat, som var, synes jeg, mere interessant, end jeg lige havde forventet, da vækkeuret ringede og jeg stod op i morges. Jeg tror, at jeg vil starte min tale med H.C. Hansen, som var statsminister, da min mor blev født, og som voksede op i min egen hjemby, Aarhus, i mellemkrigstiden. Det var en tid, hvor folk flyttede fra landet til byerne, og hvor mange af dem, der kom ind i byerne, blev en del af den socialdemokratiske arbejderbevægelse og havde en familiemæssig baggrund på landet, hvor skolegang var noget, der foregik med drenge og piger i hver sin klasse på lerstampede gulve til maks. 7. klasse, og var noget, kirken tog sig af.

De flyttede ind til byerne, hvor det blev åbenlyst for enhver, at hvis man skulle realisere de visioner, man havde, for det danske samfund, så var uddannelsespolitik nøglen, hvilket H.C. Hansen opdagede efter anden verdenskrig, da vi skulle have industrialiseret Europa og Danmark. Med hjælp og med inspiration fra det ameri-

kanske velstandsmirakel kunne man godt se, at hvis ikke der blev bygget noget uddannelse på, så kunne de tekniske fremskridt, de nye maskiner, de nye arbejdsprocesser, som skulle industrialisere landbruget med traktorer, og som skulle etablere en levende fremstillingsindustri, ikke realiseres; det kunne kun realiseres med uddannelse. På samme måde kunne man se, at man fik behov for langt flere mennesker med en videregående uddannelse, en universitetsuddannelse. I mellemkrigstiden blev Danmarks andet universitet åbnet i min egen hjemby, i Aarhus. Og det var helt åbenlyst, at for at kunne sikre velstand og velfærd måtte der uddannelse til. Det var så indgroet en del af mit eget partis og bredt af Folketingets politiske identitet, at uddannelse var nøglen. Mere uddannelse var godt, og mindre uddannelse var dårligt.

Jeg har set et billede af H.C. Hansen stå foran Amalienborg med sin første regering, da han var statsminister, og han ser stolt ud. Men jeg har aldrig set ham så stolt som på et billede, hvor han står med sin kone og sin datter og datteren lige har fået studenterhue på hovedet. Aldrig har den mand set så stolt ud, for det at sætte studenterhuen på sin datters hoved for en faglært arbejder, der er vokset op i Aarhus i mellemkrigstiden, var det største, der kunne ske i en familie. Det var jo adgangsbilletten til det gode liv for hans datter, men det var det også til at realisere nogle samfundsmæssige ambitioner om at løfte uddannelsesniveaet i befolkningen.

Jeg starter her, fordi der har været et par replikker til Socialdemokratiets uddannelsespolitiske historie, som jeg godt lige vil sætte et par ord på. For i mit eget parti – og jeg vil vove at påstå, at det gælder for de fleste partier herinde – tegnede man på det tidspunkt, i efterkrigstiden, en uddannelsesstrappe, der handlede om, at man skulle have løftet folk op. Derfor kalder vi det også høj uddannelse, når man bevæger sig fra ufaglært til faglært, til det, man engang kaldte seminarieuddannet, til universitetsuddannet og til i sidste ende at tage en ph.d. og blive forsker.

Det er en trappe, og vi kalder det høj uddannelse og lav uddannelse, og jo længere man løber op ad trappen, jo større en succes er man. Og lige såvel som H.C. Hansen er stolt af sin datter, der står med studenterhue på hovedet, klapper vi alle sammen eller dytter, når studentervognen kører forbi, og det gør vi stadig i sommeren 2023. Vi klapper både af studenterne, men vi klapper også af vores samfund, for hver eneste gang der er en studentervogn, der er kørt forbi, er vores samfund lykkedes med noget, så uddannelse har en dobbelt virkning. Jeg tror, at uden uddannelsesstrappen, uden bevægelsen op ad uddannelsesstrappen, havde vi slet ikke været så velstående et samfund, som vi er i dag. Vi havde ikke kunnet levere kvalitet på vores sygehuse, i vores industri, i vores servicevirksomheder i nærheden af det niveau, der giver det velstandsniveau, vi har i Danmark i dag.

Det, der er udfordringen, er, at med uddannelsesstrappen er der også fulgt nogle udfordringer, for vi lever nemlig ikke mere i H.C. Hansens tid. Vi har bl.a. fået den udfordring, at 70 pct. af en ungdomsgeneration søger ind på de gymnasiale uddannelser, som har som sit formål at forberede til videregående uddannelse. Vi har 27 pct. af en ungdomsgeneration, der søger ind på en universitetsbacheloruddannelse – det er så mere end hver fjerde. Vi har særlig blandt de nye gymnasieelever, der har et lavt karaktergennemsnit med fra grundskolen, alt for højt fravær, alt for højt frafald. Vi har en kraftig stigning i antallet af ufaglærte studenter i Danmark. I 2014 var der 15.000 unge under 30 år, der endnu ikke havde brugt deres studenterhue til noget, og sidste år blev det målt til 23.000 unge – altså fra 15.000 til 23.000 siden 2014. Det går rigtig stærkt. Og de er karakteriseret ved, at de også har haft det fagligt svært i gymnasiet.

Kl. 12:51

Vi kan se, at mistrivlsen i gymnasiet er knyttet til den samme gruppe. Vi kan ikke adskille den sociale mistrivsel fra den faglige; de to forhold hænger sammen. Vi har i øvrigt fået klumpspil på

uddannelsesstrappen. Det betyder, at for hver generation er man en succes, hvis man træder op ad trappen. Hvis man er nogenlunde normalt begavet, bliver man på samme trin som sine forældre, men Gud nåde og trøste den, der træder ned ad trappen. Hvis din mor er pædagog, må du for guds skyld ikke blive elektriker, for så er du trådt ned ad trappen. Vi har endda forskere i det her land, der måler på det og siger, at det er det modsatte af at bryde den negative sociale arv. Så hvis man er gymnasielærer og har en datter, der vil være social- og sundhedsassistent, slår det negativt ud i vores uddannelsesstatistikker, fordi det hele er bygget op omkring, at vi skal løbe op ad trappen, og det er det, der giver klumpspillet på de øverste trin. Vi mangler nu pædagoger, vi mangler sygeplejersker, vi mangler håndværkere, og vi har for mange, der får en kandidatuddannelse på universitetet – ikke på alle studier, men på nogle har vi.

Det har i øvrigt også den konsekvens, at mange steder i landet er alternativet til det at starte på stx reelt set forsvundet som en geografisk tilgængelig mulighed. Der var en rektor fra Lemvig Gymnasium, der sagde til mig i sidste uge: Hvis I hæver adgangskravet til gymnasiet, hvad så med de unge i Lemvig? Så skal de køre mere end 50 km for at komme på uddannelse. Nu er jeg en pæn ung mand, men jeg havde lyst til at spørge ham: Hvad med alle dem, der ikke har lyst til at gå på Lemvig Gymnasium? Hvornår tror du de står op om morgenen for at komme på sosu-skolen, for at komme på teknisk skole, for at komme på teknisk gymnasium, for at komme på alt muligt andet?

Så vi bliver også nødt til at forholde os til, at det her ikke kun kan handle om de unge, der i dag starter på stx. Det handler om alle unge i en generation, og der er nogle, der reelt set ikke har et uddannelses tilbud tæt på sig efter 9. og 10. klasse. Det er det, Reformkommissionen peger på, og som jeg er enig i.

Det er derfor, at der er brug for en ny uddannelsespolitik, et nyt syn på den. Vi skal sprænge den her trappe i luften og finde på noget andet, der driver uddannelsespolitikken. Og det er derfor, jeg har sagt: Hellere et stort kørekort end en lille studentereksamen. Det er jo sagt med et glimt i øjet, men det betyder, at det ikke mere handler om, hvor langt du kan løbe op ad trappen; det handler om, hvor god du bliver til det, du laver. Hellere en god frisør end en dårlig filosof. Men jeg vil også sige: Hellere en god filosof end en dårlig frisør. Det handler ikke om, at alle skal blive håndværkere; det handler om at hjælpe unge med at finde ud af, hvad det er, de har lyst til, og hvad de har talent for, og så hjælpe dem med at blive så gode til det som overhovedet muligt.

For gymnasiet har det den primære konsekvens, vil jeg vove at påstå, at vi bliver nødt til at kigge på første linje i gymnasieloven. Er vi enige i den, altså at den skal forberede til videregående uddannelse? For så kan vi ikke være tilfredse med tallene, som de ser ud nu med antallet af ufaglærte studenter. Hvis man er enig, mener jeg, at vi skal kigge på Reformkommissionens tanker om at indføre et ekstra A-niveauafg. Jeg mener, at vi skal kigge på adgangskravet. Jeg mener, at vi skal interessere os for, hvilke studieretninger de unge vælger. Der er for mange, der vælger samfundsfag og engelsk, og for få, der får fremmedsprog på højt niveau, for få, der får naturvidenskab på højt niveau.

Hvis man er uenig i den linje, skal vi jo have en ny formålsparagraf, hvor vi rummer hele ungdomsgenerationen, og så kan vi godt sætte karakterkravet langt ned, til 02, men så har vi jo de facto fået 12 års enhedsskole, og så skal man bare sige det åbent. Det synes jeg sådan set er et legitimt politisk standpunkt. Det standpunkt, der ikke holder, er at sige, at alle skal ind på gymnasiet, men at man samtidig vil fastholde formålsparagraffen og det høje niveau. Det er at bede unge om at gå direkte ind i mistrivsel, fagligt og socialt, og i øvrigt at bruge samfundets penge på noget, der er åndssvagt.

Så det der vejvalg, med hensyn til om vi har 12 års enhedsskole eller har 9 års enhedsskole, hvorefter man vælger, synes jeg er den

vigtigste gymnasiepolitiske diskussion. Det er den første diskussion, vi skal tage med hinanden. Jeg mener, at vi skal fastholde niveauet, og at det har nogle konsekvenser for adgangskrav, A-niveaufagene og studieretningerne.

Når alt det er sagt, vil jeg også sige, at hf ikke fyldte meget i debatten her. Det har jo et andet adgangskrav, og jeg mener ikke, at det skal have det samme som stx. Jeg mener, det er fornuftigt, at vi har et noget lavere adgangskrav til hf. Jeg mener, det er fornuftigt, at vi har professionsrettet hf. Andelen af hf-studenter, der overgår til de mellemlange og videregående uddannelser, er noget højere end for de 3-årige gymnasiale studenter. Det er interessant. Hf løfter i dag masser af unge fra uddannelsesfremmede hjem til faktisk at få en studenterhue og starte på lærerseminariet, pædagogseminariet, socialrådgiveruddannelsen. Det er megagodt. Så jeg vil også sige, at jo mere man kigger på de 3-årige gymnasiers adgangskrav, jo mere interessant bliver det også at diskutere hf's indretning. Tak for ordet.

Kl. 12:56

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Der er en række spørgsmål til ministeren. Den første er fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 12:56

Lotte Rod (RV):

Tak for en meget ideologisk socialdemokratisk tale. Men den svarede bare ikke rigtig på det, som jeg egentlig spurgte om, for den handlede utrolig meget om alt det, der er rundt om gymnasiet. Og hele idéen med den her debat var at få regeringen til at svare på, hvad visionen for det almene gymnasium egentlig er, og hvad ministeren mener helt konkret om fagrækken og om udviklingen af fagene. Skal fagene bare fortsætte, eller vil regeringen være med til, ligesom man gør på ib, at have en løbende udvikling af fagene?

Kl. 12:56

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Ministeren.

Kl. 12:56

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Fagene står ikke stille. Der er en løbende udvikling af gymnasiets fag. Der er i debatten rejst et par diskussioner om fagrækken, f.eks. om pædagogik over for psykologi, som jeg synes er interessante overvejelser. Jeg mener også, vi skal holde fast i, at de 3-årige gymnasiale uddannelser ikke kun er forberedelse til universitetet. De er også forberedelse til professionsuddannelserne. Og der er jeg sådan set enig i noget af det, der er blevet sagt af flere, bl.a. fra Danmarksdemokraterne, her i diskussionen, nemlig at professionsretningen af gymnasiet, altså forberedelsen til at overgå til de professionsrettede mellemlange videregående uddannelser, godt kunne være stærkere, synes jeg.

Kl. 12:57

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 12:57

Lotte Rod (RV):

Hvorfor har der egentlig ikke været et eneste møde i gymnasieforligskredsen, siden ministeren trådte til?

Kl. 12:57

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ministeren.

Kl. 12:57

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det er, fordi 2023 for os har handlet om folkeskolen og erhvervsskolerne. 2024, kan jeg se i glaskuglen, kommer i høj grad til at handle om gymnasiet, og i den forstand er den her forespørgselsdebat egentlig timet meget godt.

Når jeg siger det, er det, dels fordi vi har et ønske om at følge op på Reformkommissionens anbefalinger om en ny ungdomsuddannelse og se det i sammenhæng med en diskussion om gymnasiets adgangskrav, dels fordi der på elevfordelingsområdet og i forhold til campusdannelser og gymnasier i landdistrikter er nogle udfordringer, som jeg også meget godt kunne tænke mig at komme langt med i 2024.

Kl. 12:58

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Den næste spørger er fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne.

Kl. 12:58

Marlene Harpsøe (DD):

Mange tak, og tak til børne- og undervisningsministeren for en engageret tale. Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg altid har sat stor pris på samarbejdet med børne- og undervisningsministeren, især i forhold til det her med at sætte fokus på det praksisrettede i bl.a. folkeskolen. Jeg glæder mig rigtig meget til at høre mere om, hvad det er, I kommer frem til, i forhold til at højne det praksisnære og det praksisrettede i folkeskolen, fordi det jo har så stor betydning. Det er jo sådan en anerkendelse, vi alle sammen har.

Derfor vil jeg også høre, når nu vi har den anerkendelse i forhold til det område, om vi så ikke også kunne kigge på, om man kunne lave sådan en praksisrettet studieretning i gymnasiet. Jeg hørte ministeren lige før sige, at det godt kunne fylde lidt mere. Så vil børne- og undervisningsministeren uddybe det yderligere?

Kl. 12:59

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det ministeren.

Kl. 12:59

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg står lige her med Danmarksdemokraternes forslag til vedtagelse, hvor der står:

»... at gymnasiet bevarer sit formål og høje faglige niveau, men at fagpakken udvikles, så praksisrettede fag f.eks. bidrager til, at flere unge finder ud af, hvad der motiverer dem, og hvad de er gode til, og får mulighed for at dyrke det.«

Det kan man tolke på to måder: enten sådan, at gymnasiet også skal begynde at motivere unge til at tage en erhvervsuddannelse – det er jeg uenig i, for så kan man heller ikke bevare gymnasiets formål, for det er netop at forberede til videregående uddannelser – eller at det betyder, at man skal styrke professionsretningen, altså overgangen til de korte og mellemlange videregående uddannelser, og så er jeg sådan set enig i, at det for meget er blevet en motorvej alene til universitetet. Så hvis man med praksisrettet tænker pædagog og lærer, er jeg enig.

Kl. 13:00

Den fg. formand (Hans Kristian Skibby):

Så er det fru Marlene Harpsøe for sin anden korte bemærkning.

Værsgo.

Kl. 13:00

Marlene Harpsøe (DD):

Så er vi jo faktisk ret enige. Vi håber da, at det er noget, som vi kan samarbejde om at sætte yderligere fokus på. Derudover vil jeg

også sige, at der er forskellige måder at lære på. Nogle lærer bedst ved bare at sidde der og modtage undervisning, andre har brug for at sætte tingene ud i en kontekst eller i praksiseksempler. Og jeg synes bare også, det er rigtig vigtigt at anerkende, at noget af det, der virker – og som vi ved skal virke meget bedre i folkeskolen – er det praksisrettede. Det kunne jo godt være, vi kunne lære noget af det også i forhold til andre uddannelser.

Kl. 13:01

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 13:01

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Ja, jeg vil også sige, at masser af videregående uddannelser har et meget stærkt praktisk element. Der er jo en årsag til, at der er laboratorier på DTU, og at der er puderum på pædagogseminariet. Det er jo, fordi det er bredt anerkendt, at en anvendelsesorienteret undervisning med en praktisk dimension ikke er et spørgsmål om at flytte undervisningen ned i niveau, men bare er en anden måde at undervise på. Det synes jeg også selv fylder for lidt generelt set i uddannelsessystemet og også på de almene gymnasier.

Kl. 13:01

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak. Den næste korte bemærkning er til fru Anne Hegelund, Enhedslisten.

Kl. 13:01

Anne Hegelund (EL):

Tusind tak for talen. Jeg er faktisk meget enig i, at det med at se det som en trappe måske ikke længere er den smarteste måde at gøre det på, selv om jeg godt kunne tænke mig, at det skal være muligt at uddanne sig gennem hele livet, og at man, hvis man ombestemmer sig, bare kan bygge noget ovenpå.

Det er egentlig det, jeg vil spørge om, altså om ministeren kunne forestille sig, at man måske i stedet for kunne se på det som en vifte, hvor der er mange forskellige veje gennem uddannelsessystemet, for jeg tror, at noget af det, der kan gøre nogle unge nervøse for at vælge en erhvervsuddannelse – ud over det, jeg nævnte før, med hensyn til om der er praktikpladsgaranti – kunne være, om der er lige så mange muligheder efterfølgende, hvis man finder ud af, at man gerne vil bygge ovenpå.

Kunne man have mere fokus på, at man også kan blive en virkelig dygtig ingeniør med sin håndværkeruddannelse, eller at man kan blive pædagog, hvis man på et tidspunkt ikke længere vil arbejde som sosu-assistent? På samme måde tænker jeg, det også er noget med at tydeliggøre, at der er mange forskellige veje efter gymnasiet. Så jeg håber bare, at de gode takter fra folkeskoleområdet kunne flyde lidt over i gymnasieområdet.

Kl. 13:02

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak. Ministeren.

Kl. 13:02

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak for spørgsmålet. Regeringen har en ambition om, at mulighederne for at tage en videregående uddannelse for folk, der er faglærte, skal styrkes. Der er jo i forvejen mulighed for, at social- og sundhedsassistenter kan læse til sygeplejerske, og det er der i øvrigt rigtig mange mennesker, der gør. Der er masser af håndværkere, der bliver diplomingeniører osv. osv., og det er jo rigtig positivt.

Men der er nogle steder, hvor jeg synes, at faglærte bliver mødt med nogle for rigide krav om nogle bestemte boglige niveauer for

at kunne komme ind. F.eks. har man på maskinmesteruddannelsen et forløb for studenter fra gymnasiet, hvor de bliver undervist i materielekendskab – tror jeg det er – og er i værksted og sådan noget, før de begynder på resten af maskinmesteruddannelsen, og det er i en erkendelse af, at de jo mangler nogle af de kompetencer. Men når det gælder håndværkernes vej ind på maskinmesteruddannelsen, skal de ud og have nogle hf-fag, før de kan komme ind på maskinmesteruddannelsen. Så der er nogle ting der, vi godt kunne tænke os at se på, og som min kollega uddannelses- og forskningsministeren arbejder med.

Kl. 13:03

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 13:03

Anne Hegelund (EL):

Det er jeg rigtig glad for at høre, og jeg ved også godt, at der er mange muligheder nu. Jeg er bare ikke sikker på, hvor tydeligt de står for mange af de unge, og det er det, jeg er lidt nervøs for, altså om det at få studenterhuen er afgørende for, om den unge og dennes familie bliver betragtet som en succes, eller at det bliver betragtet som en succes at få den der kandidat på universitetet. Jeg er også nervøs for, at man vil gå i den anden retning ved at sætte et højere snit for at kunne komme på gymnasiet, eller at man begynder at snakke om, at man hellere skal tage hf, hvis man gerne vil have en mellemlang videregående uddannelse.

Kl. 13:04

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak. Ministeren.

Kl. 13:04

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg er enig i, at vejene til videregående uddannelse for folk med en faglært uddannelse ikke er så synlige i befolkningen. De findes, og jeg tror også, der er flere, end de fleste tror, men dels er de ikke synlige, dels burde vejene være bredere, og det er noget, vi meget gerne vil gennemføre.

Kl. 13:04

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til hr. Mads Olsen, SF.

Kl. 13:05

Mads Olsen (SF):

Jeg vil gerne spørge ministeren om adgangskravene, han selv bringer på bane, altså det med at skærpe dem til gymnasiet, for det har vi jo allerede forsøgt en gang. Det virkede så ikke, og nu vil man så gøre det igen.

Mit spørgsmål er, om Socialdemokratiet har en øvre grænse for, hvor højt snittet må være for gymnasiet, eller om man mere ser det som et teknokratisk værktøj, man kan skrue på for at få færre ind på gymnasierne, og man så ikke rigtig har en holdning til den geografiske ulighed og sociale ulighed, det vil medføre, som vi har debatteret her, altså måske for at få den primære kontekst ind i det. Og hvis det fejler igen – hvilket jeg tror at det gør; jeg tror ikke, at vi, hvis vi skruer det op på f.eks. 7, som LA foreslår, så lige præcis med det tal får langt flere på erhvervsuddannelserne – hvor langt vil Socialdemokratiet så gå, f.eks. helt op til 10 eller et andet tal? Har I en holdning til det?

Kl. 13:06

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ministeren.

Kl. 13:06

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Da man ændrede adgangskravet til gymnasiet sidst, gik man jo fra et lavere niveau, end det er i dag. Og jeg mener ikke, man i dag kan konkludere, at det havde været bedre for alle, hvis vi havde bevaret det gamle, endnu lavere adgangskrav til gymnasiet.

Det kommer jo an på, hvad det er, man måler som succes. Hvis man måler på, hvor mange der ikke bruger deres studenterhue til en videregående uddannelse – og det mener jeg trods alt må være formålet, for det er trods alt den allerførste linje i gymnasieloven, at det er det, der er formålet med gymnasiet – så tror jeg, vi ville have haft endnu flere uflaglærte studenter i dag, hvis vi havde haft det gamle adgangskrav.

Kl. 13:06

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 13:06

Mads Olsen (SF):

Så har I en øvre grænse for, hvad adgangskravene kunne være? Har I en rød linje, der siger: Vi vil ikke have et adgangskrav på 10 for at komme i gymnasiet? Eller er I villige til at gå derop, hvis I nu hæver det igen til f.eks. 7, og det så ikke stopper den udvikling, vi har set? Så kan det godt være, I siger, det har begrænset den, fra hvad den ellers ville have været. Men hvis det ikke stopper den, kunne jeg godt forestille mig, at I vil hæve den igen. Og det er bare det spørgsmål, jeg så godt kunne tænke mig at stille: Har I en rød linje, en øvre grænse for, hvad den så skal være?

Kl. 13:07

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Jeg ved godt, at det er hr. Mads Olsens første dag i Folketinget. Derfor kan man allerede nu starte med at øve sig i at omtale både regeringen, ministre og andre folketingsmedlemmer i tredje person. Ministeren.

Kl. 13:07

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Og hvis hr. Karsten Hønge kan lære det, kan alle lære det. (*Tredje næstformand* (Karsten Hønge): Den bemærkning overhørte jeg!). (*Munterhed*).

Det, der bliver spurgt til, er, om Socialdemokratiet har en rød linje, i forhold til hvor adgangskravet kan ligge. Men sådan ser jeg slet ikke på politik. Altså, jeg ønsker at finde det adgangskrav, som sikrer, at dem, der starter på gymnasiet, får nogle gode år, at de bliver dygtige studenter, at de bruger det til at få en videregående uddannelse, og at de får beskæftigelse bagefter.

Det er udgangspunktet for mig. Det er ikke sådan en ensidig tovtækning mellem, at der er nogle, der vil have 12, og nogle, der vil have 02, og så må vi finde ud af, hvor kompromiset er. Derfor synes jeg også, vi skal starte med at prøve at analysere: Hvordan går det egentlig med dem, der starter på gymnasiet i dag, særlig dem med de laveste karakterer? Og er vi tilfredse med deres vej igennem gymnasiet?

Kl. 13:08

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingerne sluttet.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt finde sted tirsdag den 5. december 2023.

Det næste punkt på dagsordenen er:

23) Forespørgsel nr. F 8:**Forespørgsel til udlændinge- og integrationsministeren:**

Hvad agter ministeren at gøre i forbindelse med de gentagne problemer, herunder kriminalitet og utryghedsskabende adfærd, der er med beboerne på Udrejsecenter Kærshovedgård, for beboere i området omkring udrejsecenteret, og agter ministeren at ændre måden, hvorpå centeret drives?

Af Mikkel Bjørn (DF), Alex Ahrendtsen (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Peter Kofod (DF), Morten Messerschmidt (DF), Mette Thiesen (DF) og Nick Zimmermann (DF).

(Anmeldelse 03.11.2023. Fremme 07.11.2023).

Kl. 13:08

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Vi skal nu i gang med endnu en forespørgselsdebat, og det indebærer, at ordførerne skal logge sig af deres almindelige pladser og derefter rykke frem på de forreste rækker og logge sig ind. Vi holder lige en kort pause, mens ordførerne og ministeren kommer på plads. Mødet er udsat. (Kl. 13:09).

Kl. 13:10

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Så gør jeg til en start opmærksom på, at afstemning om de eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 5. december 2023.

Den første, der får ordet, er ordfører for forespørgerne, hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 13:10

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak. Udrejsecenter Kærshovedgård er et af de mest illustrative eksempler på udfordringerne i dansk udlændingepolitik. Her har vi som skakspillere placeret os selv fanget i et evigt skakmat forpligtet på at tage imod mennesker i tusindvis uden at have rekvireret hverken værktøjerne eller viljen til at vise selv samme mennesker døren, når de begår kriminalitet og ødelægger helt almindelige danskernes liv.

Kærshovedgård står som en dyster ruin i det danske landskab, et monument over den fejlslagne politik, der plager vores nation, og som et flertal af danske partier her i Folketinget ønsker at bevare – et sorgens teater, hvor lovens bogstav er blevet forvandlet til en parodi.

Spørgsmålet til ministeren som repræsentant for regeringen er klart: Hvilke initiativer forbereder regeringen for at sikre, at udvisningsdømte kriminelle udlændinge ikke færdes frit i Danmark og forpuster vores land med utryghed og kriminalitet?

Der er en bekymrende mangel på effektive konsekvenser over for beboerne, der ikke overholder meldepligten, hvilket yderligere forstærker bekymringen over centerets forvaltning og sikkerhed. Hvordan agter ministeren at sikre, at Kærshovedgård ikke fortsætter med at være en kilde til utryghed og lovovertrædelser, og hvilke konkrete planer er der for at forbedre situationen både for beboerne i centeret, men ikke mindst for det omkringliggende samfund? Tak for ordet.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Til besvarelse af forespørgslen får udlændinge- og integrationsministeren ordet.

Kl. 13:12

Kl. 13:12

Besvarelse**Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):**

Tak til Dansk Folkeparti for at indkalde til den her forespørgselsdebat. Jeg vil starte med at sige, at de udlændinge, der skaber utryghed for lokalbefolkningen omkring Kærshovedgård, jo slet ikke skal være her i landet. De bor på et udrejsecenter, fordi de ikke har lovligt ophold i Danmark, og den eneste langsigtede løsning på situationen omkring Kærshovedgård er at få flere mennesker til at rejse ud af landet. Det er derfor, vi de sidste par år har haft et meget stort fokus på hjemrejseområdet.

Vi oprettede i 2020 Hjemrejsestyrelsen, som styrker indsatsen, ved at lave en hjemrejseplan, der giver en række værktøjer i arbejdet med at sikre, at udlændinge uden lovligt ophold udrejser af Danmark. De er til stede på udrejsecenteret, hvor de indkvarterede udlændinge som udgangspunkt er pålagt melde- og opholdspligt, for at sikre deres tilstedeværelse og motivere dem til at rejse hjem. Hjemrejsestyrelsen har en opsøgende og proaktiv tilgang til hjemrejsesarbejdet, og gennem motiverende indsatser med konkrete værktøjer bliver de enkelte udlændinge løbende gjort bevidst om, at de skal rejse hjem.

Det har virket. Antallet af afviste asylansøgere i udrejseposition er mere end halveret, siden styrelsen blev etableret. I dag er der under 500 afviste asylansøgere i udsendelsesposition, og derudover er der knap 200 udlændinge, som siden 2021 er blevet straksudsendt direkte fra fængslet. Det er alt sammen med til at styrke trygheden omkring udrejsecentre.

Hjemrejsepolitikken virker, og vi vil fortsætte med at arbejde benhårdt for, at flere afviste asylansøgere og udviste kriminelle forlader landet til gavn for både Danmark, men selvfølgelig også lokalsamfundet omkring f.eks. Kærshovedgård. Der findes allerede flere tiltag til at støtte naboerne og lokalområdet. Vi har etableret en kompensationsordning, der giver naboerne mulighed for en økonomisk håndsrækning. Det er muligt for naboerne omkring centeret at modtage et engangsbeløb som kompensation for den utryghed, de oplever ved at bo tæt på centeret. Afhængigt af hvor tæt på man bor, giver kompensationsordningen mulighed for, at staten kan opkøbe boligen, så de allernærmeste naboer kan komme godt videre.

Et andet tiltag er nedsættelsen af vores tryghedsgruppe, som har til formål at sikre, at borgerne har mulighed for at søge støtte til foranstaltninger og initiativer, som man lokalt mener kan bidrage til trygheden i området. Lokaltryghed, som det hedder, har iværksat flere gode initiativer, som er med til at højne trygheden. Bare for at nævne nogle af de ting – det er jo mindre ting hver især – vil jeg sige, at man har lavet venteskure ved busstoppesteder, fast tilstedeværelse af uniformeret personale på Bording Station og i de nærmeste omgivelser mellem kl. 8.00 og kl. 18.00 alle ugens dage, tilskud til virksomheders videoovervågning samt alarmtryk til virksomhedernes medarbejdere, tilskud til, at private husstande kan etablere alarmsystemer, og gratis psykologhjælp til naboer, der oplever utryghed på grund af nærheden til Udrejsecenter Kærshovedgård.

Oplevelsen af Lokaltryghed som initiativ bidrager også til dialog blandt naboer til Udrejsecenter Kærshovedgård og har skabt et forum, hvor man varetager kontakten på naboernes vegne til myndigheder, politikere m.v. Derudover ved jeg, at politiet også har stort fokus på trygheden i området, hvilket justitsministeren redegjorde for på et fælles samråd den 27. oktober 2023. Og lad mig så un-

derstreges, at enhver form for kriminalitet eller utryghedsskabende adfærd naturligvis er uacceptabelt, både på Kærshovedgård og andre steder på vores asyl- og udrejsecentre. Derfor anmeldes alle former for kriminalitet og mistanke om kriminalitet på centrene også til politiet, som er fast til stede på udrejsecenteret.

Det er vigtigt at sikre trygheden for beboerne, medarbejderne, naboerne og lokalsamfundet. Det er en meget høj prioritet for regeringen. De egentlige kriminalitetsforebyggende og kriminalitetsbekæmpende indsatser ligger naturligvis hos politiet, og det har jeg svært ved at gå nærmere ind i. Men generelt kan jeg sige, at der allerede er en lang række tiltag, som kan sikre trygheden og modvirke kriminalitet på og omkring Kærshovedgård, men det løser dog ikke det at opnå den egentlige ambition, som er at sørge for, at folk rejser hjem. Det er i sidste ende den eneste rigtige løsning, og det fortsætter vi med at arbejde på som regering.

Så vil jeg måske bare sige – nu har vi jo diskuteret det flere gange løbende – at det jo er spøjst, at de samme partier, som sad i regering, eller hvis partileder endda var ansvarlig for at oprette Kærshovedgård, men som også bakkede op om regeringen, som nu Dansk Folkeparti gjorde på det tidspunkt, nu løbende kommer med indkaldelser til samråd, udvalgsspørgsmål og forespørgsler, hvor man problematiserer Kærshovedgård. Vi anerkender fra regeringens side, at det er der, det nu ligger. Vi mener også, at man løbende alvorligt skal tage stilling til, hvilke grupper af beboere der er på Kærshovedgård, og vi mener i udgangspunktet, at der skal være færre grupper, end der er i dag. Men jeg synes, det parlamentarisk set er mærkværdigt, særlig når kritikken kommer fra det parti, som har en partileder, som selv stod bag Kærshovedgård og dengang sagde, at det var, og nu citerer jeg, en god løsning.

Det vil jeg bare sige, inden vi starter debatten, for jeg ved, det kommer til at blive en diskussion. Jeg synes, man egentlig skulle stå ved arv og gæld og sige, at ja, det var min partiformand, der oprettede Kærshovedgård, at dengang sagde hun, det var en god løsning, og at det står vi selvfølgelig ved, i stedet for at prøve at løbe fra det og sige, at det er regeringens skyld, der er kommet de problemer, som man selvfølgelig på det tidspunkt godt kunne forudsige ville komme. Med den bemærkning vil jeg sige tak for ordet.

Kl. 13:18

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak til ministeren. I den her særlige debatform, forespørgselsdebatten, er det sådan, at nu har hver ordfører adgang til én kort bemærkning. Den første, der har bedt om ordet, er hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:18

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg kan jo sige, at grunden til, at vi kritiserer Kærshovedgård, ikke som sådan er, at der er et udrejsecenter. Det er der jo nødt til at være. Men grunden til, at vi kritiserer det, er, at dørene er fuldstændig åbne. Altså, de her udvisningsdømte kriminelle udlændinge kan færdes frit rundt i Danmark, begå ny kriminalitet og forpuste lokalsamfundet med utryghed og kriminalitet.

Jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at der er noget hyklerisk i at kritisere Kærshovedgård, hvis man samtidig, som nogle partier herinde gør, forsvarer de her kriminelle menneskers ret til at færdes frit rundt i det danske samfund. Der mener vi i Dansk Folkeparti bare helt grundlæggende, at de her mennesker selvfølgelig, inden de afsoner den del af deres straf, som er udvisningen, skal opholde sig på udrejsecenteret, indtil de meddeler, at de er villige til at forlade landet.

Jeg vil egentlig godt spørge ministeren ind til, om han ikke mener, det er en falliterklæring at tale om psykologhjælp til beboerne i lokalområdet i stedet for at tale om, at de her mennesker selvfølgelig

skal sidde bag lås og slå, indtil de meddeler deres villighed til at forlade landet.

Kl. 13:19

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 13:19

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):
Jeg vil sige, at der et sted går en streg i sandet, hvor man siger: Anerkender man, at Danmark skal blive i de internationale konventioner, eller mener man, at Danmark skal udtræde af eller i hvert fald ikke være med i alle de konventioner, vi er med i nu? Jeg ved, at Dansk Folkeparti står på den ene side, men hvad angår alle partier, der står på den anden side af strengen, bliver jeg nødt til at sige, at det her er et vilkår. Altså, vi kan ikke låse folk inde, hvis vi skal overholde de konventioner, som vi har tilsluttet os, for det er ikke et fængsel.

Jeg er uenig med hr. Mikkel Bjørn i, at det betyder, at man kan vandre frit rundt, for hvis man er der som afvist asylansøger, skal man jo melde sig tre gange om dagen, og hvis man er der på tålt ophold, skal man melde sig dagligt. Det vil sige, at man eksempelvis ikke kan bo i København og samtidig melde sig dagligt på Kærshovedgård. Det er jo i sig selv fysisk en ret svær logistisk ligning at få til at gå op. Men jeg er enig med hr. Mikkel Bjørn i, at hvis man ønsker sig meget strammere regler, hvis man ønsker sig, at folk ikke skal gå frit rundt, så ligger der i det ønske også, at vi udtræder af de konventioner, som Danmark har tilsluttet sig.

Kl. 13:21

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Den næste korte bemærkning er til fru Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 13:21

Rosa Lund (EL):

Tak for det. Ministeren ved, at jeg holder af, at vi diskuterer fakta, når vi diskuterer spørgsmålet om Udrejsecenter Kærshovedgård. Så jeg vil bare gerne bede ministeren bekræfte, at der bor mange forskellige grupper af afviste og udviste asylansøgere på Kærshovedgård. Der er ikke kun tale om udvisningsdømte, og der er ikke kun tale om kriminelle; der er tale om mange grupper. Det er den ene ting, jeg gerne vil have ministeren til at bekræfte.

Den anden ting, jeg gerne vil have ministeren til at bekræfte, er noget, som ministeren egentlig lidt sagde i sit svar til hr. Mikkel Bjørn, og det er, at man jo har meldepligt, når man bor på Kærshovedgård. Det vil altså helt logisk sige, at så kan man ikke færdes frit omkring, for man skal faktisk være på Kærshovedgård på bestemte tidspunkter. Det er bare, tænker jeg, et godt udgangspunkt for debatten, at vi har fakta på plads.

Kl. 13:21

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 13:21

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):
Ja, det er rigtigt, at der bor forskellige grupper. Man kan sige, at de to store grupper enten er folk, der er blevet afvist som asylansøgere, eller folk, som er blevet dømt til at forlade landet, og de falder så også i to forskellige grupper. Det er jo regeringens ambition, at der bliver færre grupper. Det, vi sidder og kigger på nu, er, at der er et trygt miljø for enlige kvinder, der er afviste asylansøgere og bor på Kærshovedgård. Det er en meget relevant diskussion, i forhold til at vi ikke ønsker at blande grupperne sammen.

I forhold til meldepligten er jeg ikke sikker på, at jeg er lige så enig, for sagen er jo, at vi ved, at der er en væsentlig del af beboerne på Kærshovedgård, som ikke overnatter der – altså som melder sig, som man skal, men så måske har en bil stående i nærheden og kører til Gellerupparken, eller hvor de nu bor henne, og så lever et liv der, indtil de næste dag eller nogle dage efter skal møde ind. Vi kan jo se på antallet af måltider, der bliver serveret om aftenen, i forhold til antallet af måltider, der bliver serveret ved middagstid, at det er forskelligt. Så der er i hvert fald for de afviste asylansøgere vedkommende en vis fleksibilitet til også at leve et liv uden for Kærshovedgård.

Kl. 13:23

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Næste korte bemærkning er til hr. Kristian Bøgsted, Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:23

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det. Det er et spørgsmål omkring meldepligten, for vi kunne jo se i TV Midtvest her for nylig, at fra juni 2020 og et par år frem var der en af beboerne på udrejsecenteret, der 855 gange »glemte« sin meldepligt. Så mit spørgsmål til ministeren er egentlig: Hvad tænker ministeren at gøre for at sikre, at sådan nogle situationer ikke opstår, hvor man »glemmer« sin meldepligt så mange gange og render rundt og sælger narko på Sjælland i stedet for?

Kl. 13:23

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 13:23

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):
Lige nu har vi en manuel meldepligt på Kærshovedgård for at sikre, at det fungerer. Der var problemer med det it-system, som var på Kærshovedgård, og det er klart, at det jo skal fungere. Der er nogle meget hårde strafferammer for at overtræde melde- og opholdspligten på Kærshovedgård. Jeg tror, at hvis man sammenligner med andre typer af forbrydelser, vil selv folk, der ligger langt til højre, også synes, at det er relativt stramme, relativt hårde straffe, man får, hvis man ikke overholder meldepligten, særlig hvis det sker flere gange i træk. Så jeg mener, vi har et system nu, der fungerer, og hvor folk i hvert fald skal overholde den pligt.

Men er det sådan, at man står på konventionernes grund, som jeg også har fået indtryk af Danmarksdemokraterne gør, så er det ekstremt svært at gøre det mere restriktivt, end det er nu. Vi kan ikke lukke folk inde, som om det var et fængsel, hvad det jo var før i tiden, bare sådan på den måde. Så der er en grænse for, hvor restriktivt det kan være, og jeg synes, der er grund til, at vi hver især siger, at hvis vi anerkender vores medlemskab af de internationale konventioner, må vi også anerkende, at så kan vi ikke stramme det meget mere, for der er ikke meget mere at give af.

Kl. 13:24

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Næste korte bemærkning er fra fru Zenia Stampe, Radikale Venstre.

Kl. 13:24

Zenia Stampe (RV):

Jeg har delvis fået svar, for jeg ville have stillet det samme spørgsmål, som fru Rosa Lund stillede om adskillelse af de to grupper, og jeg er meget glad for at høre ministeren sige, at der er overvejelser om at tage især de enlige kvindelige afviste asylansøgere ud af Kærshovedgård.

Det var egentlig noget af det, jeg bed mærke i, i ministerens tale – og det er jo selvfølgelig heller ikke det, han er blevet spurgt om – nemlig at ministeren nævnte tryghed for naboer og lokalområdet, men jo ikke for beboerne. Og mit spørgsmål var egentlig: Hvad har regeringen tænkt sig at gøre for at øge trygheden for de beboere, som ikke er udvisningsdømte og har en kriminel fortid? For der har vi i hvert fald også fået meldinger om, at det er et særdeles utrygt miljø at være i.

Så har jeg bare lige et andet spørgsmål, når jeg har ordet: Kunne regeringen være interesseret i at se på alternative modeller, f.eks. fodlænke til udvisningsdømte? Det er et forslag, vi tidligere er kommet med, og jeg vil sige, at på nogle måder er det jo, kan man sige, en hårdere model, hvor man hele tiden har kontrol med, hvor folk er, hvis de har fodlænke på som alternativ til, at de skal opholde sig i sådan et udrejsecenter til gene for lokalområdet.

Kl. 13:25

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Kl. 13:25

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):
Først vil jeg svare i forhold til fodlænke: Personligt ville jeg synes, det gav mening, men som jeg har forstået det juridiske grundlag, er det at sidestille med frihedsberøvelse, og derfor kan vi ikke gøre det. Det er sådan, jeg har forstået det, og jeg tror, det er ret endeligt.

I forhold til det med grupperne vil jeg sige, at vi jo er helt enige i, at det er uhensigtsmæssigt, at man har forskellige grupper. Det er jo også derfor, vi har Avnstrup som et andet center, hvor børnefamilierne er. Det er jo, fordi det er forskellige mennesker og det er usundt, at folk er sammen.

Men jeg vil også sige, at den sådan, hvad kan man sige, demokratiske erfaring, vi har haft, jo er, at først prøvede man at lave et center på Lindholm, som der jo på ingen måde var flertal for i Folketinget, heller ikke nu, og efterfølgende prøvede den tidligere regering så at lave et center på Langeland, som der jo heller ikke viste sig at være flertal for, eller hvor der i hvert fald viste sig at være et flertal imod et beslutningsforslag om det i Folketinget. Så det er en meget, meget svær proces, hvis man ønsker at adskille de to grupper.

Kl. 13:27

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak til ministeren. Vi går nu over til selve forhandlingen og de almindelige regler for korte bemærkninger. Den første, der får ordet, er ordføreren for forespørgerne, hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:27

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Mikkel Bjørn (DF):

Udrejsecenter Kærshovedgård er og bliver en torn i øjet på Dansk Folkepartis retfærdighedssans. Det huser individer, som af forskellige årsager stadig befinder sig i Danmark, selv om der egentlig er bred konsensus om, at de burde udrejse. Den her paradoksale situation skyldes i høj grad internationale konventioner, som Danmark ifølge regeringen er bundet af. Disse konventioner sikrer kriminelles rettigheder og forhindrer den nødvendige handling i udlændingepolitikken. Det er et tankevækkende paradoks, at visse politiske partier offentligt fordømmer Kærshovedgård og den utryghed, som udrejsecenteret medfører, samtidig med at de støtter de selv samme konventioner, der sikrer de kriminelles rettigheder. Det er en åbenlys konflikt mellem retorik og handling.

Siden oprettelsen af Kærshovedgård i 2016 har udrejsecenteret været omdrejningspunkt for debat og frustration. Lokalbefolkningen har gentagne gange udtrykt deres bekymringer, men deres røst synes ofte at blive overhørt i den større politiske diskurs. Det har efterladt en følelse af afmagt og utryghed. For Dansk Folkeparti er det klart, at udrejse skal være en del af straffen for personer uden lovligt ophold. Vi argumenterer derfor for, at de, der ikke har en fremtid i Danmark, bør motiveres til at rejse hjem. De daglige påvirkninger fra Kærshovedgård såsom lokal utryghed og kriminalitet er en konstant påmindelse om utilstrækkeligheden i de nuværende politiske løsningsforslag. Det er på tide at tage mod til os og at træffe de afgørende beslutninger, der vil sikre, at disse mennesker rent faktisk forlader landet. Hvis man ikke vil rejse, bør man opholde sig bag lås og slå, indtil en vilje til udrejse forefindes.

Beboerne på Kærshovedgård kan nemlig bevæge sig frit, i princippet komme og gå på centeret, som de ønsker det. Og det gør de så sandelig også brug af: voldtægtsforbrydere, voldsmand, terrorister, 700.000 kr. i kontanter, 8 kg hård narkotika, ulovlige våben, 885 brud på meldepligten for bare en enkelt beboer – næsten 40.000 overtrædelser i alt på bare et enkelt år. Som forbundsformanden fra Fængselsforbundet udtaler, vil man gerne vise handlekraft, men der er ikke nogen regler, man kan bruge til at udvise den handlekraft. Ministeren taler om psykologhjælp til de lokale beboere – det er en falliterklæring i vores øjne. I sidste ende handler det her om at beskytte Danmarks interesser og sikre, at dem, der befinder sig her ulovligt, ikke kaster skygger over almindelige menneskers hverdag.

Vores udfordring er at finde politisk opbakning til den her tilgang. Desværre mangler der ofte vilje blandt de andre politiske partier til at tage de nødvendige skridt, og det er en indsats, der kræver mod og beslutsomhed. Vi står over for en stor udfordring, men der mangler politisk vilje blandt alle partier lige fra Enhedslisten til Danmarksdemokraterne, når det kommer til at få løst den her udfordring. Dansk Folkeparti vil fortsat kæmpe for en stram udlændingepolitik og for ændring af de begrænsninger, der forhindrer os i effektivt at beskytte Danmark og sikre danskernes tryghed. Tak for ordet.

Kl. 13:30

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der kom lige her til sidst et ønske om en kort bemærkning til fru Zenia Stampe, Radikale Venstre.

Kl. 13:30

Zenia Stampe (RV):

Vi ved jo godt, at Dansk Folkeparti vil udtræde af konventionerne, men det er der så ikke flertal for, og så må man jo operere på baggrund af den virkelighed, der findes. Der synes jeg, at det var nogle ret relevante kommentarer, som ministeren kom med. For når vi nu er i den her virkelighed, hvor vi har tiltrådt konventionerne, er det så den mest trygge måde at håndtere det her problem på at samle de her mennesker i ét lokalområde til stor gene for de lokale beboere?

For det er jo en beslutning, som nogle, herunder ordføreren eget parti, har truffet. Der må jeg bare spørge: Er det den bedste beslutning for danskerne? Er det den bedste måde at håndtere den her situation på, når præmissen nu er, at vi har tiltrådt konventionerne, hvilket man selvfølgelig godt kunne ønske var anderledes, men det er nu engang det grundlag, vi står på. Er det her så den bedste løsning for danskerne?

Kl. 13:31

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:31

Mikkel Bjørn (DF):

Den bedste løsning for danskerne er selvfølgelig, at de her dybt kriminelle individer finder et andet sted at opholde sig. De skal ikke være i Danmark. De skal ikke forpøse trygheden for helt almindelige danske borgere. Det er det, der er den bedste løsning for danskerne. Hvor de præcis opholder sig, altså om de opholder sig i 1 eller 30 forskellige udrejsecentre, er sådan set ikke af stor betydning for mig. Det vigtige er bare, at der er lås og slå på de her udrejsecentre, sådan at de her mennesker rent faktisk har en motivation til at rejse hjem.

Kl. 13:32

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 13:32

Zenia Stampe (RV):

Men ordføreren svarer jo udenom, for det er jo ikke den virkelighed, vi er en del af. Virkeligheden er, at vi er en del af nogle konventioner. Hvordan håndterer vi så bedst situationen inden for de konventioner? Har Dansk Folkeparti tænkt sig kun at være sådan et parti, der forestiller sig, at vi sidder på månen? Der er vi bare ikke, og det tror jeg ikke er den bedste politik for danskerne, for der er også en virkelighed derude, der gælder for dem, og hvis Dansk Folkeparti vil gøre noget for danskerne, skulle de måske komme ned i virkeligheden og forholde sig til den i stedet for at ønske, at vi var et eller andet helt andet sted, end vi er.

Kl. 13:32

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:32

Mikkel Bjørn (DF):

Nu fører vi jo i Dansk Folkeparti den politik, vi mener er den rigtige for Danmark, og ikke den politik, Radikale Venstre mener er den rigtige for Danmark. Så vi opererer selvfølgelig inden for de rammer, vi synes er de rigtige for Danmark, og ikke inden for de rammer, som Radikale Venstre synes er de rigtige for Danmark. Så hvorfor skulle vi spille på Radikale Venstres spilleplade inden for konventionernes rammer, når vi ikke er optaget af at overholde de konventioner, som begrænser os i at smide de her kriminelle individer ad h... til?

Kl. 13:33

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Snydebandeord bliver heller ikke accepteret inden for forretningsordenen.

Den næste, der får ordet, er hr. Mads Fuglede, Venstre.

Kl. 13:33

Mads Fuglede (V):

Kan hr. Mikkel Bjørn pege på et land, der med nogen rimelighed kan sammenlignes med Danmark, som er trådt ud af konventionerne, og som har held med at sende folk ud af deres eget land?

Kl. 13:33

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:33

Mikkel Bjørn (DF):

Der er lande, der tager forbehold for dele af konventionerne og fører den politik, de mener er den rigtige for deres land på visse områder. Men hvorfor skal jeg sammenligne Danmark med lande, som også

insisterer på at operere inden for nogle rammer, som vi i Dansk Folkeparti grundlæggende synes er ufornuftige?

Altså, jeg kunne godt nævne lande, som har en langt mere fornuftig linje på det her specifikke område, eksempelvis Ungarn, som fører en langt mere restriktiv udlændingepolitik end Danmark, og som jo i første omgang gør det ved slet ikke at lukke de her mennesker ind. Det er selvfølgelig det, vi burde have gjort i stedet for at lukke dem ind i første omgang. Men det har man nu engang gjort, og så må vi jo skabe de bedste incitamenter til, at de her mennesker forlader landet.

Kl. 13:34

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 13:34

Mads Fuglede (V):

Hr. Mikkel Bjørn har svært ved at svare på spørgsmålet, fordi det, hvis man vil sende folk ud af eget land, kræver, at man overholder de konventioner, der gør, at man kan sende folk ud. I vil jo indføre en politik, der betyder, at alle, der ender i Danmark og strander her, ikke kan sendes ud, for hvem vil samarbejde med et land, der ikke overholder de konventioner, der findes på det her område?

Kl. 13:34

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Mikkel Bjørn (DF):

Nu handler vores forslag om lås og slå på udrejsecentrene jo ikke så meget om at tvangsudsende folk, men sådan set om at skabe positive incitamenter til, at de her mennesker *selv* vælger at rejse. Det er jo det, der ikke er der i øjeblikket, når man kan færdes frit rundt i Danmark. Sætter du lås og slå på udrejsecentrene, tror jeg da nok at der er nogen af dem der skulle få lyst til at bestille en flybillet. Og så behøver vi sådan set ikke forholde os til det, som hr. Mads Fuglede spørger ind til.

Kl. 13:35

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Jeg skal lige sikre mig, om ordføreren for forespørgerne har et forslag til vedtagelse. Så får han tid til at læse det op nu.

Kl. 13:35

(Ordfører for forespørgerne)

Mikkel Bjørn (DF):

Ja, vi har et forslag til vedtagelse.

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at der ikke er styr på forholdene på Udrejsecentre Kærshovedgård, som er plaget af kriminalitet og bidrager til utryghed både lokalt og nationalt.

Folketinget mener ikke, at udviste kriminelle udlændinge skal bevæge sig frit rundt blandt sagesløse borgere. Man har ikke udstået sin straf, hvis man modsætter sig en udvisning, man er blevet pådømt.

Med tusindvis af brud på både opholds-, melde- eller underretningspligt mener Folketinget, at udviste udlændinge skal opholde sig på et lukket og aflåst udrejsecenter, indtil de selv meddeler et ønske om at forlade landet. Dette vil skabe den nødvendige ro for lokalbefolkningen omkring udrejsecentret, eliminere kriminaliteten samt motivere beboerne på Udrejsecentre Kærshovedgård til at udrejse.» (Forslag til vedtagelse nr. V 18).

Kl. 13:35

Kl. 13:38

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Forslaget til vedtagelse indgår nu i Folketingets videre forhandlinger.

Tak til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Nu går vi i gang med den egentlige ordførerrække, og den første, der får ordet, er hr. Rasmus Stoklund, Socialdemokratiet.

Kl. 13:36

(Ordfører)

Rasmus Stoklund (S):

Tak, formand. I Socialdemokratiet tager vi det meget alvorligt, at beboere på Kærshovedgård er involveret i kriminelle aktiviteter og udviser en adfærd, der skaber utryghed for borgerne i lokalområdet og for de øvrige beboere på udrejsecenteret.

Jeg ved, at Midt- og Vestjyllands Politi er meget opmærksom på at bekæmpe den kriminalitet, der hersker blandt flere af beboerne på Kærshovedgård, og på at sikre trygheden i lokalområdet. Politiet har en døgnbemandet vagt på udrejsecenteret, som har en tryghedsskabende funktion for personalet, beboerne, lokalbefolkningen, og politiet følger op på henvendelser fra borgere, der deltager i det forebyggende arbejde i lokalområdet. Tre gange i døgnnet foretages der desuden tryghedsskabende patruljeringer, og politiet vurderer løbende, om der er behov for flere patruljeringer. Endelig udfører politiet med jævne mellemrum razziaer på Kærshovedgård og i området omkring. Det betyder naturligvis ikke, at situationen ikke er ubehagelig og frustrerende for lokalbefolkningen; det forstår jeg udmærket den er.

Beboerne på Kærshovedgård bor der, fordi de ikke har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark, og de bør rejse hjem. Derfor oprettede vi Hjemrejsestyrelsen i 2020, og vi fik vedtaget en hjemrejselov i 2021 for at opruste indsatsen for at få de her mennesker til at vende retur til deres hjemlande. I den forbindelse fik vi gjort det muligt at straksudsende udlændinge, og siden 2021 er knap 200 udlændinge blevet straksudsendt, og antallet af afviste asylansøgere i udrejseposition er faldet markant.

Pr. oktober 2023 havde vi færre end 500 afviste asylansøgere i Danmark. Det er mere end en halvering siden slutningen af 2020. Både den tidligere S-regering og den nuværende SVM-regering gør altså med andre ord en vigtig indsats for at bekæmpe kriminalitet og utryghedsskabende adfærd i og omkring Kærshovedgård, ligesom der bliver arbejdet ihærdigt for at nedbringe antallet af udlændinge uden lovligt ophold i Danmark.

Med de ord vil jeg så læse en vedtagelsestekst op fra Socialdemokratiet, Venstre, SF og Moderaterne.

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at trygheden for borgerne i nærområdet til Udrejsecenter Kærshovedgård er af stor vigtighed, og at kriminalitet og utryghedsskabende adfærd er aldeles uacceptabelt på og omkring udrejsecentre i Danmark ...«

Kl. 13:38

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Undskyld, må jeg bede om, at man dæmper stemmerne og i øvrigt forlader Dronningeløgen, for man kan ikke fremvise det område, når der er forhandlinger i gang i Folketinget. Jeg vil bede om at forlade området med det samme, og det var nu! Tak.

(Ordfører)

Rasmus Stoklund (S):

»Folketinget konstaterer videre, at en aktiv indsats for at nedbringe antallet af personer i udsendelsesposition er afgørende for den oplevede tryghed for borgerne i nærområdet til Udrejsecenter Kærshovedgård.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 19).

Kl. 13:39

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Tak for forslaget til vedtagelse, som nu vil indgå i Folketingets videre forhandlinger.

Den første korte bemærkning er til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:39

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg vil godt spørge ordføreren ind til noget, som ministeren egentlig nævnte, nemlig det med, at ministeren var glad for, at der var sikret psykologhjælp til de lokale beboere i området omkring Kærshovedgård. Mener ordføreren ikke grundlæggende, at det er en falliterklæring at glæde sig over psykologhjælp til de lokale beboere, altså psykologhjælp til de danskere, som skal lide under konsekvenserne af den politik, som regeringen fører på det her område?

Hvorfor er det danskerne, der skal lide, i stedet for at de her beboere, som er dømt til udvisning af Danmark, selvfølgelig sidder bag lås og slå, indtil de meddeler en fængselsvagt, at nu er de faktisk parate til at udrejse? Det, der er udfordringen, er jo, at de her mennesker modsætter sig at forlade landet. Hvorfor skal danskere udsættes for den kriminalitet, som de her mennesker begår, og den utryghed, de skaber, så de ligefrem skal have psykologhjælp på bagkant, i stedet for at regeringen fører den rigtige politik på det her område?

Kl. 13:40

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:40

Rasmus Stoklund (S):

Den danske befolkning skal have absolut færrest mulige gener af, at vi har nogle mennesker uden lovligt ophold i Danmark. Det var jo også derfor, den tidligere regering forsøgte at finde en løsning, hvor man kunne få håndteret problemet på en måde, så det gjorde mindre skade i området omkring Kærshovedgård og der ikke var så mange mennesker samlet der. Der blev konsekvensen jo så den, at der var et flertal i Folketinget, der kunne blive enige om, at man ikke skulle gøre noget. Men man kunne ikke blive enige om, hvad man så skulle gøre. Derfor er vi jo så tilbage ved status quo, som fru Inger Støjberg i sin tid oprettede, da hun oprettede Kærshovedgård.

Vi kan jo alle sammen blive enige om, at det er frustrerende – eller det ved jeg ikke om vi alle sammen kan blive enige om, men det er der i hvert fald nogle af os der kan blive enige om – at der er folk i Danmark, som er her uden et lovligt opholdsgrundlag. Der skal være så få som overhovedet muligt med den baggrund, og det er der så heldigvis også. For vi er lykkedes med de senere år at få nedbragt antallet betragteligt. Altså, i europæisk sammenhæng er det et rekordlavt antal, også set i forhold til vores befolkningsstørrelse, at vi kun har 500 mennesker, som er afviste asylansøgere.

Kl. 13:41

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 13:41

Mikkel Bjørn (DF):

Bare en enkelt beboer har lavet næsten 900 brud på melde- og opholdspigten. 900 brud er da ikke udtryk for, at der er noget incitament til, at de her mennesker rent faktisk forlader landet.

Hvis man bare kan færdes frit rundt og lave 900 brud på opholds- og meldepligten uden nogen synderlige konsekvenser, er der jo ingen motivation for de her mennesker til at forlade landet, og så skal danskerne så i stedet for tilbydes psykologhjælp for at håndtere konsekvenserne af, at man ikke fører den rigtige politik og sætter de her mennesker bag lås og slå. Altså, det er bare det, jeg spørger ind til. Hvad mener ordføreren og Socialdemokratiet egentlig om det her forslag?

Kl. 13:41

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:42

Rasmus Stoklund (S):

Jeg kender ikke til den konkrete sag, men jeg vil da sige, at det jo netop var derfor, at vi strammede lovgivningen på det her område og vilkårene for dem, der skal bo på Kærshovedgård. Det var jo, fordi danskerne ikke skal lide under, at der er folk uden lovligt opholdsgrundlag her. Det er jo også derfor, at det er sådan, at hvis man ikke overholder sin opholds- og meldepligt, kan man straffes med fængsel i flere år. Det er klart, at det selvfølgelig skal have en konsekvens, hvis man ikke overholder den lovgivning, som gælder for folk, der bor på Kærshovedgård.

Kl. 13:42

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:42

Peter Skaarup (DD):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren, hvad regeringen gør for at stramme adgangskontrollen på Kærshovedgård, for jeg synes, det var rimelig fattigt i forhold til initiativer fra regeringen i den her sag. Det er jo sådan, at der nu både har været skyderi, narko og alle mulige problemer omkring Kærshovedgård, og det virker, som om man bare kan komme og gå, som det passer en, uanset om der er meldepligt eller ej. Det er jo nok, fordi adgangskontrollen er for dårlig.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad der vil blive gjort fra regeringens side i forhold til det, og hvad der i øvrigt vil blive gjort for at sikre, at der eksempelvis ikke opholder sig terrormistænkte på Kærshovedgård. Vi har jo for nylig set en udlænding begå terror i Belgien mod to svenske statsborgere, som var fodboldtilhængere, og vedkommende har levet der illegalt. Han var både afvist i Belgien og i Sverige, men har rejst rundt i Europa, som om ingenting var hændt. Der er jo altså en stor risiko for, at man også på Kærshovedgård kan have personer boende, der er terrorister, når der ikke er tilstrækkelig kontrol.

Kl. 13:43

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:43

Rasmus Stoklund (S):

Det er klart, at myndighederne, herunder efterretningstjenesterne, har et ansvar for at holde øje med – og det gør man jo også – om der er nogle, der radikaliseres og på anden måde har en adfærd, som bør

føre til, at der tages særlige initiativer i forhold til dem. Derudover er der den mere tekniske del af hr. Peter Skaarups spørgsmål om, hvad man ellers træffer af foranstaltninger, og der vil jeg anbefale enten at spørge ministeren eller stille et udvalsspørgsmål, for det tør jeg ikke sige.

Endelig vil jeg pege på, at jeg synes, at det er en smule hyklerisk, at man som repræsentant for et parti, der har en formand, som oprettede Kærshovedgård og hele den model, nu ligesom forsøger at vaske hænder og få det til at lyde, som om det er noget, den her regering har fundet på. Altså, det er jo faktisk under den her regering og den tidligere regering, at det er lykkedes at nedbringe antallet af mennesker, der bor på Kærshovedgård, og få sendt nogle folk ud. Inden da, altså da hr. Peter Skaarups formand sad på en fremtrædende post i regeringen på det her område, skete der jo ikke meget substantielt. Der havde det jo sådan mere symbolsk karakter; man skrev ting på Facebook osv.

Kl. 13:44

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 13:44

Peter Skaarup (DD):

Jeg kunne igen godt tænke mig at høre: Hvad vil der blive gjort for at stramme op på adgangskontrollen? Fordi der er sket noget engang, friholder det jo ikke regeringen i forhold til ingenting at gøre nu.

Når man gang på gang kan se, at der opholder sig personer på Kærshovedgård, som ikke skal opholde sig der, og når der opholder sig kriminelle, der er medlem af narkobander, hvad mener ordføreren så der skal gøres ved det? Vil man f.eks. indføre brug af fingeraftryk? Vil man indføre konstant visitationszone, så man kan se, hvad der er på værelserne? Vil man eksempelvis indføre narkohunde? Altså, der må jo ske noget fra regeringens side.

Kl. 13:45

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Det får vi et svar på nu. Ordføreren.

Kl. 13:45

Rasmus Stoklund (S):

Det er helt rigtigt, at det ikke friholder hverken den tidligere eller nuværende regering for at tage affære, at det var hr. Peter Skaarups partiformand, som etablerede problemet, altså skabte et center, som jo har medført en masse problemer for folk, der bor i området omkring Kærshovedgård. Men det har vi jo så også gjort, og det er der, jeg synes det bliver en falsk præmis i spørgsmålet, altså at der intet er sket. For der er sket masser. Bl.a. er der jo sket det, at hvis man ikke overholder opholds- og meldepligten, kan man straffes med fængsel i indtil flere år.

Kl. 13:46

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Jeg skal beklage, at maskinen lavede kludder i rækkefølgen. Det burde egentlig have været hr. Kristian Bøgsted, der fik ordet før hr. Peter Skaarup, men hr. Kristian Bøgsted får ordet nu for Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:46

Kristian Bøgsted (DD):

Det går nok, teknikken kan jo drille. Men lad os komme tilbage til, hvad man egentlig kan slippe af sted med på Kærshovedgård. Jeg vil egentlig bare høre ordføreren om noget. Vi skal en uge tilbage, så var der skyderi derinde. Anerkender ordføreren ikke, at det er fuldstændig vanvittigt, at man egentlig kan slippe af sted med at have skydevåben med ind på udrejsecenteret?

	Kl. 13:46	også, at myndighederne er på sagen. Men jeg kan ikke gøre så meget andet her fra talerstolen lige på nuværende tidspunkt.	Kl. 13:48
Tredje næstformand (Karsten Hønge): Ordføreren.			
	Kl. 13:46	Tredje næstformand (Karsten Hønge): Spørgeren.	Kl. 13:48
Rasmus Stoklund (S): Selvfølgelig er et skyderi da fuldstændig vanvittigt. Det er da ikke noget, der kan være to meninger om. Vi kan ikke finde en uenighed, tror jeg, mellem nogen partier i Folketinget om, at der ikke skal være skyderier på Kærshovedgård.	Kl. 13:46	Brigitte Klinskov Jerkel (KF): Nå jamen, det var jo lidt et trist svar, for jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, hvor mange yderligere sager der skal til, før regeringen har tænkt sig at handle på det her.	Kl. 13:48
Tredje næstformand (Karsten Hønge): Spørgeren.	Kl. 13:46	Tredje næstformand (Karsten Hønge): Ordføreren.	Kl. 13:48
Kristian Bøgsted (DD): Så går vi videre til næste spørgsmål, og lad nu være med at begynde med det der med, at det er hyklerisk, i forhold til hvem der har oprettet det og sådan noget, for det fritager virkelig ikke regeringen for ansvar her. Hvad har regeringen tænkt sig at gøre? Hvad skal vi lave af kontrol, for at der ikke kommer skydevåben ind? Er det ikke en visitationszone måske, der skal indføres? Hvordan ser ordføreren og regeringen på det?	Kl. 13:47	Rasmus Stoklund (S): Jamen faktisk har regeringen, især i sidste valgperiode, altså den tidligere regering, gennemført en lang række initiativer for at stramme op på vilkårene for folk, der bor på Kærshovedgård og ikke overholder spillereglerne. Det er jo alt, lige fra hvis man har noget på sit værelse, man ikke må have, til hvis man ikke overholder opholds- og meldepligten. På den måde er der jo et relativt stramt regelsæt, som myndighederne kan anvende. Det håber og forventer jeg selvfølgelig at de gør, sådan at vi oplever færrest mulige gener for de mennesker, der bor i nærheden af Kærshovedgård.	Kl. 13:49
Tredje næstformand (Karsten Hønge): Ordføreren.	Kl. 13:47	Tredje næstformand (Karsten Hønge): Der er ikke ønske om flere korte bemærkninger. Tak til hr. Rasmus Stoklund, Socialdemokratiet. Den næste ordfører er hr. Mads Fuglede, Venstre. Velkommen.	Kl. 13:49
Rasmus Stoklund (S): Jeg ville egentlig slet ikke have omtalt hykleriet, men nu føler jeg mig jo næsten kaldet til at gøre det alligevel. For det rummer jo et element af hykleri, at man etablerer en institution, som så påfører et lokalområde meget store gener, og så kommer man flere år efter, hvor man ikke selv har ansvaret, og så siger man: Hvorfor har I dog ikke ryddet op efter os? Det er jo så der, hvor jeg prøver at sige, at det har vi sådan set forsøgt på, både den tidligere S-regering og den nuværende regering, ved at skabe sanktioner over for folk, der ikke efterlever spillereglerne på Kærshovedgård. Så det er da hyklerisk.	Kl. 13:47	(Ordfører) Mads Fuglede (V): Tak for ordet. Det er et vigtigt emne, så tak til Dansk Folkeparti for at rejse debatten. Vi har haft den før, og vi kommer nok til at få den igen. Den gentagne kriminalitet og den utryghedsskabende adfærd, som borgerne særlig i og omkring Bording oplever, er på alle måder uacceptabel og uforenelig med det at være i Danmark. Derfor er der også en grund til, at de udlændinge, som skaber utryghed for lokalbefolkningen, er på udrejsecentret. De skal slet ikke være i Danmark, og de hører på ingen måder til her. De har ikke lovligt ophold her i landet, og de skal rejse hjem. Derfor glæder jeg mig ligesom ministeren over, at vi i Danmark har et meget stort fokus på hjemrejseområdet. Hjemrejsestyrelsen gør et vigtigt arbejde i at sørge for, at udlændinge uden lovligt ophold rejser ud af Danmark, og deres indsats har virket. I dag er der mindre end 500 afviste asylansøgere i udrejseposition, og derudover er knap 200 udlændinge siden 2021 blevet straksudvist direkte fra fængslet. Det er alt sammen med til at styrke trygheden omkring udrejsecentrene, som altid vil være vanskelige at have som nabo. Det er dog positivt, og vi skal sikre, at arbejdet med at få flere afviste asylansøgere til at forlade Danmark fortsætter. Det er til gavn for både Danmark og lokalsamfundene omkring udrejsecentrene som eksempelvis Kærshovedgård. Dermed ikke sagt, at hjemrejsepolitikken løser det alene, for som Dansk Folkepartis ordfører beskriver det, og som det også jævnligt er beskrevet i medierne, oplever lokalbefolkningen i Bording stadig mange problemer med udlændingene på Kærshovedgård. Derfor er vi i Venstre glade for, at der i dag er flere tiltag, som støtter naboerne og lokalområdet omkring Kærshovedgård generelt. Det vil altid være	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): Næste korte bemærkning er til fru Brigitte Klinskov Jerkel, Det Konservative Folkeparti.	Kl. 13:47		
Brigitte Klinskov Jerkel (KF): Tak. Jeg vil egentlig lige vende tilbage til den person, som hr. Mikkel Bjørn nævnte, der jo blev væk fra Kærshovedgård næsten 900 gange og var i København og tjente 1 mio. kr. på narkosalg. Mener ordføreren ikke, at det er fuldstændig vanvittigt, at det kan lade sig gøre, og at der er behov for noget skærpet kontrol, at der bliver sat nogle initiativer i værk, så vi kan få stoppet det her?	Kl. 13:48		
Tredje næstformand (Karsten Hønge): Ordføreren.	Kl. 13:48		
Rasmus Stoklund (S): Helt ærligt må jeg sige, at jeg ikke kendte til det eksempel, som jeg også sagde til hr. Mikkel Bjørn. Men jeg er da enig i, at som det bliver fremlagt, lyder det fuldstændig vanvittigt, og jeg håber da			

en falliterklæring for et samfund, at man påfører et lokalsamfund et udrejsecenter som Kærshovedgård, og det er vores pligt at sørge for, at det fungerer så godt, som det tænkes kan, under de givne omstændigheder.

Som ministeren også har beskrevet det, har man nedsat tryghedsgruppen Lokaltryghed, som netop er et lokalt initiativ, hvor de borgere, som oplever problemerne på nærmeste hold, selv kan være med til at spille ind med forslag til, hvad de mener der kan bidrage til at øge trygheden i området. Der er bl.a. indført fast tilstedeværelse af vagtpersonale på og omkring togstationen, mens både virksomheder og private har fået tilskud til alarmsystemer og til videoovervågning i tilfælde af kriminalitet. Det er selvfølgelig fuldstændig uacceptabelt, at det er nødvendigt for virksomheder og private at etablere alarmsystemer og overvågning, fordi man tilfældigvis bor som nabo til et udrejsecenter. Men alternativet ville være, at man ikke havde et udrejsecenter, og at disse personer så ville opholde sig andre steder i samfundet, og at vi ville have meget mindre kontrol med dem.

Vi er meget optagede af at reducere antallet af beboere på Kærshovedgård, for det spiller selvfølgelig en rolle for problemernes omfang. Derfor arbejder vi for, at nogle grupper af beboere rykkes til en anden lokation. Det er ingen hemmelighed, at Venstre tidligere har haft den holdning, at man burde afsondre en gruppe af de mest belastede beboere så meget, som man overhovedet kan, og det er stadig væk Venstres holdning. Men den egentlige løsning på problemet er, at disse udlændinge på Kærshovedgård rejser ud af Danmark hurtigst muligt. Det er vi i Venstre som sagt meget optagede af, for de har ikke noget at gøre her. Jeg deler selvfølgelig derfor ministerens ambition om, at alle rejser hjem, og at alle de indsatser, som man kan iværksætte for at få det her til at fungere, bliver iværksat så hurtigt som muligt. Tak for ordet.

Kl. 13:53

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Første korte bemærkning er til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:53

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg vil godt spørge ordføreren om den her mand, der har brudt meldepligten 900 gange. Han er blevet anholdt i København, og så har betjentene så ladet ham gå med et klap på skulderen og en besked om, om ikke han ville være sød at indfinde sig på udrejsecenteret. Ud over det er han også i nogle breve blevet informeret om, at han altså har pligt til at overholde meldepligten. Det har han så også valgt at ignorere. Står det mål med nogen form for rimelighed, at det er måden, man informerer udvisningsdømte kriminelle udlændinge om, at de skal være på udrejsecenteret, altså at de får et klap på skulderen af to betjente, der spørger, om ikke godt personen gider indfinde sig? Men det gider personen ikke, og så får man nogle breve i e-Boks, men dem gider man heller ikke tage til efterretning. Er det måden, vi fører udlændingepolitik på i Danmark?

Kl. 13:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:54

Mads Fuglede (V):

Hvis det stod til mig, ville jeg håbe, at politiet havde grebet sagen anderledes an, og at man havde retsforfulgt vedkommende og havde givet vedkommende en straf, i stedet for, som det bliver refereret, at vedkommende gentagne gange bryder de regler, som vi i Folketinget har vedtaget. Der er pålagt dem et melderegime, som vi kan forvente vores myndigheder skal overholde og straffe folk for at bryde.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 13:54

Kl. 13:54

Mikkel Bjørn (DF):

Nu kalder ordføreren det et melderegime, men det er vel nærmere sådan en melde-lyserød-sky. Der er jo ikke noget regime her, for der er jo ikke nogen, der overholder noget. 900 gange kan man bryde meldepligten. Socialdemokratiets ordfører stod og sagde, at der er hårde straffe for at bryde meldepligten. Du kan bryde den 900 gange! Hvordan kan det lade sig gøre, hvis det rent faktisk står til troende, at der er hårde sanktioner for at bryde meldepligten?

Kl. 13:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:54

Mads Fuglede (V):

Hvis Folketinget vedtager noget, som der er en straf for, og den straf så ikke bliver håndhævet, så har vi et problem, og så må vi forvente af myndighederne, at de sørger for, at det bliver overholdt, og at de personer, der bryder reglerne, bliver straffet. Det er sådan, det fungerer inden for magtens tredeling. Det er selvfølgelig at gøre grin med Folketinget, hvis politimyndighederne ikke følger de love, som vi vedtager herindefra.

Kl. 13:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til hr. Kristian Bøgsted, Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:55

Kristian Bøgsted (DD):

Tak til hr. Mads Fuglede for talen. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre: Hvad ser ordføreren som nogle af svarene på, hvordan vi får løst nogle af problemerne og får strammet op derovre og sørget for, at de her kriminelle folk ikke render frit rundt og begår kriminalitet? Har Venstre og Venstres ordfører nogen gode forslag til det?

Kl. 13:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:55

Mads Fuglede (V):

Jeg nævner jo en løsning i min tale. Vi mener, at der er et behov for at se på, om man skal afsondre den hårdest belastede gruppe, altså den, der er mest udadreagerende og har det største synderegister, og isolere dem på anderledes vis, end man gør i dag, og adskille dem fra de mennesker, som sidder på et udrejsecenter, og som i princippet ikke har gjort andet forkert, end at de ikke har fulgt de danske myndigheders påbud om at forlade Danmark. Det ville være at foretrække, og derfor foreslog vi også tidligere, at man skulle afsondre dem på en ø med færgeforbindelse til fastlandet.

Men selvfølgelig er den bedste løsning at fortsætte det arbejde, man har haft meget succes med, nemlig at sørge for at komme i bund med det at få dem til at hjemrejse og få gode aftaler med de lande, som man skal have dem hjem til. Det gør man jo ved at sørge for at overholde de regler, der gør sig gældende på området, bl.a. konventionerne.

Kl. 13:56

Kl. 13:59

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 13:56

Kristian Bøgsted (DD):

Det lyder da også meget fint, men jeg synes jo, at det er lidt ærgerligt, at regeringen i samlet flok egentlig lyder til at have opgivet at afsøge terrænet for, hvor kan vi så sætte nogle af dem her hen. Men kunne en løsning måske ikke også være bedre indsatser, kontrol med narkohunde og betjente og visitationszoner? Hvad mener ordføreren om sådan nogle forslag?

Kl. 13:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 13:57

Mads Fuglede (V):

Hvis politiet ønsker at gøre en øget indsats for at komme kriminalitet, der er forbundet med Kærshovedgård, til livs, så er det jo noget, vi vil bakke varmt op om. Det vil jeg slet ikke afvise, og det vil jeg da også forvente at politiet gør en stor indsats for.

Kl. 13:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til fru Zenia Stampe, Radikale Venstre.

Kl. 13:57

Zenia Stampe (RV):

Nu stiller jeg et lidt frækt spørgsmål, eller det ved jeg ikke om det er. Nu har ordføreren jo sin gang i det jyske. Helt ærligt, er det ikke en lidt underlig følelse at have fået et udrejsecenter på Kærshovedgård, som er så upopulært, når man tænker tilbage på, hvordan virkeligheden var, før vi fik udrejsecenteret. Jeg havde dengang selv fornøjelsen af at bo i nærheden af Allerød og Sandholm, og jeg mindes ikke, at der var meget store og voldsomme debatter om det regime, man havde dengang. Så er det ikke sådan lidt ærgerligt, når man har sin gang i det jyske, at konstatere, at den løsning virker mindre spiselig for danskerne end den løsning, der i virkeligheden var før, hvor der ikke var det samme pres på lokalmiljøet og den samme debat i lokalmiljøet om eksistensen af de her mennesker?

Kl. 13:58

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 13:58

Mads Fuglede (V):

Altså, alternativet til et udrejsecenter, hvor man ikke har et melderegime, er jo, at de her mennesker forsvinder ud i det danske samfund og har et mere normaliseret liv i Danmark, hvor man slet ingen hånd i hank har med deres færden i det danske samfund. Det ønsker vi ikke i Venstre. Vi ønsker, at det her er en gruppe, vi holder øje med, og vi ønsker, at det er en gruppe, som vi holder øje med på en sådan facon, at vi slår hårdt ned på den kriminalitet, de måtte begå, og giver dem forhold herhjemme, der gør, at det at rejse tilbage til deres oprindelsesland er noget, de bliver tilskyndet til.

Kl. 13:59

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Zenia Stampe (RV):

Jo, men før havde de jo også meldepligt. De havde bare meldepligt til Sandholm, og der er lidt flere mennesker, der bor i det område, og derfor var det måske ikke noget, der belastede det lokalsamfund helt lige så meget, fordi det er et lokalsamfund med rigtig mange mennesker, hvorimod belastningen jo virker mere voldsom, når det er en lille by og et lille lokalsamfund. Derfor spørger jeg bare igen: Er der slet ikke noget i regeringen og Venstre, der kan skabe refleksion, i forhold til om det virkelig var den rigtige løsning at tage den her opgave og placere på et lille lokalsamfund, set i forhold til før, hvor det var et meget stort lokalsamfund med omkring en million mennesker, der så at sige skulle leve med det her udrejsecenter?

Kl. 14:00

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:00

Mads Fuglede (V):

Det er i hvert fald rigtigt, at når man i et stort område har en gruppe, der opfører sig kriminelt, så syner det af meget mindre, end hvis det er i et lille område. Det var problemet før, og derfor skal et udrejsecenter ligge langt fra et af Danmarks store bysamfund, hvor der også er nemmere adgang til den kriminalitet, som nogle af dem desværre begår. Jeg har svært ved at se Radikale Venstres positive udlægning af, at de havde nemmere ved at få adgang til det kriminelle arbejdsmarked, de var en del af, da de boede tæt på København.

Kl. 14:00

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:00

Peter Skaarup (DD):

Jeg bed mærke i ordførerens udtalelse om, at Venstre gerne vil gøre mere end regeringen, må man forstå, i forhold til at afsondre de elementer, der først og fremmest laver balladen. Og det er jo et rigtig godt synspunkt, som vi kun kan være enige i i Danmarksdemokraterne. Vi ønsker så ordføreren held og lykke med at prøve at påvirke de her meget stålsatte herrer i regeringen, der åbenbart ikke rigtig vil gøre noget. For det er jo det, der sker, hver gang der er samråd eller forespørgselsdebat, altså at der ingenting sker fra regeringens side.

Men det, som jeg så godt vil høre hr. Mads Fuglede om, er, at hvis det ikke kan lade sig gøre at få afsondret de pågældende udlændinge på grund af loyaliteten over for storebror i regeringen, nemlig Socialdemokratiet, kunne man så ikke gå ind på det forslag, som Danmarksdemokraternes ordfører, hr. Kristian Bøgsted, har været inde med i dag, nemlig en reel adgangskontrol, altså med fingeraftryk, konstant visitationszone og narkohunde? For vi kan se, at der er problemer med narko og skud på Kærshovedgård.

Kl. 14:01

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:01

Mads Fuglede (V):

Først vil jeg lige sige, at jeg synes, det er en urimelig fremstilling af det, som ministeren selv sagde, altså at man jo netop kigger på en øget afsondring af nogle af grupperne, og at man kigger på, om man skal flytte grupper for at få det her løst. Det er jo noget, der arbejdes med.

I forhold til om man kan gøre mere imod den færden ud og ind af Kærshovedgård med eksempelvis våben osv., som der var eksempler på, ser vi gerne, at politiet løfter og afsætter ressourcer til den opgave.

Kl. 14:02

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 14:02

Peter Skaarup (DD):

Det vil jeg jo trods alt betragte som et positivt tilsagn om, at det er noget, man vil arbejde med. I den forbindelse vil jeg godt spørge ordføreren: Er det ikke lidt at gøre grin med borgerne her i Danmark, at man kan have så mange overtrædelser af meldepligten, som det har været tilfældet – som det har været fremme i medierne – uden at nogen så siger, at okay, nu må vi have strammet op på det system? Nu har regeringen siddet i et års tid eller mere, og der er i hvert fald ikke sket noget. Der er ikke kommet noget med fingeraftryk, der er ikke kommet visitationszone, og der er ikke kommet narkohunde. Så ordføreren kan måske fortælle, hvornår der sker noget?

Kl. 14:03

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Hr. Mads Fuglede.

Kl. 14:03

Mads Fuglede (V):

Jeg så gerne, at der var flere, der blev dømt for at bryde melderegimet og bryde de regler, de bliver påbudt af det danske samfund. Jeg synes også, det er meget vigtigt at huske, at vi har haft stor succes med at få mange flere til at rejse hjem fra Danmark. Vi er vel et af de lande i Europa, der er mest effektive på det her område lige nu, og det er jo værd at huske, at den danske udlændingepolitik har det rigtig godt hos regeringen. Hvis vi sammenligner med et land som Østrig, har man der lige nu 65.000 asylansøgere, og i Danmark har vi omkring 500 om året. Og der er jo trods alt forskel på de to tal, fordi vi fører en meget effektiv politik.

Kl. 14:03

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til hr. Mads Fuglede, Venstre. Næste ordfører er hr. Carl Valentin, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:04

(Ordfører)

Carl Valentin (SF):

Tak for det. Kærshovedgård er ikke noget normalt asylcenter. Centeret huser både afviste asylansøgere, som ikke selv har villet medvirke til udrejsen, udlændinge på tålt ophold, kriminelle udviste og personer, som er udvist, fordi de vurderes at være til fare for statens sikkerhed. Med andre ord er der flere på Kærshovedgård, som under ideelle omstændigheder slet ikke ville befinde sig i Danmark, og de lokale har oplevet konkrete tilfælde af gener såsom tyveri i den lokale Netto og truende adfærd og lignende.

Det er ikke nemt at finde et godt sted at placere et udrejsecenter, og slet ikke et med beboere, som i et vist omfang også har plette-straffeattester. Borgerne i området omkring Kærshovedgård har ikke selv valgt, at udrejsecenteret skulle ligge der, hvor det ligger, men det påvirker deres hverdag uanset det. For nogle kan centerets tilstedeværelse endda betyde, at deres ejendom falder i værdi, og af samme grund tog vi også den beslutning, at vi gerne vil være med til at kompensere naboer af Kærshovedgård økonomisk, ligesom SF tidligere har bakket op om skærpelser af sikkerheden på centeret. Noget kunne tyde på, at vi fortsat ikke har taget tilstrækkelige skridt

for at sørge for sikkerheden omkring centeret. Derfor er vi i SF sådan set også åbne over for dagens debat.

Men jeg vil også lige sige, at de hensyn selvfølgelig også skal balanceres med det faktum, at der blandt Kærshovedgårds beboere er regulære asylansøgere, og at selv beboere, der kan udgøre et problem, ikke nødvendigvis er dømt for noget. Derfor kan man ikke indrette Kærshovedgård som et fængsel, hvad jeg f.eks. synes den vedtagelsestekst, som Nye Borgerlige lægger op til, meget tydeligt gør.

Jeg kiggede på regeringens udkast til en vedtagelsestekst og synes egentlig, den er ganske fin. Vi har bestemt uenigheder med regeringen på udlændingepolitikken og også i forhold til de her centre og forholdene på dem osv., men at trygheden på centrene skal være i orden, hvilket er hovedbudskabet i vedtagelsesteksten, synes jeg er meget svært at være uenig i. Så vi kan godt støtte op om regeringens vedtagelsestekst.

Kl. 14:06

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Mikkel Bjørn, som er fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:06

Mikkel Bjørn (DF):

Ja, det er Dansk Folkepartis vedtagelsestekst, ordføreren kritiserer, men ikke desto mindre, og nu har jeg læst vedtagelsesteksten her, er det jo bare en konstatering af, hvordan forholdene er. Der er jo ikke nogen løsningsforslag i den her vedtagelsestekst overhovedet. Det er bare sådan noget med: Vi kan konstatere, der er utryghed, og det er træls, uacceptabelt, og det er ikke godt. Altså, der er jo ikke nogen løsningsforslag. Er det forsvarligt over for de beboere, som er udsat for kriminalitet og utryghed i deres lokalsamfund, at man på den måde bare konstaterer, at der er nogle problemer, uden at fremlægge de fjerneste former for løsningsforslag? Vi i Dansk Folkeparti har faktisk fremlagt substantielle forslag til, hvordan vi løser det her problem. Så kan det godt være, ordførerens parti ikke er enig, men så må ordførerens parti, SF, jo selv komme med nogle løsningsforslag til, hvordan vi stopper den her kriminalitet i at forpæste de her borgere dagligdag.

Kl. 14:07

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 14:07

Carl Valentin (SF):

Først skal jeg lige beklage, at jeg kom til at sige Nye Borgerlige. Det var altså ikke min intention. Jeg er med på, at ordføreren er fra Dansk Folkeparti.

Jeg vil sige, at jeg sådan set synes, at ingen forslag er bedre end helt elendige forslag. Og jeg håber, regeringen har tænkt sig også at kigge videre på det her. Det vil vi meget gerne være med til i SF. Det er meget sjældent, at vi her i Folketinget ender med sådan at vedtage meget konkret politik i forespørgselsdebatter, så jeg synes nu også, det er fair nok, at man fremsætter et forslag til vedtagelse, hvor man klart siger, at man sådan set anerkender problemet, og at man er klar til at se på det.

Man må også bare konstatere, at der er taget en hel del initiativer i de senere år, vil jeg mene. SF har også været med til det. Vi vil gerne kigge på det, men det skal ikke være på en måde, hvor man begynder at indrette det her som et fængsel, for vi har sådan set også et ansvar over for de borgere, der bor der. Jeg tror også, der kan ske en forrøelse, hvis man bare banker de her menneskers levevilkår fuldstændig i bund, sådan som jeg ofte også oplever det foreslået fra højrefløjen. Det tror jeg ikke gavner trivslen blandt beboerne og

på den måde heller ikke deres opførsel ude i det omkringliggende samfund.

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 14:08

Mikkel Bjørn (DF):

Det er måske ikke normalt, at man præsenterer ny politik i fore-spørgselsdebatter, men det er måske normalt, at man præsenterer, hvilken politik man så har helt generelt om, hvordan man så løser det her problem.

Men jeg er bare grundlæggende uenig med ordføreren i, at vi har et ansvar over for de borgere, kriminelle mennesker, der bor på de her udrejsecentre. Jeg synes, vi har et ansvar for de almindelige borgers hverdag, som de her kriminelle mennesker forpuster på daglig basis. Det er de mennesker, vi har et ansvar over for, og det er de menneskers dagligdag og hverdag og tryghed, vi i øjeblikket svigter.

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:08

Carl Valentin (SF):

Nu er det jo ikke kun kriminelle, skal jeg lige sige først. Derudover synes jeg faktisk, det er en vild udtalelse at sige, at man ikke har noget ansvar over for kriminelle borgere f.eks. Jeg er overhovedet ikke uenig med ordføreren i, at vi har et ansvar over for folk i det omkringliggende samfund, og det synes jeg også jeg understregede meget klart i min tale. Men der er også noget, der hedder retssikkerhed, og der er også en nedre grænse for, hvordan man kan tillade sig at behandle folk.

Kl. 14:09

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Næste korte bemærkning er til fru Zenia Stampe, Radikale Venstre.

Kl. 14:09

Zenia Stampe (RV):

Tak. Der er sådan set ikke noget af det, ordføreren har sagt, jeg er uenig i. Men jeg er måske også lidt skuffet over, at SF gerne vil gå med på regeringens forslag til vedtagelse. Det er heller ikke, fordi jeg har noget mod det, men der mangler jo noget, som ordføreren selv nævnte i sin tale, nemlig pointen med adskillelse af udvisningsdømte tidligere kriminelle på den ene side og afviste asylansøgere på den anden. Det er vi jo i hvert fald nogle partier der er optaget af og også mener er meget vigtigt, når man diskuterer tryghed. Derfor vil jeg bare høre, om ordføreren også kunne være indstillet på at stemme for et forslag til vedtagelse, som understreger behovet for at adskille de to grupper, så vi kan skabe tryghed for de beboere på Kærshovedgård, som *ikke* er tidligere kriminelle.

Kl. 14:09

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:09

Carl Valentin (SF):

Det vil jeg gerne være åben over for, men så skal jeg selvfølgelig lige se, hvad det handler om. Jeg modtog en vedtagelsestekst inden debatten fra Enhedslisten, som for mig i hvert fald fremstod relativt polemisk, og som ikke forholdt sig så meget til det spørgsmål, der faktisk skulle debatteres, nemlig trygheden. Derfor syntes vi ikke, at

vi kunne tilslutte os den. Så har vi nogle gange i SF bare skrevet vores egen vedtagelsestekst, men jeg kunne alligevel konstatere, at jeg faktisk var enig i det, regeringen skrev, selv om jeg synes, det er mangelfuldt, og det er jeg enig med fru Zenia Stampe i. Derfor endte vi, hvor vi gjorde.

Kl. 14:10

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 14:10

Zenia Stampe (RV):

Jeg synes ikke, den er specielt polemisk. Den understreger bare, at det ikke gør noget godt for nogen at blande tidligere kriminelle med afviste asylansøgere, heriblandt ikke mindst enlige kvinder. Men lad os nu tage en runde, og så kan det være, at vi kan – hvad hedder sådan noget – flirte dig hjem i vores vedtagelsestekst i stedet for regeringens, som jo ikke siger noget forkert, men som desværre også er temmelig intetsigende, hvis man synes, at det her er vigtigt, altså trygheden for den del af beboerne, som så ikke har noget som helst at gøre med kriminalitet.

Kl. 14:10

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:11

Carl Valentin (SF):

Det er jeg bestemt åben over for en videre drøftelse af. Det, som jeg syntes var problematisk, var, at vi har en debat, som handler om tryghed for beboerne i det omkringliggende samfund. Så er det godt nok præsenteret af DF, og derfor er det, der er fremlagt, rimelig hårdt, og jeg synes også, at det er nogle vilde forslag, der kommer fra Dansk Folkeparti. Ikke desto mindre er trygheden for borgerne i det omkringliggende samfund jo ret relevant. Og det synes jeg at det, jeg fik oversendt fra Enhedslisten, i hvert fald overså.

Kl. 14:11

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke ønske om flere korte bemærkninger. Tak til hr. Carl Valentin, SF. Næste ordfører er hr. Mohammad Rona, Moderaterne.

Kl. 14:11

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Tak for det, formand. Man skal jo lige vænne sig til, at man er nummer fire nu.

Tak for ordet. Det er ikke første gang, vi står her på talerstolen og skal tale om de problemer, der er ved Udrejsecenter Kærshovedgård – og det forstår jeg godt. Den lette løsning vil selvfølgelig være at lukke stedet og sende menneskene tilbage til hjemlandet, men sådan er realiteterne bare ikke. Der findes ingen lette løsninger på det her. Det er ikke sjovt for de mennesker, der delvis har fået ødelagt deres hverdag, fordi man i sin tid besluttede, at der skulle ligge et udrejsecenter i deres lokalområde. Derfor skal vi naturligvis også tage problemerne alvorligt. Kriminalitet og utryghedsskabende adfærd er ikke okay, uanset hvem du er, eller hvor du bor.

Danmark har afvist de her mennesker af forskellige årsager. Derfor skal der også stilles krav til, hvordan vi som land vælger at håndtere det. Derfor leder jeg også stadig efter den helt rigtige løsning på udfordringerne – uden helt at vide, hvilken form eller farve den har. Det betyder ikke, at vi stopper med at lede efter andre løsninger eller som minimum forbedre den, vi har fundet. Det viste vi også tidligere på året ved at indføre en kompensationsordning til naboerne nær Kærshovedgård. Det er selvfølgelig ikke nok. Der findes allerede

følgende tiltag, som ministeren også har været inde på. Vi har en trykshedsgruppe, som de lokale er en del af, herunder trykshedsgruppen, der tager en række initiativer som f.eks. gratis psykologhjælp, hjælp til naboer, der bor tæt på centeret, videoovervågning osv. Der er jo også medarbejdere, der er uniformeret, og vagtpersonale på Bording Station alle ugens dage.

Med andre ord løfter lokalsamfundet faktisk en rigtig stor opgave her, og det skal de have tak for. Men noget skal der gøres, og jeg er åben for en god debat med løsningsforslag, der naturligvis er inden for de rammer og de love, som konventionerne tillader. Tak for ordet.

Kl. 14:13

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:13

Mikkel Bjørn (DF):

Man taler om en god debat om løsningsforslag. Man kan sige, at midterregeringens fundament jo i hvert fald er budskabet om: Vi kan lave de gode og svære løsninger, når vi arbejder sammen på midten. Så er det jo lidt paradoksalt, at man præsenterer et forslag til vedtagelse, som egentlig bare er en konstatering af problemerne, og som ikke fremlægger nogen som helst løsningsforslag, i forhold til hvordan vi sikrer borgernes trykshed og sikkerhed på baggrund af Udrejsecenter Kærshovedgård. Altså, kan ordføreren måske belyse lidt, hvad det er for nogle løsningsforslag, regeringen har på bedding i forhold til at sikre de her borgers trykshed og sikkerhed i deres eget land?

Kl. 14:14

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 14:14

Mohammad Rona (M):

Jeg synes, at både ministeren og de regeringsordførere, der har været heroppe, har fortalt noget omkring det, i forhold til at vi gerne vil øge den trykshed, der er, f.eks. ved måske også at øge antallet af politibetjente og give noget mere tilskud til de her trykshedsgrupper. Jeg tror bare, det er svært at stå heroppe og komme med sådan nogle fuldstændig konkrete løsninger på det her, fordi det er noget mere kompliceret, end vi tror. Men der skal selvfølgelig gøres noget, og der skal øges noget trykshed derude.

Kl. 14:14

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:14

Mikkel Bjørn (DF):

Nej, det er ikke svært at komme med konkrete løsninger. Det er faktisk meget nemt. Dansk Folkeparti har fremlagt et fremragende forslag til vedtagelse, som egentlig handler om en meget simpel løsning, og som kunne løse det her fra den ene dag til den anden, nemlig ved at sige, at de her mennesker selvfølgelig ikke skal have lov til at bevæge sig frit rundt i samfundet, når de er dømt til udvisning, men endnu ikke har forladt landet. Det synes jeg sådan set er en meget rimelig og fair ting. De her mennesker er jo sådan set ikke fængslet. De er frie til at meddele fængselsbetjentene, at de faktisk godt vil tilbage til deres hjemland nu, og så ville de kunne rejse den dag i morgen, hvis det var det, de ville. Men at de skal bevæge sig frit rundt i det danske samfund som dømte kriminelle, kan vi ikke acceptere i Dansk Folkeparti.

Kl. 14:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 14:15

Mohammad Rona (M):

Jamen den løsning, Dansk Folkeparti er kommet med, kan jo sådan set ikke lade sig gøre, medmindre vi træder ud af konventionerne. Det er jo også blevet fremlagt op til flere gange i dag. Det kan vi sådan set ikke, og det støtter vi absolut heller ikke. Vi kan ikke frihedsberøve de her mennesker. Det kan vi ikke. Der er en opholds- og meldepligt. Det er sådan set godt, der er det, og det skal der fortsat være. Så kan vi gå ind og se, om der er noget yderligere, vi kan gøre inden for den ramme.

Kl. 14:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til hr. Kristian Bøgsted, Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:16

Kristian Bøgsted (DD):

Tak. Tak for talen. Jeg hører det jo lidt, som om ordføreren og Moderaterne er villige til at kigge på nogle eventuelle stramninger for at skabe mere trykshed derude. Ordføreren nævner også selv et par forslag. Er sådan noget som visitationszoner, narkohunde og flere betjente derude noget, ordføreren vil kigge velvilligt på som en del af løsningen for at skabe mere trykshed for beboerne i nærheden?

Kl. 14:16

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Mohammad Rona (M):

Tak. Hvis det kan være med til at skabe noget trykshed, kunne vi jo godt gå ind og kigge på nogle af de her ting, men jeg har ikke, som jeg også sagde før, sådan helt konkrete forslag til, hvordan vi kan gøre det. Det vigtigste for mig er, at de mennesker, der bor ude ved Kærshovedgård, føler sig trygge. Der er de her trykshedsgrupper, politiet er derude, og lokalsamfundet gør rigtig meget den dag i dag.

Kl. 14:16

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Spørgeren for den anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:16

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg vil egentlig bare sige tak for den forholdsvis positive opbakning til nogle af de her forslag, og det håber jeg da ordføreren vil tage med videre ind i regeringen, så vi kan få kigget på nogle af de her løsningsforslag.

Kl. 14:17

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 14:17

Mohammad Rona (M):

Selv tak.

Kl. 14:17

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Så er det fru Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak for det. Ordføreren er jo udlændingeordfører for et regeringsparti, og det er rigtigt, at det er det emne, vi taler om nu, og ordføreren siger så, at han er villig til at se på nogle ting, hvis det kan løse nogle problemer. Det synes jeg simpelt hen ikke er godt nok for en ordfører for et regeringsparti. Det er for slapt simpelt hen.

Så vil jeg godt lige komme lidt tilbage til konventionerne. Nu har vi stået her den ene gang efter den anden i Folketingssalen og talt om stramninger på forskellige områder, ikke alene i forhold til Kærshovedgård, men også mange andre ting. Jeg føler bare, at jeg er nødt til at sige – for så bliver det bogført – at før vi får taget hul på at kigge på konventioner, kommer vi ikke meget længere i udlændingebatten i Danmark. Så er det sagt.

Kl. 14:17

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:17

Mohammad Rona (M):

Tak for det. Nu ved jeg ikke, om fru Pia Kjærsgaard var her, da jeg læste min tale op, men som jeg også sagde før, går jeg meget op i, at lokalsamfundet ude ved Kærshovedgård har det godt, og at de får forbedret deres situation. Det gør jeg. Det var også derfor, at jeg sagde i ordførertalen, at jeg gerne vil være med til at øge den tryghed, der er derude, f.eks. ved at få noget mere politi derude, f.eks. ved at give noget mere tilskud til de her lokale trykgrupper, der er derude. Det vil jeg hundrede procent rigtig gerne være med til. Jeg har også selv været ude at besøge nogle af de her grupper og har set Kærshovedgård.

I forhold til konventionerne er det rigtigt nok, at når vi har de her debatter omkring udlændingepolitikken, er det svært at komme uden om konventionerne – det er rigtig svært at komme uden om konventionerne. Jeg forstår godt den holdning, som Dansk Folkeparti har og har haft i mange år. Min holdning er bare, at jeg ville have rigtig svært ved at træde ud af de her konventioner.

Kl. 14:17

Kl. 14:18

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren for den anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:18

Pia Kjærsgaard (DF):

Det tror jeg sådan set heller ikke nødvendigvis bliver lige i morgen. Men det, at vi begynder en ordentlig debat om, hvad vi kan gøre, ville være relevant: Det kunne være en revision, eller at vi måske ikke er duksen i klassen, som andre lande heller ikke er.

Men så bliver jeg bare nødt til, når man hele tiden taler om tryghed for beboerne, at sige, at det jo er absurd, at man taler om trykgrupper, og at man taler om økonomisk kompensation for, at beboerne omkring Kærshovedgård skal føle tilværelsen lidt bedre. Det er jo grotesk, at vi er kommet dertil, og derfor er ordføreren nødt til at komme med noget mere konkret.

Kl. 14:19

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:19

Mohammad Rona (M):

Det er fuldstændig grotesk, at vi er kommet derhen til, at vi har beboere i Midtjylland, som føler sig utrygge. Det er jeg sådan set fuldstændig enig i. For vi er kommet derhen, hvor de her beboere ikke har det særlig godt. Jeg har også selv mødt nogle af de her

beboere, og det er ikke særlig sjovt for dem, og derfor vil jeg også gerne være med til at kigge på, som jeg også sagde før, også til Danmarksdemokraterne, hvad vi yderligere kan gøre, i forhold til at de her beboere har det godt.

Kl. 14:20

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er der ikke flere spørgsmål, og vi siger tak til ordføreren. Den næste, vi skal se heroppe, er hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:20

(Ordfører)

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for ordet, og tak til Dansk Folkeparti for at indkalde til fore-spørgselsdebatten her. Den 27. oktober havde Danmarksdemokraterne udlændinge- og integrationsministeren og justitsministeren i samråd, fordi TV MIDTVEST i august kunne afsløre, at fem beboere på Kærshovedgård var blevet varetægtsfængslet i en stor narkosag på udrejsecenteret. De fem tiltalte blev anholdt, mens de tilsammen havde 700.000 kr. i kontanter, og de havde kokain og heroin, der ville kunne indbringe langt over 6 mio. kr. ved salg på gaden. Det er fuldstændig uacceptabelt, at så omfattende kriminalitet overhovedet har kunnet finde sted på Kærshovedgård.

Desværre fik vi på samrådet med ministrene ikke svar på, hvad regeringen helt konkret agter at gøre for at øge kontrollen med beboerne og bekæmpe kriminaliteten på og omkring Kærshovedgård. Derfor har Danmarksdemokraterne igen indkaldt udlændinge- og integrationsministeren og justitsministeren til et samråd den 14. december, hvor ministrene endnu en gang får mulighed for at svare på, hvordan de vil sikre lov og orden på Kærshovedgård. Og jeg vil benytte lejligheden under dagens forespørgselsdebat til at stille regeringen samme spørgsmål: Hvad vil regeringen gøre?

Siden samrådet den 27. oktober har vi kunnet konstatere, at flere og flere problemer bare pibler frem fra Kærshovedgård. Den 21. november kunne Midt- og Vestjyllands Politi efter en ransagning finde ulovlige stoffer, en strømpistol, ulovlige knive, en peberspray og 39.500 i ulovlige eurosedler på udrejsecenteret. Dagen efter kunne TV MIDTVEST afsløre, at en beboer med meldepligt på Udrejsecenter Kærshovedgård var blevet væk fra udrejsecenteret næsten 900 gange, og imens har han ernæret sig som narkopusher på Sjælland. Det er fuldstændig ubegribeligt, at det har kunnet finde sted. Blot dagen efter igen, altså den 23. november, kunne TV MIDTVEST så også berette om skud på Kærshovedgård. Der er jo noget rivravruskende galt, når en beboer på et af landets udrejsecentre kan være bevæbnet, uden at det bliver opdaget af nogen af myndighederne på centeret.

Det er for at sige det ligeud helt forrykt, at så omfattende kriminalitet bare får lov til at fortsætte på Kærshovedgård, og det er ikke kun et problem for Kærshovedgård, det er et problem for naboer og hele lokalområdet til Kærshovedgård. De gentagne sager fra Kærshovedgård viser tydeligt, at der mere end noget andet er brug for mere kontrol og strenge regler på udrejsecenteret, og ikke mindst, at der er brug for et tredje udrejsecenter, hvor vi kan placere de dybt kriminelle udlændinge så afsondret som muligt, så de ikke kan skabe utryghed for små lokalsamfund.

Jeg håber, at regeringen vil lytte til vores bekymringer og se på mulighederne for bl.a. at øge kontrollen med beboerne, således at vi kan få bedre styr på beboerne med opholds- og underretningspligt, for vi kan ikke acceptere den nuværende situation af lovløshed på Kærshovedgård. På denne baggrund vil jeg gerne på vegne af Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at beboerne på Udrejsecenter Kærshovedgård ikke har ret til at opholde sig i Danmark og derfor skal rejse hjem. Det forhold, at regeringen ikke har til hensigt at løse problemerne med utryghedsskabende adfærd og kriminalitet på Udrejsecenter Kærshovedgård, viser, at regeringen ikke tager indsatsen med beboerne på Udrejsecenter Kærshovedgård alvorligt. Det er ubegribeligt, at den omfattende lovløshed og kriminalitet på Udrejsecenter Kærshovedgård, som også går ud over lokalsamfundet og resten af landet, blot har fået lov til at fortsætte, uden at regeringen foretager sig noget.

Folketinget vil derfor opfordre regeringen til at bekæmpe kriminaliteten på Udrejsecenter Kærshovedgård, således at der kan sikres en mere effektiv overvågning og kontrol af beboerne, der har opholds- og underretningspligt på Udrejsecenter Kærshovedgård, og afsøge muligheden for at etablere et nyt udrejsecenter, som er så afsondret som muligt.»

(Forslag til vedtagelse nr. V 20).

Tak for ordet.

Kl. 14:23

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak for det. Så er der en række spørgsmål. Den første er hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:23

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg kan forstå, at Danmarksdemokraterne ikke ligesom Dansk Folkeparti vil låse de her kriminelle, bandemedlemmer, terror sympatisører og voldtægtsforbrydere inde på et aflåst udrejsecenter. Hvordan kan det være, at Danmarksdemokraterne ikke vil være med til at sørge for, at de her kriminelle mennesker ikke kommer til at forpuste danskernes tryghed og hverdag?

Kl. 14:24

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 14:24

Kristian Bøgsted (DD):

Jamen vi vil meget gerne kigge på, hvordan vi sørger for, at de bliver der, og at vi strammer op på reglerne og får mere kontrol, men hvis Dansk Folkepartis forslag betyder, at vi forlader konventionerne, er det ikke præcis den vej, vi kommer til at gå. Men vi støtter op om, at vi skal gøre mere for at holde styr på beboerne på Kærshovedgård.

Kl. 14:24

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 14:24

Mikkel Bjørn (DF):

Dermed siger ordføreren jo også, at det er vigtigere for Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg at overholde internationale konventioner, end det er at sikre almindelige danskernes tryghed og sikkerhed i deres eget land, og insistere på, at voldtægtsforbrydere, bandemedlemmer og terrordømte skal have lov at færdes frit rundt i det danske samfund, fordi man gerne vil overholde nogle internationale konventioner. Er det virkelig Danmarksdemokraterne – Inger Støjbergs officielle linje?

Kl. 14:25

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kristian Bøgsted (DD):

Hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti ved udmærket godt, at vi gerne vil sørge for, at de her folk ikke kommer rundt og laver kriminalitet rundtomkring. Det er også derfor, vi gerne vil lave nogle skrappe regler og kontroller, så de ikke kan slippe af sted med det. Men nej, vi kommer ikke til at stemme for, at vi skal ud af konventioner; vi vil gerne ændre konventionerne.

Kl. 14:25

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Så er det fru Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:25

Pia Kjærsgaard (DF):

Nu kan jeg forstå, at ministeren på det samråd, som Danmarksdemokraterne tidligere har indkaldt til, faktisk også satte Danmarksdemokraterne lidt på plads, netop i forhold til det med, at hvis man vil låse dem inde, er man nødt til at diskutere konventioner. Det er der, vi er. Derfor synes jeg, at Danmarksdemokraterne og – må jeg desværre sige – også Konservative og Liberal Alliance er præcis, hvor vi hele tiden har været. Der sker intet efter den her forespørgselsdebat. Altså, man står og siger, at man gerne vil sikre tryghed og man gerne vil gøre dit og dat. Jeg vil godt vædde på, at det her bare er ord. Der sker intet overhovedet.

Så vil jeg godt til sidst lige spørge ordføreren: Når man siger, at der skal være et andet center så afsides som muligt, hvor er det så? Er det Lindholm?

Kl. 14:26

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 14:26

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg har ikke truffet beslutning om, hvor sådan et center eventuelt skal ligge henne. Vi mener fra Danmarksdemokraternes side, at vi skal kigge på at finde en anden mulighed, der ligger så afsondret som muligt, og der er vi åbne for de idéer, der nu måtte dukke op der, og for at kigge på, hvad der kan lade sig gøre.

Kl. 14:26

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 14:26

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen så er det jo Lindholm, som jeg kan huske fra valgkampen at hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne, som er opstillet i Sjællands Storkreds, ikke ville gå med til, men så blev sat på plads af fru Inger Støjberg, som syntes, det var en rigtig god idé, at vi stadig væk havde Lindholm.

Jeg bliver bare nødt til at spørge, når man nu ikke kommer ud af stedet: Hvad vil Danmarksdemokraterne? Man siger, at det skal være et sted så afsondret som muligt. Jamen det var jo Lindholm. Altså, det var jo Lindholm, og hvad vil man der? Jeg kan roligt sige, at man skal meget længere væk. Man skal faktisk til Grønland, hvis Dansk Folkeparti kan bestemme.

Kl. 14:27

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 14:27

Kl. 14:29

Kristian Bøgsted (DD):

Jamen vi er åbne for at kigge på de muligheder, der er. Jeg står ikke her og afviser Lindholm eller Grønland eller noget som helst andet. Jeg kigger på de muligheder, der er, og så ser vi, hvad der kan lade sig gøre. Men nu har vi altså ikke 90 mandater alene i Danmarksdemokraterne, så det er ikke os alene, der træffer en beslutning her.

Kl. 14:27

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Så er det fru Zenia Stampe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 14:27

Zenia Stampe (RV):

Så bliver jeg da bare lige nødt til at minde folk om, at Lindholm ikke bare er en afsondret ø. Der ligger altså et lille lokalsamfund, som hedder Kalvehave – eller Kallehave, som man kalder det dernede – og som var ret oprørt over udsigten til at have et udrejsecenter liggende der med en færge, der sejlede i rutefart mellem Lindholm og deres lokalområde. Det er bare lige en påmindelse til fru Pia Kjærsgaard, hvis gamle storkreds det også er. Det her var også et lokalsamfund, der blev ramt.

Jeg vil gerne spørge, om Danmarksdemokraterne – hvis partiformand jo er fru Inger Støjberg – vil fastholde, at det var en god idé at flytte opgaven med at huse de udvisningsdømte på tålt ophold fra hovedstadsområdet til Jylland.

Kl. 14:28

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 14:28

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg tror ikke, at jeg som ordfører har været her længe nok til at træffe beslutning om, om det er en god idé eller ikke er en god idé. Jeg konstaterer, at forholdene på Kærshovedgård, som de er i dag, ikke fungerer.

Kl. 14:28

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Fru Zenia Stampe.

Kl. 14:28

Zenia Stampe (RV):

Jeg bliver så nødt til at stille spørgsmålet igen. Det her handler jo om, at det er en opgave, som er svær at løse for et lokalsamfund. Spørgsmålet er så, om det er en opgave, som man mener kunne løses af hovedstadsområdet med en million mennesker, eller om det er en opgave, som man synes at et lille lokalsamfund i Jylland skal bære på sine smalle skuldre.

Kl. 14:28

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 14:28

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg er ret overbevist om, at hvis du får lavet den rigtige løsning og får det skruet sammen på den rigtige måde, kan det også løses der, hvor det ligger nu. Det kan løses mange steder. Kan man løse det i hovedstadsområdet? Det kunne man sikkert også, hvis man laver den rigtige løsning. Men hvis ikke man laver den rigtige løsning, betyder det jo bare, at alle de her mennesker, der er kriminelle og også er til stede der, får så meget nemmere adgang til at begå deres kriminalitet. Det er ikke der, vi vil hen.

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Så er det hr. Rasmus Stoklund, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:29

Rasmus Stoklund (S):

Tak. Jeg vil gerne spørge ordføreren, om han er enig med sin partiformand, da hun begrundede, hvorfor Kærshovedgård skulle ligge i Ikast-Brande Kommune. For hun sagde jo til Ekstra Bladet, og jeg citerer :

»Jeg mener, det er bedst, at det udrejsecenter, der skal huse de kriminelle og dem på tålt ophold, ligger meget langt væk fra større byer«.

Det vil jeg gerne spørge om ordføreren er enig i. Det er den ene del af mit spørgsmål. Den anden del af mit spørgsmål er: Når nu ordførerens parti mener, at vi skal være en del af konventionerne, og at vi nu er gået så langt, som man kan med alle de lovstramninger, vi har lavet på en lang række områder – jeg har jo selv nævnt nogle af dem tidligere i min tale – hvad er det så, vi skal gøre yderligere inden for rammerne af konventionerne, hvis ordføreren stadig væk mener, at vi skal blive inden for de rammer?

Men først og fremmest er jeg meget nysgerrig efter, og det synes jeg er den vigtigste del af mit spørgsmål, om ordføreren er enig med sin partiformand – og lad mig citere igen, så vi får det i klar erindring – når ordførerens formand siger:

»Jeg mener, det er bedst, at det udrejsecenter, der skal huse de kriminelle og dem på tålt ophold, ligger meget langt væk fra større byer«.

Og det er begrundelsen for, at det så er blevet i Ikast-Brande Kommune.

Kl. 14:30

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 14:30

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg er sådan set meget enig i, at det skal ligge langt væk fra de store byer, for når de har så nemt ved at komme ud, som de har i dag, så har de også nemmere ved at komme ind til de store byer og begå kriminaliteten. Vi kan tage den person, der manglede at opfylde sin meldepligt næsten 900 gange. Hvor er det, han bliver fanget? Det er på Sjælland. Det er i nærheden af en af de store byer, hvor han fungerer som narkopusher. Det ville jo være endnu nemmere for ham, hvis han var placeret tæt på storbyen.

Kl. 14:30

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 14:31

Rasmus Stoklund (S):

Er ordføreren så også enig med sin formand i, hvad hun bl.a. har sagt til Politiken, at vi har fundet en god løsning på et presserende behov, som hun formulerede det? Det var jo sådan, hun omtalte Kærshovedgård i sin tid, og det er jeg ud fra mit kendskab til det ikke sikker på at folk i lokalområdet altid nødvendigvis bakker helt op om. Men ikke desto mindre kniber det jo med at pege på alternativerne, og det fremgår jo også af nogle af de svar, ordføreren tidligere har givet, at man jo ikke er særlig villig til at pege på, hvor i Danmark det så ellers er, man skulle placere de her mennesker.

Kl. 14:31

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 14:31

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg er helt overbevist om, at den måde, man planlagde at lægge det dér på, var en god idé. Så har det så vist sig, at vi har nogle problemer med nogle kriminelle indvandrere derude, og det er så dem, vi skal have løst nu. Vi skal have løst de problemer med dem, der er der.

Når ordføreren nævner, at vi ikke kan lave flere stramninger derude, er jeg ikke helt enig. Der er foreslået ting, der kan laves, f.eks. visitationszoner og mere kontrol med narkohunde derude. Det kunne være nogle af løsningerne.

Kl. 14:32

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til hr. Steffen Larsen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:32

(Ordfører)

Steffen Larsen (LA):

Udrejsecenter – ordet fortæller i sig selv om kernen i problemet: institutionaliseringen af mennesker, der slet ikke burde være til stede. De burde være udrejst. De er her mod vores sans for ordentlighed, de er her mod lovens ånd, ja, de er her mod folkets vilje. Så når vi placerer en sådan institution, har det enorme skadevirkninger på lokalsamfundet. Men det, at vi overhovedet har et behov for en sådan institution, der har enorme skadevirkninger på hele landet, er problemet. De borgere, der bor i nærheden af f.eks. Kærshovedgård, har en ekstra ting, de nu skal være frygtssomme omkring, noget, der gør, at de kan føle sig fremmedgjort i deres egen landsby, deres eget hjem, deres eget land.

Derfor valgte vi også med et overvældende flertal i Folketinget at lave en lov om erstatning til disse borgere. Men det er også rent moralsk en falliterklæring at betale en sådan erstatning, selv om det er svært at se, hvad alternativet skulle være. I årevis har vi set kriminelle, terrordømte og lignende bevæge sig ind og ud af Kærshovedgård og de øvrige udrejsecentre. De har ikke overholdt deres meldepligt, de er dukket op i ghettoer, de har fortsat deres bandeaktiviteter, de har begået uhyrligheder, imens vi har siddet og ventet – ventet på, at de endelig ville forsvinde, ventet, vel vidende at deres kriminelle adfærd fortsatte. Flere af dem har nu fået nye domme, og værre endnu har de skabt flere ofre – flere ofre for deres forbryderiske adfærd, der fik dem udvist i første omgang.

Det er også derfor, at vi i Liberal Alliance har foreslået, at der skal være omvendt fodlænke på de udvisningsdømte. De skal ikke kunne bevæge sig rundt i samfundet, uden at myndighederne kan følge dem, for deres dom er ikke eksekveret, før de har forladt Danmark og Schengen. Udrejsecentre er altså en skamplet, ikke fordi vi ikke har brug for dem, men netop fordi de er nødvendige. De fortæller historien om det naive og utilgivelige svigt i udlændingepolitikken, i integrationsindsatsen, og det personlige ansvar, som nye borgere har for at tage ansvar for sig selv og deres integration i det danske samfund. De fortæller derfor også historien om, hvordan vi er endt, hvor vi er nødt til at opbevare mennesker i disse institutioner, selv om de ikke hører hjemme inden for hverken Danmarks eller EU's grænser, ofte på grund af deres forbrydelser mod de danske borgere, der har taget imod dem, udvist dem tolerance og næstekærlighed.

I den bedste af alle verdener var Kærshovedgård tomme bygninger, der ventede på udvikling, på nyskabelse og på en bedre fremtid. Men nu er det et sted for afvikling af det omkringliggende lokalsamfund og den sunde og konstruktive kultur, der normalt hersker i sådanne landlige og gode steder. Derfor er det også et sted, hvor

en stor del af Folketingets energi og kræfter bør lægges. Derfor er vi i Liberal Alliance glade for denne forespørgselsdebat, for vi skal også kunne tale om de ubehagelige sandheder, for verden er ikke bare regnbuer og solskin, der er også tordenskyer. Udrejsecentre er symptomet på et dybere og kraftigere underliggende problem, som skabes af modkultur, af modstand mod vores institutioner og af de opståede parallelsamfund og parallelle kulturer. Tak.

Kl. 14:35

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak for det. Der er nogle korte bemærkninger, og den første er fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:36

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg er lidt nysgerrig på det, ordføreren nævner om fodlænke til de her udvisningsdømte kriminelle udlændinge. Jeg ved det ikke, men jeg er ret overbevist om, at det altså ikke er ladsiggørligt inden for de internationale konventioner. De her mennesker har formelt set, juridisk set, udstået deres straf. De er ikke udvist. Jeg er enig i, at de ikke har udstået den del af deres straf, men det har de dog inden for vores retssystems rammer, og det vil sige, at jeg altså ikke tror, at vi kan tvinge dem til at rende rundt med en fodlænke inden for de internationale konventioner.

Så derfor er jeg lidt nysgerrig, i og med at Liberal Alliance er et parti, der insisterer på overholdelse af de internationale konventioner: Mener ordføreren oprigtig talt, at det er en mulighed inden for rammerne af de internationale konventioner? For det er jeg altså ikke overbevist om. Så er der reelt set kun Dansk Folkepartis løsning tilbage, nemlig at udtræde af de internationale konventioner, og så kunne vi jo gøre det, som vi allerhelst ville, nemlig at låse de her mennesker inde, indtil de forlader landet.

Kl. 14:36

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:36

Steffen Larsen (LA):

Jeg mener, at det kan lade sig gøre inden for konventionerne, og det mener jeg af en meget simpel årsag. Vi ved, at vi kan tage folk, som f.eks. har udført chikane eller andre ting, og give dem en omvendt fodlænke på, så vi kan kontrollere, hvor de bevæger sig henne. Hvis vi kan gøre det ved en person, der har udført chikane, altså ved dom sige, at vedkommende skal bevæge sig rundt med en omvendt fodlænke, hvilket man gør i Norge, hvilket man gør i mange andre lande, så må du da også ved dom kunne give de her mennesker, hvis de f.eks. 900 gange i streg bryder deres meldepligt, en sådan straf.

Derfor må det da være muligt at kunne give dem den sanktion, at de skal gå rundt, så vi ved, hvor de er, altså så de ikke bare kan bryde deres meldepligt, uden at vi ved, hvad fanden det er, de laver. Undskyld.

Kl. 14:37

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ja, det var godt, at ordføreren irettesatte sig selv. Og så er det spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 14:37

Mikkel Bjørn (DF):

Det vil jeg meget gerne have at vide; det tænker jeg vi spørger ministeren ind til, for det kunne jeg godt tænke mig en juridisk vurdering af, altså om det egentlig er muligt.

Men jeg er stadig lidt nysgerrig på noget. Vi har en beboer her, der har brudt meldepligten 900 gange. Altså, det ville en fodlænke jo

ikke have ændret på. Man ved tilsyneladende, at han har brudt den 900 gange, men der er åbenbart ikke de store konsekvenser ved det. Det har formentlig også noget med de internationale konventioner at gøre.

Altså, jeg tror bare ikke, at det ville ændre det store at sætte en fodlænke på de her mennesker. Det ville selvfølgelig være lettere at holde øje med, hvor de er, men hvis vi ikke har mulighederne for reelt at sanktionere den her adfærd, så er det jo lige meget.

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:38

Steffen Larsen (LA):

Jamen jeg mener, at der skal følge sanktioner med. Jeg mener, at der f.eks. skal følge fængsel med, hvis man bryder sin meldepligt. Det skal der jo også i den lovgivning, der er lige nu, hvorfor det for mig at se jo er absurd problematisk, at man har individer, der har brudt meldepligten så mange gange, uden at det medfører kraftige sanktioner, for det skal det gøre. Og med fodlænken har vi da også et bevis for, at den er brudt, så det vil være sådan, at vi kan sanktionere det hårdt igen og igen, når det sker.

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:38

Peter Skaarup (DD):

Nu tror jeg også, at ordføreren og jeg selv er helt enige om, at de her mennesker skal hjem. De skal slet ikke være i Danmark, men indtil de kommer hjem, er vi nødt til at foretage forskellige initiativer, og der synes jeg da bare, det er positivt, at ordføreren er inde på nogle gode forslag, f.eks. fodlænke, og at der kommer nogle initiativer, modsat regeringen, som ikke rigtig kommer med noget, men som bare lader tiden gå.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren om den attitude, som regeringen i det hele taget har – og jeg ved ikke, om det er, fordi man indbyrdes er uenige, eller hvad det er – altså at man, fordi nogle engang har lavet en lov, så kan man ingenting gøre for at rette op på de problemer, som man med den pågældende lov i dag står over for, nemlig at der ikke behøves være fingeraftryk, en visitationszone, narkohunde, overholdelse af meldepligt og alle de her ting. Altså, de ting, som det er naturligt for enhver ville ligge lige for, vil regeringen slet ikke røre ved. Er ordføreren ikke enig i, at det da er for fattigt?

Kl. 14:39

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:39

Steffen Larsen (LA):

Jeg er enig så langt, at det er et problem, at de sanktioner, som er vedtaget ved lov her i Folketinget, tilsyneladende ikke overholdes, og det må jo påligge ministrene, der er den udøvende magt, at sørge for, at det sker.

Så er spørgsmålet jo, om det er justitsministeren, eller om det er udlændinge- og integrationsministeren, der skal sørge for, at der er hånd i hanke med det. Nu er det jo politiet, der har haft fat i en person tilsyneladende uden at føre ham tilbage til udrejsecenteret eller reelt set muligvis endda fængsle ham for forbrydelsen, som han begår.

Altså, der er det problem, og det her er vi jo nødt til at kigge alvorligt på. Hvis det står til troende, at man kan udeblive 900 gange, uden at der følger sanktioner med, så er det så stort et problem, at jeg ikke kan overskue de konsekvenser, det egentlig burde have for regeringen. Det er dybt alvorligt.

Kl. 14:40

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren for den anden kort bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:40

Peter Skaarup (DD):

Jeg er glad for, at ordføreren også er enig i, at der selvfølgelig påhviler regeringen et ansvar, når de sanktioner, man gerne vil lave, ikke bliver overholdt. Det siger jo næsten sig selv. Det er jo ikke nok at sige, at man er positive, hvis politiet mener, at der skal gøres et eller andet. Nej, regeringen må da komme med initiativerne her i Folketinget, når vi har en debat om det.

Så kunne jeg i tillæg hertil godt lige tænke mig at spørge i forhold til terrorproblemet. Nu bliver der jo løsladt en hel del terrormistænkte og terrordømte, som kommer til Kærshovedgård. Er det ikke også et problem, at der er så løsagtig en kontrol med, hvem der overhovedet opholder sig der, når vi har den her situation?

Kl. 14:41

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 14:41

Steffen Larsen (LA):

Jeg har jo selv stillet en række spørgsmål til ministeren om netop det her, altså hvor mange, i hvilket omfang, hvem og hvornår de stort set ville dukke op, og jeg har også fået nogle svar. De er ikke alle sammen helt så tilfredsstillende, som man kunne tænke sig det, men det er da et problem. Vi havde jo den såkaldte øksemand, som var efter Kurt Vestergaard, og som forsvandt fra et udrejsecenter, og myndighederne lader til at vide, hvor han er, men han er ikke i Danmark længere, og det er jo så en interessant måde at se på verden på.

Kl. 14:42

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det fru Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:42

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak for det. Det kan være, at ministeren kan svare på det senere. Men jeg mener helt klart, at det med en fodlænke er en overvågning, og at det strider mod konventionerne. Så det tror jeg ikke man kan gøre. Man kan godt komme med alle de der snupagsløsninger.

I Norge er det jo frivilligt, og det er en helt anden sag, og man kan godt forsøge at komme med et eller andet. Men jeg tror bare ikke, det virker, og det kan ministeren måske svare på. Jeg mener klart, at det er en form for fængsel, og der er i hvert fald også nogle, der gør meget ud af, at man, når man har haft en fodlænke, så sandelig også har været i fængsel. Så det er imod konventionerne. Det mener jeg helt klart, og det ville være godt, hvis vi kunne skride ind med alt muligt. Men jeg tror bare ikke på det.

Kl. 14:42

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:42

Steffen Larsen (LA):

Nu er det, jeg taler om, en omvendt fodlænke, og når det kommer til dem i Norge, der chikanerer, så er det, så vidt jeg er orienteret, ikke frivilligt for dem. Der har de reelt set valget mellem fængsel og senere så en fodlænke, når de pålægges den sanktion. Så jeg vil sige, at mit bud er, at det umiddelbart ville være muligt at indføre. For de har muligheden for at indføre det i andre lande, som overholder de samme konventioner som os. Hvorfor skulle vi så ikke kunne gøre det?

Kl. 14:43

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 14:43

Pia Kjærsgaard (DF):

Så vidt jeg er orienteret, er det i forbindelse med stalking eller noget i den stil eller en eller anden person, der nærmer sig en anden persons hjem. Det har ikke noget at gøre med det, som vi taler om nu, altså at der faktisk er terrorister eller andre dybt kriminelle, som kan gå rundt med en fodlænke. For så er det i strid med konventionerne og det er det evige problem, og jeg bliver bare nødt til at gentage det. For jeg tror, at vi på et eller andet tidspunkt bliver nødt til at gøre op med de konventioner, og jeg tror også, de øvrige partier vil indse, at det må være sådan.

Så kan jeg jo også ligesom med så mange andre ting rigtig godt lide, at det bliver bogført, at Dansk Folkeparti har kæmpet for det her i årevis.

Kl. 14:43

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:43

Steffen Larsen (LA):

Jeg tror ikke, der var noget spørgsmål til mig. Det var vist bare en konstatering af, hvad Dansk Folkeparti står for i den her sag.

Kl. 14:44

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Så siger jeg tak til ordføreren, og så går vi videre til den næste ordfører i rækken, som er fru Brigitte Klintskov Jerkel, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:44

(Ordfører)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Mange tak, og tak til Dansk Folkeparti for at rejse forespørgslen her. Ja, så står vi her jo igen på grund af gentagne problemer på Udrejsecenter Kærshovedgård, hvor en stor gruppe kriminelle udlændinge, som er udvist af Danmark, opholder sig. Her taler vi om udviste kriminelle udlændinge, der er udvist på grund af fare for statens sikkerhed, og personer, der har fået frataget deres opholdstilladelse og opholdsret af hensyn til statens sikkerhed, herunder fremmedkrigere. Der er således tale om en persongruppe, der giver anledning til stor utryghed og bekymring.

I 2021 kunne vi konstatere, at beboerne på Kærshovedgård i stedet for at rejse hjem rejste Danmark tyndt som et slags kriminelt slaraffenland. Fra udrejsecenteret tog de på togter i hele Danmark og begik kriminalitet, som i den grad skabte utryghed. I 2022 kunne vi konstatere alvorlige fejl på Kærshovedgård, hvor politiet og PET ikke fik besked om, at flere udlændinge var under mistanke for radikaliserings. Og i august måned i år kunne vi læse om Bording, der er forvandlet til Pusher Street. Fem beboere på Kærshovedgård

var i besiddelse af mere end 8 kg hård narko svarende til 6 mio. kr. på gadeplan. Og en 29-årig mand blev bare væk fra Kærshovedgård næsten 900 gange, mens han tjente 1 mio. kr. på narkosalg i København. Her i november måned kunne vi læse om en 25-årig mand på Kærshovedgård, som affyrede skud med en pistol på et værelse. Tænk engang, at der findes skydevåben på Kærshovedgård.

Sådan kunne jeg desværre blive ved, da problemerne åbenbart kommer i en lind strøm. Det er jo fuldstændig vanvittigt, og jeg synes faktisk, at vi er til grin i vores eget land. Det kan simpelt hen ikke være rigtigt, at vi lader den store utryghed og vanvittige kriminalitet stå på år efter år. Jeg savner i den grad, at regeringen kommer med en holdbar løsning på problemet med Kærshovedgård. Tænk også på de stakkels naboer til Kærshovedgård, som hver dag må leve med den utryghedsskabende adfærd i deres lokalområde.

De udviste udlændinge skal ikke begå kriminalitet og skabe utryghed i Danmark; de skal rejse hjem. Indtil de gør det, skal de som minimum ikke være til gene for det danske samfund og for lokalsamfundet. Det er simpelt hen ikke holdbart. Og det er om noget på tide, at regeringen finder en løsning langt væk fra lokalsamfundet.

Tak for ordet. Og undskyld, så vil jeg lige sige, at Det Konservative Folkeparti støtter vedtagelsesteksten, som Danmarksdemokraterne læste op.

Kl. 14:47

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:47

Mikkel Bjørn (DF):

Tak. Tak til ordføreren for talen. Jeg er jo sådan set helt enig med ordføreren i, at der mangler konkrete løsninger fra regeringen – det savner vi også i Dansk Folkeparti. Men jeg må indrømme, at jeg er lidt nysgerrig på, hvad det helt præcis er for nogle konkrete løsninger, Det Konservative Folkeparti så foreslår, for vedtagelsesteksten, som man har lavet sammen med Liberal Alliance og Danmarksdemokraterne, foreslår jo ikke rigtig nogen konkrete løsninger. Og uanset hvor i Danmark du placerer det her udrejsecenter, vil de her mennesker have konventionsbeskyttet ret til at bevæge sig frit rundt i det danske samfund – de kan tage til Sjælland, de kan tage til København og begå hjemmoverier og kriminalitet og sælge narko i spandevig og så tage tilbage til udrejsecenteret bagefter.

Så hvad er det konkret for nogle løsninger, som Konservative foreslår, som kommer til at løse det problem, i modsætning til det, Dansk Folkeparti foreslår, nemlig bare at låse de her mennesker inde, indtil de meddeler en villighed til at forlade landet?

Kl. 14:48

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 14:48

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Vi synes jo f.eks., at det kunne være en rigtig god idé at kigge på, om vi kunne skærpe kontrollen yderligere, og om det f.eks. er muligt at indføre fodlænker. Og så synes jeg faktisk, at der er blevet stillet mange andre rigtig gode forslag fra partier, som ikke sidder i regeringen, her i salen i dag, og vi synes bestemt, at ministeren burde tage og indkalde partierne til en drøftelse af, om der er nogle af de her forslag, som vi måske kan bruge til noget.

Men jeg synes godt nok også, at det er lidt sørgeligt, at det er partier uden om regeringen, som har et kæmpe apparat bag sig, der skal komme med løsninger på det her. Der synes jeg altså, at regeringen burde se at komme i arbejdstøjet og også komme med nogle løsninger i forhold til den her vanvittige situation.

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 14:49 Er det noget, som kan lade sig gøre? Det må vi jo så få undersøgt nærmere.

Kl. 14:51

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg tror bare, at vi i Dansk Folkeparti har den grundlæggende indstilling, at det lidt er en falliterklæring, at løsningerne på det her problem er mere kontrol med meldepligten, mere politi på gaderne, psykologhjælp til de lokale beboere osv. Det er jo lappeløsninger, som man kommer med på bagkant, og som reelt ikke løser problemet.

Så vi kan jo godt få mere politi og mere kontrol med meldepligten og sådan noget, men det ændrer jo bare ikke på det grundlæggende forhold, at de her mennesker har konventionsbeskyttet ret til at bevæge sig frit rundt i det danske samfund, og den er det mig bekendt alle partier, måske med undtagelse af Dansk Folkeparti og muligvis Nye Borgerlige, som ønsker at forsvare.

Kl. 14:49

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:50

Brigitte Klinskov Jerkel (KF):

Jeg er helt enig i, at det er et kæmpestort problem, at de kan bevæge sig rundt i samfundet. Det er jeg fuldstændig enig i, og stod det til mig, ville det også være fint, at de skulle opholde sig på Kærshovedgård. Men det kan man, som ordføreren selv nævner, jo ikke gøre i forhold til konventionerne, og dem har vi altså ikke tænkt os ikke at støtte op om. Vi støtter op om de ting, vi har forpligtet os til i forhold til det. Men jeg er helt enig i, at det er et kæmpestort problem.

Kl. 14:50

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er der en kort bemærkning til fru Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:50

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg synes ligesom hr. Mikkel Bjørn også, at jeg på en eller anden måde føler mig så underlig over for danskerne, der sidder og følger med i det her, når en ordfører står og fortæller, hvor forfærdeligt det er. Tænk, vi er til grin, og det er i vores land. Jamen vi er lovgivere. Det burde vi jo ikke stå og sige. Vi burde jo være dem, der sørgede for, at man ikke stod og sagde: Det hele er forfærdeligt.

Jeg må bare sige om det der med fodlænken, at fodlænken kun er for dem, der selv går med til det og ønsker det, og sådan en fodlænke tror jeg ikke at der er nogen af de bandekriminelle eller terrormistænkte eller andre på Kærshovedgård der ønsker at gå med. Det er i stedet for fængsel, og man skal selv medvirke til det, og det tror jeg ikke et øjeblik på at nogen af de her forbrydere gør. Så lad os ligesom lade være med at lade, som om det er en løsning, for det er det ikke. Men jeg tror, vi kan få svar fra ministeren, måske skriftligt, på, om ikke også det med en overvågning er i strid med konventionerne.

Kl. 14:51

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:51

Brigitte Klinskov Jerkel (KF):

Jeg synes, det er vigtigt at få undersøgt, om det kan lade sig gøre. Jeg synes i hvert fald, at det er noget, som vi gerne vil kigge på.

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi går videre i ordførerrækken til fru Rosa Lund fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:52

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Tak. Når vi i Folketinget i dag taler om problemer med kriminalitet og utryghedsskabende adfærd omkring Kærshovedgård, taler vi i høj grad om et selvskabt problem – et problem skabt af det flertal herinde i Folketinget, der gennem årene har støttet en stadig hårdere kurs over for afviste asylansøgere og mennesker på tålt ophold. Eller jeg tænker i hvert fald: Hvad havde man egentlig forestillet sig, da man besluttede at sende en gruppe mennesker ud i et øde plantageområde i Midtjylland uden ret til at arbejde, med stærkt begrænsede muligheder for at se deres ægtefæller, begrænsede muligheder for at se deres børn, med melde-, opholds- og underretningspligt og med trusler om strengere straffe ved overtrædelse af disse selvopfundne pligter? Hvad havde man egentlig forestillet sig der ville ske?

Faktisk er det lidt et mirakel, synes jeg, at kriminaliteten ikke er mere omfattende, alt taget i betragtning. Og jeg synes, det er værd i den her debat at hæfte sig ved, at Midt- og Vestjyllands Polit i september 2022 med tørre tal dokumenterede, at kriminaliteten i området *ikke* er steget, siden Kærshovedgård blev et udrejsescenter. Det er altså ikke noget, jeg står og finder på, så I bare kan sige, at det er noget, Enhedslisten går og tænker. Nej, det er Midt- og Vestjyllands Politis egne tal. Den såkaldte kriminalitet på centeret handler især om overtrædelse af reglerne om opholds-, melde- og underretningspligten. Det kan man læse i svaret på et nylig stillet udvalsspørgsmål, som er stillet af fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti. Tak til hende for at kaste lys over det forhold – altså igen et selvskabt problem. For de mange straffesager om opholds-, melde- og underretningspligt fylder godt op ved domstolene og i fængslerne, hvor de forlænger ventelisterne og betyder store udgifter for de danske skatteydere.

Mennesker på tålt ophold kan ikke sendes ud, for det ville være i strid med Danmarks menneskeretlige forpligtelser at sende dem ud af Danmark. De er ikke frihedsberøvet, for de har udstået deres fængselsstraf. Normalt resocialiserer og reintegrerer vi mennesker, der har udstået deres fængselsstraf, men lige præcis den her gruppe fortsætter vi med at straffe på ubestemt tid uden at give dem noget som helst at have noget fremtidshåb i. Afviste asylansøgere, der ikke kan tvangsudvises, tvinger vi også til at bo på Kærshovedgård. Samfundsøkonomisk ville det give langt mere mening at give dem en midlertidig opholdstilladelse, så de kan arbejde og betale skat, indtil det eventuelt kan lade sig gøre at sende dem ud af Danmark.

Det hårde system med pligter, tvang og straffe koster millioner af kroner og skaber trods fraværet af en stigning i kriminaliteten utryghed i lokalområdet omkring Kærshovedgård. Det system har spillet fallit, og det synes jeg da også vi kan høre på debatten i dag, og derfor må vi gå helt andre veje. Det synes vi i hvert fald i Enhedslisten. Som minimum bør vi da gøre det sådan, at vi adskiller de grupper, som bor på Kærshovedgård, som jo både er mennesker på tålt ophold, afviste asylansøgere, som jo ikke har begået nogen som helst former for kriminalitet, og så udvisningsdømte. Der er tale om tre meget forskellige grupper, som man så placerer sammen det samme sted. Dem synes jeg da som minimum vi burde skille ad, og så tror jeg egentlig også, vi ville få en bedre debat om det, når vi taler om Kærshovedgård herinde.

På vegne af Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet vil jeg læse følgende vedtagelsestekst op:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at det ikke fører noget godt med sig at koncentrere en gruppe desperate mennesker, hvoraf nogle er psykisk syge, på udrejsecentre langt fra byerne, pålægge dem opholds-, melde- og underretningspligt og fratage dem ethvert fremtidsperspektiv. Forholdene på Udrejsecenter Kærshovedgård er utålelige, og det skaber utryghed for både beboerne og borgerne omkring Udrejsecenter Kærshovedgård.

Folketinget opfordrer til at skille de udvisningsdømte fra de afviste og dem på tålt ophold for at imødegå den unødvendige utryghed for både beboerne og borgerne i lokalområdet.

Folketinget opfordrer også regeringen til at udarbejde en model for brug af fodlænke som alternativ til opholds- og meldepligt.

Endelig opfordrer Folketinget til, at der iværksættes en række tryghedsskabende initiativer for at imødegå utrygheden i området omkring Udrejsecenter Kærshovedgård.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 21).

Kl. 14:56

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:56

Mikkel Bjørn (DF):

Enhedslisten udstiller jo her virkelig sin himmelråbende naivitet. Altså, det lyder på ordføreren, som om grunden til, at de her mennesker er blevet kriminelle, er opholds- og meldepligten. Nej, det her er mennesker, der selv har taget initiativ til at gå ud og begå kriminalitet i Danmark. Det er voldtægtsforbrydere, det er terrordømte, og det er voldskriminelle og narkokriminelle. Det er da deres helt egen skyld, at de er kriminelle, og de mennesker foreslår Enhedslisten, kan jeg læse mig til, at lukke ud i det danske samfund, så de kan leve som helt almindelige borgere, selv om de er dømt til udvisning af Danmark.

Er det virkelig Enhedslistens holdning, at terrordømte, bandemedlemmer og voldtægtsforbrydere skal fordeles ud blandt sagesløse danskere?

Kl. 14:57

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:57

Rosa Lund (EL):

Så er vi jo tilbage til det, jeg sagde, med, at der bor mange forskellige grupper, hr. Mikkel Bjørn, på Kærshovedgård. Når vi snakker afviste asylansøgere, er deres eneste – i gaseøjne – kriminalitet sådan set, at de har fået afslag på deres asylansøgning. Det er da ikke kriminelt. Det burde det i hvert fald ikke være.

Men det er fuldstændig korrekt, at vi i Enhedslisten har foreslået som alternativ til Kærshovedgård, at man afsoner sin straf i fodlænke, netop for ikke at koncentrere kriminelle mennesker, som kan gå op og ned ad hinanden og skabe utryghed i området omkring Kærshovedgård. Der synes vi, fodlænke er et rigtig godt alternativ.

Kl. 14:58

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 14:58

Mikkel Bjørn (DF):

De her mennesker har jo afsonet deres straf. De er bare ikke blevet udvist endnu. Det er der, hvor jeg spørger Enhedslisten konkret ind til de terrordømte, voldtægtsforbrydere, bandemedlemmerne osv.:

Foreslår Enhedslisten i ramme alvor, at de mennesker skal fordeles frit ud i det danske samfund og leve en fri tilværelse blandt sagesløse danskere?

Kl. 14:58

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:58

Rosa Lund (EL):

Jeg ved ikke, om det er, fordi hr. Mikkel Bjørn ikke ved, hvad det vil sige at have en fodlænke på, at han taler om, at man kan gå frit rundt. I hvert fald vil jeg opfordre Dansk Folkepartis ordfører til lige at lave lidt research på, hvad en fodlænke egentlig er i det danske straffesystem. Så tror jeg ærligt, at vi får en bedre debat.

Kl. 14:58

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Der er en kort bemærkning til fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 14:59

Pernille Vermund (NB):

Med risiko for at blive stemplet, som om jeg hører til på venstrefløj med Enhedslisten, er det jo et punkt, hvor vi trods alt er enige om noget af det. Det er langt fra alt, men noget af det. Og det, vi er enige om, er jo, at når man samler de her mennesker på ét sted, er der en risiko for, at vi øger radikaliseringen af de mennesker, som ikke som udgangspunkt er kriminelle, men som opholder sig der i en periode, hvor de så afventer, at de kan eller vil rejse ud, hvad der jo også er problemet for nogle af dem. Så den del er vi sådan set enige om. Det er et problem, at vi samler dem til bunke.

Når vi så taler om dem på tålt ophold, er det jo rigtigt, som hr. Mikkel Bjørn siger, at det er mennesker, som har begået meget grov kriminalitet. Der skal relativt meget til at blive udvist af Danmark, og der skal også ofte meget til, før deres hjemlande ikke vil tage dem tilbage igen, medmindre det er, fordi man selv nægter, og det er der også nogle af dem der gør. I forhold til den gruppe kan jeg så forstå, at der ønskes Enhedslisten, at de skal leve i fodlænke. Er det, fordi man tænker, de skal blive her, eller fordi man tænker, at det vil øge incitamentet til, at de rejser ud?

Kl. 15:00

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:00

Rosa Lund (EL):

For det første tror jeg ikke, fru Pernille Vermund skal være bange for, at der er nogle, der tænker, at fru Pernille Vermund hører til på venstrefløj. For det andet vil jeg sige, at det, som vi tænker på i forhold til dem på tålt ophold, er, at vi er bundet af konventionerne – og gud ske tak og lov for det. Vi kan og skal jo ikke sende mennesker tilbage til lande, hvor de risikerer at blive slået ihjel. Derfor foreslår Enhedslisten fodlænke eller endnu bedre – men det kan jeg jo høre på debatten i dag der nok ikke er flertal for lige i morgen – at vi resocialiserer dem, og at vi kører det, præcis som vi gør med andre mennesker, der har udstået deres straf, så de bliver resocialiseret ud i det danske samfund, hvis de er på tålt ophold.

Kl. 15:00

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 15:00

Kl. 15:03

Pernille Vermund (NB):

Så vil jeg bare af nysgerrighed stille spørgsmålet: Hvis man nu forestiller sig, at de mennesker, som så *har* afsonet deres straf og i dag jo kan gå frit rundt, fordi de er på Kærshovedgård – det er jo et af problemerne, at de går frit rundt i samfundet – skulle leve med en fodlænke, indtil de så eventuelt frivilligt rejser ud, mener ordføreren så, som det ene, at det vil være i overensstemmelse med de konventionsforpligtelser, som ordføreren parti ønsker at vi overholder, og er det, som det andet, med den hensigt, at de så skal få en interesse i at rejse ud? Eller er det, som en tredje mulighed, med den hensigt, at de stille og roligt skal blive en del af samfundet igen?

Kl. 15:01

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:01

Rosa Lund (EL):

Jeg er simpelt hen ikke enig i præmissen om, at man bare kan gå frit rundt, når man er beboer på Kærshovedgård. Der er opholds-, melde- og underretningspligt, så jeg synes, det er en fuldstændig forkert præmis. Og jeg synes også, det vidner om, at der er flere her i salen, som ikke rigtig forstår de regler, de selv har lavet, men lad nu det ligge. Man kan ikke bare gå frit rundt. Det, vi gerne vil i Enhedslisten, er at overholde vores konventionsmæssige forpligtelser, og det betyder for os at se for de her mennesker, at de kan udstå deres straf i fodlænke. For det mener vi trods alt er bedre end der, hvor de er nu, på Kærshovedgård, hvor man koncentrerer dem, og hvor de ikke har mulighed for at se deres børn og deres potentielle ægtefæller.

Kl. 15:02

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Så er der en kort bemærkning til fru Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:02

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak for det. Jeg skal bare høre, om Enhedslisten mener, at det her med fodlænke, som vi nu i denne del af debatten er begyndt at diskutere så meget, er, efter at man har udstået sin straf. Eller hvornår er det egentlig, at man skal have den her fodlænke på?

Kl. 15:02

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:02

Rosa Lund (EL):

Som vi også har diskuteret tidligere i debatten i dag, er det jo sådan, at hvis en del af ens straf er, at man er udvisningsdømt, men så er udvisningsdømt til et land, som Danmark ikke har en tilbagesendelsesaftale med, så ender man jo på Kærshovedgård. Og jeg mener ikke, at vi skal begynde at indgå aftaler med hverken Syrien eller Iran, som er nogle af de lande, det drejer sig om.

Derfor forestiller vi os i Enhedslisten, at man kan afsone den del af sin straf, indtil man kan udvises, i fodlænke, fordi det trods alt vil være bedre end de forhold, som vi byder de her mennesker i dag på Kærshovedgård. Det vil også være bedre for de mennesker, som bor omkring Kærshovedgård. Jeg tror faktisk, at det vil betyde noget for trykningen i området, at vi spreder de her mennesker.

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er der endnu en kort bemærkning til spørgeren.

Kl. 15:03

Pia Kjærsgaard (DF):

Altså, skal man have fodlænke på med det samme? Er det sådan, vi skal forestille os det? Altså, det må jo være sådan, at først får man en straf, og så skal man faktisk udvises, men det kan man så ikke. Er det der, man skal have fodlænke på, eller hvornår er det? Jeg har altså ikke helt forstået, hvad det er, Enhedslisten mener.

Kl. 15:03

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:03

Rosa Lund (EL):

Det vil jo altid være op til domstolene, altså til en dommer at idømme den straf, en person skal have. Det kommer jo fuldstændig an på, hvad det er for en kriminalitet, vedkommende har begået. Lad os sige, at vedkommende har begået butikstyveri – så får man en straf for det, og den straf, man får oveni, er, at man også er udvisningsdømt. Og der mener jeg ikke, at det er op til os herinde i Folketinget at pålægge den straf, man får, som ikke handler om det, at man er udvisningsdømt, men altså det, der må være bødestrafpen eller fængselsstraffen. Så det kan jeg simpelt hen ikke svare fru Pia Kjærsgaard på, og det er, fordi jeg tror på magtens tredeling.

Kl. 15:04

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Jeg siger tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken til fru Zenia Stampe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 15:04

(Ordfører)**Zenia Stampe (RV):**

Tak for det. Jeg kan godt forstå, at naboerne omkring Kærshovedgård er ærgerlige og utrygge ved at have sådan et udrejsecenter liggende op ad sig. Også selv om vi kan se, at det ikke har ført til forøget kriminalitet i lokalområdet, kan jeg godt forstå, at det bestemt ikke er en opgave, man er særlig begejstret for at være blevet pålagt. Man kan vel også kalde det sådan lidt af en hadegave, som Inger Støjberg fik placeret omkring Bording i sin tid. Jeg boede selv i Allerød, dengang de her mennesker havde meldepligt på Sandholm. Jeg mindes ikke, at det var et stort tema blandt borgerne i lokalområdet, og derfor kan man jo også diskutere, eller man kan påstå, eller man kan sige, at man jo i virkeligheden skabte et problem, man ikke havde før, for der var ikke opstand over, at mennesker havde meldepligt i Sandholm, i lokalområdet. Men fru Inger Støjberg ville gerne have dem til Jylland, så derfor placerede hun dem på Kærshovedgård og var dermed med til at skabe stor utryghed og en stor belastning for det her lokalsamfund. Det må jo så være et mellemværende mellem hende og vælgerne i Bording.

Vi har fra start været meget kritiske over for at koncentrere den her gruppe og placere den i et lille lokalsamfund, fordi det jo netop skaber en urimelig stor belastning for det her lille lokalsamfund og et urimelig hårdt miljø for de her mennesker at befinde sig i. Der, hvor det især bliver problematisk, er, at de her mennesker sidder sammen med en anden gruppe, nemlig afviste asylansøgere og ofte enlige kvinder. Altså, hvad der har været tanken med, at man skulle blande enlige kvinder med udvisningsdømte i et tidligere fængsel i Jylland, ud over symbolpolitik, er svært at finde svar på.

Vi er fra start gået ind i den her debat med et konstruktivt, løsningsorienteret perspektiv. Vi har foreslået, at man skulle kigge på en ordning med fodlænke og bare lige for at gå i detaljer med hensyn til det: Ja, det er ikke i overensstemmelse med menneskerettighederne, hvis man gør det og det ikke er frivilligt, men hvis man gør det som et frivilligt alternativ, skulle det efter sigende være muligt. Her taler vi ikke om en fodlænke under dommen, vi taler om efter dommen. Altså, det er jo klart, at hvis man er dømt, hvis man har fået en narkodom eller en voldtægtsdom osv., sidder man jo i fængsel, og sådan skal det være. Men når man så har afsonet sin straf, men ikke kan udvises, selv om man har fået en udvisningsdom, så er det jo, man ender på Kærshovedgård, og så er det, man får det her ret forhærdede miljø. Og det er der, hvor vi siger: Vi vil hellere finde andre modeller, hvor man ikke belaster et lokalsamfund på den måde, det er tilfældet i Bording, og på den måde, man var på vej til at gøre i min egen valgkreds, Storkreds Sjælland, med forslaget om at placere den her gruppe på Lindholm. Der var vi jo nogle, der heldigvis fik besked i så god tid, at vi kunne mobilisere imod at få placeret den her opgave i et lille lokalsamfund.

Men det ændrer jo ikke ved, at man stadig væk sidder tilbage med den opgave i Bording – den helt urimelige opgave, synes vi, som vi herinde burde have et fælles ansvar om at fordele på flere, så der ikke er nogen, der skal sidde tilbage med hele den store urimelige opgave på deres smalle skuldre. Det er også derfor, det falder mig en lillebitte smule for brystet, når fru Inger Støjberg – og det var hr. Rasmus Stoklund, der læste det citat op – ligefrem havde det som formål, at det skulle være uden for de store byer; det *skal* være ude i de små lokalsamfund. Så har man jo besluttet sig for, at man vil løse den her opgave på en måde, hvor der er nogle danskere, der kommer til at sidde tilbage med en meget, meget stor utryghed. Det er super usolidarisk, og hvis jeg sadovre i Vestjylland omkring Bording, ville jeg godt nok føle mig dårligt behandlet af fru Inger Støjberg og dem, der i øvrigt bakker op om det her udrejsecenter.

Men for at summere op: Vi vil gerne gå med til alt muligt, der skal skabe tryghed for de lokale beboere, men roden til problemet er jo, at der er nogen, der har valgt at koncentrere den her gruppe i ét center, og som har valgt, at det center skal være i et lille lokalsamfund, i stedet for kigge på andre løsninger, der kunne handle om at sprede opgaven mere ud, placere dem mere solidarisk, sådan at det altså ikke er ét lille lokalsamfund, der sidder tilbage, og så i øvrigt også sikre trygheden for den gruppe, som så sidder sammen med de udvisningsdømte, nemlig de her afviste asylansøgere, hvoraf jo mange er enlige kvinder og måske den gruppe, man mindst af alle ville sætte sammen med udvisningsdømte.

Kl. 15:09

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Jeg skulle lige være sikker på, at ordføreren var færdig. Der er en kort bemærkning til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:09

Mikkel Bjørn (DF):

Roden til problemet er jo ikke, at de her mennesker sidder på et udrejsecenter. Roden til problemet er, at de her mennesker er blevet lukket ind i første omgang, og det er jo bl.a. på Radikale Venstres foranledning, på grund af den udlændingepolitiske linje, som Radikale Venstre repræsenterer.

Men det er jo i virkeligheden det totale maskefald, vi er vidne til her, eller måske i mindre grad i forhold til Radikale Venstre, fordi man jo sådan set er ærlig, når man siger: Nej, det kan ikke lade sig gøre med de her fodlæneløsninger inden for de internationale konventioner, medmindre det er frivilligt. Men forestiller man sig i ramme alvor, at dømte voldtægtsforbrydere, bandemedlemmer og terrordømte kommer hen og siger: Ved du hvad, en fodlænke kunne sgu være meget lækkert, det kunne jeg godt tænke mig, så kan

du ikke sætte sådan en på, så finder vi ud af det? Det er jo totalt urealistisk. De her mennesker er da ikke interesseret i en fodlænke. Hvorfor i alverden skulle de være interesseret i det? Lige nu kan de færdes frit rundt i det danske samfund, begå kriminalitet og så tage tilbage til udrejsecenteret indimellem og lige sige halløj. Forestiller man sig i ramme alvor, at de mennesker frivilligt skulle anmode om at få fodlænke?

Kl. 15:10

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ordføreren.

Kl. 15:10

Zenia Stampe (RV):

For det første vil jeg gerne lige påpege herfra, at man ikke bander i Folketingssalen. Det glemte vores ordstyrer lige at sige. Jeg synes, vi skal holde lidt på formerne. (*Fjerde næstformand (Karina Adsøl):* Tak). Tak.

For det andet vil jeg gerne sige, at alternativet til, at de skulle sidde på Kærshovedgård, skulle så være at fordele opgaven, hvor man så fordelte de udvisningsdømte mellem flere lokaliteter. Men det, de så i stedet for kunne få tilbudt, var, at de fik en fodlænke på, og det vil jo sige, at der hele tiden er styr på og kontrol med, hvor de her mennesker er.

Jeg ved godt, at det jo nok er, fordi vi har to forskellige grunde til, at de skal sidde på et udrejsecenter. Min grund, der også er den grund, som vi har hjemmel til, er, at vi skal have styr på, hvor de er henne, så det er muligt at få fat på dem, hvis vi på et tidspunkt får en hjemsendelsesaftale med deres hjemland. Så skal de ikke kunne gå under jorden. Så skal vi have fat i dem, så vi kan sende dem ud. Men så vidt jeg forstår hr. Mikkel Bjørn, er formålet ifølge ham at gøre opholdet så utåleligt, at de af sig selv rejser ud. Der må man jo bare sige, at grunden til, at nogle af dem er her, er, at vi ikke kan udvise dem, fordi de er i risiko for at blive udsat for tortur i deres hjemland, og derfor ...

Kl. 15:11

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak! Tiden er gået, og det er helt korrekt, at man ikke bander i Folketingssalen.

Så er det hr. Mikkel Bjørn for den anden korte bemærkning, værsgo.

Kl. 15:11

Mikkel Bjørn (DF):

Vi kan jo have nok så mange udrejseaftaler med alle mulige lande, men hvis de her mennesker insisterer på at blive i Danmark, er det jo det, de gør. For vi kan ikke tvangsudsende dem, og det er derfor, vi er nødt til at skabe nogle positive incitamenter til, at de her mennesker selv bliver interesseret i at udrejse, og et positivt incitament er selvfølgelig at sætte dem bag lås og slå, indtil de meddeler fængselsvagten, at de faktisk gerne vil ud af vagten nu. Det er selvfølgelig måden at gøre det på. Radikale Venstre har ikke nogen reelle forslag andet end en frivillig fodlænke til mennesker, der selvfølgelig ikke kommer til at anmode om det.

Kl. 15:12

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ordføreren.

Kl. 15:12

Zenia Stampe (RV):

Jamen det er jo, fordi vi ikke kan sende dem ud, når vi ikke har en aftale og måske ikke kan få en aftale med nogle regimer, og det står jeg gerne ved. Altså, jeg vil ikke forhandle med Assad, men

det vil hr. Mikkel Bjørn måske godt. Det vil jeg ikke. Jeg vil ikke forhandle med en diktator. Jeg synes trods alt, at vores værdier er for vigtige til, at jeg skal forhandle med den type mennesker. Men det er jo måske lige præcis det, der adskiller hr. Mikkel Bjørn og mig. Grunden til, at jeg tror på menneskerettigheder og internationale konventioner, er, at jeg tror på nogle værdier, og dem vil jeg kæmpe for.

Kl. 15:12

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det fru Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:12

Pia Kjærsgaard (DF):

Det bliver mere og mere sådan, kan jeg forstå på de øvrige partier, at man ønsker en fodlænke. Nu er vi kommet så langt, at også Radikale Venstre siger, at det kun kan lade sig gøre, hvis det er frivilligt. Jeg tvivler på, at der er ret mange af de her forbrydere, der vil have sådan en fodlænke på frivilligt. Så siger fru Zenia Stampe, at det er, fordi man hurtigt skal kunne få fat i de her personer, hvis de er et eller andet sted og man får en hjemsendelsesaftale med hjemlandet. Altså, man vil kontakte Kurt Westergaards øksemand, hr. Muhudiin Mohamed Geele, der lige i øjeblikket er i Taastrup – jeg ved ikke, hvor han er lige nu; det skal jeg sige. Nu bruger jeg ham bare som eksempel. Man vil kontakte hr. Muhudiin Mohamed Geele på sms: Du er i Taastrup lige nu, men kom hjem, for vi har lige fået en aftale om, at du skal tilbage nu. Altså, helt ærligt, det er for naivt.

Kl. 15:13

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:13

Zenia Stampe (RV):

Måske skulle fru Pia Kjærsgaard sætte sig ind i, hvad der står i loven. Altså, Kærshovedgård er ikke et fængsel. Der er faldet flere domme omkring mennesker på tålt ophold, og det, de domme handler om, er, at man ikke må frihedsberøve dem. Det er ikke et fængsel; de har afsonet deres straf. Men det, vi godt må, er at sørge for at have kontrol med, hvor de er henne. Det er derfor, de har meldepligt, og det er derfor, en fodlænke ville kunne løse det formål. Det ville samtidig kunne sprede opgaven med at kontrollere de her udvisningsdømte over hele Danmark, i stedet for at ét lokalsamfund skal sidde tilbage med det. Det kunne f.eks. betyde, at en person, der har afsonet sin straf, kan få lov til at bo på Midtjylland, have fodlænke på og have meldepligt til den lokale politistation, i stedet for at han eller hun skal samles med 50 andre kriminelle på Kærshovedgård og så ødelægge lokalsamfundet der.

Kl. 15:14

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 15:14

Pia Kjærsgaard (DF):

Men når nu fru Zenia Stampe synes, at Allerød ikke er så godt, og jeg heller ikke er sikker på, at beboerne omkring Allerød syntes, det var særlig godt, så må København jo være et fantastisk sted – eller Bernstorff Slot ude i Charlottenlund. Altså, der er adskillige steder, hvor der er rigtig mange mennesker. Jeg tror bare heller ikke, de ville bryde sig særlig meget om det.

Jeg må bare sige, at når man nu er ligeglad med meldepligt, tror jeg faktisk ikke, man frivilligt ifører sig en fodlænke. Altså, det er jo der, vi er. Vi står her fra Dansk Folkepartis side, fordi vi gerne vil lave reglerne om. Vi ønsker ikke de eksisterende regler; dem ønsker

vi ikke. Vi vil gerne lave dem om, sådan at dem, der er ude i terror, dem, der har våben, og dem, der stadig er kriminelle, rent faktisk bliver låst inde.

Kl. 15:15

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Tiden er gået. Ordføreren.

Kl. 15:15

Zenia Stampe (RV):

For det første har jeg ikke sagt, at jeg ikke bryder mig om Allerød. Tværtimod har jeg sagt, at jeg engang boede mellem Hillerød og Allerød og tog bussen fra der, hvor bussen også gik til Sandholm. Der var ikke stor utilfredshed med, at den gruppe boede der. Det er der så blevet, efter man har koncentreret dem i et lille lokalsamfund i Jylland. Så jeg ville da sådan set ønske, at de kom tilbage på Sandholm og fik meldepligt der.

For det andet kan jeg sagtens se for mig, at nogle af de udvisningsdømte godt vil bytte meldepligt tre gange om ugen på Kærshovedgård ud med en fodlænke, og at de så får lov til f.eks. at bo på Midtjylland, hvis det er der, deres familie bor.

Kl. 15:16

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Vi skal lige være opmærksomme på tiden.

Så er det fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 15:16

Pernille Vermund (NB):

Tak for det. Fru Zenia Stampe erkender, at de her mennesker, der er på tålt ophold, udgør et problem. Fru Zenia Stampe siger selv, at det jo er et problem, at de bor sammen med f.eks. enlige kvinder, som bare er afviste asylansøgere, og også, at det er et problem i de lokalsamfund, de er i.

Så taler fru Zenia Stampe om menneskerettigheder, men det handler for fru Zenia Stampe og for Radikale Venstre ofte om menneskerettigheder for mennesker, som jo har overtrådt enhver form for, hvad skal man sige, rimelighed i forhold til at leve i det danske samfund. Altså, det er mennesker, der har begået enormt grov kriminalitet, og som nu nægter at rejse ud. Hvad med menneskerettighederne for danskerne?

Kl. 15:16

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:16

Zenia Stampe (RV):

Altså, en af de mest kendte sager, der har været omkring tålt ophold, vedrørte en iraner, der hed Karkavandi, og som sad i mange år på tålt ophold oppe i Center Sandholm, og der faldt også en dom, som havde ret stor betydning for området. Han var, så vidt jeg husker, dømt for at have været narkovagt på Christiania, og jeg medgiver, at det også er en alvorlig forbrydelse, men at sende ham tilbage til tortur, synes jeg der er en manglende proportionalitet i. Og selv om han har begået en forbrydelse, som jeg synes er alvorlig, og som har gjort, at han har siddet i fængsel i mange år og har fået en udvisningsdom, så synes jeg af respekt for menneskerettighederne ikke, at det berettiger, at vi kan sende ham tilbage til tortur.

Så vidt jeg husker, var der også et problem med overhovedet at få en hjemrejseftale for ham, og det er jo den anden dimension. Der er jo flere grunde til, at man ikke kan sende folk hjem. Den ene grund kan være, at de er i direkte risiko for tortur og dødsstraf. Den anden kan være, at man simpelt hen ikke kan lave en hjemsendelsesaftale med landet, og så er det jo mere et praktisk problem.

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Fru Pernille Vermund for sin anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 15:17

Kl. 15:17

Pernille Vermund (NB):

Altså, prøv at høre her: Hvis man kommer fra et land, som er underlagt diktatur, og hvor man ved, at man risikerer at blive udsat for tortur eller få hugget hænderne af, eller hvad ved jeg, hvis man begår kriminalitet, så bør man jo tænke sig om, før man gør det.

De mennesker ved jo udmærket, når de er i deres hjemlande, hvordan de skal opføre sig, men når de kommer hertil, har det ingen konsekvenser. De ved, at når de har afsonet deres straf, kan de få lov til at blive her i nærmest ubegrænset tid, og så sidder der partier som Radikale Venstre og resten af venstrefløjen og kæmper for deres menneskerettigheder frem for danskernes.

Kl. 15:18

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:18

Zenia Stampe (RV):

Først og fremmest ved vi jo virkelig ikke, hvordan de ville have opført sig derhjemme. Jeg synes, det er en lidt underlig påstand at komme med, at man godt ville kunne finde ud af at opføre sig ordentligt, hvis man befandt sig i Iran. Ja, det kan da være, hvis man var i risiko for at få dødsstraf eller tortur, hvis man brød loven. Men det er heldigvis ikke sådan et land, vi lever i, i Danmark. Der får man en retfærdig rettergang, og man bliver ikke udsat for tortur og dødsstraf.

Det er derfor, vi er så stolte af vores land. Og det er også derfor, vi holder os for gode til at sende folk tilbage til det. Der skal være en proportionalitet, og hvis man har stået narkovagt på Christiania, berettiger det altså ikke til, at man skal sendes tilbage til eventuel tortur og dødsstraf.

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tiden er gået. Formanden bliver nødt til at være lidt skrap, for ellers sidder I her stadig væk i nat. Derfor vil jeg gerne sige tak til ordføreren.

Så vil jeg gerne se fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige, som ordfører. Værsgo.

Kl. 15:19

(Ordfører)

Pernille Vermund (NB):

Udrejsecenter Kærshovedgård er og bliver en lappeløsning – en lappeløsning, som en tidligere regering har indført, og en lappeløsning, som den nuværende regering desværre fastholder. Et *udgangscenter* er nok et mere retvisende navn, for de udvisningsdømte kriminelle udlændinge vælter desværre ind og ud af centeret, præcis som det passer dem. Og ja, der er meldepligt, men det er helt åbenlyst, at de jo er fløjtede ligeglade. Flere bør kun formelt på centeret og fortsætter reelt den kriminelle tilværelse rundtomkring i landet.

I Nye Borgerlige mener vi ikke, at udvisningsdømte kriminelle udlændinge skal have lov til at gå frit omkring. De skal opholde sig et sted, hvor der kun er én dør ud, og det er døren ud af landet. Det vil være det letteste og mest naturlige verden, når udvisningsdømte ikke vil forlade landet frivilligt. Men jeg ved godt, at ingen regeringer har haft viljen til det. De følger deres tåbelige fortolkning af den europæiske menneskerettighedskonvention og mener derfor, at man ikke kan tillade sig at sætte lås på porten. Endnu en gang

er vi dukse, endnu en gang betaler danskerne prisen. Jeg og Nye Borgerlige mener ikke, at man kan tillade sig at lade være med at handle på det her. Vi kan godt behandle udvisningsdømte kriminelle udlændinge ordentligt og forsvarligt på et lukket center, indtil de frivilligt vælger at rejse ud. Det er hverken inhumant, uretfærdigt eller udtryk for frihedsberøvelse. De kan vælge at forlade Danmark når som helst, lige præcis når de har lyst, men de skal ikke gå frit rundt i Danmark.

Indtil et flertal herinde måtte beslutte at sikre retfærdighed og menneskerettigheder for danskerne og ikke for kriminelle udlændinge, vil chikanen og den kriminelle hærgen fortsætte. Bare den seneste uges tid er følgende kommet frem om Kærshovedgård: Der er efter en ransagning blevet beslaglagt stoffer, våben og falske euro-sedler på Kærshovedgård; en beboer har set stort på meldepligten og er blevet væk fra Kærshovedgård næsten 900 gange, imens han tjente 1 mio. kr. for salg af narko i kilovis; og så har der lige været en skudepisode. Vicepolitinspektøren fra Midt- og Vestjyllands Politi forklarede i den forbindelse, at Kærshovedgård ikke kan side-stilles med et fængsel, så beboerne er ikke underlagt nogen form for visitation ind og ud af centeret. Det forklarer problemet ganske glimrende og betoner behovet for, at vi har et sted, hvor der kun er én dør ud, nemlig døren ud af landet. Og regeringens aflåste cykelskur og videokamera og sådan lidt økonomisk kompensation til hårdtprøvede naboer i Bording er måske et lille plaster, men det er altså på et blødende kødsår, som hverken den her regering eller den tidligere regering har løst, og det forslår som en skrædder i helvede. (*Fjerde næstformand (Karina Adsøl): Hov!*). Det siger man så ikke her, og jeg beklager.

Da jeg selv besøgte området for lidt over 2 år siden, kunne flere fortælle om chikane, hærværk, trusler og vold fra de kriminelle udlændinges side, der ikke respekterer noget eller nogen som helst. Den rigtige kompensation vil selvfølgelig være at sende de udvisningsdømte kriminelle udlændinge ud af landet. Indtil et flertal herinde måtte beslutte sig for det, skal problemerne ikke flyttes til Kalvehave, Langeland eller et tredje sted. Problemerne skal løses, og der skal lås på Kærshovedgård, så de udvisningsdømte ikke kan gå frit omkring, for hensynet til danskerne må og skal veje tungere end hensynet til udvisningsdømte kriminelle udlændinge. Tak for ordet.

Kl. 15:23

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, og så går vi videre til udlændinge- og integrationsministeren. Værsgo.

Kl. 15:23

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det, formand. Jeg vil også godt sige tak til ordførerne, men der har været noget mandefald her undervejs i en ellers vigtig debat. For mig er det sådan set også et billede på den dobbeltbund i kufferten, som rigtig mange rejser med i den her debat, den uærlighed, som kendetegner en del af den harceleren, som også er foregået heroppe fra talerstolen. Det er jo grænsende til det parodiske, at man har tre partier, som fremsætter et fælles forslag til vedtagelse, hvor man skælder ud. Det er Danmarksdemokraterne, LA og Konservative. De skælder ud over Kærshovedgård, og man siger, at det simpelt hen er noget, der rammer lokalsamfundet og resten af landet. Men hov, hvem var det, der lavede Kærshovedgård? Det var formanden for det ene parti, og så var det de to andre partier, der sad i den regering, som oprettede det. Er der ingen eftertanke i de her partier, er der ingen vedståelse af arv og gæld i ens politiske gerning?

Nu citerer jeg fra, hvad der blev sagt til Ekstra Bladet fra den daværende udlændinge- og integrationsminister, som nu er formand for Danmarksdemokraterne, nemlig fru Inger Støjberg:

»Jeg mener, det er bedst, at et udrejsecenter, der skal huse de kriminelle og dem på tålt ophold, ligger meget langt væk fra større byer.«

Nu står man og kritiserer, at det ligger langt væk fra større byer, men det var lige præcis det, der var begrundelsen. Nu er ordføreren her ikke, så jeg skal nok lade være med at tage fat i de konkrete udtalelser, som ordføreren kom med. Der var ellers nok interessante ting. Men hvis jeg alligevel bare skal sige det, og så kan hr. Peter Skaarup jo viderefremme budskabet, for hr. Peter Skaarup sidder stadig i salen, bliver der sagt: Det har vist sig, at der var nogle problemer med kriminelle udlændinge. Viste det sig efter 2016, at folk, der er udvisningsdømte, der er på tålt ophold, er kriminelle? Altså, de er jo dømt for det!

Man bliver helt paf, når man hører den totale mangel på indre logik i argumentet, som der er hos de tre partier, der fremsætter det her forslag til vedtagelse. Og jeg kan forstå, at man nu i det midt- og vestjyske turnerer som dem, der ønsker at gøre noget ved problemet, vel vidende at der ikke er nogen af de løsninger, som det allerede er blevet gjort tydeligt og klart af fru Pia Kjærsgaard og flere andre, man præsenterer, som ikke allerede er blevet diskuteret og endevendt, rodet rundt og endevendt igen, og så har man lige prøvet til sidst også at prøve dem af for at konstatere, at ja, man kan godt give folk en fodlænke på, hvis de gerne vil det selv. Som det også blev konstateret undervejs i debatten, formoder man, at folk, der er udvisningsdømte, gerne vil have en fodlænke på, elektronisk eller i støbejern. Det forestiller jeg mig ikke. Derfor er det bare en spøjs debat, der bliver taget op.

Jeg kan godt forstå, hvorfor Dansk Folkeparti tager den her debat op, og jeg kan godt forstå, hvis man fra Dansk Folkepartis side kigger på sine sidekammerater og tænker, at hvis de er så sure over alt det her, hvorfor træffer de så ikke den logiske konsekvens, som ville være det, som alle dem, der har deltaget i den her debat og i mange andre debatter, der har været om det her tema, har sagt, nemlig at man ikke kan stramme reglerne markant, uden at man træder ud af konventionerne. Det kan ikke lade sig gøre, så det er et skuespil, og det er en dobbeltbund i kufferten, som man har fra de her tre partiers side. For på den ene side vil man gerne signalere til danskerne og i særdeleshed til folk, der bor omkring Bording, at man gerne vil gøre noget meget markant ved de problemer, som de oplever, men på den anden side er man ikke klar til at tage konsekvensen, for konsekvensen vil jo være, eksempelvis for Det Konservative Folkeparti, at hvis man en dag kommer i regering, vil man sandsynligvis falde tilbage til den holdning, som Det Konservative Folkeparti har haft alle år, som er, at man understøtter og bakker op om de internationale konventioner. Men nu, hvor man er i opposition, hvor man er udenfor, siger man med fynd og klem, at nu skal der sandelig ske noget. Men alle, der har brugt mere end 5 minutter på den her debat, ved, at det desværre er et slag i luften, og at der selvfølgelig ikke kommer til at ske noget, fordi man også gerne på et tidspunkt vil være et parti, der sidder i en position, som man sad i i 2016, da man lavede Udrejsecenter Kærshovedgård.

Kl. 15:28

Så for at summere op har jeg kæmpe sympati med de lokale beboere, som er ramt af generne fra Kærshovedgård. Vi arbejder i regeringen ustopeligt for at sørge for, at de her mennesker kommer ud af landet så hurtigt som muligt, og det er vi lykkedes med indtil nu i vidt omfang, og det kommer vi til at fortsætte med at forsøge, så godt som det overhovedet er muligt for os. Men man hvirvler støv op og påstår, at man har en masse løsninger på et problem, man selv har skabt. Efterfølgende har man, som det blev sagt, fundet ud af, og nu skal jeg være præcis: Det har vist sig, at der var problemer med kriminelle udlændinge.

Det må jeg bare sige jeg ikke synes er et alvorligt svar, og jeg synes, det afslører, at man har svært ved at finde ud af, hvor man gerne

vil stå henne i den her debat, for det er nu engang en diskussion, der har været i gang i mange år, og man har jo heller ikke selv fundet et alternativ. Der har jo ikke været noget. Vi havde diskussionen om Lindholm, som det rigtigt nok er blevet sagt, men det var der et lokalsamfund på Sydsjælland der var rigtig ærgerlige over. Så var der diskussionen om Holmegaard, men det var lokalsamfundet på Sydlangeland ærgerlige over. Det, der er fælles for de to, var, at der ikke var flertal i Folketinget for nogen af dem. Hvis Det Konservative Folkeparti eller Danmarksdemokraterne eller LA, som skriver meget kraftfuldt omkring generne for Bording og omegn, har forslag eller idéer til, hvor det skal ligge henne, så kom dog med det, så lad os få det på bordet. Hvor skal det ligge? Skal det ligge i Greve Strand? Skal det ligge i Lyngby, hvor en anden af ordførerne bor? Skal det ligge i Ringkøbing, hvor en tredje af ordførerne bor? Lad os da få det på bordet, hvis man har så konkrete svar på det, for dem vil jeg gerne høre. Ellers betragter jeg det her som endnu et forsøg på at virke strammere, end man egentlig er.

Tak for ordet.

Kl. 15:30

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ministeren. Der er en række korte bemærkninger, og den første er til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:30

Mikkel Bjørn (DF):

Tak til ministeren. Vi deler jo i Dansk Folkeparti ministerens undren eller det, han kalder den dobbelte bund i kufferten, i forhold til partier, der, hvad skal man sige, kommunikerer én ting udadtil, men så fører en anden politik på de indre linjer. Og vi nærer jo grundlæggende en dyb frustration over partier, der soler sig i handlingskraftens lys, men som, når det kommer til stykket, ikke er villige til at ibrugtage de værktøjer, som rent faktisk altså er de eneste, der er mulige, hvis man ønsker handling på det her område, fordi vi allerede har taget en spændetroje på i forhold til at agere yderligere inden for rammerne af de internationale konventioner.

Vi er jo vidne til en eller anden form for politisk teater, hvor regeringen på den ene side står og fremlægger en vedtagelsestekst uden nogen handlingsløsninger. Det er man måske lidt ærlig om at der ikke er. Og på den anden side har vi så en række partier, som kritiserer det sønder og sammen, men præsenterer deres egen vedtagelsestekst uden nogen handlinger. Altså, så står man som Dansk Folkeparti uden for hele det politiske teater og tænker: Hvor blev løsningerne af?

Kl. 15:31

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren ... ministeren.

Kl. 15:31

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak, det er jeg trods alt stadig.

Det kan jeg hundrede procent genkende. Og jeg må jo sige: I kender virkemidlerne; jeg skal ikke gentage det, og der er også blevet lavet sjov med noget af det. Men jeg tror, det er vigtigt at sige, at for os handler det også om at finde nogle løsninger sammen med nogle af dem, der bor i lokalområdet, og det, som de peger på, for det er noget, der påvirker folk. Men jeg forsøger ikke at bilde folk ind, at der kan komme noget, som ikke kan komme, og det er jo det, som jeg synes der er blevet gjort her i dag. Det er vi uenige om.

Kl. 15:32

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Så er det spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 15:32

Kl. 15:35

Mikkel Bjørn (DF):

Ja, ministeren bekræftede det mere eller mindre i sin egen tale. Men det var egentlig bare vedrørende det her med fodlænker, som en del partier har brugt som den gyldne løsning i dag. Kan ministeren bekræfte, at det ikke kan lade sig gøre med fodlænker, andet end hvis personer selv anmoder om det? Altså, det er ikke en mulighed at tvinge de her mennesker til at tage fodlænke på.

Kl. 15:32

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):
Ministeren.

Kl. 15:32

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Ja, det er den vurdering, jeg er blevet præsenteret for. Hvis det er det, der er den store løsning, så er det da fint, at vi kigger på det igen. Jeg mener bare, at det er blevet kørt igennem så mange gange, at det ligger rimelig fast. Men for min skyld kan vi sagtens bede om at få den vurdering en gang til, hvis det er det, der så gør, at man kommer hen et sted, hvor man kan have en ærlig debat om de her emner.

Kl. 15:33

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Så er det hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:33

Peter Skaarup (DD):

Tak for det. Jeg vil spørge ministeren, om ministeren umiddelbart vil tage initiativ til tre ting på Kærshovedgård. Den ene er indførelse af fingeraftryk ved indgang og udgang af centeret, den anden er indførelse af en permanent visitationszone på Kærshovedgård, sådan at man kan gå ind på værelser og på stedet og finde eventuelle våben m.v., og den tredje er, om ministeren vil sikre, at politiet efterlyser personer, der bryder deres meldepligt, og som har bopæl på Kærshovedgård.

Kl. 15:34

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ministeren.

Kl. 15:34

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Hvad angår visitationszone, er det jo en konkret vurdering fra Midt- og Vestjyllands Politi, om man skal oprette en visitationszone i det område. Det er jo sådan, loven er indrettet. Så det kan jeg ikke som udlændinge- og integrationsminister gå ind og bestemme.

Jeg vil gerne kigge ned i, hvilke muligheder der er for at efterlyse personer. Vi havde 121, tror jeg det var, sidste år, som blev dømt for at overtræde meldepligten, og det er også bare for at korrigere det der billede af, at folk render rundt og bryder meldepligten, uden at der nogen sinde bliver gjort noget ved det. Det gør der altså, og der er en strafferamme i gentagelsestilfælde på op til 4 års fængsel. Så det sker.

I forhold til fingeraftryk vil jeg sige, at jeg ikke har vurderet det hidtil. Jeg vil gerne prøve at se, om det er noget, der giver mening, men det er klart, at vi kun skal indføre det, hvis det skærper noget. Og min umiddelbare vurdering ville være, at de jo godt kan genkende folk. Det er ikke det, der er problemet. Problemet er, at folk ikke tilbringer nok tid på Kærshovedgård.

Kl. 15:35

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Peter Skaarup (DD):

Jeg vil bare lige tilbage til det med fingeraftryk og sådan set også ansigtsgenkendelse, for det ville også være en mulighed for at få fat i dem, som snyder med systemet, og spørge ministeren, hvordan det kan være, at ministeren ikke anser det for det bedste redskab. Vi ved jo, at der i dag svindles med adgangskontrollen, sådan at man erhverver sig adgang på andres vegne, når man skal ind og ud af Kærshovedgård. Det er jo et af problemerne med dem, der laver narkokriminalitet uden for centeret. Det andet er jo det med efterlysning. I dag sejler det jo med meldepligten. Hvorfor ikke efterlyse, første gang man bryder meldepligten?

Kl. 15:35

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):
Ministeren.

Kl. 15:35

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

I forhold til det elektroniske vil jeg sige, at udfordringen med meldepligten bl.a. har bundet i, at det har været et elektronisk system, hvorfor vi er gået over til et manuelt system. Så før vi har et helt skudsikkert elektronisk system, synes jeg det ville være ærgerligt at lave f.eks. ansigtsgenkendelse. Det koster så selvfølgelig noget mere at have det manuelt, men vi skal huske, at der bor ca. 180 mennesker nu. Det er ikke et antal, som man ikke kan genkende nogenlunde ud fra de identitetspapirer, som de har.

Så vil jeg yderligere sige, at man jo godt kan hoppe over hegnet på Kærshovedgård. Der er jo ikke pigtråd på toppen. Det er jo et sted, man godt kan komme ind, hvis man virkelig gerne vil det.

Kl. 15:36

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak. Så er det fru Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:36

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak for det, og tak for ministerens tale. Når nu ministeren står sådan lidt og bruger meget af talen på at sige, at han er paf – og det er altså ikke i orden, at man forestiller sig, hvad der skal ske, når man selv har været med til at vedtage det osv. – hvordan tror ministeren så, jeg har det? Jeg spørger bare.

Men det er jo sådan, at den tidligere udlændinge- og integrationsminister Inger Støjberg var utrolig stolt af det her. Jeg husker faktisk, at hun viste en nordisk delegation rundt for at vise, at sådan gør vi i Danmark. Det synes jeg bare man skal stå ved. Det, der egentlig er det vigtigste for politikere, er at stå ved det, de har gjort, det, de mener. Vil de lave det om, må de jo sige det.

For det her er en paradedebat. Det kan vi lige så godt sige. Altså, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige lufter nogle synspunkter om, at hvis vi vil gøre noget alvorligt ved det her, skal vi gå i gang med at revidere konventionerne, og det står vi ved. Men alle andre partier forsøger jo med et eller andet med fingeraftryk og med gps, som ikke kan lade sig gøre, og alt det der, fordi vi stadig væk har de konventioner. Jeg vil bare have ministerens bekræftelse.

Kl. 15:37

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak. Ministeren.

Kl. 15:37

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det er jeg i store træk helt enig i, og det var også det, jeg forsøgte at sige: Man kan selvfølgelig godt finde nogle hjørner, hvor man kan stramme op, men de store ting, som handler om enten at, lad os sige,

give folk fodlænke på, lave egentlig reelle fængselslignende forhold, pigtråd på toppen af hegnene osv., må vi jo ikke. Vi holder jo ikke folk indespærret. Det er det, som konventionerne klart siger.

Kl. 15:40

Der siger jeg på vegne af regeringen: Vi står på konventionerne, og derfor forsøger vi hele tiden at gøre det lidt tryggere for folk i lokalområdet og gøre det lidt mere bøvlet for dem, der gerne vil snyde med reglerne. Men vi påstår ikke, at der nu lige om lidt kommer en eller anden stor løsning, som virkelig forandrer det hele.

Kl. 15:38

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 15:38

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er jeg selvfølgelig ærgerlig over at regeringen gør, men det gør regeringen nu engang, og det må vi så arbejde med, som vi har arbejdet med så mange andre ting i forhold til udlændingepolitikken.

Jeg vil også bare sige, at Lindholm også har været nævnt i den her debat, og det forestillede man sig var en øde ø. Det er det jo ikke. Altså, der er rigtig mange forhold, der gør, at der er beboerne også utrygge, og derfor kan det simpelt hen ikke lade sig gøre. Der er ikke nogen øde øer i Danmark – der er Grønland – men ellers er der ikke nogen øde øer. Det vil jeg også bare have en bekræftelse på, for jeg synes, det er sund fornuft at sige, hvad det her handler om, i stedet for at bruge 3, 4, 5 timer på at foregøgle hinanden noget, der ikke kan lade sig gøre.

Kl. 15:39

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Ministeren.

Kl. 15:39

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg er enig i, og mit gæt ville være, at hvis man tager Lindholm og så laver en cirkel på et kvarters rejsetid fra Lindholm og ser, hvor mange mennesker der bor der – altså først og fremmest i Kalvehave – så bor der flere inden for den cirkel, end der gør rundt om Kærshovedgård, simpelt hen fordi der ligger en by lige på den anden side af færgelinjen. Og sådan er det næsten alle steder i det egentlige Danmark. Hvis man vil finde et sted, hvor der både er en bygning, der kan huse folk, og hvor man vil kunne rekruttere de medarbejdere, der skal til, så vil der sandsynligvis også være et lokalsamfund, hvor der bor en del mennesker.

Kl. 15:39

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det fru Pernille Vermund, Nye Borgerlige.

Kl. 15:39

Pernille Vermund (NB):

Tak for det. Jeg har tre helt konkrete spørgsmål. Punkt 1: Erkender ministeren, at uanset om vi taler om, at vi gerne vil udvise flere kriminelle, hvilket der jo – i hvert fald i dag – er et bredt flertal for i Folketinget, eller om vi taler om, at de kriminelle, som er udvisningsdømte, skal ud, så er det konventionerne, der står i vejen for, at vi kan gøre mere, end vi gør i dag?

Punkt 2: Hvad ville den reelle konsekvens for Danmark være, hvis man havde en regering, der sagde, at den var klar til at få en dom imod sig, og at det levede man med?

Og punkt 3: Kan ministeren bekræfte, at der er flere andre lande, der har domme imod sig, som de lever med, og at Danmark er et land, som ikke har domme imod sig, som vi lever med, og at vi i virkeligheden er duksen på det område?

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ministeren.

Kl. 15:40

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Først vil jeg sige, at det på nogle stræk er konventionerne, der gør, at vi ikke kan udvise folk, men selv hvis vi ikke var omfattet af nogen konventioner, ville der stadig være folk, som vi ikke ville kunne udvise. Den største enkeltgruppe på Kærshovedgård er iranere, og dem ville vi ikke kunne udvise uanset hvad, fordi Iran ikke tager imod dem. Og vi er ikke som land i en position, hvor vi kan pålægge i Iran det ene og det andet. Så det ville løse nogle af problemerne, men ikke alle problemerne.

I forhold til konsekvensen ved at træde ud vil jeg sige, at der vil være konsekvenser, hvis vi træder ud af de internationale aftaler, vi har. Hvis man f.eks. forudsætter, at vi røg ud af Dublinforordningen, hvormed vi sender folk til andre lande, hvor de er registreret først, så vil det betyde, at mange migranter vil se Danmark som en anden mulighed. Så ville man f.eks. først kunne søge i Tyskland, blive afvist, og så ville man kunne tage til Danmark og prøve igen, kan man sige. Så jeg tror, der ville være nogle konsekvenser, og jeg vil gætte på, at der også er lande, der har fået domme imod sig, men det kan jeg eventuelt følge op på skriftligt.

Kl. 15:41

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ønsker spørgeren ordet for den anden korte bemærkning?

Kl. 15:41

Pernille Vermund (NB):

Ja, for jeg spørger ikke til det at træde ud. Det, jeg spørger til, er noget andet. Det helt logiske er, at folk, der har fået en udvisningsdom, må leve under nogle andre vilkår end resten af befolkningen, og det betyder, at de ikke bare skal kunne gå frit rundt i samfundet. De har jo fået en dom, som betyder, at de skal ud. Hvis ikke vi kan sende dem ud, eller hvis ikke de frivilligt rejser ud, så må de opholde sig et sted, hvor der kun er én dør ud, og det er døren ud ad landet. Det er jo det, som regeringen nu siger formentlig ikke vil kunne lade sig gøre inden for konventionerne. Så er spørgsmålet: Hvis man alligevel gør det og får en dom imod sig, hvad vil konsekvensen så være for Danmark?

Kl. 15:42

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Ministeren.

Kl. 15:42

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Den praksis, vi har i Danmark, er jo, at hvis vi får en dom imod os, så retter vi ind efter det. Det ved jeg godt at fru Pernille Vermund er uenig i, men det mener vi jo er den måde, vi respekterer de konventioner, vi har tilsluttet os, på. Der er da lande, som ikke har samme, kan man sige, egen vurdering af det her, og også lande, som er inden for EU, og som i langt højere grad har udrejsecentre, som har fængselslignende forhold. Men det er så lande, som måske i mindre grad går op i også at overholde de konventioner.

Kl. 15:43

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det fru Brigitte Klintskov Jerkel, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:43

Kl. 15:45

Brigitte Klinskov Jerkel (KF):

Tak. Ministeren ynder meget, synes jeg, at tale om, hvad den forrige, forrige regering lavede af tiltag. VLAK-regeringen kom jo med en løsning. Den kan man så være enig i eller ej, og der var heller ikke opbakning til den i Folketinget, men regeringen kom med en løsning. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, hvad den nuværende regerings løsning er på den her fuldstændig groteske situation, der er omkring Kærshovedgård. For jeg synes ikke rigtig, at jeg hører, at der kommer noget, andet end at de forslag, der kommer her i salen, ligesom bliver fejlet af bordet. Så hvad er regeringens løsning på den nuværende situation?

Kl. 15:43

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ministeren.

Kl. 15:43

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Først vil jeg sige, at VLAK-regeringen sad i 3 år uden at løse det. Så var man tæt på en valgkamp, og så kom man med det, man påstod var en løsning, men som der jo så ikke var et flertal i Folketinget for. Så jeg synes ikke, at man kan sige med ærlighed, at man løste problemet, selv om man havde hele 3 år til at gøre det. Det var en hel valgperiode, hvor man havde magten.

Det, som vi skriver i vores regeringsgrundlag, er, at vi mener, at der er for mange forskellige grupper på Kærshovedgård. I første omgang mener vi – og det er noget af det, vi også sidder og arbejder på – at de enlige kvinder på Kærshovedgård skal have et andet sted at være. I anden omgang er der det, der hedder Bjelkegruppen, som er nedsat for at se på, hvad det er for en påvirkning, der er fra de beboere, som er radikaliserede eller kriminelle, i forhold til dem, som er almindelige afviste asylansøgere. Den gruppe kommer med deres anbefalinger i starten af 2024.

Kl. 15:44

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 15:44

Brigitte Klinskov Jerkel (KF):

Jeg kunne egentlig også godt tænke mig at høre noget. Jeg synes, at der er kommet mange forslag her i salen under forespørgslen i dag. Vil ministeren tage de her forslag og prøve at gå dem igennem for at se, hvor man kan gå rigtig langt med de her forslag, frem for bare blankt at afvise at kigge på dem? Nogle gange kan man jo være heldig at finde en vej ved at trykke nogle steder og udfordre nogle steder.

Kl. 15:45

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ministeren.

Kl. 15:45

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det vil jeg bestemt også gerne. Hvis der er noget af det, der gør, at vi enten sørger for, at der er flere, der rejser til ud af landet og rejser hjem til der, hvor de hører til, eller sørger for, at der er flere, der overholder meldepligten og opholder sig reelt på Kærshovedgård, eller sørger for, at der generelt bliver mindre kriminalitet, og hvis det kan lade sig gøre inden for de rammer, vil jeg gerne arbejde videre med det. Men der er også noget af det – hvis det f.eks. handler om at identificere de beboere, der er der – hvor det ikke er min oplevelse, at det er det, der har været det store problem på Kærshovedgård hidtil.

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så nu går vi videre til hr. Mikkel Bjørn som ordfører for forespørgerne. Værsgo.

Kl. 15:46

(Ordfører for forespørgerne)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg synes jo i virkeligheden, det har været en meget afslørende debat, vi har været vidne til i dag. For der er en lang række partier – Danmarksdemokraterne, Konservative og Liberal Alliance – som vi ellers har et glimrende samarbejde med, som gør meget ud af at virke meget handlekraftige, men som, når det kommer til stykket, jo ikke er villige til at applicere de løsninger, der reelt skal løse det her problem, nemlig at de her kriminelle udvisningsdømte udlændinge selvfølgelig ikke skal vade frit rundt i det danske samfund.

På den anden side har vi så en regering, som er forholdsvis ærlig, med hensyn til at de desværre ikke har de store løsninger på programmet. Man kan godt sætte noget mere politi ind, man kan godt lave noget mere kontrol, det kan godt være, man kan kigge på at indføre nogle visitationszoner eller andet, men sandheden er jo, at mange af de her ting grundlæggende er lappeløsninger, der ikke kommer til at løse det overordnede problem, nemlig at kriminelle udlændinge – udvisningsdømte udlændinge – har fri adgang til at bevæge sig rundt i det danske samfund og påføre lokalsamfund og borgere i Danmark ny kriminalitet.

Jeg håber, at både regeringen og de andre partier på et eller andet tidspunkt kommer til fornuft. Det tror jeg de gør, for sandheden er, at vi allerede mere eller mindre på alle områder har strammet så meget inden for udlændingepolitikken, som der er mulighed for inden for rammerne af de internationale konventioner, og det er jo nogle rammer, vi har nået inden for en relativt kort årrække. Det vil sige, at man lige nu stadig væk med troværdighed i befolkningen kan forklare, at der er nogle små ting, man kan rette på, og at man godt kan gøre lidt, men om 20 år kan man altså ikke længere stå og blive ved med at præsentere de samme ikkeløsninger over for befolkningen. Der vil det være åbenlyst for befolkningen, at løsningerne ikke findes inden for rammerne af de internationale konventioner, de findes uden for dem, og løsningen på det her konkrete problem, når vi taler om Kærshovedgård, er selvfølgelig, at de her udvisningsdømte udlændinge sidder bag lås og slå, indtil de meddeler fængselsvagten på udrejsecenteret, at de nu faktisk er parate til at forlade Danmark.

Det håber jeg at de andre partier vil indse fornuften i over årene og forhåbentlig over en kortere periode, men jeg vil godt takke for debatten i dag og ser frem til yderligere debat om Kærshovedgård de næste mange år.

Kl. 15:48

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 5. december 2023.

Det næste punkt på dagsordenen er:

24) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 27:

Forslag til folketingsbeslutning om at give mulighed for at fravælge halalcertificerede produkter i offentlige institutioner.

Af Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.

(Fremsættelse 03.11.2023).

Kl. 15:49

Forhandling

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er udlændinge- og integrationsministeren.

Kl. 15:49

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for ordet, og tak til Dansk Folkeparti for det her beslutningsforslag. Det er ikke så længe siden, at halal var på dagsordenen, da B 33 om at forbyde institutioner at servere halalcertificerede produkter som bekendt blev behandlet tidligere på året.

Jeg vil sige til at starte med, at regeringen heller ikke kan støtte det her forslag. Jeg mener ikke, det er en oplagt opgave for Folketinget på den ene eller den anden måde at regulere servering af fødevareremæssigt forsvarlige produkter, uanset om de er halalcertificerede eller ej. Jeg mener, at vi i videst muligt omfang skal vise tillid til ledelserne på de lokale offentlige institutioner – det er børnehaver, sygehuse og plejehjem – og give dem mulighed for at finde lokale løsninger, og jeg mener i udgangspunktet ikke, at lovgivning er det rette svar på den problemstilling, som forslagsstillerne rejser. Det er det heller ikke, fordi lovgivning på området vil være endnu et bureaukratisk lag i en bunke, der i forvejen er blevet for høj, og som er svær at finde hoved og hale i.

Når det er sagt, forstår jeg godt, at der er danskere i det her land, som af den ene eller den grund ikke ønsker at spise halalkød. Derfor vil jeg opfordre til, at man lokalt også tager hensyn til dem og finder løsninger på samme måde, som det sker med andre grupper; det kunne være vegetarer. Samtidig vil jeg ikke lægge skjul på, at det for mig altid må være sådan, at udgangspunktet på alle områder, også bespisning i det offentlige, er, at der er en bevidsthed om danske traditioner og danske forhold, og at vi ikke gennem misforstået tolerance skal komme derhen, hvor retter, som f.eks. indeholder svinekød, og som er en vigtig del af dansk madtradition, ikke længere skal serveres, fordi man gerne vil gøre noget godt for et mindretal.

Men flere bureaukratiske regler fra Christiansborg har jeg svært ved at se er vejen frem, og derfor kan regeringen ikke støtte det her forslag.

Kl. 15:51

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ministeren. Næste korte bemærkning er til fru Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:51

Pia Kjærsgaard (DF):

Ministeren skal jo ikke slippe. Jeg synes bare, at vi i årevis har hørt på den der om, at man skal bestemme lokalt, og at det skal vi ikke blande os i på Christiansborg. Jeg tror bare ikke et øjeblik på, at vi kommer videre. Så kan det være svømmehaller, det kan være bederum, og det kan være alle de andre forhold, der er i det her samfund, som bliver mere og mere islamiseret. Jeg tror ikke, at vi kommer videre, før vi fra Christiansborgs side tager nogle beslutninger og siger, at det vil vi simpelt hen ikke finde os i.

Man må jo bare også konstatere, at der er rigtig mange lokale steder, hvor ministerens egne partifæller stemmer anderledes end

ministeren. Vi har lige haft en hykleridebat her for kort tid siden, og nu tager vi så en, hvor – og det falder lidt tilbage på ministeren, synes jeg – der er rigtig mange af ministerens partifæller, som jo har en anden opfattelse end den, ministeren giver udtryk for.

Kl. 15:52

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):
Ministeren.

Kl. 15:52

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg ved med sikkerhed, at det var en socialdemokratisk borgmester, som stemte nej til den eneste moské, som der nogen sinde er blevet stemt nej til. Så jeg synes ikke, at vi står så dårligt, hvis det handler om det her med at stoppe islamiske værdiers indtog i vores samfund. Men det er rigtigt, at der selvfølgelig er mange forskellige holdninger. Jeg har det på den måde, som der også er blevet givet udtryk for fra undervisningsministerens side for nylig i forbindelse med chikane af jødiske elever, at alle, der udøver et hverv i en høj lønramme i Danmark, hvad enten man er skoleinspektør, plejehjemsleder eller leder af et folkebibliotek, selvfølgelig skal bære de danske værdier i den måde, man driver det på. Man er ikke bare administrator; man skal også sørge for, at vores grundlæggende værdier, altså det, at vi har folkestyre, at vi har ligestilling, og at man opdrager sine børn på en ordentlig måde, bliver ført ind og bliver en del af den måde, man driver sin institution på.

Kl. 15:53

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til ministeren, så vi går videre til ordførerne. Hr. Frederik Vad fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:53

(Ordfører)

Frederik Vad (S):

Tak skal du have. Med det her beslutningsforslag foreslår Dansk Folkeparti at give borgerne i offentlige institutioner mulighed for at fravælge halalcertificerede produkter. Det mener jeg ikke at vi her i Folketinget bør pålægge offentlige institutioner. Der er rigtig mange, der har mange forskellige bud på, hvad offentlige køkkener skal servere, og det synes vi ikke at man fra Christiansborgs side skal blande sig i, uagtet om det er højreorienterede eller venstreorienterede kæpheste, der bliver bragt til torvs. Det må man finde ud af ude lokalt.

Det er jo fuldstændig rigtigt, som fru Pia Kjærsgaard sagde før i spørgsmålet til ministeren, at der er masser af islamisering på spil og i fremdrift i Danmark og Europa, men jeg tror ikke, det er her, vi har det helt store problem. Jeg mener ikke selv, at det er problematisk. Jeg har i hvert fald ikke noget problem med, at der bliver messet på udenlandsk over en mexicansk kødbolle, som jeg får serveret på et sygehus. Jeg mener, at der er andre islamiserende tendenser, der er langt mere frygtelige.

Så vil jeg slutte af med at læse et citat op, som jeg har fået af min gode kollega hr. Rasmus Stoklund, og som blev fremlagt på gruppemødet i dag, og som jeg synes er fantastisk. Det handler om, at der jo faktisk stadig væk findes kulturer i den her verden, hvor man sådan set ikke pålægger mennesker at spise noget bestemt. Det er et citat fra Markusevangeliet, kapitel 7, vers 18 – hvis jeg har formandens accept af, at jeg citerer Bibelen – hvor Jesus siger:

»Fatter I ikke, at alt det, som kommer ind i et menneske udefra, ikke kan gøre det urent? For det kommer ikke ind i hjertet, men ned i maven, og det kommer ud igen.«

Med de ord kan Socialdemokratiet ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 15:55 ikke bryder os om. Så igen vil jeg sige, at jeg mener, det er det forkerte sted at starte.

Kl. 15:58

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Så længe man ikke påkalder sig højere magter, går det nok.

Så er det fru Pia Kjærsgaard, Dansk Folkeparti, for en kort bemærkning.

Kl. 15:55

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten som spørger. Værsgo.

Kl. 15:58

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen det er at forsimple debatten at sige, at man er ligeglad med, hvad folk spiser. Det er ikke det, det drejer sig om. Det her drejer sig om, at man betaler for en islamisering; man betaler for en certificering, sådan at det går til de islamiske samfund, som endnu en gang kan udbrede deres religiøsitet, som vi i øjeblikket slås meget med, og som ved jeg at hr. Frederik Vad også slås meget med. Det er jo det, det handler om. Jeg er da ligeglad med, hvad folk spiser. Lad nu være med at trække debatten ned på et niveau, hvor den ikke hører hjemme.

Kl. 15:56

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:56

Frederik Vad (S):

Jeg kan sådan set godt forstå fru Pia Kjærsgaards intention, men jeg synes, det er at skyde gråspurve med kanoner. Det, vi bør fokusere på herinde lige nu at sætte en stopper for, er jo det, der foregår ude på Nørrebro; det er jo, at der er for få åndsfyrster i vores skolesystem og vores uddannelsessystem, som sætter en stopper for medarbejdere, der ikke prædiker danske værdier i vores klasselokaler og i vores børnehaver. Det er det store problem med islamisering, der er i vores samfund. Det her mener jeg er det forkerte sted at starte. Listen er meget, meget længere, og de alvorligste problemer skal håndteres først.

Kl. 15:57

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Fru Pia Kjærsgaard for sin anden korte bemærkning.

Kl. 15:57

Pia Kjærsgaard (DF):

Jo, men hvis ikke man stopper det her, er det jo med til at udbrede, at imamer får bedre mulighed, får bedre råd og får større mulighed for at udbrede det hadske budskab, der også eksisterer nu. Vi ser i de store byers gader, at man går rundt og råber »jihad« og »hellig krig«, og jeg ved ikke hvad. Det er jo så slemt, som det nogen sinde har været. Jeg ved godt, at det ikke er den allerstørste del, men det er en del af det, og det er det, vi skal gøre op med. Hvis vi bare kunne beslutte, at fra nu af drejer det sig ikke om, hvad folk spiser. Det er simpelt hen for dårligt at komme med sådan et argument. Om de spiser frikadeller eller de spiser and, eller hvad de gør, er mig fuldstændig uvedkommende. Det er ikke det, det handler om.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren for besvarelse.

Kl. 15:57

Frederik Vad (S):

Tak, formand. Der er jo masser af samhandel mellem Danmark og lande i verden, som har muslimske regeringer eller islamisk styre, og det er jo ikke alle de penge, som vi kanalisere i retning af produkter fra bestemte lande med bestemte kulturer, som finansierer ting, vi

Søren Egge Rasmussen (EL):

Nu har jeg over tid set forskellige varianter af det her med at forsøge at få en værdidebat omkring halalcertificeret kød. Og hvis jeg læser hele forslaget her, er essensen lidt, at Dansk Folkeparti ikke kan lide, at der i forbindelse med den certificeringsordning, der er, bl.a. er et fjerkræslagteri med en radio henne i hjørnet, hvor der spilles »Allah er stor«, og at det fjerkræslagteri så skal betale et eller andet beløb ind til en islamisk organisation. Men hvis det handlede om det, var det jo det, som Dansk Folkeparti skulle have fremsat forslag om.

Nu har de i stedet for fremsat et forslag om, at man ligesom skal have mulighed for at fravælge halalcertificerede produkter i det offentlige. Og der vil jeg bare sige, at hvis man køber kyllingekød fra den danske fjerkræproduktion, så er det halalcertificeret. Så hvis der er nogle meget religiøse DF'ere derude, der meget gerne vil have et måltid uden halalcertificeret kød, så kan de fravælge kyllingekød og spise noget andet; de kan f.eks. spise svinekød, vegetarisk eller vegansk. Hvis det er sådan, at de er ude i at ville spise noget, hvor der er tale om okse eller lam, så er det lidt sværere at sige med sikkerhed, hvad det er.

Kan ordføreren ikke se, at det er en fordel, at partier fremsætter beslutningsforslag, der er meget præcise, så vi kan få en ordentlig debat her i Folketinget?

Kl. 15:59

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Det får vi et svar på. Værsgo.

Kl. 15:59

Frederik Vad (S):

Jo, det kan ordføreren have ret i, men jeg kan høre på den måde, ordføreren stiller spørgsmålet på, at ordføreren måske synes, at det er sådan lidt latterligt, altså at debatten i sig selv er lidt latterlig, og det synes jeg bestemt ikke den er. Diskussionen om islamiseringen i dele af både vores eget samfund og Europa er bestemt ikke latterlig, for det, vi ser i de her måneder, er jo, vil jeg sige, meget, meget bekymrende. Og der har vel egentlig ikke været så meget grund til at diskutere netop det her emne i bred forstand, som der er nu. Men jeg kan jo godt dele ordførerens sådan konkrete, specifikke undren over afgrænsningen i det her forslag.

Kl. 16:00

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren for endnu en kort bemærkning.

Kl. 16:00

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg siger ikke, at det her er latterligt. Altså, der er nogle økonomiske interesser i den danske fjerkræproduktion, og de eksporterer nogle kyllinger og er så kommet frem til, at der skal være en radio henne i hjørnet, der siger »Allah er stor«, for at kunne eksportere. Altså, det er jo en prioritering, de har valgt, og hvis det er sådan, at vi skulle gribe politisk ind over for det, så skulle man jo forbyde den slags, og det er så ikke det, forslaget i sin ordlyd i overskriften går ud på.

Det er jo lidt svært at stå og diskutere et forslag, som egentlig er noget andet end det, som der står at man vil pålægge regeringen. Det er det, jeg problematiserer; jeg latterliggør det ikke.

Kl. 16:01

Kl. 16:03

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:01

Frederik Vad (S):
Det er noteret.

Kl. 16:01

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Så er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige som spørger.
Værsgo.

Kl. 16:01

Kim Edberg Andersen (NB):
Tak for det. Nu kom jeg jo lidt sent i salen i dag, så det er lidt overraskende, at Socialdemokraterne ikke mener, at offentligt ansatte er i stand til at tilvælge og fravælge ting, som de køber. Eller er det bare, fordi Socialdemokraterne gerne vil have det der til at virke for mad? For hvorfor skal man købe en halalcertificeret printerpatron, hvis den anden er billigere? Man kan grine af det alt det, man vil, men det er ikke kun fødevarer, der skal være halalcertificering på. Det er jo alle varer. På den her måde tvinger man dybest set producenter, der vil eksportere, til at levere den samme vare.

Men hvad, om man nu skabte et frit marked – den der store drøm om, at man skabte et frit marked – hvor offentligt ansatte rent faktisk købte de ting, de synes var de bedste, om de så var halalcertificerede eller ej, altså det bedste, den bedste kylling osv.? Jeg kan fortælle Enhedslistens ordfører, at man faktisk godt kan købe kyllinger i Danmark, som ikke er halalcertificerede. Men hvis nu den er ringere end den halalcertificerede, skal man da spise den, for folk skal spise det, de har lyst til.

Vil Socialdemokraternes ordfører lige svare på, om det kun er halalcertificering, man ikke skal have? Hvad med kødfrie dage? Det skal man så heller ikke have mulighed for.

Kl. 16:02

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 16:02

Frederik Vad (S):
Man må have alle de kødfrie dage, veganerdage og halaldage i køkkenet, som man vil, hvis man vælger det ude lokalt. Vi snakker meget om frisættelse og alt muligt andet, og på det her område synes jeg det er tåbeligt at komme med bureaukrati nu.

Min pointe, både til hr. Søren Egge Rasmussen og til fru Pia Kjærsgaard, var jo bare, at hvis man gerne vil gøre op med islamisering, og det er jeg sådan set enig i, så skal man bare starte et andet sted. For jeg mener ikke, at det her er hovedudfordringen. Alle ved jo, at nogle af de her ting, der foregår i fabrikshaller osv., hvor der bliver messet over kødet, er af økonomiske hensyn. Alle ved jo, hvordan de store erhvervsorganisationer stiller sig til sådan nogle diskussioner her. For vi har et globaliseret handelsmarked, og folk vil gerne sælge så mange af deres produkter som overhovedet muligt. Jeg synes bare, det er et forkert sted at begynde den her diskussion, for konsekvenserne synes jeg ikke er så voldsomt store, som de bliver gjort til. Der er meget større konsekvenser forbundet med alt muligt andet, der foregår i vores samfund. Det synes jeg vi skulle bruge Folketingets tid på.

Kl. 16:03

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til spørgeren.

Kim Edberg Andersen (NB):

Vil ordføreren så ikke redegøre for, hvad konsekvenserne er af den her milliardforretning, som halalcertificering er? For ordføreren siger, at det her ingenting er, og at det er en biting, men når man samler mange bække små, bliver det rigtig mange penge, der bliver sendt til de her organisationer, som får pengene for den her halalcertificering, altså den afgift, man betaler.

Så har jeg et helt andet spørgsmål: Når nu Socialdemokraterne går ind for, at det her er helt fint, vil Socialdemokraterne så også gå ind for det, hvis vi nu alle fremsatte beslutningsforslag om, at der skulle være åbenhed om, hvor mange penge man betalte i certificering, for alle virksomheder? Det kan man nemt lave, og så er man jo i gang med noget, som ordføreren forhåbentlig er fortalende for, nemlig at stoppe en snigende islamisering, som ordføreren selv har sagt er et stort problem lige i øjeblikket.

Kl. 16:04

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Tiden er for længst gået.

Værsgo til ordføreren for besvarelse.

Kl. 16:04

Frederik Vad (S):

Jeg ved det ikke. Det lyder umiddelbart som noget bureaukrati, man skulle pålægge gode nordjyske virksomheder, altså at de skulle redegøre for alt sådan noget der. Det ved jeg ikke om er specielt klogt, hr. Kim Edberg Andersen. Vi køber jo en masse ting af arabiske lande. Vi køber en masse produkter af arabiske lande, og noget af det finansierer almindelig regeringsførelse, og noget af det finansierer sikkert noget, vi ikke bryder os om. Men hvis man skulle starte her, kunne man jo starte med alle mulige andre produkter, vi køber fra lande, vi ikke bryder os om, og den liste er meget, meget lang, fordi vi har et globaliseret handelsmarked.

Kl. 16:04

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til Socialdemokratiets ordfører, hr. Frederik Vad. Vi går videre i ordførerrækken, og det er hr. Mads Fuglede fra Venstre som ordfører. Værsgo.

Kl. 16:05

(Ordfører)

Mads Fuglede (V):

Tak, og tak for ordet. Vi behandler i dag et beslutningsforslag, som giver borgerne i offentlige institutioner mulighed for at fravælge halalcertificerede produkter. Det er ikke første gang, vi har haft den debat. Nu har vi den igen, og det er jo et godt emne for at få diskuteret nogle af de her problemstillinger, der er omkring islam i Danmark. Så tak til Dansk Folkeparti for at rejse den debat igen.

I Venstre finder vi det meget problematisk, hvis man gennem halalcertificeret kød er med til at finansiere islamiske organisationer. De pengestrømme, der er derfra, vil vi meget gerne have kig på. Vi finder det selvfølgelig særlig problematisk, hvis det er offentlige midler, der går til det, og vi deler Dansk Folkepartis bekymring om, hvor pengene fra halalcertificeringen ender henne.

Når vi ikke kan støtte beslutningsforslaget, er der flere grunde til det. For det første er det svært for mig at se, hvordan det skal fungere i praksis. Der er ikke krav om mærkning af halalcertificerede produkter. Det er dog noget, vi i Venstre gerne vil være med til at se på for at få en mærkningsordning, der angiver, hvordan et produkt er slagtet. Det er dog noget, som skal løftes i EU, sådan at der ens regler for alle. Jeg håber, at den her debat vil flytte til

Europa-Parlamentet, hvor vi kan kræve, at det bliver en del af EU's mærkningsregler, at man kan se, hvordan et produkt er blevet slagtet.

Kl. 16:08

For det andet er det ikke noget, som Folketinget skal tage stilling til. Hvilke produkter der skal serveres i de enkelte institutioner, er en beslutning, som skal ligge ude lokalt. Det er der, man må løfte den debat. Flere kommuner har allerede diskussioner om, hvad der skal serveres i deres institutioner, og det har jeg fuld tillid til at de er i stand til at administrere. Det er ikke noget, vi skal gøre herindefra, medmindre vi kan se på de her pengestrømme, at der er noget, der er helt galt. Så skal vi selvfølgelig have kigget på det.

Når det er sagt, kan jeg meddele, at vi altså således forstår en del af intentionen bag forslaget, men at vi ikke kan støtte forslaget, som det er præsenteret her i Folketingssalen i dag.

Kl. 16:07

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Og der er en kort bemærkning. Fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:07

Pia Kjærsgaard (DF):

Nej, det er jo ærgerligt, men sådan er det. Så skal jeg bare spørge om mærkning, for nu nævnte ordføreren selv mærkningsregler, og det vil jeg nemlig også selv komme ind på på et tidspunkt. Jeg mener godt, at man her i Danmark kan foretage en mærkning, sådan at man siger, at det der kød, du køber i supermarkedet, er halalslagtet eller ikke halalslagtet, så man ved, hvad man køber, for det tror jeg der er en stor interesse for. Der er nogle, der simpelt hen ikke vil ind i det der, ikke være med til at betale til regimer, ikke være med til at betale til islamiseringen og, ja, også gerne vil bede sig fritaget for det, uanset hvilke følelser man kan have, i forhold til at have en eller anden fornemmelse af, at der har stået en eller anden og bedt en bøn og ikke bare via en radio, som det blev sagt før, for man skal faktisk være muslim for at gøre det og stå der. Man skal være muslim for at kunne bede den bøn. Så der er rigtig meget islamisering i det her.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:08

Mads Fuglede (V):

Hvis vi skal have lavet en mærkningsordning for det her, skal det være sådan, det gælder alle de produkter, der måtte dukke op i køledisken. Så synes jeg, det skal foregå i EU-regi, hvor vi laver de her mærkningsregler. Det vil vi gerne bakke op om i Venstre.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:08

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen det er jo en beslutning, der tages et andet sted. Man kunne man ikke bare gøre det her i Danmark ligesom med så mange andre mærkningsregler? Det mener jeg altså godt at man kan, og det vil jeg godt lige høre ordførerens holdning til.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Mads Fuglede (V):

Vi vil i hvert fald aldrig være imod, og vi vil måske endda bifalde det, hvis der kommer en frivillig mærkningsordning på det her område, så folk kan se, hvad det er, de køber.

Kl. 16:09

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Der er lige en kort bemærkning fra hr. Kim Edberg Andersen. Værsgo.

Kl. 16:09

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, og tak til ordføreren for en om ikke andet forventelig tale. Men der var faktisk noget, som ordføreren sagde, som jeg syntes var meget interessant, og det var om de her pengestrømme. Jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at det var et godt første skridt at få det oplyst, sådan at man kunne se, hvor pengene gik hen, og i bedste fald lave en liste, som gør, at man så kunne fortælle danskerne, for det ville vi gøre i alle andre situationer, at man kunne følge pengestrømmen. Men jeg er meget interesseret i at høre, nu ordføreren er ordfører for et regeringsparti, om man så har sat gang i en undersøgelse af, hvor de her penge ryger hen, eller bare beløbets størrelse, og hvad de penge så bliver brugt til, når de så når hen til det her, som jeg går ud fra er et slutpunkt. For det er jo muligt for en dansk regering at lave den undersøgelse. Et er at snakke om det, men det er jo noget, som inden for det her område har været efterspurgt længe, også fra ordførerens parti, så jeg vil bare høre, om jeg kan forvente, at det allerede er sat i værk.

Kl. 16:10

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:10

Mads Fuglede (V):

Hvis jeg skulle svare på det, ville jeg svare på noget, jeg ikke har nogen viden om. Jeg var med til forhandlingerne omkring udenlandske donationer og kan huske derfra, at det er ret svært at følge de her pengestrømme. Men derfor tror jeg, det er vigtigt, at vi ikke er naive og er opmærksomme på, at hvis der er pengestrømme, der går til organisationer, som vi har meget svært ved at se os selv i, og som handler på en sådan facon, at de er med til at skabe en verden, hvor man undergraver de værdier, vi står for, er det jo noget, vi skal forsøge at få indblik i. Men jeg kan ikke svare hr. Kim Edberg Andersen på, om det er noget, der foregår, eller hvordan man gør det. Jeg ville personligt ikke have noget som helst imod det.

Kl. 16:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:11

Kim Edberg Andersen (NB):

Det er jo, fordi jeg selv har været en del af den her debat længe og også mindes, at dengang den sådan rigtig tog fart, stod der ved nogle af de her organisationers navne, som fik pengene, lige nøjagtig hvad pengene skulle bruges til, nemlig udbredelse af budskabet. I Danmark er det så f.eks. blevet slettet efterfølgende, lagde jeg mærke til, allerede for mange år siden, og det er superfint. Men det, der egentlig er problemstillingen, er jo, hvis ikke vi gør opmærksom på de her pengestrømme. Måden at undersøge dem på er jo, som jeg er blevet fortalt, nok fordyrende over for nordjyske virksomheder. Jeg er helt sikker på, at hvis virksomhederne fik et krav om, at de skulle have en konto, så halalafgiften var til at overskue, ville det jo netop

gøre, at man havde muligheden for at følge dem. Så vil Venstres ordfører se ind i det?

Kl. 16:14

Kl. 16:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren for en besvarelse.

Kl. 16:11

Mads Fuglede (V):

Jeg har ikke nogen idé til, hvordan man skulle gøre det i praksis. Hvis det kan lade sig gøre i praksis, og hvis det er sådan, at vi kan få et bedre blik på, hvad det er for nogle organisationer, som får betaling for halalcertificering, og hvad de bruger deres penge på, synes jeg, det ville være meget oplysende for os alle sammen. For det er jo den frygt, der ligger bag både fru Pia Kjærsgaards beslutningsforslag og det, som hr. Kim Edberg Andersen rejser her. Og det er jo en problemstilling og en frygt, vi deler i Venstre. Det er også noget, der bekymrer os.

Kl. 16:12

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til Venstres ordfører, hr. Mads Fuglede. Så kan vi gå videre i ordførerrækken til hr. Carl Valentin som ordfører for SF. Værsgo.

Kl. 16:12

(Ordfører)

Carl Valentin (SF):

Tak for det. Lad mig starte med først at sige, at jeg egentlig synes, at det er helt legitimt, hvis man som borger har nogle konkrete ønsker til, hvilke produkter man ønsker at bidrage til, og jeg kan også godt forstå, hvis man af den ene eller den anden årsag ikke har lyst til at købe halalcertificerede produkter. Hvis det er tilfældet, synes jeg, at man skal sige det i det lokale offentlige køkken, hvor man nu engang kommer. Så er det muligvis muligt, at man kan få et alternativ. Jeg vil dog sige, at det nok er et relativt lille problem derude. Altså, jeg har ikke oplevet nogen stor bevægelse af mennesker, som synes, det er et kæmpeproblem i dagligdagen, at de ikke kan fravælge halalcertificerede produkter. Jeg synes lidt, det virker, som om Dansk Folkeparti prøver at skabe et problem, som stort set ikke eksisterer derude.

Derudover har vi også i SF et udgangspunkt om lokal selvbestemmelse. Der kan være sager, hvor det giver mening at regulere fra Christiansborg, men når det er i småtingsafdelingen, som jeg mener det her er, mener jeg bestemt ikke, at det er tilfældet, at vi skal gå ind og lave en national lov, som i det her tilfælde handler om en ret til altid at kunne fravælge alle halalcertificerede produkter. Hvis der er en stor efterspørgsel på det derude, tænker jeg også, at det er noget, man kan løse lokalt.

Derudover har vi jo faktisk fremsat et forslag nogle gange her i Folketinget, som i vid udstrækning ville sikre, at de folk, som ønsker at fravælge halalcertificerede produkter, også kunne gøre det, nemlig forslaget om, at man skal kunne tilvælge et plantebaseret måltid mad i de offentlige køkkener. Det håber jeg da at Dansk Folkeparti vil støtte fremover, for hvis man gør det, er man i hvert fald sikker på, at der ikke er nogen halalslagtede grønsager iblandt.

Det var, hvad jeg havde at sige til det her forslag, som vi jo også har debatteret en hel del gange efterhånden. Tak for ordet.

Kl. 16:14

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Der er lige en kort bemærkning til fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Pia Kjærsgaard (DF):

Til det sidste vil jeg sige, at så kan det være, man også skulle gøre det med svinekød. Der er også en ret stor mulighed for, at det ikke er halalslagtet. Men når ordføreren siger, at det ikke er noget stort problem, så er det jo mange gange, fordi folk ikke ved det. Man ved det simpelt hen ikke, så man tager bare det der kød i køledisken, og på de offentlige institutioner, som vi taler om her, gør man det helt bevidst, men der tror jeg faktisk ikke, at patienten i sygesengen er klar over det. Det er det, der er det store problem, og det er bl.a. derfor, at vi igen fremsætter det her forslag. Det *skal* debatteres. Der er nogle, der betragter det som et mindre problem, men nej, det synes jeg ikke det er. Når det bliver en betaling i forhold til imamer, der kan betale til friskoler, der kan være med til at udbrede islamiseringen af Danmark, så synes jeg altså ikke, det er noget lille problem.

Kl. 16:15

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:15

Carl Valentin (SF):

Hvis man slet ikke er klar over derude, at penge til halalcertificering kan ende nogle steder, man ikke bryder sig om, så går man nok heller ikke så forfærdelig meget op i det. Det er jo virkeligheden lidt det, jeg mener. Altså, jeg oplever ikke nogen stor folkelig efterspørgsel på det her, og jeg synes heller ikke, at jeg har oplevet, at man lokalt slet ikke vil tage det her alvorligt, hvis nogen kommer og efterspørger det. Det er noget, man godt selv kan løse ude lokalt, og jeg kan ikke se, at vi skal lave national lovgivning om det her.

Kl. 16:16

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:16

Pia Kjærsgaard (DF):

Der bliver også talt om – nu var det så den forrige ordfører, men det er jo sådan det samme alligevel – at man ikke er imod en frivillig ordning. Nej for søren, altså, hvordan skal man være imod noget, der er frivilligt! Altså, den her diskussion er altså lidt langt ude. Prøv nu at tage det her alvorligt, i forhold til at det er en del af det, der i dag er alvor i Danmark. Det er en del af islamiseringen, og vi bør gå ind alle steder, hvor islamiseringen bliver udbredt. Så kan vi så sige, at vi da ikke er imod en frivillig ordning. Nej, og sådan har jeg det faktisk også. Jeg er ikke imod noget, der er frivilligt, men altså: Tag det seriøst!

Kl. 16:16

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for et svar.

Kl. 16:17

Carl Valentin (SF):

Jeg tager det sådan set ret seriøst, hvis der er nogle borgere, som ikke ønsker at spise halalprodukter. Det synes jeg man har al ret til at have en holdning om, og jeg synes også, det er fuldstændig legitimt at rejse det lokalt. Hvis der er et køkken og man oplever, at man ikke kan vælge det fra, og man meget gerne vil det, så synes jeg da, at man skal sige det. Det er da helt okay. Men det er ikke det samme, som at staten så skal gå ind og lave et diktat og sige, at alle steder i alle offentlige køkkener *skal* man nu kunne fravælge halal, når det ikke er et problem generelt og ikke er noget, som særlig mange borgere efterspørger.

Kl. 16:17

Kl. 16:20

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Carl Valentin fra SF som ordfører. Vi går videre i ordfører-rækken, og det er hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne som ordfører.

Kl. 16:17

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, hr. formand, og jeg står her på talerstolen som vikar for hr. Mohammad Rona, som desværre ikke kunne komme og holde ordføretalen, så jeg læser Mohammad Ronas tale op.

Med dette beslutningsforslag ønsker Dansk Folkeparti at give mulighed for at fravælge servering af halalcertificerede produkter i offentlige institutioner. Lignende forslag er tidligere blevet behandlet her i Folketingssalen. Jeg vil derfor gerne understrege de samme pointer, som mine kolleger allerede har sagt både i dag og ved tidligere lejligheder. Halalcertificering er en privat mærkningsordning, og det er op til virksomhederne selv at beslutte, om de vil benytte sig af halalcertificering og dermed betale for det. Halalcertificering er med andre ord ikke et myndighedsanliggende. Det er ikke offentligt reguleret, og det skal det heller ikke være i fremtiden. Grundlæggende er jeg meget for, at de offentlige institutioner absolut selv skal styre og vurdere, hvordan og hvorledes de arbejder med produkter og med varer. Det kan jeg virkelig ikke se skal være et anlæggende for os i Folketinget at styre. Flere bureaukratiske tiltag som dette er efter min mening ikke vejen frem. Moderaterne kan derfor ikke støtte dette beslutningsforslag, og jeg skal hilse fra Liberal Alliances ordfører, hr. Steffen Larsen, og sige, at Liberal Alliance heller ikke kan støtte det her beslutningsforslag.

Kl. 16:19

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er der en kort bemærkning fra hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 16:19

Kim Edberg Andersen (NB):

Det er jo ikke så overraskende, kan man sige, og det passer meget godt ind i det billede, man ellers får af Moderaterne. Men hvad er problemstillingen for Moderaterne i forhold til at give det frie valg til mennesker? Hvad er problemstillingen dybest set ved, at jeg, hvis jeg kommer i kontakt med en offentlig institution – jeg er klar over, at jeg lige om lidt ikke må bruge min ytringsfrihed, det er jeg klar over – gerne vil have lov til at sige, hvad jeg har lyst til at putte i munden? Hvorfor er det, jeg ikke må have et frit valg, hvis jeg skal bespises i en offentlig institution?

Kl. 16:20

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:20

Henrik Frandsen (M):

Tak. Jamen i Moderaterne er vi skam for frit valg. Vi er i det hele taget for frisætning alle de steder, hvor vi overhovedet kan komme i tanke om det, og hvor det giver mening. Det er vi selvfølgelig også, med hensyn til hvad man putter i munden. Vi mener bare ikke, det er et statsligt anliggende at gå ind og regulere det her. Vi har nok af steder, hvor staten blander sig i folks hverdag, og jeg synes ikke, det her er et sted, hvor vi skal gøre det.

Kl. 16:20

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kim Edberg Andersen (NB):

Der kommer ikke til at gå mange dage, før Moderaterne stiller sig op og siger: Her skal staten ind og bestemme, hvad vi vil gøre i vores fritid, for det er meget vigtigt, at staten laver en lov på baggrund af to eller tre menneskers handlinger. Så jeg spørger lige en gang til i forhold til det der frie valg. Hvis nu ordføreren bare lige læste overskriften, ville ordføreren vide, at det her jo udelukkende går ud på, at der skal være mulighed for at fravælge. Det er om noget det frie valg – man kan vælge til eller vælge fra. Så skal jeg høre det sådan – hvilket vi jo lige om ganske få dage får bekræftet – at det kun er, fordi det har noget med en bestemt religion at gøre, og at der skal man ikke forfølge det frie valg, eller er der en dybere mening med, at frit valg og Moderaterne ikke sådan helt hænger sammen?

Kl. 16:21

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:21

Henrik Frandsen (M):

Jamen jeg kan bare gentage, hvad jeg sagde i mit første svar. I Moderaterne er vi for det frie valg, og vi er for frisætning. Det her drejer sig om offentlige institutioner, og når det gælder den mad, man serverer i offentlige institutioner, mener jeg ikke, at vi som stat skal gå ind og blande os mere end højst nødvendigt.

Kl. 16:21

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Vi siger tak til hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne som ordfører, og så skal vi høre hr. Peter Skaarup fra Danmarksdemokraterne som ordfører. Værsgo.

Kl. 16:22

(Ordfører)

Peter Skaarup (DD):

Tak til DF for det beslutningsforslag, som vi behandler i dag. Forslaget har jo til formål at sikre, at borgere i offentlige institutioner har mulighed for at fravælge halalcertificerede produkter, fordi salget af halalcertificerede produkter gennem en certificeringsordning tidligere har været med til at fremme islam i Danmark, og det er jo stadig væk tilfældet – for der gives, som flere ordførere også har været inde på, stadig væk midler i den retning – og dermed skal beslutningsforslaget jo så garantere, at man har mulighed for at fravælge halalprodukter i offentlige institutioner. Beslutningsforslaget kommer i forlængelse af et tidligere beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti, og dermed har vi måske i hvert fald i substansen allerede diskuteret formålet med beslutningsforslaget her i Folketingssalen i sidste samling.

Jeg vil starte med at understrege, at vi i Danmarksdemokraterne ikke finder det acceptabelt, når halalproduktion gennem en certificering støtter islamiske organisationer. I Danmarksdemokraterne mener vi, at regeringen skal sætte hårdt ind over for, at halalcertificeringen ender med at støtte islamistiske eller islamiske organisationer, og derfor vil vi benytte lejligheden til at opfordre regeringen til at tage den her problemstilling mere alvorligt, end det er tilfældet i dag. Faktisk har vi ikke rigtig kunnet høre, hverken fra regeringen eller regeringspartiernes ordførere, at man tager den særlig alvorligt. Jeg vil dog sige, at hr. Mads Fuglede var inde på nogle af de problematikker, der ligger omkring de her forhold.

I Danmarksdemokraterne mener vi ikke, det er rimeligt, at penge til indkøb af mad i offentlige institutioner ender som finansiering af terror eller hos organisationer, der undergraver det danske demokrati og de danske værdier, og dermed er vi enige med forslagsstillerne fra

Dansk Folkeparti i, at vi i videst muligt omfang skal begrænse den her støtte. Vi skal ikke støtte organisationer, der direkte modarbejder vores værdier her i Danmark. Man har jo i visse kommuner tidligere – og det synes vi har været godt – indført en mulighed for, at man kan vælge andre produkter end halalcertificerede produkter. Det er sket i flere jyske kommuner, og vi synes, det er vældig positivt, når det kan ske. Det er jo i høj grad kommunerne, der skal stå for det arbejde, så der vil helt sikkert også være medvind, i forhold til at man i fremtiden gennemfører sådan nogle initiativer.

Skal vi så her i Folketinget sige til kommunerne, at de skal gøre det her? Ja, det vil jo nok være forbundet med nogle omkostninger, hvis vi gør det, og der er det klart, at vi under udvalgsbehandlingen må få vurderet, hvad det koster, hvis man fra Folketingets side vælger at gøre det her. Men vi hilser det velkommen, når kommuner rundtomkring i landet beslutter sig for det her.

Kl. 16:25

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordføretalen. Så er der en kort bemærkning til fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:25

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen det er meget, meget ofte sådan, når hr. Peter Skaarup går på talerstolen, at jeg er i tvivl om, hvad slutresultatet bliver, og det er faktisk det samme, der gør sig gældende her. Hvad agter Danmarksdemokraterne at stemme til det her forslag, når det – for det gør det – kommer til en sidste behandling? Og lad nu være med at sige alt det der med, at vi skal have undersøgt alt muligt igennem udvalget, for det er bare en udenomssnak. Altså, hr. Peter Skaarup og Danmarksdemokraterne, som hr. Peter Skaarup nu tilhører, har jo taget stilling til det her, og jeg vil bare vide, om man ved sidstebehandling stemmer for det, eller om man stemmer imod.

Kl. 16:26

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:26

Peter Skaarup (DD):

Som sagt synes vi, at det er det rigtigste, at vi, når vi her i Folketinget vedtager lovgivning, har et overblik over, hvad det vil koste, hvis vi gør det. Det er den ansvarlige måde at gøre det på. Er vi så for, at man ude i institutionerne har et frit valg, i forhold til om man vil spise halalslagtet eller ikkehalalslagtet kød? Ja, det er vi.

Så det er vores udgangspunkt, men det kommer an på, hvad regeringen svarer på spørgsmålet, når det handler om økonomien, altså hvad det koster at gennemføre det her. Det er jo også sådan, at man gerne – det bliver vi andre også bedt om, når vi fremsætter forslag i Folketinget – skal have en finansiering med, når man udskrifter nye udgifter for staten.

Kl. 16:26

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:26

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er var dog utroligt, som man kan gå i detaljer med det, at man nu skal fremvise en finansiering for, at man kan fravælge halalcertificerede produkter i offentlige institutioner. Altså, den argumentation brugte hr. Peter Skaarup ikke, da hr. Peter Skaarup var medlem af Dansk Folkeparti og han selv var medforslagsstiller på et forslag, som gik på det samme som det forslag, jeg nu fremsætter. Altså,

man har et standpunkt, til man får et nyt. Hvorfor i alverden har man ændret det?

Er det, fordi der, som hr. Peter Skaarup kom til at sige det i forbindelse med behandlingen af det sidste forslag, også ligger rigtig mange eksportindtægter i det her? Vi skal også passe på vores velfærdssamfund. Det sagde hr. Peter Skaarup, og han skød det ind under, at det her er forbundet med rigtig mange eksportindtægter til de arabiske lande, til islamiseringen. Ja, det er det, men det går Danmarksdemokraterne nu så åbenbart ind for, hvad hr. Peter Skaarup ellers ikke gjorde, da han var medlem af Dansk Folkeparti.

Kl. 16:27

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er der en mulighed for besvarelse.

Kl. 16:27

Peter Skaarup (DD):

Altså, jeg undrer mig nogle gange over, at fru Pia Kjærsgaard er meget, meget optaget af, hvad Danmarksdemokraterne mener og ikke mener om nogle af de her spørgsmål. Vi har jo en regering, som sidder med et flertal, og det var måske en idé, at man i sådan nogle sager gik efter regeringen, og at man prøvede at få den med på nogle af de ting, som man gerne vil have gennemført.

Vi er som sagt meget sympatisk indstillede over for det her forslag, men vi er bare nødt til at få klarhed over, hvad det koster. For jeg skulle hilse og sige, at det jo har været det, der har været diskussionen de gange, hvor nogle kommuner har villet træffe en afgørelse om det her frie valg, som jeg som sagt støtter. Jeg synes, det er godt, at borgerne har et frit valg, i forhold til om de vil spise det her kød eller ej.

Kl. 16:28

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Peter Skaarup fra Danmarksdemokraterne. Vi har hørt en stillingtagen fra hr. Steffen Larsen fra Liberal Alliance, så vi går videre i ordførrækken til fru Brigitte Klintskov Jerkel fra Det Konservative Folkeparti som ordfører. Værsgo.

Kl. 16:28

(Ordfører)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Mange tak, og tak til Dansk Folkeparti for forslaget her. Vi synes, at det er en god idé, at muligheden for fravalg kan lade sig gøre, men vi mener, at det at beslutte, om man vil tilbyde den her mulighed, er noget, der skal foregå derude lokalt. Det skal vi ikke detailregulere her fra Christiansborgs side, og derfor kan vi ikke støtte forslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:29

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den tale. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi går videre i ordførrækken. Det er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten som ordfører. Værsgo.

Kl. 16:29

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Vi er jo på vej ind i en sæson, hvor vi skal håndtere, jeg tror, det er ca. 90 B-forslag, beslutningsforslag. Der er jo så nogle, man selv har været med til at fremsætte, der er helt fantastiske, og så er der en anden kategori, hvor der kan være andre partier, der fremsætter noget, som man ikke synes er så vigtigt.

Men jeg synes faktisk, det er vigtigt, at de B-forslag, vi fremsætter, er til at forstå. Her har vi så et forslag, hvor der i overskriften står »Forslag til folketingsbeslutning om at give mulighed for at fravælge

halalcertificerede produkter i offentlige institutioner«. Og så står der så som det næste: »Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af folketingsåret 2023-24 at fremsætte lovforslag, der giver borgere i offentlige institutioner mulighed for at fravælge halalcertificerede produkter.«

Okay. Det har borgere sådan set allerede mulighed for. Hvis det er sådan, at de fravælger at spise fjerkræ i de her offentlige institutioner, så fravælger de halalslaget fjerkræ. Det er sådan set det, der er udbredt; hvis det er en industrislagtning, er det halalcertificeret. Så har vi oksekød og fårekød, hvor der i Danmark både findes noget, der er halalcertificeret, og noget, der ikke er. Der må man jo så, hvis man er meget bestemt omkring, at man ikke vil have noget, der er halalcertificeret, lade være med at spise den type kød. Hvad har man så tilbage? Ja, man kan spise grisekød, man kan spise fisk, man kan spise vegetarisk, man kan spise vegansk.

Der, hvor vores hovedfokus er, er sådan set, at når vi har den kommunale bespisning, uanset om det er hospitaler, folkeskoler eller daginstitutioner, så skal der gerne være en vis valgmulighed, og det skal gerne være sådan, at man kan få et sundt og nærende måltid. Vi har haft flere debatter her i Folketinget om, om man skal give mulighed for, at mennesker, der ikke spiser kød, også skal kunne få noget at spise i den offentlige bespisning, og det synes vi i Enhedslisten er vigtigt.

Den praksis, der er ude i institutionerne, er forskellig. Hvis man havner på Regionshospitalet Randers, er det ikke halalcertificeret kød, man får. Hvis man havner på Herlev Hospital, er det halalcertificeret kød, man får. Tja, sådan er det. Der er altså nogle ude i det offentlige, som har valgt det.

Men hvad er det egentlig, forslaget i stedet for drejer sig om? Det kan man så se inde i forslaget, for det, som Dansk Folkeparti åbenbart har noget imod, er, at slagteriet i den her halalcertificerede kødproduktion, i den certificeringsordning, der er, giver et beløb til en organisation. Og hvad bruger den organisation så sin indkomst til? Det ved vi ikke, men det kunne egentlig være rart at vide, om det er et meget lille millionbeløb samlet set, eller hvad det er. Men hvis Dansk Folkeparti gerne vil gøre op med det her, skulle man jo fremsætte et beslutningsforslag, som gjorde det ulovligt for de danske fjerkræslagterier at betale penge ind til den type organisationer. Så var det det forslag, man skulle have fremsat.

Jeg er ikke særlig begejstret, når der er et beslutningsforslag, der har en underdagsorden af den her karakter. For man kan godt have en værdidebat i Folketinget, hvor man så kan lufte, om man er meget imod muslimske skikke eller ej. Men man må samtidig spørge, hvad forskellen er på en halalslagtning turbokylling og en ikkehalalslagtning turbokylling. Ja, dyret bliver bedøvet, og så forbløder det. Om der så står en radio henne i hjørnet, der siger, at Allah er stor, eller der ikke gør, er der så for nogen en stor forskel i.

Jeg synes sådan set, at dyrevelfærden for de dyr, der bliver produceret i Danmark, er det allervigtigste. Det er sådan set der, den store forskel ligger, og det er jo der, vi har kæmpe problemer i Danmark i den industriproduktion, der kører, med fjerkræ og grise. Vi har så en koproduktion, hvor man er endt med som det mest almindelige, at køer ikke kommer på græs, og så har vi muligheden for, at folk, der vil en bedre dyrevelfærd, vælger økologiske produkter.

Det her beslutningsforslag kan Enhedslisten ikke støtte, uanset om det er det, der står i indledningen til forslaget, eller det, der står mellem linjerne senere hen, nemlig at man sådan helst ikke vil have, at der er nogle slagterier, som på grund af økonomiske interesser kommer frem til at have en radio stående i hjørnet, som siger, at Allah er stor. Det har vi sådan set ikke behov for at der laves forbud mod. Men jeg vil godt opfordre til, når man formulerer sine beslutningsforslag, at man så er meget præcis, så vi ved, hvad vi diskuterer. Tak.

Kl. 16:34

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er der en kort bemærkning til fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:34

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er jeg meget enig i, men jeg synes, at ordføreren selv forsøgte at gå lidt udenom ved at begynde at tale om dyrevelfærd og sådan noget. Det er jeg jo meget enig i er vigtigt, men det er bare en anden diskussion end lige den her.

Så må jeg sige, at hvis jeg bliver indlagt på Herlev Hospital, vil jeg stadig væk gerne, som jeg også godt kan lide i min hverdag, have oksekød en gang imellem. Men det kan jeg så ikke få på Herlev Hospital. Jeg hører til dem, der vedstår, at jeg elsker bacon, og bliver ved med at sige det, selv om nogle måske synes, det er galt. Men det er jo det, der er med det: Der er ikke noget valg. Det er der jo ikke.

Der er jo mange ting i det her forslag, og ordføreren vil helst fravælge det der med, at det har noget med islamiseringen at gøre, men det har det, og det synes jeg da er ganske alvorligt. Det, der jo er problemet, er – for det har vi faktisk forsøgt – at få et svar på, hvor meget det egentlig er, men de forskellige slagterier vil ikke fortælle, hvor meget det her egentlig kommer til at beløbe sig til. Det holder slagterierne rundtomkring meget, meget hemmeligt. Det har vi forsøgt at få svar på; det kan vi bare ikke få.

Kl. 16:35

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:35

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen jeg håber da, at alle, der kommer på sygehuset, bliver raske og kommer ud igen, og at de får et sundt og nærende måltid flere gange om dagen, mens de er der, og at de har noget at vælge imellem. Det er vi sådan set for.

Jeg nævnte det her med dyrevelfærd, for indimellem er der sådan underdagsordener i forslag, og der er altså ikke rent dyrevelfærdsmæssigt nogen forskel på, om det er en halalslagtning eller ej. Det er en bedøvelse af et dyr, før det organiseres sådan, at det forbløder, uanset om det er kvæg eller får eller det er fjerkræ. Det synes jeg sådan set er relevant at sige. Der, hvor man kan sige at forskellen er, er jo så, at der er åbenbart er en vis betaling til en organisation, i forbindelse med at der er en certificering af, at det her er halalslagtning. Det er der, forskellen er. Så jeg nævner dyrevelfærden, fordi jeg ikke synes, det her skal dreje sig om, at nogle tænker, at hvis det er halalcertificeret, så er det dårligere dyrevelfærd. Det er ikke korrekt.

Kl. 16:36

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:36

Pia Kjærsgaard (DF):

Det har vi sådan set heller ikke skrevet noget om, så derfor synes jeg, at ordføreren afsporer debatten. Og så behøver det her spørgsmål ikke at være så langt. Så kan jeg jo bare sige til folk, der måske sidder og følger med i det derude omkring, at rigtig mange gange har jeg lyst til at have tre og fire spørgsmål til ordføreren, men det er kun to, der er tilladt. Jeg siger det bare, hvis der er nogen derude omkring tænker: Hvorfor svarer man dog ikke på det? Men der er kun to. Jeg har brugt mit andet til ordføreren nu.

Kl. 16:36

Kl. 16:39

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:36

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:39

Søren Egge Rasmussen (EL):

Okay. Der kunne jeg næsten ikke høre et spørgsmål til mig, og det giver mig jo fuldstændig frie muligheder for at sige, hvad jeg mener, og hvad jeg vægter. Jeg mener sådan set det her med at være præcis omkring sine beslutningsforslag.

Når vi snakker om det her med halalslagtning, er der altså dyrevelfærdsmæssigt ikke nogen forskel. Jeg synes, at hvis folk vil frem til, at man skal forbyde fjerkræslagterierne at betale beløb for en eller anden certificering, så er det jo det, man skal stille forslag om, i stedet for noget andet.

Kl. 16:37

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Der er en kort bemærkning mere, og den er fra hr. Peter Skaarup fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:37

Peter Skaarup (DD):

Nu følte jeg mig alligevel foranlediget af ordførerens sidste bemærkning til at sige noget, for ordføreren siger, at der ikke er en forskel, og at det her forslag burde handle om noget helt andet. Men det handler vel dybest set om noget meget relevant, nemlig om man skal have et frit valg – altså, om man som borger her i landet på en institution, på et plejehjem eller på et hospital, hvor man skal have behandling, skal have et frit valg. Der er jo nogle kommuner, der har indført det her frie valg. Vil ordføreren ikke anerkende, at det er der jo? Der er reelt indhold i det. Der er mennesker i Danmark, som ikke vil spise halalslagt kød af forskellige grunde – det kan være af hensyn til dyrevelfærd – og som ikke er enig med ordføreren i den vurdering, ordføreren havde. Det kan være på grund af den her certificeringsøkonomi, der ligger i det. Men er ordføreren ikke enig i, at det jo er det, forslaget handler om: at man ønsker i højere grad at gøre det til et frit valg for borgerne på institutionerne?

Kl. 16:38

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:38

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det er korrekt, at hvis man læser forslaget, som det er formuleret, så er det sådan, at man gerne vil give borgerne i offentlige institutioner mulighed for at fravælge halalcertificerede produkter. Jeg synes sådan set, det er en fordel, hvis der er mere end én type måltid, man kan få, når man spiser, og det er jo der, hvor vi vegetarer har kæmpet for, at man skulle have en kødfri mulighed. Hvis man alle steder har den kødfri mulighed, har man jo sådan set, hvis man overhovedet ikke vil have halalkød, mulighed for at spise vegetarisk, og det skal selvfølgelig være et sundt og nærende måltid.

Der er også nogle steder, hvor man har fisk som en eller anden mellemvej, som flere så kan blive mætte af, hvis de spiser fisk, og det er, så vidt jeg ved, ikke halalslagt fisk. Det skulle lige være, hvis det var burfisk et eller andet sted, at man kunne praktisere det, men jeg tror ikke, at det findes. Så jeg synes nu sådan set, at det er positivt, at der er den der valgmulighed.

Nu nævnte ordføreren, at ordføreren ikke var enig med mig i, at der ikke var noget dyrevelfærdsmæssigt i det her. Jeg mener, jeg har ret: Det er ikke der, skillelinjen går.

Peter Skaarup (DD):

Det kan vi jo altid diskutere. Der er mennesker i det her land, der ikke er enig med ordføreren i den vurdering i forhold til dyrevelfærd, men lad det nu ligge.

Det, som ordføreren siger, og det synes jeg jo er rigtigt, er, at det er godt, at der er et frit valg. Det er godt, at man kan spise plantebaseret. Det er godt, at man måske også nogle steder kan få fisk, hvis man ønsker det, som alternativ til halalslagt kød. Men der er jo altså også danskere, f.eks. en del ældre mennesker, som har været vant til at få kød og har haft den mulighed hele deres liv og virkelig har forelsket sig i nogle bestemte retter. Det er man altså ikke i stand til at kunne få med det udgangspunkt, Enhedslisten har, eller hvad? Eller burde det ikke være et valg, man kunne tage og sige: Jeg vil faktisk gerne have kød, og jeg vil også gerne have kød, der ikke er halalslagt?

Kl. 16:40

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:40

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg konstaterer, at man på nogle hospitaler i Danmark har valgt forskelligt. Man har prioriteret forskelligt på hospitalerne i Herlev og i Randers, og der er der selvfølgelig nogle, der har truffet den beslutning. Jeg er sådan set tilhænger af et vist kommunalt selvstyre og et regionalt politisk selvstyre. Det har de så valgt dér.

Vi kan have en debat om, at man ser forskelligt på, om der er forskel på dyrevelfærd i forbindelse med slagting. Der har tidligere været sådan nogle halaldebatte her, hvor der blev brugt billeder af slagting af dyr fra gader i arabiske lande, og det er jo ikke det, vi taler om her. Vi taler sådan set om danske slagterier, der har styr på tingene – indendørs.

Kl. 16:41

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Så kommer der endnu en kort bemærkning fra hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 16:41

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg vil godt rose ordføreren for at være konstruktiv, for ordføreren siger, at man eventuelt kan servere fisk, for det er jo ikke halal. Vil ordføreren være lige så positiv, hvis man så valgte at servere svinekød, altså at man simpelt hen bare lavede madvaren med svinekød, for det bliver man jo mæt af, som det ret polemisk blev sagt fra ordførerens side? Han vidste jo godt, hvorfor han sagde fisk. Men svinekød mætter jo lige så godt som ørred eller sild, for den sags skyld. Det vil jeg godt lige have ordførerens kommentarer til. Eller var det bare, fordi man så lige kunne trække det der kort med, at vi ikke snakker om religion?

Jeg ved, at ordføreren er stor fortaler for både økologi og for dyrevelfærd. Er ordføreren opmærksom på, at der faktisk er halalkød, der ikke kan blive økologisk, fordi de lige glemmer at bedøve dem, så de kan ikke få det europæiske økologiske mærke, for man kan ikke få det økologiske mærke, hvis ikke man har høj dyrevelfærd. Men man kan dybest set godt få det der stempel over højtaleren på oksekødet, hvis man vælger at skære halsen over på dyret uden bedøvelse, og det sker faktisk også i nogle europæiske lande. Derfor

er der den her dom fra EU-Domstolen om, at det ikke kan få det økologiske mærke. Så det er bare det her med, om ordføreren er opmærksom på, at det ikke kun handler om religion, for der er også noget med dyrevelfærd i det her.

Kl. 16:45

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:42

Kl. 16:42

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg tror ikke, at det eksempel, som ordføreren nævner, er noget, som praktiseres i Danmark. Med hensyn til hvad man ellers kan spise, vil jeg sige, at jeg sådan set havde det med i min ordførertale. Det, der foregår ude i virkeligheden, er, at dem, der ikke vil have halalslagtet kød, kan spise grisekød, for der er altså ikke noget halalslagtet grisekød. Og man kan spise fisk, og man kan spise vegansk, og man kan spise vegetarisk. Og jeg håber, at man er så moderne ude i institutionerne, at man har en valgmulighed. Det ved jeg man har mange steder, og så må man også tage debatten derude. Det er jo derfor, man nogle gange har debatten i regionsråd og i kommuner omkring det her, og det synes jeg kommuner og regioner skal finde ud af at håndtere. Så det er jeg rimelig tryk ved.

Men jeg vil også give udtryk for, at hvis man læser hele forslaget, kan man godt se, at der er en underdagsorden, og det er jo ikke det der frie valg, det handler om, men et spørgsmål om, at Dansk Folkeparti synes, det er for dårligt, at halalproduktionen betaler til nogle islamiske organisationer for at have en certificeringsordning.

Kl. 16:43

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:43

Kim Edberg Andersen (NB):

Med hensyn til det frie valg er jeg faktisk enig med ordføreren, for selvfølgelig skal man have frit valg, og hvis man er muslim og kommer ind i en børnehave, skal man selvfølgelig have et frit valg, hvis det eneste, de serverer, er svinekød. Der er jeg egentlig enig. Derfor kan jeg ikke forstå, at man er imod, at man giver folk, der ikke er vilde med halalkød, kød, eventuelt fordi det er importeret kød. For det er rigtigt, at der ikke foregår rituelle slagtninger uden bedøvelse i Danmark, forhåbentlig, for der er lovgivningen ret klar. Men det er den ikke i alle europæiske lande, og der er jo et åbent marked, og det kommer ind over grænsen. Hvis man nu går ud over det og ikke generer Enhedslisten og så siger, at det er, på grund af at det er en muslimsk tradition, og dybest set fordi man er modstander af, at der også nogle steder er dyremishandling involveret i det, hvorfor skal man så ikke have det frie valg også?

Kl. 16:44

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:44

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg synes, at ordføreren bevæger sig langt væk. Hvad er det, man kan forestille sig? Er det, at der er et enkelt får, der bliver slagtet på en måde, vi ikke ville gøre det i Danmark på, og så bliver det eksporteret til Danmark? Kan vi ikke forholde os til forslaget her, som drejer sig om, at vi skal forholde os til slagtingerne i Danmark og forholde os til, hvad det er, man serverer i den offentlige bespisning? Det er jo det, det drejer sig om. Hvorfor bevæge sig så langt ud? Kan vi ikke komme tilbage til forslaget, og at det drejer sig om en valgfrihed?

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så siger vi tak til Enhedslistens ordfører, hr. Søren Egge Rasmussen. Vi går videre i ordførerrækken, og det er nu fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre som ordfører. Værsgo.

Kl. 16:45

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Man kunne jo godt gå værdipolitisk til det her, men man kunne også bare sige, det handler om, at vi har et frit marked, hvor der er private virksomheder, der vælger at halalcertificere deres produkter, så de kan komme ud til en større kundegruppe. Det går jeg ikke ud fra man vil forhindre dem i, og jeg går heller ikke ud fra, at man vil tvinge dem til så at have en linje, der så ikke er halal, for det ville måske så blive dyrere. Jeg synes heller ikke, at man skal tvinge halalkød ned i halsen på folk, der måtte have noget imod det. Men jeg tænker også, at hvis man har meget imod at skulle spise noget, der er halalcertificeret, kan man sætte sig ind i, hvad det er, det typisk er halalcertificeret, og så kan man gå uden om de madvarer, og så har man jo det frie valg.

Hvis det så handler om, som det bliver nævnt i bemærkningerne, at man har en betænkelighed ved, at man ved at spise halalcertificerede produkter kommer til at støtte nogle islamiske organisationer, kunne man også bare foreslå, at staten skulle betale for det, for så var man da sikker på, at det ikke endte i de forkerte hænder. Men hvis jeg kender forslagsstillerne ret, er det nok ikke et forslag, de vil gå med på, men sådan kunne man jo løse den problemstilling.

Vi er på ingen måder tilhængere er det her forslag, og det er, fordi vi mener, det handler om at have et privat marked, hvor virksomheder har lov til at halalcertificere deres produkter. Vi mener, at der skal være lokalt selvstyre i den forstand, at det er den enkelte institution, om det så er en børnehave eller et hospital, der bestemmer en madpolitik. Og så mener vi altså også, at der er noget, der handler om, at man må tage ansvar selv. Hvis ikke man ønsker halalcertificerede fødevarer – og det kunne også være, at man ikke ønskede at spise kød, der kommer fra dyr, der har haft dårlig dyrevelfærd – må man jo selv tage det ansvar på sig og undersøge, hvad man så skal gå udenom.

Kl. 16:47

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er der en kort bemærkning til hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige.

Kl. 16:47

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg bliver nødt til at anerkende, når jeg er enig med en ordfører, og jeg er fuldstændig enig i, at vi sagtens kan lægge det ud til forbrugerne, så de selv skal søge viden. Det skal de selvfølgelig også i forhold til klimamærker. Der kan man jo også bare gå ud og søge viden selv. Jeg skal bare høre, om ordføreren er enig i det, for det ville jo være en stor lempelse for alle virksomheder i forhold til at stille alle lige, kan man sige.

Det, jeg hører ordføreren sige, er, at vi ikke kan indføre halal-mærket, men kan vi så ikke også afskaffe økomærket, Svanemærket og alle de andre ting, hvor folk rent faktisk godt selv kunne gå ud og finde ud af, om der var noget, de var allergiske over for? Så behøvede vi ikke længere at skrive, om der var gluten i noget, for det kunne folk også selv bare undersøge ved at gå ind og snakke med bageren om, om der er blevet brugt noget med gluten i. Det gælder også for mælkeallergi og laktoseintolerance osv.

Eller skal vi måske bare til at tage det en lillebitte smule mere seriøst og så sige: Der er jo rent faktisk nogle mennesker – det

kan godt være, det ikke er mange, men tre er jo ofte nok til at lave lovgivning i Folketingssalen – som har det rigtig stramt med halalmærket, så hvad er problemstillingen i eventuelt at give det et mærke, så de selv kan vælge?

Kl. 16:48

Kl. 16:51

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ordføreren for besvarelsen.

Kl. 16:48

Zenia Stampe (RV):

Jeg kan bare ikke forstå, hvorfor det skulle være så vanskeligt for folk, der ikke ønsker at spise halalcertificeret kød, at finde ud af, hvad der er halalcertificeret, når det er meget nemt for muslimer at finde ud af, hvad der halalcertificeret. Altså, muslimer vil jo kun spise mad, der er halalcertificeret, så de må jo have en meget nem måde at finde ud af på, hvad der er halalcertificeret. Når muslimer kan finde ud af det, går jeg da også ud fra, at danske kristne eller danske ateister kan finde ud af det. Jeg går ikke ud fra, at ordføreren mener, at de er dummere end danske muslimer.

Kl. 16:49

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:49

Kim Edberg Andersen (NB):

Nu ligger det mig ret fjernt at kalde folk dumme, i hvert fald herinde; så skal jeg være meget vred på dem på et personligt plan, og det er jeg aldrig her i Folketingssalen. Jeg kan f.eks. ikke tåle stærk parfume i ansigtet. Det har jeg jo lært, så det er jeg holdt op med at bruge. Hvis jeg er allergiker, finder jeg jo nok et produkt, der virker. I forhold til økomærket, Svanemærket og alle de andre ting har vi haft en politisk holdning til, at vi hjælper folk på vej. Det er jo dybest set det, økomærket gør. Det hjælper folk på vej, hvis de har lyst til at købe en agurk, der er økologisk. Hvorfor er det, at vi ikke kan hjælpe de folk på vej, som ikke ønsker at spise en okse, der har fået skåret halsen over? Hvis det er noget, man føler stærkt for, hvorfor er det så, vi ikke kan hjælpe de folk på vej?

Kl. 16:50

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:50

Zenia Stampe (RV):

Jamen de må jo åbenbart ikke gå nok op i det, for det er jo ikke særlig svært for muslimer, som går meget op i at spise halal. Det er ikke særlig svært for dem at finde ud af, hvad der halal. Så dem, som ikke er muslimer, må jo så ikke gå særlig meget op i det og derfor ikke være særlig opsøgende i forhold til at finde ud af, om tingene er halal eller ej, for det er åbenbart meget nemt for muslimer at finde ud af, om noget er halalcertificeret.

Så når danske ikkemuslimer ikke lige finder ud af det, er det måske, fordi de ikke går så meget op i det. Det er måske også en af grundene til, at vi er mange, der synes, at det her forslag er en lillebitte smule overflødigt, fordi de fleste danskere ikke har noget stort problem med, at der måske er nogen, der har bedt en bøn til Allah over en kylling. Hvis man i øvrigt ikke tror på Allah, kan det jo være ret lige meget. Så ændrer det jo ikke noget som helst ved den kylling. Men hvis man har et problem med, at der er blevet sendt penge til en islamisk organisation, så kunne man jo bare foreslå, at der var nogle andre, der betalte for den certificering, eller at pengene gik nogle andre end de her islamiske organisationer.

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti for en kort bemærkning.

Kl. 16:51

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg tror altså ikke, at fru Zenia Stampe sådan rigtig har forstået det her. For det her drejer sig om fravalg i offentlige institutioner, og jeg må bare sige, at der jo ikke er noget valg i mange offentlige institutioner, medmindre man fravælger en hel masse selv. Så kan man, som det blev sagt, spise fisk eller et eller andet. Jeg ved ikke, om der er ret meget andet. Der må jeg jo så også bare sige – det synes jeg også lige skal med i den her debat – at der ikke er meget økologi, når nu vi taler om det her med en slagter, der har halalkød. Det tror jeg godt vi kan blive enige om. Det er bare sådan sagt til dem, der går meget op i økologi.

Så tror jeg, at fru Zenia Stampe kom til at nævne, at staten jo bare kunne certificere det. Mente fru Zenia Stampe det?

Kl. 16:51

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:51

Zenia Stampe (RV):

Nej, jeg har ikke noget behov for, at staten certificerer det. Jeg tænker bare, at hvis et af hovedargumenterne imod den her certificering er, at der er penge, der går til islamiske organisationer, så kunne man jo bare foreslå, at det var staten, der skulle gøre det i stedet for. Men jeg kender jo fru Pia Kjærsgaard godt nok til at vide, at det ville fru Pia Kjærsgaard selvfølgelig ikke være med til. Men det er jo bare for at sige, at så kunne man løse det problem på den måde. Derfor handler det måske ikke om det; det handler måske om noget helt andet.

Så vil jeg sige, at når jeg snakkede om en mærkningsordning, var det, fordi hr. Kim Edberg Andersen nævnte en mærkningsordning. Det synes jeg også jeg har hørt fru Pia Kjærsgaard tale om. Men det er jo rigtigt i forhold til de offentlige køkkener. Men der kunne det jo også godt være, hvis man havde den holdning, at man kun ville spise kød fra dyr, der har haft det godt, at man indimellem måtte springe kødsovsen over, fordi det kom fra en konventionel ko og den simpelt hen havde haft det for dårligt til, at man gad sætte tænderne i det kød. Der er det jo også ens eget ansvar at sørge for at frembringe den viden og træffe det valg.

Kl. 16:52

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:52

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg er faktisk ret rystet, det må jeg sige, over den fuldstændige mangel på viden, fru Zenia Stampe har om det her; altså at hun bare bevæger sig rundt i, at så skal staten certificere, men nå ja, det kan godt være, at man ikke skal det alligevel, og det vil fru Pia Kjærsgaard nok heller ikke være med til. Hvad er det for en gang vrøvl? Jeg har da aldrig hørt noget lignende. Hvis man skal spise kød fra dyr, der har haft det godt – det sætter jeg personligt meget stor pris på – tror jeg faktisk ikke, man skal tage halalkød. Det tror jeg ikke man skal gøre. Jeg tror ikke, det er de bedste forhold, de dyr har levet under, og den bedste måde, de bliver slagtet på. Det tror jeg faktisk ikke, men det er så en anden snak.

Men sagen er bare, at der ikke er noget fravalg for forbrugeren i mange institutioner og på hospitaler osv. Og det er jo ikke bare kød; det er forskellige produkter. Der er jo en bred palet omkring alt det her.

Kl. 16:53

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ordføreren for besvarelse.

Kl. 16:53

Zenia Stampe (RV):

Jo, der er et frit valg. Hvis man går meget op i det, kan man jo undersøge det, og så kan man gå uden om de madvarer, som er halalcertificerede. Det er der måske ganske få mennesker i det her land der ønsker at gøre, og det skal være dem vel undt, og det skal de endelig gøre, ligesom jeg også har stor respekt for de mennesker, der måtte sige: Jeg vil ikke spise kød fra dyr, der har haft det dårligt, og derfor går jeg uden om den type produkter. Det kan jeg kun respektere.

Men der er også noget, der handler om et personligt ansvar, og det her er ikke statens ansvar. Hvis der er en meget lille minoritet, der har et særligt hensyn i forhold til at undgå halalcertificerede produkter, så må de selv tage det ansvar på sig, søge informationen og vælge de produkter fra.

Kl. 16:54

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Tak til fru Zenia Stampe som ordfører for Radikale Venstre. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi kan gå videre i ordførerrækken. Der er afbud fra Alternativet, og næste ordfører i rækken er hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 16:55

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Uden at jeg skal blive polemisk, er der faktisk et officielt dyrevelfærdsmærke, man kan kigge på for at se, om man nu vil have kødsovsen den dag. For der er sjovt nok lige på det område information, som man selv kunne søge; om koen er blevet klappet nok, er der et mærke for.

Jeg læser intentionen i forslaget, men jeg er selvfølgelig også ramt af at have fulgt den her debat i mange år. Jeg læser intentionen i forslaget, fordi debatten er vigtig. Den *er* vigtig. Jeg kommer til at støtte forslaget ud fra den helt reelle præmis, som også ordførere for regeringspartierne har været oppe og nævne, at der er en pengestrøm, vi ikke har fået undersøgt. Det er åbenbart for vanskeligt. Vi aner ikke, hvad pengene bliver brugt til, når de kommer frem.

Der er også en anden stor problemstilling. Det kan godt være, vi sidder og klapper os selv på ryggen over, at vores halalmærkede dyr skal bedøves først, eller at de skal have cowknockeren, som vi bruger, inden vi skærer halsen over på dem. Men du kan faktisk få halalcertificeret eller halalaccepteret kød i Danmark, hvor det ikke er sket, fordi EU-Domstolen har sagt, at det i hvert fald ikke må blive økologisk certificeret. Og det er et problem.

Det er ikke et problem, fordi nogle mennesker har behov for at spise det her kød. Det skal de have lov til at kunne vælge til, selvfølgelig skal de det. Man skal ikke tvinge folk til at spise frikadeller, hvis de ikke kan lide dem, eller hvis de ikke synes om dem. Men jeg synes faktisk, det er en helt reel problemstilling, at der også er mennesker, der har en helt oprigtig og dybtfølt problemstilling med, at man hører, at det er den muslimsk relaterede certificering, man får, og derfor har det svært ud fra et religiøst standpunkt. Jeg bliver bare nødt til at sige som sådan en rigtig bondekarl, at de fleste dyr har rigtig godt af at være bedøvet, inden man skærer hovedet af dem. Det har de bare. Det gælder ikke kyllingerne. De får lidt strøm, og

hvis de lige bukker nakken lige ved vandet, så når de sørme ikke at få strøm, og så får de sørme skåret hovedet af, inden de bliver bedøvet. Det er jo virkeligheden i det her.

Det er blevet sort-hvidt, i forhold til om det er religiøst. Jeg synes, vi ofte bukker nakken for at tilgodese nogle religiøse mindretal. Her vælger vi så ikke at ville tilgodese et dansk mindretal – det er det naturligvis – men vi vælger også overhovedet ikke forholde os til det, fordi vi nok er lidt bange for, hvad vi finder ud af, hvis vi følger pengene.

Jeg tog det som en stor cadeau, at Venstres ordfører i hvert fald sagde, at de ville finde ud af at følge pengene. Så det går jeg ud fra at regeringen sætter gang i. Det er ikke så stor en opgave, kunne jeg forestille mig. Eller også er det. For problemet er, hvis vi bruger skattekrone til det her og ikke gider at undersøge, om de så bliver brugt til noget af det, som rygterne går på, f.eks. at finansiere enten styrer eller endnu værre: terrorisme. Det er jo det, vi, der ser den her bekymring, er bekymrede for. Det er en påstand. Det er heldigvis ikke mig, der er ministerium. Men regeringen har jo i dag haft en ordfører oppe at sige, at det vil de se på. Det går jeg selvfølgelig ud fra at de ser på. Det kan ikke tage lang tid at få undersøgt det: Hvor går pengene hen? Hvad bliver de brugt til? For jeg er sikker på, at det var en helt anden diskussion, vi ville have, hvis danskerne blev informeret om, at deres penge blev brugt til noget, vi syntes var ubehageligt. Ubehageligheder skal vi ikke bruge skattepengene til.

Jeg har dyb respekt for alle de ordførere, som endnu en gang går op og siger, at de er politisk imod det. Men jeg synes, det er svært at respektere, at man bare blindt er politisk imod det, hvis man f.eks. ligesom nogle ordførere står og siger, at det er et lillebitte problem i forhold til en islamisering. Det er nu engang bedst at få spist en elefant, når man tager den i skiver, og de små skiver tæller altså også. Det kan godt være, det her er en lille skive, men det *er* en skive, og det er en skive, vi skal tage seriøst. Nye Borgerlige støtter forslaget.

Kl. 16:59

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale til hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Så går vi videre i ordførerrækken, og nu er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:59

(Ordfører for forslagsstillerne)

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak for det, og tak for debatten. Må jeg bruge lidt tid på bare lige at sige noget til et par af ordførerne? Man har jo kun de to bemærkninger. Til fru Zenia Stampe vil jeg sige, at man ikke kan fravælge det, og det er jo det, der er hele problemet. Problemet er, at man ikke kan det. Har fru Zenia Stampe slet ikke fattet, at man ikke kan fravælge det? Altså, det er jo ikke mærket, og det er det, der er problemet.

Til hr. Peter Skaarup vil jeg sige, at ja, jeg er faktisk ret interesseret i, hvilken stillingtagen hr. Peter Skaarup har til de forskellige forslag, som han selv har været med til at fremsætte på et tidspunkt og nu åbenbart ikke rigtig synes om. Det er jo ikke det første forslag. Vi oplever jævnligt, at hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti, mente noget, og at hr. Peter Skaarup, Danmarksdemokraterne, mener noget andet. Så det er klart, at det er jeg meget interesseret i. Jeg synes jo fortsat, det er underligt.

Men tilbage til forslaget. Når man er i kontakt med kommunale institutioner, børnehaver, vuggestuer, sygehuse osv., får man meget ofte serveret halalslagtet kød. Halalslagtning er en islamisk rituel slagtning, hvor man igennem slagteriet betaler for en halalcertificering og derudover slagter kødet, mens man fremsiger en islamisk bøn. Det er en halalcertificering, som kanaliserer penge til islamiske

organisationer, som efterfølgende kan bruge pengene til at fremme islamisme i Danmark såsom imamer og drift af moskéer og friskoler.

Dansk Folkeparti fremsatte i foråret 2023 et forslag om at forbyde institutionerne at servere halalslagtet kød. Der var kun et parti, der støttede vores forslag, nemlig Nye Borgerlige, og tak for den støtte. Resten af Folketingets partier, Socialdemokraterne, Danmarksdemokraterne, Venstre osv., stemte desværre imod. Det er underligt nok, for de selv samme partier siger ellers, at de ønsker en stram udlændingepolitik, men tydeligvis er det mere i tale end i ord. Som konsekvens af at der ikke findes et flertal i Folketinget for at forbyde halalslagtet kød i landets institutioner, har vi behandlet det her forslag, som i al sin enkelthed handler om, at man skal kunne fravælge halalslagtet kød. Det bør være fornuft for enhver, at danske institutioner ikke skal støtte en islamisering af Danmark, ligesom det bør være fornuft for enhver, at man selvfølgelig selv skal kunne vælge, sådan at man kan fravælge halalslagtet kød. Når man underligt nok har valgt, at der skal være mulighed for at få halalslagtet kød i danske institutioner, skal det selvfølgelig også være sådan, at de samme partier, der hylder tilvalget, ligeledes hylder fravalget, hvis man ikke ønsker halalslagtet kød. Det tror jeg faktisk der er rigtig mange der gerne vil kunne fravælge, og selvfølgelig ønsker vældig mange ikke at støtte en udbredelse af islam i Danmark.

Når vi har fremsat det her beslutningsforslag frem for at lade det være et kommunalt anliggende, drejer det sig selvfølgelig om, at man gerne ser et Danmark i balance, altså således, at der ikke skal være forskel på, hvilken kommune man nu engang bor i, og om man dér har mulighed for at fravælge islam og den dertilhørende bøn. For lader vi kommunerne selv vælge, ender vi desværre med et Danmark i ubalance, hvor kommunerne tilbyder forskellige standarder. Præcis derfor skal det være et anliggende for Folketinget at beslutte, at alle danskere naturligvis skal kunne fravælge halalslagtet kød nu, når det selv samme Folketing desværre ikke ønsker helt at forbyde det.

Jeg bliver nødt til endnu en gang at præcisere, at det ikke alene handler om det, at det er halalslagtet. Det er ikke alene det, at man ikke bryder sig om, at der bliver sagt en bøn, eller at dyret bliver behandlet på en eller anden anderledes måde. Det er altså også det, at der hver evig eneste gang går penge til islamiske trossamfund og går penge til den arabiske verden. Altså, det synes jeg er meget, meget væsentligt i forhold til det her, og det er også det, som partierne har taget stilling til her i dag under behandlingen. Derfor synes jeg selvfølgelig, det er ærgerligt, at der kun er et parti, der støtter Dansk Folkepartis forslag, men tak for det. Så må vi så se, hvordan det ser ud hen ad vejen. Det bliver nok ikke sidste gang, Dansk Folkeparti fremsætter det her forslag. Tak.

Kl. 17:03

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Pia Kjærsgaard fra Dansk Folkeparti.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Udlændinge- og Integrationsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

25) 1. behandling af lovforslag nr. L 73:

Forslag til lov om ændring af lov om trossamfund uden for folkekirken. (Udskydelse af revisionsbestemmelse).

Af kirkeministeren (Louise Schack Elholm).

(Fremsættelse 08.11.2023).

Kl. 17:04

Forhandling

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er hr. Kim Aas fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 17:04

(Ordfører)

Kim Aas (S):

Tak, formand. I Socialdemokratiet er vi selvfølgelig altid opsatte på at få lovgivning på plads som aftalt. Men i forhold til L 73, lov om ændring af lov om trossamfund uden for folkekirken, støtter vi forslaget om at udsætte revisionen af loven, så de mange erfaringer, der er kommet, siden loven blev vedtaget i 2017, kan gennemgås og analyseres, så vi får et stærkt grundlag at arbejde ud fra.

I Socialdemokratiet ser vi derfor frem til drøftelserne i udvalget, og vi støtter hermed forslaget. Og jeg skulle hilse fra Liberal Alliance og meddele, at de ligeledes støtter forslaget. Tak.

Kl. 17:05

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger til Socialdemokratiets ordfører. Så vi kan gå videre i rækken, og det er nu hr. Lars Christian Lilleholt fra Venstre som ordfører. Værsgo.

Kl. 17:05

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak for det, formand. Og ikke mindst tillykke til den nye minister på området her. Vi er helt på linje med Socialdemokratiet og også med LA i forhold til at udskyde revisionsbestemmelsen i loven om trossamfund uden for folkekirken.

Det er vigtigt, at vi sikrer os, at der er kvalitet i lovgivningsarbejdet, at tingene er gjort så grundigt som muligt, og at alle parter er hørt. Derfor kan vi støtte lovforslaget.

Kl. 17:05

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger til Venstres ordfører. Og så er det fru Theresa Berg Andersen fra SF som ordfører. Værsgo.

Kl. 17:06

(Ordfører)

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak, formand. Først skal der lyde et kæmpestort tillykke med posten til den nye minister. Jeg glæder mig rigtig meget til samarbejdet og til at finde de allerbedste løsninger, bl.a. for den danske folkekirke – og mangler ministeren gode forslag og idéer, inviterer jeg ham hermed på en kop kaffe på mit lille kontor.

Så vil jeg gå tilbage til talen om L 73. Jeg vil gøre det kort, for i SF mener vi, at begrundelsen for at udskyde revisionen af trossamfundsloven er god. Vi anser det som vigtigt, at vi sikrer en passende lang høringsperiode for en bred inddragelse af de forskellige trossamfund. På den baggrund støtter SF forslaget.

Kl. 17:06 at ønske vores nye minister tillykke med posten. Vi glæder os til at diskutere folkekirken med ministeren.

Kl. 17:09

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Theresa Berg Andersen fra SF for ordførertalen. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre i ordførerrækken, og det er nu hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 17:06

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Mange tak – tak for ordet, hr. formand. Nu har jeg talt med vores nye minister én gang, men først vil jeg også lige her fra Folketingets talerstol ønske tillykke med jobbet. Jeg ser frem til et godt samarbejde på de områder, hvor vi har fælles opgaver; jeg er jo ikke kirkeordfører.

Til gengæld er jeg i dag vikarordfører for min kollega hr. Jeppe Søe, da han desværre ikke havde mulighed for selv at være til stede her i salen, så jeg håber, man kan bære over med det. I 2017 vedtog Folketinget trossamfundsloven. Det blev i den forbindelse også aftalt, at der skulle ske en revision af loven efter noget tid for at fastslå, om vores intentioner fra Folketingets side også gav mening ude i virkeligheden.

For at finde ud af, om noget nu også reelt gør en forskel, skal der gå en tid, hvor vores love får lov til at virke, og hvor vi også har tid til den vigtige samtale med i dette tilfælde anerkendte trossamfund og interesseorganisationer. Det er jo virkelighedens erfaringer, der giver de input, der kan skabe en revision, som ikke bare giver mening på Christiansborg, men også hos dem, som det handler om.

For at sikre en god proces og bedre tid til at lytte ønsker ministeren at udskyde revisionen til 2024. Tid til samtale med hverdagens eksperter vil Moderaterne altid gerne have, og det skal vi også sikre at der er tid til. Derfor siger vi ja tak til mere samtale og mere viden og stemmer for L 73.

Kl. 17:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til Moderaternes ordfører, hr. Henrik Frandsen. Der er ingen korte bemærkninger. Vi kan nu gå videre i ordførerrækken, og det er fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne som ordfører. Værsgo.

Kl. 17:08

(Ordfører)

Susie Jessen (DD):

Tak for det. Jeg har fået lov til at vikariere på det her lovforslag, L 73, så jeg skal også starte med at sige tillykke til den nyudnævnte kirkeminister med posten. I Danmarksdemokraterne stemmer vi for det her forslag, for revisionen udskydes med 1 år, og vi sikrer derved tid til en ordentlig inddragelse af anerkendte trossamfund uden for folkekirken, og det er jo positivt. Så det er en meget lille ændring, men en meget værdifuld ændring. Så skal jeg i øvrigt hilse fra Det Konservative Folkeparti og sige, at de også bakker op om forslaget.

Kl. 17:09

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne for den ordførertale. Vi kan gå videre i ordførerrækken. Vi har hørt fra Liberal Alliance, og vi har hørt fra Det Konservative Folkeparti, og Enhedslisten er fraværende. Så er det fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre som ordfører. Værsgo.

Kl. 17:09

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Jeg skal også gøre det ganske kort og sige, at vi også støtter den her udskydelse af revisionsbestemmelsen, og bruge anledningen til

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen. Der er ikke nogen korte bemærkninger til fru Zenia Stampe, så vi går videre i ordførerrækken, og det er hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti som ordfører. Værsgo.

Kl. 17:10

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak. Jeg skal gøre det kort. Dansk Folkeparti støtter også udskydelsen af revisionsbestemmelsen. Vi synes, det er helt fint, at der er kvalitet og dybde i lovbehandlingen, så det har vi ikke noget imod. Tillykke til ministeren med udnævnelsen. Vi ser i Dansk Folkeparti meget frem til samarbejdet og glæder os over nogle af ministerens nylige udmeldinger i forhold til kontrol med parallelsamfund og mange andre ting, så tak for det.

Kl. 17:10

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen til hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti. Der er ingen korte bemærkninger. Der er afbud fra Alternativet. Så er det Nye Borgerlige, men der er ikke nogen. Så kan vi byde velkommen til kirkeministeren – den nye kirkeminister. Værsgo.

Kl. 17:11

Kirkeministeren (Morten Dahlin):

Tak for det, formand, og tak til ordførerne for det, man vel kan kalde en meget god modtagelse, både af mig personligt og også af lovforslaget, der er fremsat. Jeg synes, vi har startet en god præcedens med, at alt, hvad jeg fremsætter her i Folketingssalen, kan blive modtaget på den måde. Så skal vi nok få et godt og frugtbart samarbejde.

Da vi vedtog trossamfundsloven tilbage i 2017, var det en forudsætning, at loven skulle revideres. Der skulle laves en revision af loven med henblik på at se, om den virkede efter hensigten. Det arbejde er sådan set i fuld gang, det er også godt på vej, men det er desværre ikke nået langt nok til, at vi kan fremsætte et konkret forslag her i dag. Det er vigtigt for mig, at den her revision bliver grundig, at vi er lyttende, at vi inddragende over for alle de aktører, der er på området, og de eksperter, der måtte være på området, og derfor er vi nødsaget til at udskyde det her lovforslag.

Vi skal nok sikre, at der kommer en god høring, og at der kommer en god dialog med de parter, der måtte være i og omkring lovforslagets interessefelt. Så for at sikre en god proces bliver vi nødt til at udskyde det her lovforslag med et enkelt år, så det bliver fremsat i folketingsåret 2024-25. Jeg sætter pris på den meget brede opbakning til det her i Folketinget, og jeg ser frem til den videre drøftelse i udvalget.

Kl. 17:12

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til kirkeministeren. Der er ikke nogen korte bemærkninger her.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

26) Forhandling om redegørelse nr. R 2:

Ministeren for landdistrikters regional- og landdistriktpolitiske redegørelse 2023.

(Anmeldelse 04.10.2023. Redegørelse givet 04.10.2023. Meddelelse om forhandling 04.10.2023. Omtrykt 14.11.2023).

Kl. 17:12

Forhandling

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Ordførerne skal logge sig af på deres normale pladser og derefter rykke frem på de forreste rækker og logge sig ind.

Vi holder lige en kort pause, indtil teknikken er i orden og de nye pladser er indtaget.

Debatformen er kendt, og jeg foreslår, at vi går i gang. Den første ordfører er hr. Kasper Roug fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 17:15

(Ordfører)

Kasper Roug (S):

Tak for det, formand, og tak til ministeren for redegørelsen, som vi skal debattere her i dag. Jeg vil selvfølgelig også herfra sige tillykke med den nye ministerpost til ministeren. Det er en redegørelse, som kommer bredt omkring på rigtig mange områder, som er vigtige, når vi taler om landdistriktspolitik, og som samtidig giver os en temperaturmåling på, hvordan udviklingen går på mange af de områder, der er vigtige, når vi taler om landdistrikterne. Den tegner også et billede af, hvordan det går med at sikre et Danmark i balance, og det er selvfølgelig utrolig vigtigt for os Socialdemokrater. Det handler i bund og grund om at sikre en stærk sammenhængskraft på tværs af områder, som er et centralt fundament for hele den samfundskontrakt, vores velfærdssamfund bygger på. Jeg vil i min ordførertale komme ind på en række af de dagsordener, som optager os i Socialdemokratiet.

For Socialdemokratiet er det helt afgørende, at man skal kunne bo i hele Danmark, og at vi har gode tilbud i alle egne af landet inden for arbejde, uddannelse, sundhed, kultur, fritid og meget mere. Når man læser redegørelsen, ser man, at der overordnet er sket en befolkningsstilbagegang de seneste 10 år i det, redegørelsen kalder »landdistrikterne længere væk fra de større byer«. Faktisk er der sket en fremgang på småøerne. Når vi kun ser på de sidste 5 år, er det i hvert fald i nogle områder lykkedes at vende udviklingen. Ser vi f.eks. på landsbyerne, er billedet noget mere sammensat. 552 landsbyer har oplevet en tilbagegang siden 2010, mens 293 har oplevet en fremgang.

Så billedet er ikke entydigt, og der er steder, hvor vi ser en tilbagegang, men der er også steder, hvor der sker en fremgang, og hvor man har fundet nye spændende tiltag for at tiltrække nye beboere. Den udvikling skal vi være med til at understøtte, og det har vi bl.a. gjort med de seneste ændringer af planloven, og med forslaget om at hæve befordringsfradraget i yderkommunerne, som er en del af finanslovsforslaget, må vi sige, at vi anerkender dem, der bor og arbejder i landdistrikterne, og som må transportere sig over lange afstande. Det er 25 kommuner, der er udpeget, bl.a. en af dem, jeg selv bor i, nemlig Lolland Kommune, og det er jo alligevel også en million danskere, der bor i de her kommuner, som vil have gavn af det.

Vi er meget åbne over for at se på andre greb – og det skal vi selvfølgelig også være – som vil være med til at styrke en bosætning. For som jeg har sagt mange gange før, er en kommune og et område dens indbyggere, og det kræver for den sags skyld selvfølgelig også, at der er en styrkelse af indbyggertallet. Mange steder har man jo netop haft succes med at vende udviklingen, og

jeg synes selv, det er spændende at dykke ned i nogle af de gode historier og se på, hvad der sker, når man som lokalsamfund har arbejdet målrettet på at styrke den her bosætning. Det gælder f.eks. prøveboliger til tilflyttere, hvor man kan bo i en periode, inden man beslutter sig for, hvor man vil slå sig ned.

Noget af det, som er vigtigt for bosætning, er uddannelse, og derfor er vi meget optaget af, der også i fremtiden er gode uddannelsesmuligheder i hele landet. Vi kan jo se på tallene i redegørelsen, at en stor del af fraflytningen fra landdistrikterne drejer sig om unge, og mon ikke også der her er en tæt sammenhæng med uddannelse. Derfor er det vigtigt, at vi fortsat sikrer en bred adgang til uddannelser i hele landet. Det drejer sig om gymnasier, erhvervsskoler og videregående uddannelser, så unge ikke skal tvinges fra deres hjemstavn for at tage en uddannelse. Vi kan også se af tallene, at mange gymnasier uden for de store byer er pressede på optagelsestallene. Det kan være på grund af nogle små ungdomsårgange, og det skal vi selvfølgelig også kunne forholde os til. Vi har tidligere lavet aftaler om at udflytte uddannelser og om at sikre ekstra midler til bl.a. udkantsgymnasier, som vi kalder dem, og vi har f.eks. en ny pædagoguddannelse i Tønder og en ny arkitektuddannelse i Kalundborg. Det er meget vigtigt, at vi fortsat har fokus på at sikre et bredt udbud af uddannelser i hele landet.

Redegørelsen viser også, at vi allerede nu ved og godt vidste i forvejen, at landdistrikterne i meget høj grad bærer den grønne omstilling. Når vi ser på omstillingen af nye vind- og solcelleanlæg, er det jo Vestjylland, Vestsjælland og Lolland-Falster, som er helt i front, mens der til gengæld er noget mere tomt i det nordsjællandske. Landdistrikterne løfter altså et kæmpe ansvar på det grønne område, og det skal vi selvfølgelig både anerkende og belønne dem for. Derfor er det også vigtigt, at vi, som der står i redegørelsen, fortsat undersøger, hvordan naboer og kommuner får del i økonomiske gevinster ved at lægge jord til vedvarende energi på land. Vi skal i det hele taget tænke den grønne omstilling ind i udviklingsmulighederne i landdistrikterne, og det ved jeg man allerede arbejder aktivt på mange steder. Det er jo en ren win-win-situation, både for landdistrikterne og for den grønne omstilling.

Et andet område, som handler om bosætning, handler også om at tilbyde attraktive boligområder. Nogle steder i landet er desværre præget af, at der er mange tomme boliger og faldefærdige huse, og her fremgår det også tydeligt i redegørelsen, at der er stor forskel mellem kommunerne på, hvor stor en andel af boligmassen der står tom. Det appellerer jo ikke ligefrem til, at man får nye tilflyttere til området, og det kan sende et lokalområde ind i en ond spiral, hvor det bliver svært at tiltrække nye borgere. Her bliver vi nødt til at tage medansvar for, at boligmassen bliver tilpasset, for det er i vores alle sammens interesse, at der er gode boliger i hele Danmark. Vores boligmasse er generelt af meget høj kvalitet, og det skal den selvfølgelig blive ved med at være. Det kan ske igennem eksempelvis landsbypuljen, som kan anvendes til nedrivning og istandsættelse af dårligt vedligeholdte boliger i landsbyer og til områdefornyelse.

Kl. 17:21

Samtidig med det er det også vigtigt med en lige adgang til sundhed, og det er jo en helt central del af vores velfærdssamfund. Det må ikke være postnummeret, som afgør, hvor stor og hvor god behandling man får, hvis man bliver syg. Desværre er der stadig væk en stor forskel på det sundhedsvæsen, vi møder rundt om i landet. Et af de mest håndgribelige eksempler er det faktum, at omkring 600.000, ifølge redegørelsen, i dag lever i det, man kalder et lægedækningstruet område. Det gælder særlig i Nordjylland og på Lolland-Falster. Her har det været svært overhovedet at få sin egen praktiserende læge. Den praktiserende læge er så central, for meget kan klares ved en læge, men det er alligevel vigtigt, at man har tillid til den pågældende læge. Oven i det er det selvfølgelig også vigtigt, fordi ens egen læge ofte er indgangen til resten af sundhedsvæsenet.

Noget har vi jo allerede gjort med sundhedsaftalen fra sidste år; det vil vi forhåbentlig se resultaterne af de kommende år, og vi skal følge området tæt. Vi skal, som der står i regeringsgrundlaget, se på yderligere incitamenter til, at speciallæger bor og arbejder i de områder, hvor der er lægemangel. Det må vi i Folketinget stå sammen om. Vi ser også frem til Sundhedsstrukturkommissionens afrapportering, da kommissionen bl.a. har fokus på at mindske den geografiske ulighed i sundhed.

Et af de sidste områder, jeg gerne vil nævne, er selvfølgelig småøerne. Egentlig vil jeg gerne sige, at vores småøer er nogle af de mest sårbare områder i vores land, som vi skal passe godt på. Det er nogle små samfund, der ligger isoleret, og vi kan se af redegørelsen, at der også på de 27 småøer er sket en tilbagegang siden 2010. Det seneste år har vi dog set en mindre fremgang på nogle af øerne. Der er stor forskel på udviklingen, og faktisk er der på 12 ud af de 27 øer sket en fremgang. Det er altså ikke et sort-hvidt billede. Vi ser f.eks. også, at arbejdsløsheden på småøerne faktisk er lavere end arbejdsløsheden i byområder eller tæt på de store byer. Det har for mig en kæmpestor værdi, at vi har småøer, hvor man kan bo og arbejde, og her er det også helt afgørende, at vi har gode færgeforbindelser, som er til at betale for helt almindelige mennesker. Vi har i vores finanslovsforslag bl.a. lagt op til at indføre det, der bliver kaldt det fulde landevejsprincip. Det vil sige, at det selvfølgelig skal koste det samme at rejse med færgen til en af vores småøer, som det koster at transportere sig på landevejen. Det er et sundt og fornuftigt princip. Vi har også med den seneste revidering af planloven givet mulighed for at udvikle og skabe en udvikling på småøerne, bl.a. ved de nye øudviklingsplaner.

Det var en hurtig gennemgang, må man sige, af nogle af de områder, som vi er særlig optaget af i en lang og vigtig rapport. Grundlæggende mener vi, at der er rigtig mange ressourcer og potentialer i vores landdistrikter, og vi skal her fra Christiansborg være med til at skabe rammerne for, at det kan blive realiseret, og skabe nogle gode resultater. Det ser vi meget frem til. Vi ser frem til at samarbejde med partierne i Folketinget og selvfølgelig skabe nogle brede flertal for at skabe nogle landdistrikter, der oplever fremgang. Så tak for ordet.

Kl. 17:24

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den tale. Så er det fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne som spørger. Værsgo.

Kl. 17:24

Susie Jessen (DD):

Tak til hr. Kasper Roug for en god tale. Jeg synes, han kommer ind på nogle rigtig gode områder, bl.a. det her med grøn energi, men også uddannelser og det her med, at vi skal kunne bo og leve i hele landet. Det synes jeg er rigtig godt at høre. Også tak for samarbejdet om finansloven, hvor vi jo fik landet nogle gode ting, også især i forhold til det her særlige tilskud til gymnasierne i yderområderne, vi fik på plads. Jeg er glad for, at ordføreren bakkede op om, at oppositionen også kunne få det igennem, så det er rigtig dejligt.

Jeg kunne godt tænke mig at stille ordføreren et spørgsmål om småøerne, som jeg jo også er rigtig glad for at ordføreren selv kommer ind på. Vi har en situation nede i Lolland Kommune med Femø, Fejø og Askø, og her læste jeg forleden i Folketidende, som jeg ved at ordføreren jo også abonnerer på, at vi i vinterhalvåret fremover kommer til at kunne se, at den sidste færgeafgang er kl. 19.25. Det betyder, at hjemmeplejen ikke kommer til at kunne komme frem senere, så de ældre måske vil blive lagt i seng allerede kl. 7 om aftenen. Og det kan godt umiddelbart være lidt træls. Så jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren: Hvad skal vi stille op med den her situation, hvor driften af færgerne bliver indskrænket i vores land?

Kl. 17:26

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 17:26

Kasper Roug (S):

Tak for det. Nu skal det jo først og fremmest lige siges, at regeringen jo nu kommer til at fremlægge forslag om, at vi skal bruge markant flere penge på færgedrift til småøerne. Vi taler her om 100 mio. kr., og det er alligevel også noget. Hvad de præcis gør i de enkelte kommuner, har vi jo lagt ud til kommunerne at bestemme. Det gælder også i forhold til planerne om færgedrift. Der er ingen tvivl om, at med hensyn til småøerne ligger det jo Folketinget og specielt Socialdemokratiet på sinde, at vi selvfølgelig skaber nogle små samfund, som kan leve, og som kan have de bedste muligheder for ganske enkelt at få skabt nogle små levedygtige samfund. Vi er selvfølgelig rigtig glade, hvis man i de andre partier også vil anerkende og vi kan stå sammen om, at småøerne er nogle områder, som vi skal have til at køre og have til at vise vejen frem for andre, med hensyn til hvordan man kan leve i små, bitte samfund, selv om der er lang vej til de store hovedveje.

Kl. 17:27

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 17:27

Susie Jessen (DD):

Tak. Jeg er også rigtig glad for de penge, som er blevet givet, bl.a. i forhold til landevejsprincippet, som jeg synes er supervigtigt. Men ikke desto mindre ser vi jo nogle områder, bl.a. Lolland, men også Langeland – altså nogle af de mindrebemidlede kommuner – hvor der bliver skåret på driften af færgerne. Og det er jo et kæmpestort problem, hvis der er ældre mennesker på f.eks. Femø, som simpelt hen bliver lagt i seng alt, alt for tidligt, fordi man ikke formår at løfte den her opgave ude i kommunerne. Så spørgsmålet er: Kan vi gøre mere herindefra? Mener ordføreren det?

Kl. 17:27

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 17:27

Kasper Roug (S):

Vores arbejde, specielt i forhold til småøerne, er på ingen måde færdigt. Det er jo derfor, vi står her. Det er, fordi vi skal give nogle rammer til småøerne og også til kommunerne, sådan at borgerne kan få den bedst mulige service. Vi har tidligere tilladt, at kommunerne selvfølgelig også selv kan varetage deres opgave i forhold til at pleje deres egen befolkning. Der har vi jo kommunalt selvstyre, som jeg synes det er vigtigt at vi selvfølgelig har respekt for.

Kl. 17:28

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er ikke flere korte bemærkninger til Socialdemokratiets ordfører. Så vi siger tak og går videre i ordførerrækken til hr. Hans Christian Schmidt fra Venstre.

Kl. 17:28

(Ordfører)

Hans Christian Schmidt (V):

Tak, formand. Med den årlige regional- og landdistriktspolitiske redegørelse får vi jo som politikere og som samfund en opgørelse over, hvordan det på papiret står til i vores landdistrikter, og det er godt. Vi har brug for at få lagt fakta og statistik på bordet og få det frem

i lyset, så særlig vi politikere herinde på Borgen får et indblik i, hvordan virkeligheden ser ud på den anden side af murene.

Dette års redegørelse viser, desværre ikke overraskende, at der er udfordringer i landdistrikterne. Og de udfordringer, som vi ser, er også velkendte: Folk flytter fra land til by, skoler og butikker lukker, og bus- og færgeafgange reduceres. Det er problemer, som vi særlig det sidste år har kunnet følge med i, særlig i de lokale medier. Det er problemer, som vi skal tage alvorligt, og som vi skal tage hånd om.

Derfor er jeg også glad for, at Venstre og for den sags skyld jo hele regeringen og de partier, der tilsluttede sig finansloven – for de var der jo alle sammen – nu er blevet enige om at understøtte udviklingen i landdistrikterne på bedst mulig vis, og at vi derfor sammen på finansloven for 2024 og også årene frem mod 2027 har afsat ca. 600 mio. kr. Det svinger lidt, alt efter hvilket år det er, men det er deromkring. Der er altså tale om faste midler de næste 4 år, så vores landdistrikter ved, hvilke penge de og vi har at gøre godt med. Det skaber tryk og forudsigelighed, så vi fra politisk side ikke skal forhandle om puljer og midler fra år til år.

Det er også vigtigt at pointere, at dette års redegørelse også peger på gode tendenser – det synes jeg man skal holde sig for øje – og som noget nyt kommer med caseeksempler på landsbyer, som er lykkedes med at tænke nyt og derved har vendt udviklingen til det positive eller i hvert fald er godt på vej til det.

Det er vigtigt med en redegørelse, som er nuanceret, ligesom det er vigtigt, at vi nuancerer debatten, når vi diskuterer landdistrikterne. Vi skal, og det er der mange andre end mig der har sagt, passe på ikke at tale vores landdistrikter ned. Vi skal i stedet for tale dem op. For lokalbefolkningen kan og vil gerne, og vi skal jo selvfølgelig bare fra Christiansborg sikre, at de har rammerne til det. Det kan nu også være svært indimellem, det har vi jo set gennem årene, men det er det, der er vores opgave.

Derfor er jeg sikker på, at med denne redegørelse og med den nuancerede debat, som vi både politisk, men også i samfundet har, skabes der et godt grundlag for udviklingen af det kommende landdistriktsudspil, som regeringen vil lancere. Det er jeg sikker på at ministeren får mulighed for at komme ind på, så det skal jeg ikke sige mere om, men det er et udspil, som skal være med til at styrke landdistrikterne, lokalsamfund og øer og finde løsningerne tæt på borgerne.

Jeg deler min socialdemokratiske kollegas synspunkt omkring det med øerne. Vi har jo selv været ude at besøge nogle af dem, og vi ved godt, hvad der rører sig derude, og det kræver handling herinde. Jeg er helt enig med hr. Kasper Roug. Men forandringer behøver ikke at være negative, og det synes jeg også man lige skal sige her. For i de tilfælde, hvor der altså kommer forandringer, kan de jo også godt være positive.

Så man skal ikke altid bare tro, at forandringer er negative. For den her redegørelse påpeger jo også, og det tror jeg også de fleste af os ved, at vores landdistrikter står over for en række udfordringer og ikke mindst over for store forandringer. Det ved vi jo godt, og det ved de også godt. Og derfor behøver vi ikke at sige til hinanden, at det nødvendigvis behøver at være negativt. Det kan også være positivt, men det kræver en handling, og det er den handling, som vi skal levere herinde.

Så vi skal i fremtiden være med til at styrke landdistrikterne, lokalsamfund og øer og i tæt samarbejde med dem, der bor der, finde løsningerne. Tak for ordet.

Kl. 17:32

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er lige et par korte bemærkninger. Det er først fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne som spørger. Værsgo.

Kl. 17:32

Susie Jessen (DD):

Mange tak til ordføreren for talen. Jeg er fuldstændig enig i, at det er en god fremgangsmåde til at sikre nogle rigtig gode løsninger herindefra og helst heller ikke gøre det sværere, hvilket jeg desværre synes vi gør lidt for tit.

Jeg har et konkret spørgsmål til Venstre omkring et beslutningsforslag, vi er på vej med, om at iværksætte en undersøgelse med henblik på udflytning af 10.000 statslige arbejdspladser. Jeg ved, at Venstre før valget i 2022 havde en ambition om at iværksætte en undersøgelse med henblik på at udflytte 5.000 statslige arbejdspladser, og vi kan se, at siden 2015 er der blevet oprettet 10.000 statslige arbejdspladser i Københavnsområdet, bare sådan lige og uden nogen diskussion i øvrigt. Så det går jo den forkerte vej, og jeg ved, at Venstre også tidligere har været optaget af det her.

Så jeg går jo selvfølgelig og håber og beder til, at Venstre vil være med på det her med at få sat gang i den her undersøgelse, så vi kan komme i gang med ambitionerne om at få udflyttet flere statslige arbejdspladser i vores land. Det synes jeg faktisk er rigtig vigtigt. Hvad siger ordføreren til det?

Kl. 17:33

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Ordføreren.

Kl. 17:33

Hans Christian Schmidt (V):

Nu vil jeg gerne sige, at selvfølgelig skal vi lige se beslutningsforslaget, men ellers er det jo at sparke en åben dør ind. Altså, jeg har selv været med til at lave underskriftsindsamlinger, dengang vi skulle flytte statslige arbejdspladser ud af København og til Jylland. Det vil jeg lade være med at minde nogen om hvad de mente om undervejs. Nu er alle jo glade for det, så det er det gode ved det.

Så vil jeg bare sige til det der med at flytte statslige arbejdspladser ud, at jeg selv har prøvet det som minister, og jeg kan bare sige, at det går rigtig godt. Man får masser af ansøgninger udeomkring, når man flytter statslige arbejdspladser ud. Altså, det kan godt være, at der er nogle, der tror, at det kan man ikke rigtig få udeomkring, men det kan man sagtens. Det er ikke noget problem. Det har gang på gang vist sig, at vi sagtens kan gøre det. Så jeg er sådan set positiv over for det, men jeg vil selvfølgelig gerne se beslutningsforslaget inden.

Kl. 17:34

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 17:34

Susie Jessen (DD):

Tak. Det gør mig glad, at man umiddelbart er positiv over for det, for jeg synes, det er rigtig vigtigt. Og det er fuldstændig rigtigt, hvad ordføreren siger. Jeg synes måske, der var en tendens til, at man hørte om alle de steder, hvor det gik galt dengang, men der er faktisk rigtig mange steder, hvor det fungerer rigtig, rigtig godt.

Det her med, at der er 10.000 nyoprettede statslige arbejdspladser i Københavnsområdet, bevidner bare, at der er en eller anden skævhed i den måde, man tænker på. Og derfor synes jeg sådan helt ydmygt, at det er et rigtig godt beslutningsforslag, vi kommer med her lige om lidt, så jeg er glad for, at ordføreren er positiv over for det.

Kl. 17:35

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 17:35

Kl. 17:37

Hans Christian Schmidt (V):

Det glæder mig, at ordføreren ser sådan på det.

Kl. 17:35

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er lige en kort bemærkning yderligere, og den er til hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 17:35

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Det er tæt på at være Folketingets mest vidende ordfører, vi har på talerstolen, og det er jo rart. Det er en mand, som jeg har stor respekt for. Det er rigtigt, at vi har brug for rammer, og det er fornuftigt, at finansloven ligesom sætter nogle rammer over længere tid. Det kan vi bruge i landdistrikterne. Jeg har så nok også lidt en bekymring for, at en af grundene til, at det ser forholdsvis positivt ud nu, er, at vi er i en buldrende højkonjunktur, og at der ingen arbejdsløshed er. Så er det noget nemmere at få det hele til at hænge sammen ude på landet.

Men jeg lagde faktisk mærke til, at en af ordførerens kolleger fra regeringen lige før stod og sagde, at den grønne omstilling meget kom fra steder uden for byerne. Til gengæld ved jeg så også, at den næste ordfører, der kommer op, er fra et parti, som dybest set siger, at vi skal have højere dieselaftgifter. Hvis der er noget, vi bliver bekymret for, så er det, om vi kan hælde diesel på traktoren eller knallerten ude hos os, for det koster rigtig meget, for vi skal køre rigtig langt.

Så er ordføreren indstillet på, hvis jeg nu kommer med et beslutningsforslag, der er næsten lige så godt som Danmarksdemokraternes, om, at man f.eks. en til en sørger for at kompensere dem, der bor uden for de store byer, for den her dieselaftgift, eller alternativt, at vi, når vi alligevel skal kigge på både vindmøller og solceller, så slap for f.eks. elafgiften, når det nu er os, der producerer den grønne strøm? Det må jo være rimelig nemt og smertefrit at gøre det i stedet for.

Kl. 17:36

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak! Det får vi et svar på. Værsgo til ordføreren.

Kl. 17:36

Hans Christian Schmidt (V):

Tak til spørgeren for spørgsmålet. Jamen spørgeren ved jo også godt, at han har fat i noget vigtigt her – og tak for de pæne ord. Jeg kan bare sige, at ud af de 29 år, jeg har været herinde, vil jeg påstå at i i hvert fald de 20 af årene har vi diskuteret det, som spørgeren spørger til. Og vi har vel sjældent gjort meget ved det, hvis jeg nu skal sige det, som det er. Vi har gjort lidt hist og her, men det store gennembrud har vi jo ikke haft. Derfor deler jeg sådan set spørgers synspunkt om det, for jeg forstår og kan læse mellem linjerne, at det, der betyder noget, er, hvem det er, vi efterlader på perronen. Og efterlader vi nogen derude? Og skulle vi så gøre noget, for at vi ikke behøver at efterlade dem? Det er vi nødt til at tage meget, meget alvorligt. Man kan ikke stå her og snakke om landdistrikter og landdistrikternes fremtid, hvis ikke man også kigger lidt på den økonomiske fremtid. Så det er jeg sådan set langt hen ad vejen enig i. Så må vi se, hvilke beslutningsforslag der kommer, ligesom jeg sagde hernede til fru Susie Jessen.

Kl. 17:37

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg kommer så muligvis med to forholdsvis gode beslutningsforslag, for jeg kunne også godt finde på at komme med et beslutningsforslag, der foreslog, at vi differentierede de beløb, vi gav pr. skoleelev i folkeskolen, af hensyn til de mindre skoler. For det, vi kan se lige nu, i hvert fald i min egen kommune, er, at det er sjovt, at det lige pludselig bliver for dyrt at have de mindre skoler i de små byer. Virkeligheden oppe i min kommune og generelt i Nordjylland er bare, at lukker du en skole, så lukker du en landsby. Det kan godt være, at det tager 1 år, 2 år eller 10 år, men den lukker. Kunne Venstre være interesseret i at bakke op om et forslag, hvor vi måske begyndte at kigge på, at det var o.k., at det kostede en lille smule mere i Øster Hjørnitslev, end det gør inde på Østerbro i København? For alt andet lige er det nok noget nemmere at fylde lokalerne herinde.

Kl. 17:38

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 17:38

Hans Christian Schmidt (V):

Vi er i hvert fald interesseret i at se på det, men jeg vil godt sige til spørgeren, at jeg såmænd har lært af et lidt ældre folketingsmedlem, som ikke er herinde mere, at man kun kan behandle alle folk lige ved at behandle dem forskelligt. Det tror jeg faktisk er meget rigtigt. Man må tage de forudsætninger, der er der, og det er også det, jeg hører spørgeren sige. Vi kigger på det, når det kommer.

Kl. 17:38

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til Venstres ordfører, hr. Hans Christian Schmidt. Så kan vi gå videre i ordførerrækken til fru Theresa Berg Andersen fra SF. Værsgo.

Kl. 17:39

(Ordfører)

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det, og tak for ordet. Jeg står her i dag på vegne af vores landdistriktsordfører, Karina Lorentzen Dehnhardt, og det er min allerførste redegørelsesdebat, for der har ikke været så mange redegørelsesdebatter på socialområdet, men det går jo indtil videre godt. Jeg har glædet mig til at stå her i dag, og det har jeg gjort af flere grunde. Jeg bor på landet. Jeg bor der, hvor kragerne vender; nogle vil sige, at det er der, hvor grisene går med nummerplader, og andre kalder det egentlig bare for Udkantsdanmark. Jeg kalder det i stedet for Vandkantsdanmark, for jeg bor et sted, hvor der er hav, skov og en fjord, og der er – ganske ligesom H.C. Andersen engang også skrev det – dejligt derude på landet. Jeg har siddet i byrådet igennem knap 9 år, og jeg kender om nogen til de mange udfordringer og opgaver, som bliver beskrevet i redegørelsen her i dag.

Den her diskussion og den her debat er vigtig. Det er vigtigt at tale om vores landdistrikter. Der sker rigtig mange gode ting i vores landdistrikter, og den dommedagsprofeti, som nogle kan udstede over vores landdistrikter, holder ikke altid i virkeligheden, og det understøtter redegørelsen her i dag heldigvis også, og det er jeg enig i. For der sker rigtig mange ting ude i vores landdistrikter, og det kan vi takke mange af de lokale ildsjæle for.

Jeg kender til en lille landsby, der hedder Ranum, og selv om det er en lille flække, har den sin helt egen unikke charme. Den har en historie, som går langt tilbage i tiden, men kommunen er i øjeblikket maks. presset på sin økonomi. Kommunen er en af de små sorte prikker, vi har set på de kort, der er i redegørelsen. Man har her langt til det, vi betegner som en større by, og derfor skal det også

være ekstra vigtigt at have fokus på vores landdistrikter, og der er rigtig mange små kommuner, der står med de samme udfordringer. De er pressede på deres økonomi, og det går ud over en lille by som Ranum, og selv om der i byen bor ca. 900 mennesker og den har en af Danmarks største efterskoler og kommunen driver et af landets allerstørste asylcentre, lukker man skolen. Det er sørgeligt, og det er trist. De lokale gør alt, hvad de kan, for at holde gang i byen Ranum, og de kæmpede også imod en skolelukning, men desværre uden held. Alligevel kæmper man hver evig eneste dag en vild kamp for at gøre en forskel for de mennesker, der bor i vores landdistrikter, og de gør det godt. De gør det uden fortjeneste, og de gør det for fællesskabets skyld.

Men de gode ting overskygger ikke de udfordringer, der også er i vores landdistrikter. Siden 2010 er befolkningen i Danmark vokset med næsten 0,5 million, og den stigning kommer af nettoindvandringen, men også af det, at der fødes flere, end der dør. Men den befolkningstilvækst opleves ikke på alle de danske småøer og heller ikke i vores landdistrikter, som er længere væk fra de større byer. I landdistrikterne bor der ikke mange unge studerende af den simple årsag, at ungdomsuddannelserne koncentrerer sig om de større byer. Gennemsnitsalderen i landdistrikterne er højere, og der er også færre sociale tilbud i form af herberger, væresteder og retshjælp, og man er altså længere væk fra hjælpen. Der kan være langt til den næste by, og den hjælp, som man eventuelt måtte have brug for, er længere væk. Den kollektive transport fungerer ikke altid optimalt. Der, hvor jeg selv bor, går der få busser i døgnet, så når mine piger skal på gymnasiet og de glipper den første bus, kan de først komme af sted engang om eftermiddagen. Kommunerne og regionerne er pressede på deres økonomi, og det er også ofte inden for den kollektive trafik, vi ser besparelserne, og det bør vi være opmærksomme på. Måske puljer, som er målrettet opretholdelsen af tilbud i de tyndest befolkede områder, ville være en god idé.

Redegørelsen her slår desuden fast, at et stabilt befolkningstal har betydning for at fastholde et serviceniveau i områderne og også for virksomhedernes adgang til arbejdskraft. Derfor er det også afgørende, at vi som politikere gør mere for at holde hånden under f.eks. vores lokale landsbyskoler. Det skal være attraktivt at flytte til områderne, og der skal være noget at flytte efter. For hvem med børn vil f.eks. flytte til en landsby, hvis der er lang vej til alting? Lige nu lægges der op til, at man med den ene hånd deler skæve skattelettelser ud, mens vi presser vores kommunalpolitikere til at forringe de tilbud, som vi ser ude i vores kommuner. I SF er vi optagede af, at det skal være muligt at bo flere steder i Danmark, for ikke at sige alle steder, uden at der er de store forskelle i mulighederne. Derfor handler det for SF om at se mulighederne og i højere grad bekæmpe den ulighedsdagsorden, som vi ser. Forskellene mellem land og by vokser. Det er ikke godt for vores sammenhængskraft i Danmark.

Kl. 17:44

Derfor er jeg også glad for, at vi her fra talerstolen i dag har kunnet konstatere, at der også er sket gode ting siden sidst. Ja, jeg kan nævne to SF-ting. F.eks. har SF tidligere foreslået en udflytningsplan for uddannelser, så vi får skabt en bedre geografisk balance i vores uddannelsesstilbud. Det blev efter det sidste folketingsvalg godt nok sat på pause, men lige nu er der noget, der er på vej til at blive realiseret, og arbejdet er i gang. Det er et skridt på vejen for at skabe flere uddannelsesmuligheder uden for de store byer. Men vi bør også rette vores fokus på at understøtte de små vuc'er, gymnasier og erhvervsskoler i udkanten. Derfor er jeg i dag også ekstra glad for, at vi i forbindelse med finansloven har kunnet opnå en enighed om at tilføre skolerne et ekstra tilskud, og lad os også huske det, når der skal forhandles en taxameteraftale. Vi ved, at folk bliver boende lokalt, når de kan uddanne sig lokalt, og med den arbejdskraftmangel, som vi ser ind i, er der brug for, at vi får uddannet arbejdskraft til det lokale arbejdsmarked, så erhvervslivet ikke går i stå.

En anden ting, som jeg lige vil nævne, handler om lån i vores landdistrikter. For endelig er der kommet en løsning, som betyder, at der kan ydes et lån til de mennesker, som ønsker at flytte til vores landdistrikter, når bankerne af uransagelige årsager ikke vil yde et lån. Det forslag er endelig blevet til en lov, efter at SF har foreslået det fem-seks gange. Vi har i årevis sagt, at markedskræfterne ikke skal løse det her, og derfor har omdrejningspunktet i vores forslag været, at staten i den sammenhæng må spille en rolle. Jeg har tidligere sagt, at vi i SF er optagede af, at forskellen mellem land og by ikke må vokse yderligere. Derfor er jeg også ked af at høre, at man nogle gange siger, at der ikke er penge nok. På sundhedsområdet bør vi fremadrettet have stort fokus på, at der mangler lægedækning ude i de små landsbyer, og vi skal også se på de store besparelser, bl.a. lige nu i Nordjylland, hvor man skal afskedige på hospitalerne. Man er ramt af høje medicinpriser, og inflationen vokser, og det kan og skal vi ikke sidde overhørig.

Sluttelig vil jeg sige, at jeg også glæder mig til at diskutere SF og Danmarksdemokraternes forslag om et obligatorisk landdistriktsfilter, som skal gøre det obligatorisk at evaluere alle lovforslags påvirkning af landdistrikterne. Det håber jeg at regeringen og de andre partier vil være med til. Selv om det hele ikke er ved at gå op i limningen, og selv om det er så skønt at bo ude på landet, så skal mit budskab i dag være, at det er vigtigt at tale om landdistrikterne. Vi er hverken halvt eller helt i mål, men vi er så småt på vej med nogle rammer, som skal understøtte arbejdet med at skabe de gode livsbetingelser for dem, der bor uden for de store byer, og sammen kan vi gøre så meget mere. Tak for ordet.

Kl. 17:47

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 17:47

Mikkel Bjørn (DF):

Tak til ordføreren for, synes jeg, en rigtig fin tale. Jeg er selv opvokset derude, hvor grisene har nummerplader på, og derfor er jeg lidt nysgerrig på noget af det, der også fylder i landdistriktsdagsordenen, og som selvfølgelig også er noget af det, der er ude i landdistrikterne, nemlig landbrug. Der var SF jo ude i valgkampen med et forslag om at reducere Danmarks landbrugsareal med et areal på størrelse med Fyn. Og det er jo sådan nogle udmeldinger, der lidt bekymrer bl.a. os i Dansk Folkeparti, for nu nævner ordføreren selv det her med, at vi har en befolkningstilvækst. Altså, hvem er det, der skal brødføde alle de mennesker, hvis ikke det bl.a. er landbruget? Og vi eksporterer jo også rigtig meget. Er det nogen andre landbrug i andre lande, der i virkeligheden er meget mindre klimavenlige og effektive end de danske landbrug, der skal producere de fødevarer, som jo tidligere blev produceret på et landbrugsareal på størrelse med Fyn, som SF så vil reducere?

Kl. 17:48

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 17:48

Theresa Berg Andersen (SF):

Det er ganske rigtig, hvad hr. Mikkel Bjørn siger, og det står vi ved. Altså, vi mener stadig væk, at man godt kan omlægge noget af al den natur, og vi skal selvfølgelig kompensere landmanden for det, som han skal have inden for det her.

Vi tror også på, at der er andre måder at spise på. Jeg ved godt, at det er en tilvænningsag, men vi begynder jo også at se en tendens ude i vores lokalsamfund til, at folk er mere bevidste om, hvad de spiser. Og det der med måske at få en mindre gang kød om dagen eller noget i den retning tror vi egentlig godt på at danskerne vil, for

at vi kommer i mål og fremmer den grønne omstilling i forhold til vores måde at dyrke jorden på.

Kl. 17:48

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 17:48

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg tror, jeg kunne banke på samtlige døre derude, hvor jeg kommer fra, og spørge dem, om de kunne have lyst til at spise den mad, som SF foreslår, i stedet for den bøf eller kotelet, eller hvad det nu måtte være, som de har lyst til at spise, og svaret ville være: Nej, lad være med at blande dig i, hvad vi spiser.

Mener SF, at vi her på Christiansborg skal blande os i, hvad folk spiser ude i landdistrikterne?

Kl. 17:49

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 17:49

Theresa Berg Andersen (SF):

Nej, det mener SF ikke. Jeg synes, vi begynder at se en holdningsændring og en tendens ude i vores samfund til, at folk ændrer det løbende, og det tror jeg egentlig gerne mennesker vil, og det vil de bl.a. der, hvor jeg kommer fra. Vi begynder da at se nye måder, folk spiser på. Så det tror jeg ikke at befolkningen er så bange for.

Kl. 17:49

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 17:49

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg er godt nok glad for, at jeg bor i nabokommunen til ordførerens kommune, for vi spiser gladeligt kød hjemme på min matrikel stadig væk, og det bliver vi ved med. Det er mere det, at jeg nogle gange godt som nordjyde kan blive bekymret over, at folk ikke lige lytter, når man sådan lidt sindigt nordjysk siger, at der er nogle problemstillinger. For er virkeligheden ikke, at der er ret store problemer i områder, også i Nordjylland? Vi har ret store problemer, og man bliver også lidt træt i ansigtet, når man hører politikere, typisk fra byerne, fortælle, at det simpelt hen er så dejligt, at vi har alle de her håndværkere ude i Udkantsdanmark, for de skal nemlig stå for den grønne omstilling, og de så efterfølgende lige glemmer at sørge for, at f.eks. busserne kan køre ud og hente dem, eller at skolerne kan få lov at være åbne, sådan at de bare får en 9.-klassesuddannelse.

Vil ordføreren ikke bare lige bekræfte mig i, at SF på trods af det meget sindige nordjyske udtryk er noget mere bekymrede? Det er ikke for at tale noget ned, men vi har ret store problemstillinger i Udkantsdanmark, også selv når man som mig kommer fra en kommune, der faktisk ikke har adgang til saltvand.

Kl. 17:50

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 17:50

Theresa Berg Andersen (SF):

Hvis hr. Kim Edberg Andersen lyttede til min tale, kunne han høre, at jeg ikke bor i Udkantsdanmark, men i Vandkantsdanmark. Jeg giver ordføreren meget ret i, at det er nogle kæmpe udfordringer, vi har, bl.a. i det nordjyske. Vi ser det også andre steder i landet. Nogle gange, det bliver jeg nødt til at sige, krummer jeg tæer, når der bliver sagt: Jamen det skal det kommunale selvstyre selv ordne.

Men når vi begynder at kigge dybt ned i de kommunale kasser lige nu, har man ikke et valg, selv om vi snakker kommunalt selvstyre. Kassen er tom, og vi ser skolelukning på skolelukning, plejecentre, der lukker ned, plejehjem, der gør det, og der er langt til hjælpen. Jeg hører, at Danmarksdemokraterne i dag påpeger en vigtig ting om hjemmeplejen, som der også bliver skåret ned på, og jeg kan kun understøtte ordføreren i, at det ser sløjt ud.

Kl. 17:51

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 17:51

Kim Edberg Andersen (NB):

Grunden til, jeg ikke bruger »Vandkantsdanmark«, er for ikke at blive skudt i skoene, at vi lige netop er en kommune uden adgang til saltvand. Så jeg har jo svært ved at køre den helt i mål. Men jeg ved godt, hvad ordføreren mener.

Problemstillingen er, at vi jo ved, at der kommer f.eks. dieselaftgifter osv., og vi ved også, at i vores område pendler man ganske simpelt langt – bare for at komme til bageren, dybest set. Det betyder så også, at den her afgift kommer til at ramme enormt skævt i et område, som i forvejen får lov til at betale for alle skåltalerne fra talerstolen. Er ordføreren ikke enig i, at hvis vi indfører den her dieselaftgift – selv for et parti som SF, som selvfølgelig er meget mere markante i forhold til at sige, at de er grønne, end Nye Borgerlige er – er det en problemstilling, vi skal se på, så i hvert fald det der med at pendle til og fra arbejde og den anden udgift ikke kommer til at ramme skævt geografisk?

Kl. 17:52

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det ordføreren.

Kl. 17:52

Theresa Berg Andersen (SF):

Det giver jeg ordføreren ret i. Der er andre måder at køre på. Men det næste problem hos os bliver jo også at få ladet vores biler op og få trukket de kabler, der skal ud, ud til de steder, de skal. Så det bliver et kæmpeproblem.

En klog mand sagde forleden til mig om indenrigsflyvning og flyafgift, har jeg lyst til lige at tage hul på – han var socialdemokrat, og derfor kvier jeg mig lidt ved at sige det – at 66 pct. af de mennesker, som flyver indenrigs i Danmark lige nu, kommer fra Nordjylland og rejser til København. De penge vil man jo bruge på en ældrecheck. Og det er ret interessant, for det bliver jo nordjyderne, der kommer til at spæde godt i kassen der. Så vi betaler vores afgift og gør det med glæde for at fremme den grønne omstilling.

Kl. 17:53

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren, og vi kan gå videre i ordførerrækken til Moderaternes ordfører, hr. Henrik Frandsen.

Kl. 17:53

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, hr. formand. Jeg vil sige lidt i retning af, hvad den tidligere ordfører også sagde, og starte på den her måde:

»Der var saa deiligt ude paa Landet; det var Sommer, Kornet stod guult, Havren grøn, Høet var reist i Stakke nede i de grønne Enge, og der gik Storken paa sine lange, røde Been.«

Sådan starter eventyret »Den grimme ælling«. Det er skrevet af H.C. Andersen i 1843, altså for 180 år siden. Starten på det eventyr

slår en stemning an, så man næsten kan se det dejlige, flotte danske bakkede landskab for sig. Der var dejligt på landet dengang. Det er der stadig. Der er meget, der har ændret sig, men der er stadig dejligt. Jeg ved det, for jeg bor der selv. Det har jeg for øvrigt gjort det meste af mit liv. Jeg har været selvstændig landmand i 35 år, er født og opvokset på en gård og bor stadig væk på landet, og jeg nyder det, og jeg kan klart anbefale alle at flytte ud på landet.

Alle undersøgelser viser, at folk, der bor i landdistrikterne, er mere tilfredse end gennemsnittet. Folk er glade, og folk er stolte af at bo i landdistrikterne. Det skyldes mange ting. Det skyldes ikke mindst, at der generelt er rigtig mange fællesskaber, rigtig meget foreningsliv og rigtig meget samvær – rigtig meget samvær, som vel egentlig bare er samvær, fordi man godt kan lide at være sammen, når man bor på landet. Faktisk findes der en naturlov, eller også er det bare den måde, det er på, der siger, at jo længere folk bor fra hinanden, jo mere kommer man hinanden ved. Og ude i landdistrikterne har vi nogle gange meget langt til vores naboer. Jeg har naboer, der bor 2 km fra, hvor jeg bor i dag, og de bliver stadig væk inviteret med, når vi holder familiefester.

Vi skal selvfølgelig som samfund og som Folketing være med til at understøtte det der, hvor det er nødvendigt ude i landdistrikterne. Det er vigtigt. Det kunne være med forhøjet kørselsfradrag, landevejsprincip, kollektiv trafik med mere – selvfølgelig skal vi det. Men lige meget hvor gerne vi end vil, er der bare andre forhold i landdistrikterne. Det bliver aldrig det samme. Der bliver aldrig de samme muligheder som inde i byerne. Til gengæld er der andre muligheder, end der er i de større byer. Det gælder inden for turisme, men også inden for rigtig mange andre områder. Her er der allerede godt gang i et utal af forskellige initiativer, små som store, når man kommer ud i landdistrikterne.

Ligeledes er der også en meget stor spredning, når man ser på befolkningsudviklingen i landdistrikterne. Generelt for landdistrikterne gælder der i disse år, at der er en befolkningstilbagegang, men samtidig er der ikke én kommune i Danmark, hvor der ikke er mindst én landsby, der vokser samtidig.

Vi ser også ind i en fremtid, hvor mulighederne i landdistrikterne udvikler sig, og der bliver mange nye muligheder. Her tænker jeg naturligvis på hele den grønne omstilling med storproduktion, så det virkelig vil noget, af vedvarende energi, men også på hele omlægningen af det, der skal ske inden for fødevarerområdet, og den produktion, der skal være der. Al omlægning giver også muligheder.

I Moderaterne er vi overbevist om, at der ligger et kæmpe udviklingspotentiale i den grønne omstilling, og vi er allerede godt i gang. I regeringsgrundlaget er det aftalt, at der skal indføres en CO₂-afgift på landbrugsproduktion, men samtidig står der også, at det ikke må koste arbejdspladser og det ikke må koste konkurrenceevne. I den forbindelse vil jeg også gerne opfordre til, at alle partier går positivt ind i arbejdet med at få indført en CO₂-afgift. Jo hurtigere vi får indført CO₂-afgiften, jo bedre for landbruget og jo mere flad bliver indfasningen. Det er det, jeg hører ude fra mine tidligere kollegaer. Jo bedre tid man får til det, jo bedre kan man også indfase det. Det er i øvrigt også en opfordring – altså den der med, at alle skal kaste sig ind i arbejdet med at få udformet en CO₂-afgift, som jeg også deler med Landbrug & Fødevarer. Gør vi det rigtigt, kan vi også få det gjort på en måde, så vi samtidig sikrer, at der stadig er kæmpe fødevarerproduktion i Danmark, for Danmark er et landbrugsland, ligesom vi er så meget andet.

Vi er også i fuld gang på vedvarende energi-området. I øjeblikket forhandles der om fremtidige energipakker, hvor der lægges op til, at folk, der bor tæt på fremtidige vedvarende energi-anlæg, skal have væsentlig flere penge, end de får i dag, både til naboerne, men også til lokalområderne og til den lokale kommune.

KI. 17:58

Samtidig med det gives der også forbedrede muligheder for, at man kan lave udvikling, der relaterer sig til det at lave vedvarende energi ude lokalt. Disse muligheder skal vi tale op, for de er væsentlige for udviklingen af landdistrikterne fremover. I det hele taget skal vi tale landdistrikterne op og ikke, som jeg synes nogle en gang imellem gør, tale dem ned. Vi må aldrig acceptere, at landdistrikterne bliver sat i en offerrolle. Jeg kender nemlig ikke nogen, der er mere stolte af vores landdistrikter end dem, der bor derude. Jeg er selv en af dem, og ingen af mine naboer føler sig som ofre, tværtimod. Vi er ikke ofre, men vi er stolte af at bo, hvor vi bor. Det gælder i øvrigt også for de kommuner, der ligger i landdistrikterne og har store landdistriktsområder i sig. De vil heller ikke være ofre.

Men til gengæld vil de meget gerne have bedre muligheder for at udvikle sig, også ude i deres landdistrikter. Her kommer vi altså ikke uden om, at planloven, som den er udformet i dag, virkelig sætter mange begrænsninger for, hvordan man kan udvikle sig lokalt, hvordan man kan lave aktiviteter, og hvordan man kan skabe erhverv ude i landsbyer og ude i landdistrikterne. Det er virkelig på mange måder en udviklingshæmmer. Jeg siger ikke, at planloven skal væk eller noget i den retning; jeg siger bare, at vi skal have set på, om ikke man kan udforme den på en måde, så den kan være mindre restriktiv i forhold til rigtig mange af de spændende initiativer, der er i gang ude i landområderne.

Så når alt kommer til alt, havde H.C. Andersen ret i 1843, og det gælder stadig væk: Der er bare dejligt ude på landet. Tak for ordet.

KI. 18:00

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er en række korte bemærkninger. Den første er fra hr. Kim Edberg Andersen.

KI. 18:00

Kim Edberg Andersen (NB):

Når nu vi er ude i at fortælle historier, er der også det der ordsprog: Nød lærer nøgen kvinde at spinde. Så når man nu bliver jagtet nok og får taget nok muligheder fra sig, er det rigtigt, at vi ude på landet ikke bare stiller os op og kigger på vandkanten og dør af sult. Det gør vi ikke. Så finder vi på noget, lige indtil Moderaterne får øje på det, for så skal det jo nok enten have en afgift eller beskattes. Det er jo virkeligheden.

Virkeligheden er, at Moderaterne vil have en dieselaftgift. Så bliver det endnu kønner ude på landet, for så er der da endnu flere, der flytter til byerne. Så har de da slet ikke råd til at være der. Det er rigtigt nok, når Moderaterne siger, at landsbyerne selvfølgelig skal have del i den grønne omstilling. De skal bare lige finde sig i ikke at have ankeadgang, hvis der kommer en solcellepark derude, for det skal vi lige bruge planloven til. Der er rigtig mange ting, som Moderaterne lige glemmer at fortælle, når de står og fortæller, hvor skønt der er ude på landet.

Vil Moderaterne ikke lige fortælle mig, om Moderaterne har tænkt sig at holde alle de mennesker skadesløse, der ikke er ofre derude, men alligevel får lov til at betale ekstra med f.eks. dieselaftgiften, bare så lang tid de kører til og fra arbejde og betaler skat til Moderaterne?

KI. 18:01

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

KI. 18:01

Henrik Frandsen (M):

Nu er der jo ikke besluttet noget om dieselaftgifter, vil jeg gerne sige. Men det er et forslag i forbindelse med at opnå 2025-målsætningen. Der er lagt op til, at når det gælder privatbilisme, altså private

folks biler, modregner man så i registreringsafgiften, mener jeg det er. Når det gælder lastbiltransporten, udskyder man indfasningen af kilometerafgiften, sådan at de også bliver kompenseret der. Så man har faktisk tænkt på landdistrikterne og kommer dem rigtig meget i møde.

Kl. 18:02

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 18:02

Kim Edberg Andersen (NB):

Fakta er jo bare din ven. Fakta er, at man får 3 mia. kr. ind i forhold til lastbiler, og at man så giver 500 mio. kr. eller måske op til 1 mia. kr. tilbage. Og det bliver jo indfaset. Det koster bare mere, når man kører længere. Det vil jeg gerne se selv Venstres minister på området forklare, altså at det ikke koster mere, når det er en kilometerafgift.

Men virkeligheden er jo så også, at man snakker udenom. Det er rigtigt nok, at man maler den der CO₂-afgift, man vil indføre, op i et hjørne og siger, at det ikke må koste arbejdspladser. Man glemmer bare at sige, at det er ligegyldigt, om det er lokalt. For eksperterne siger, at det kommer til at koste arbejdspladser i Vandkantsdanmark. Men så må de jo bare flytte til København og få et job i den grønne industri. Er det ikke korrekt, ordfører?

Kl. 18:03

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 18:03

Henrik Frandsen (M):

Det er klart, at når man indfører en CO₂-afgift på landbrugsproduktion, som der er et kæmpe flertal for i Folketinget at gøre – vi kan lige så godt indstille os ude i landdistrikterne på, at den kommer – vil der ske omlægninger. Det er jo hele idéen med at lave en CO₂-afgift. Det er jo netop, at den skal være adfældsregulerende og få landbrugsproduktionen til at udlede mindre CO₂. Men den kan udformes på mange måder, og den kan også udformes på måder, så den ikke kommer til at smadre noget som helst. Men igen vil jeg gerne opfordre til, at man følger Landbrug & Fødevarers opfordring og er med til at udforme CO₂-afgiften og melder sig ind i kampen.

Kl. 18:03

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 18:03

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg er jo enig med ordføreren i, at der er dejligt ude på landet, og vi er så nogle partier, der kæmper for, at der skal blive ved med at være dejligt, og også for, at der gerne skal være endnu dejligere, end der allerede er. Der er det jo, at regeringen repræsenterer en lidt anden linje, nemlig at vores landdistrikter skal plastres til med solcelleparker, vindmøleparker og grundlæggende være dybt ubehagelige steder at bo; landbruget skal pålægges CO₂-afgifter, og jeg ved ikke hvad. Det er jo nogle tiltag, som kommer til at gøre det dårligere at bo i landdistrikterne.

Der er jeg bare nysgerrig på, hvad for nogle initiativer Moderaterne og regeringen i det hele taget vil tage for at gøre det dejligere at bo i landdistrikterne, for det har jeg endnu til gode at høre.

Kl. 18:04

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Henrik Frandsen (M):

Hr. Mikkel Bjørn er jo inde på noget af det, der er med til at gøre det dejligt at bo i landdistrikterne, og det er jo lige præcis, at vi står foran et væksteventyr i landdistrikterne. Vi står foran en kæmpe omstilling i det danske samfund. Vi skal producere massive mængder af grøn energi. Der kommer arbejdspladser, når vi skal til at producere power-to-x, altså brint osv., som kommer ind ude fra Nordsøen. Der bliver rigtig mange muligheder og rigtig meget udvikling der.

Vi skal bare sikre os, at de ting, der bliver lavet derude, også kommer til at give afkast til lokalområderne. Jeg kommer selv fra Tønder Kommune, hvor man har udformet en model for, hvordan man får rigtig mange projekter i gang, og der er faktisk en rigtig god opbakning. Ved den ene af de afstemninger, der blev afholdt i Tønder Kommune – jeg kan se, at taletidsuret er slukket, så jeg kan bare snakke videre – var 60 pct. positive, og ved den anden var det 100 pct. Det var så et meget, meget lille projekt. Så jeg tror på, den grønne omstilling simpelt hen bliver et boost for vores landdistrikter.

Kl. 18:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 18:05

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg tror, at de borgere, der bor ude i landdistriktskommunerne, og som skal kigge ud ad deres vindue og se på en solcelleørken og en øredøvende kæmpevindmølle, har nogle lidt andre tanker om Moderaternes tiltag for at gøre det dejligt at bo ude i landdistriktskommunerne. Er det reelt Moderaternes forslag til at gøre det dejligt at bo i landdistriktskommunerne at opføre kæmpevindmøller og solcelleørkener i folks baghave?

Kl. 18:06

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 18:06

Henrik Frandsen (M):

Der bliver ikke lavet et eneste solcelleprojekt eller vindmølleprojekt, der ikke er godkendt af den lokale kommune. Det er kommunerne, der har opgaven der, og kommunerne er altså også lokalområdernes repræsentanter. Og det, der er væsentligt, når man laver solcelleprojekter eller vindmølleprojekter, er at udforme dem på en måde, så dem, der bor tæt på dem, kan leve med dem, og så hele kommunen kan leve med dem. Vi skal sikre, at den indtjening, der kommer, både bliver delt med dem, der bor tæt på, og med den lokale kommune.

Kl. 18:06

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Tak for det. Så er det fru Susie Jessen.

Kl. 18:06

Susie Jessen (DD):

Ordføreren startede med en sang, og så vil jeg da også starte med en sang. Jeg kom sådan til at tænke på den der »Familien kom til kaffe« og så det der med, at en dag gik de op til ministeriet og sagde: Mine damer og herrer, hvad skal vi dog gøre? Og så grinede ministeriet bare og sagde, at det går ufattelig godt, det går ufattelig godt. Hist, hvor vejen slår en bugt, ligger der en tvangsauktion, tror jeg Shu-bi-dua sang.

Så er der det her med, at det går ufattelig godt med en CO₂-afgift, og at det kommer også til at gå ufattelig godt med udrulningen af den vedvarende energi – med en firedobling. Altså, ordføreren

kommer selv fra Tønder. Der har været en kæmpe demonstration i weekenden, fordi der blev screenet for de her 450 m høje vindmøller ude i Vadehavet. Der er folk, der er i oprør ude i landdistrikterne allerede nu, og der er ikke engang blevet implementeret en brøkdel af den her vedvarende energi. Huspriserne falder mærkbart. Hvis det er 200 m fra et VE-anlæg, falder huspriserne med 10-12 pct. Altså, kan ordføreren ikke se, at det her ikke er ufatteligt godt, som Shu-bi-dua nok ville sige?

Kl. 18:07

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 18:07

Henrik Frandsen (M):

Nu kommer jeg jo selv fra Tønder, og hvis et af projekterne går igennem, kommer jeg faktisk til at bo ca. 5 km fra den nærmeste testvindmølle. Nu kender jeg også sammenhængen. Det, der demonstreres imod i Tønder i disse dage, er, at man kommer centralt fra og vil placere et testcenter i marsken bag ved diget, men i Vadehavet, kan man godt sige. Det protesterer man imod. Men man protesterer ikke imod, at lokale vil lave en solcellepark eller en vindmøllepark. Det protesterer man ikke imod, for der kommer initiativet fra lokalområdet, og det er også lokalområdet, der er med til at dele den gevinst, der kommer. Så det er to fundamentalt forskellige ting. Testvindmøllerne er erhvervspolitik; det er sådan set ikke grøn omstilling. Det er, at vi sikrer, at vi kan have vindmølleproduktion, og at den vindmølleindustri, vi har i Danmark i dag, kan fortsætte. Det andet er energiproduktion, og det er grøn omstilling. Så det er to fundamentalt forskellige ting.

Kl. 18:08

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Jeg skal lige gøre opmærksom på, at der åbenbart er nogle tekniske problemer. For det er fuldstændig korrekt, at når man står som ordfører, virker uret kun delvis. Men vi prøver at kigge på det, og indtil videre prøver vi at køre videre. Jeg prøver at rejse mig, når tiden er gået. Så vi kører videre.

Så er det fru Susie Jessen.

Kl. 18:09

Susie Jessen (DD):

Så det, ordføreren siger er, at så længe det ikke kommer fra staten, er alt fryd og gammen. Men staten har jo lige stået og udpeget, jeg ved ikke hvor mange områder til grøn energi, og der er flere kommuner, der føler sig kørt over. Det ved jeg da at bl.a. Ringsted Kommune har været ude og sige, og Faxe Kommune har været ude at sige, at de føler sig kørt over, i forhold til at staten har udpeget de her områder. Så går ordføreren så lige pludselig ikke ind for sin egen politik mere? Nu er jeg forvirret. Altså, vil man så ikke udpege områder for staten til udrulning af den her grønne energi?

Kl. 18:09

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Værsgo.

Kl. 18:09

Henrik Frandsen (M):

I forhold til de 32 områder, der er udpeget til energiparker, kommer det til dels lokalt fra, at man gerne vil have dem – det er ikke nødvendigvis kommunen, men lokale projektfolk. Det er den ene del i det. Men der er jo ingen tvang i forhold til de 32 områder, der er udpeget der. Det er et tilbud, man får ude i kommunerne. Men man får nogle muligheder, når man er udpeget som energipark, der gør, at man eksempelvis kan lade staten overtage planlægningen, hvis det

er et problem for kommunen, men man får også nogle muligheder for at udbygge erhvervsliv sammen med energiparkerne. Så det er et tilbud, man giver kommunerne; det er ikke et pålæg om, at der skal ligge en vindmøllepark eller en solcellepark.

Kl. 18:10

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Nu kan vi gå videre til Danmarksdemokraternes ordfører, og det er fru Susie Jessen. Værsgo.

Kl. 18:10

(Ordfører)

Susie Jessen (DD):

Tak, og undskyld forsinkelsen her på talerstolen; jeg var sådan helt i chok over Moderaternes tale. Så tak for ordet, og lige til at starte med vil jeg også sige: Velkommen på posten til den nye minister for landdistrikter. Det her er et meget vigtigt område og også et meget aktivt udvalg.

Vi er lige flyttet længere ud på landet, end vi boede i forvejen, til Vordingborg Kommune og et dejligt hus omgivet af marker. Og det var lige før, vi faktisk sneede inde i dag, så derfor er jeg ret glad for, at jeg er her nu. Det var svært at komme ud med min lille Spark. Jeg kender området godt, for jeg er jo selv vokset op dernede. Jeg har stået som teenager og viftet med min lommelygte, når 70'eren skulle stoppe for enden af vores markvej, når jeg skulle til Vordingborg Gymnasium. Og da jeg var 15 år, flyttede vi jo til Vordingborg, og det var direkte inde fra indre by; vi boede i Rømersgade før. Det var en omvæltning, for der er bare nogle rigtig store forskelle imellem land og by. Nu er jeg så 38 år og flytter tilbage til den samme kommune igen, og jeg vælger at bosætte mig endnu længere ude på landet, fordi det bare betyder så uendelig meget med den her ro og den her tryghed, vi har for vores børn; der er det lokale sammenhold, hvor man passer rigtig godt på hinanden, hvor man ved, hvem der er forældre til de der børn, der cykler rundt midt ude på vejen, og hvor foreningslivet er fundamentet og trækplasteret, når der skal arrangeres sportsbegivenheder, byfester, lokale markeder og meget mere; og også hvor landbruget er synligt, og hvor man også kender den store betydning af landbruget.

Så der er rigtig meget godt ved at bosætte sig på landet. Men ligesom så mange andre gør vi det måske også lidt på trods. Vi gør det, på trods af at kommunen i øjeblikket planlægger at få solceller og vindmøller ikke så langt væk fra vores nye hus, hvor der i øvrigt allerede ligger et biogasanlæg, på trods af at den lokale daginstitution, som vi skal bruge til vores to mindste børn, er lukningstruet, og også på trods af at vi ved, at vores børn måske får det lidt udfordrende med den kollektive trafik. Det bliver ikke så nemt at komme fra A til B. Det skal planlægges.

Når vi i den landdistriktspolitiske redegørelse, som vi diskuterer i dag, kan se, at der er mange ting, der går i den forkerte retning nogle steder i vores land, og når vi kan se udfordringerne, også på trods af de der små, fine solstrålehistorier, der er skrevet ind i redegørelsen, så mener vi i Danmarksdemokraterne også, at det er vigtigt at reagere. Det er ikke kun nok at tale om, at det alle steder går rigtig, rigtig godt. Det er også vigtigt at tale om de steder, hvor det ikke går så godt. Og det er nu også engang derfor, vi faktisk er blevet sat i verden som politikere. Vi skal prøve at løse udfordringer. Vi skal jo ikke bare sole os i alle de nuværende succeser, der er. Det skal vi insistere på, selv om regeringspartierne jo sammenligner det at påtale udfordringer med at tale landdistrikterne ned. Det er simpelt hen noget decideret pjat. Man taler ikke landdistrikterne ned, fordi man taler om udfordringer. Og det er sådan en talelinje, hele regeringen har fået, kan jeg høre.

Når vi kan se, at det er de samme områder, hvor befolkningstallet falder, hvor gennemsnitsalderen stiger, og hvor der fødes færre børn;

når vi kan se, at det er de samme områder, der har en høj ledighed; når vi kan se, at det netop også er de områder, der i den grad sætter grimme solceller og vindmøller op, der ikke ligefrem vil bidrage til forskønnelsen i de områder, så er vi altså nødt til at stoppe op og tage diskussionen alvorligt om, hvad vi kan gøre, for at Danmark ikke knækker endnu mere over.

Landdistriktsområdet er desværre blevet forsømt i en tid, hvor behovet for fokus er meget stort. Der er på flere områder lavet landdistriktsskadelig politik. Der er lastbilafgifterne. De rammer alt for skævt. Og de kommende CO₂-afgifter kan komme til at påvirke landdistrikterne meget, meget væsentligt. Det er jeg meget bekymret over. Det er vigtigt, at der er en fokus på, hvilken indflydelse politikken, vi fører herinde, har på landdistrikterne. Vi er også på vej med flere beslutningsforslag, som jeg håber på bred opbakning til her i Folketinget, bl.a. et forslag om udflytning af statslige arbejdspladser og også et andet forslag, som vi har lavet sammen med SF, som skal gøre landdistriktsfilteret obligatorisk at bruge på al lovgivning, ligesom vi ser med klimafilteret. Det ville jeg rigtig gerne f.eks. have haft til de lastbilafgifter, vi diskuterede før.

Det er vigtigt med konstant fokus. Det har vi i finanslovsudspil, og jeg er også heldigvis meget stolt af de aftryk, vi fik sat, på den nyligt indgåede finanslovsaftale, hvor vi bl.a. fik sikret den særlige pulje til gymnasier i yderområderne og flere penge end oprindelig til puljen for landsbyfornyelse.

Jeg har glædet mig meget til debatten i dag, fordi det er en debat, der er nogle af os, som synes er vigtig. Og jeg ved også, at de fleste af jer, der sidder herinde i salen i dag, også synes, det er vigtigt. Så tak for det. Bare der var flere af os.

Kl. 18:16

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Og så kan vi gå videre til Liberal Alliances ordfører, og det er hr. Jens Meilvang. Værsgo.

Kl. 18:16

(Ordfører)

Jens Meilvang (LA):

Tak. Som stolt borger fra en landdistriktskommune er det her et af de emner, der interesserer mig rigtig meget. Og selv om jeg vil komme ind på ting i min tale, som måske taler landdistrikterne en lille smule ned, vil jeg til hver en tid anbefale det til de borgere og virksomheder, der tænker på at vælge landdistrikterne; jeg vil til hver en tid sige, at det skal de. Landdistrikterne er gode, både for borgere og for erhvervslivet.

Men der er altså noget galt i den måde, hvorpå skiftende regeringer, amtsråd og nu regionsråd har forvaltet vores skattekroner. I alt for mange år har centralisering været nøgleordet. For mindre end en generation tilbage havde alle hovedbyer i landdistrikterne en helt anden rolle. Der var eget hospital, en politistation, en byret, et plejehjem – hvor man for øvrigt fik hjemmelavet mad – et hjem for socialt udsatte, et skattekontor og et velfungerende kommunekontor med borgerne i centrum. Med alle de her borgernære tilbud skulle man tro, at skatten var historisk høj dengang, men nej, man betalte faktisk cirka det halve i indkomstskat.

I dag er det hele flyttet og lukket, og man er heldig, hvis man får besøg af en politibil en lørdag aften. I min egen hovedby, Grenaa, fik vi en akutlægebil som kompensation for, at hospitalet blev lukket i sin tid. Lige nu er regionsrådet i gang med at nedlægge akutlægebi-len også – og så undrer man sig over, at de unge flytter mod de større byer.

Jeg er sådan set ikke imod centralisering der, hvor det giver mening, men jeg har altså også stor forståelse for, at borgerne i landdistrikterne, der betaler det samme i skat som borgerne i København, føler sig en lille smule tilsidesat af politiske beslutninger, når de har

over 50 km til helt basale offentlige ydelser. Det kunne egentlig være spændende at lave regnestykket en gang for alle og se, hvor meget man egentlig har sparet i centraliseringens navn, når man holder det op imod de kæmpe beløb, man sender tilbage til landdistrikterne i form af udligning.

Foruden manglende borgernære offentlige tilbud i landdistrikterne er den største udfordring manglende belåningsmulighed. Og nej, løsningen er ikke statsgaranterede lån. Det ved vi nu efter et år, hvor det har været muligt, og hvor jeg tror det er en eller to, der har benyttet sig af det. Løsningen er, at vores banker og sparekasser får friere rammer for udlån uden efterfølgende at blive straffet af Finanstilsynet.

Den kollektive transport skal nytænkes, også i landdistrikterne. Jeg er ikke selv tilhænger af de her store blå busser, der kører halvtomme rundt, men der skal være et alternativ. Vi skal være langt bedre til at aktivere privatbilismen; det skal være attraktivt at tage naboen med i bilen på vej til arbejde eller uddannelse. Vi skal også være bedre til at udvikle på de her mere fleksible løsninger, altså der, hvor bussen kun kommer, når der er nogen at tage med; nogle kalder det en telebus.

Det er ikke så længe siden, vi har godkendt noget, der hedder Ø-Uber. Det er en løsning, hvor helt private kan transportere deres medborgere i deres private bil. Loven gælder desværre kun på visse øer. Det har længe været et ønske fra Liberal Alliances side, at den løsning også skal gælde i vores landdistrikter.

Kort og godt skal alle løsninger i spil, hvis vi skal sikre kollektive transportmuligheder i landdistrikterne. Hvis bosætning og erhvervslivet skal blomstre, skal vi heller ikke glemme at investere i infrastruktur. Det er vigtigt, at man kan komme til og fra arbejde og uddannelse, uanset hvor man bor i Danmark.

Til sidst vil jeg lige nævne, at LA også er en helt stor fortalere for en Kattegatbro. Den vil binde Danmark mere sammen og gøre forskellen på, hvor man bor eller har sin virksomhed, langt mindre. Og jeg håber, at vi inden for den her folketingssammensætning kan komme i gang med en Kattegatbro til gavn for hele Danmark og i særdeleshed vores landdistrikter.

Kl. 18:19

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er en kort bemærkning, og den er fra hr. Kasper Roug.

Kl. 18:19

Kasper Roug (S):

Tak for det. Og tak til ordføreren for talen. Jeg vil egentlig give ordføreren ret i mange af pointerne, og jeg er rigtig glad for, at ordføreren jo også peger på, at vi skal have det mere borgernære offentlige tilbud. Jeg lægger også mærke til, at ordføreren er fra Liberal Alliance. Ordføreren nævner til gengæld også, at vi skal have skattekontorer derude, at vi skal have skoler og hospitaler ude i yderområderne, og at vi skal også have sygehuse derude.

Vi skal have en masse, altså, offentlige tilbud på stribes vil ordføreren have derude. Det er jeg sådan set enig i nok ville være en god idé, men koster sådan noget ikke penge? Altså, er det bare gratis? Hvordan i alverden vil ordføreren da finansiere alt det? Jeg troede ellers, at ordføreren var fra et parti, som gerne ville have et mindre eller lavere offentligt forbrug.

Kl. 18:20

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 18:20

Kl. 18:23

Jens Meilvang (LA):

Ja, det er et godt spørgsmål. Jeg synes egentlig selv, at jeg var lidt inde på det. Jeg sagde også, at jeg ikke går ind for, at man ikke skal kunne centralisere; der er nogle steder, det giver mening. Altså, jeg går ikke og arbejder for at få et kæmpe universitet midt på Djursland, hvor jeg selv kommer fra. Jeg synes derimod, det giver rigtig god mening, at universitetet inde i Aarhus laver satellitter udeomkring, og det behøver ikke nødvendigvis at koste flere penge.

Altså, tilbage for en lille generation siden var alle de tilbud, jeg nævnte, i de her hovedbyer. Det kunne være i Grenaa, Ebeltoft osv., som er på Djursland. Og på det tidspunkt betalte man jo altså cirka det halve i indkomstskat. Og jeg ville egentlig bare gerne inddrage den filosofi, altså have, at vi måske tænker lidt mere på, at det ikke altid er sådan, at der er en besparelse i at centralisere og lukke steder ude i landdistrikterne.

Jeg kan også nævne, at der er rigtig mange kommuner, der som spareøvelse lukker folkeskoler. Når det kommer til stykket, har der, når man efter 5 år regner efter, faktisk ikke været den store besparelse i det, fordi størstedelen af eleverne måske er flyttet til privatter eller friskoler, hvilket gør, at kommunen faktisk ikke har lavet en besparelse på det. Og det synes jeg bare man skal tænke på. Nogle gange sidder vi bare og kigger ned i nogle regneark, og så tror vi, at der er en besparelse på det, men når det kommer til stykket, er der faktisk ikke nogen.

Kl. 18:22

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Kasper Roug.

Kl. 18:22

Kasper Roug (S):

Tak for det. Jeg er jo sådan set enig med ordføreren i, at det er rart at have så mange tilbud som overhovedet muligt så tæt på borgerne som overhovedet muligt, men det lyder jo stadig væk, som om kommunerne så åbenbart ikke er deres opgave voksen. Eller hvordan skal jeg forstå det, ordføreren siger?

Jeg synes da alligevel, at vi skal have en vis respekt for, at det er svært for de her kommuner i yderområderne. Det, der er svært for kommunerne, er jo altså, at befolkningstallet nu engang falder, og når befolkningstallet falder, falder børnetallet også, og så er det selvfølgelig, vi står med nogle skoler, som skal tilpasses. Altså, det må ordføreren vel også godt kunne anerkende?

Kl. 18:22

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 18:22

Jens Meilvang (LA):

Ja, det kan du tro. Jeg har jo været kommunalpolitiker i 15-16 år, tror jeg, og jeg har altid kæmpet for, at vi skal have så meget indflydelse ude i kommunerne som muligt, og det gør jeg for øvrigt stadig væk her fra Christiansborg af.

Når jeg nu nævner folkeskolerne, er det ikke for at være efter kommunerne, men bare for at sige, at det er meget nemt at sætte noget ind i et regneark og sige, at slår vi to skoler sammen, så er der den her besparelse. Men hvis man regner det efter 5 år senere, er der måske slet ikke nogen besparelse, når det kommer til stykket. For det, der skulle give besparelsen, var, at man skulle have nogle klasser med flere elever, så der skulle være færre lærere, men når man regner på det efter 5 år, er halvdelen af eleverne måske flyttet til en friskole, og så var der ikke nogen besparelse. Og det synes jeg måske man skal holde sig for øje.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det fru Theresa Berg Andersen.

Kl. 18:23

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det. Ingen skal disse statsgaranterede lån. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren fra LA, siden han ikke synes, at det er en helt fantastisk idé, om han ved, hvad der er gjort for at fremme de statsgaranterede lån rundtomkring i vores danske land.

Kl. 18:23

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 18:23

Jens Meilvang (LA):

Jeg har ikke selv sådan en helt konkret liste over, hvad hver eneste bank har gjort, men jeg går da ud fra, at bankerne fortæller om muligheden, for de får jo stadig væk også noget ud af at lave de her lån, selv om der er statsgaranti inde over det. Men der må jo ligesom være et eller andet, der ikke fungerer i forbindelse med det. Og når jeg personligt selv har talt med bankerne om, hvad der ikke fungerer derude, hører jeg, at det simpelt hen er, fordi de bliver straffet af Finanstilsynet; hvis de laver udlån til måske et billigt hus, får de f.eks. at vide af Finanstilsynet: Det hus kan slet ikke koste 800.000 kr. i det her område, så I skal nedskrive huset i jeres bøger til 500.000 kr. Og det gør så, at bankerne og sparekasserne ikke har lyst til at låne penge ud ude i yderområderne.

Så der kunne jeg måske godt tænke mig at få det lidt tilbage til markedet og lade bankerne selv vurdere det, altså lade den lokale bestyrelse i banken eller sparekassen vurdere, hvad der er fornuftigt, og hvad der ikke er, og ikke Finanstilsynet her i København.

Kl. 18:24

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Theresa Berg Andersen.

Kl. 18:24

Theresa Berg Andersen (SF):

Ja, ordføreren siger det nemlig så fint: Der er noget, der ikke fungerer. Og dertil kan jeg bare sige, at der jo lige er blevet lavet fine undersøgelser, der viser, at borgerne derude simpelt hen ikke ved, at det eksisterer. Vi har spurgt via spørgsmål for at gøre opmærksom på lige nøjagtig det her.

Samtidig vil jeg bare lige komme med en lille opfordring til, at ordføreren går ind og kigger på det, som formanden for Landdistrikternes Fællesråd også orienterer om, nemlig de mange, mange henvendelser, der ligger på området, om, at borgere, der får nej til et lån, ikke bliver oplyst om den her mulighed.

Kl. 18:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 18:25

Jens Meilvang (LA):

Jeg vil bare sige, at jeg tror, at langt de fleste danskere kender til det nu, specielt efter årsdagen, hvor det kom frem, at der kun var givet ét statsgaranteret lån; der kørte det da som breaking news i alle medier. Så jeg tror ikke, at der er mange borgere, der ikke er oplyst om, at man har mulighed for det her. Jeg tror så bare ikke på idéen, og jeg tror ikke på, det fungerer, og det har jo så vist sig i praksis, at det gør det heller ikke.

Kl. 18:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, og det er hr. Niels Flemming Hansen.

Kl. 18:25

(Ordfører)

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak for det, formand. Ja, i dag skal vi jo tale om noget, der ligger os alle sammen meget på sinde. Jeg tror, at min kollega fra Danmarksdemokraterne for lidt siden sagde: Gid, der var flere af os. Tak for den bemærkning, for det handler nemlig om vores danske landdistrikter og værdien af stærke landdistrikter, stærke familier og stærke fællesskaber. Som Konservative værner vi om de traditionelle værdier og tror på, at et fundament for et sundt samfund starter med stærke familier i stærke fællesskaber med en stor virketrang. Det er også nogle af de ting, som jeg personligt forbinder med at bo i et landdistrikt. Fællesskabet er ofte større, vi har en større interaktion med hinanden, og vi passer godt på hinanden.

Denne regional- og landdistriktpolitiske redegørelse for 2023 giver os jo også et lidt mere nuanceret billede af den situation. Den supplerer de overordnede udviklingstendenser med lokale eksempler på handlekraft, fællesskab og investeringer, der får nye initiativer til at blomstre. Det illustrerer idérigdommen og handlekraften i vores små lokalsamfund, og det viser, at udviklingen ikke er gået helt i stå. Vi ser, hvordan vores landdistrikter gennemgår forandringer. Nogle steder oplever vi en negativ udvikling, hvor huse står tomme og vitale services som skoler og dagligvarebutikker lukker. Dette skaber ofte udfordringer for os alle, da afstanden til den nødvendige service øges, og derfor bliver niveauet forringet. Over tid flytter folk, og de kommer ikke retur.

Omvendt kan vi også rette blikket mod et andet element i den her redegørelse, og det er jo de steder, hvor landsbyerne har et stærkt foreningsliv og tiltrækker driftige tilflyttere og lokale virksomheder og blomstrer. Det er det, som i rapporten er beskrevet som hotspottene, altså der, hvor man kan sige, at man på en eller anden måde specialiserer sig i noget. Som det er beskrevet i rapporten, er der Surfer's Paradise i Klitmøller, der er Kalundborg med biotech, og der er andre steder, hvor man har erhvervsnetværk og virksomheder. Og det skal man være god til at formidle. Den viden om det, der foregår i hotspottene, skal formidles til de steder, hvor det er, ja, kan man sige, knap så hot. Vi skal altså kigge ind i, hvordan vi gør det mere attraktivt at leve og bo og arbejde i hele landet; vi skal investere i udvikling og omstilling i alle egne af landet og sikre, at erhverv og lokalsamfund bliver hørt og imødekommet af myndighederne. Dette kræver initiativer, reformer og aftaler, der styrker vores lokale frihed, selvbestemmelse, forandringskraft og iværksættertrang.

Men det mest betydningsfulde og værdifulde er jo erhvervslivet, og så er det fællesskabet – fællesskabet i familierne. Det er fundamentet, hvor vores grundlæggende værdier formes, inden vi træder ud i samfundet og indgår i andre forpligtende fællesskaber. Familiernes rolle er afgørende, hvorfor det er vigtigt, at hele familien trives. Derfor er det nærmest en selvfølge, at der er skoler, at der er fritidsaktiviteter, og at der er sportshaller, hvor man kan lave alt. De unge kan spille håndbold, og vi mænd kan – nogle af os iført en lidt for stram T-shirt – spille badminton om aftenen. Vi kan have kulturelle aktiviteter, have strikkeklubber, høre foredrag og have ølsmagninger. Alt er muligt, hvis der er ildsjæle. Og dér skal vi være der for at være med til at levere rammerne for, at det kan lade sig gøre for alle os, der gerne vil være aktive. Når alle de her sociale netværk og jobs, uddannelse eller fritidsjobs er der, har familierne det godt, og så blomstrer vores samfund.

Nåh ja, så skal der naturligvis være adgang til en familielæge, når vi fædre i de lidt for stramme T-shirts har spillet badmintonkampe og forstuvet anklen. Tak for ordet.

Kl. 18:29

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 18:29

Mikkel Bjørn (DF):

Tak til ordføreren for en fin tale. Jeg er lidt nysgerrig på noget. Det Konservative Folkeparti er et lidt vægelsindet parti nogle gange, synes jeg, i forhold til at man jo er et borgerligt parti. Når vi taler klima, lyder det nogle gange, som om man taler med en SF'er, når man taler med en konservativ. Derfor er jeg lidt nysgerrig på, hvad Det Konservative Folkeparti egentlig mener om sådan nogle ting som dieselaftgift og kæmpevindmøller ude i Vadehavet. Det er jo nogle dagsordener, hvor der er lidt, hvad skal man sige, uenigheder om, hvorvidt det er en god idé. Vi i Dansk Folkeparti synes ikke, at det er en god idé. Men jeg spændt på at høre, hvad Det Konservative Folkeparti mener om de her spørgsmål.

Kl. 18:30

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 18:30

Niels Flemming Hansen (KF):

Jeg var selv med et andet medlem fra Dansk Folkeparti i Tønder i lørdags for at deltage i debatten dernede. Jeg tror, at hvis jeg fik sagt det rigtigt på TV 2, sagde jeg: For mig personligt synes jeg ikke, at jeg anerkender Tønder som værende et sted, man skal sætte store 450 m høje vindmøller op.

Den anden del af spørgsmålet har jeg naturligvis lige glemt. Men du kan lige komme tilbage, og så skal jeg nok svare. (Mikkel Bjørn (DF): Dieselaftgiften). Det er fuldstændig rigtigt. Jeg synes sådan set ikke, at vi er vægelsindede. Hvis man indfører en afgift, skal man finde noget andet at fjerne. Vi har været ude at sige, at hvis man kommer med en dieselaftgift, må man fjerne udligningsafgiften.

Kl. 18:31

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Mikkel Bjørn? Frafalder. Vi siger tak til ordføreren. (Niels Flemming Hansen (KF): Selv tak). Vi går videre i ordførerrækken til Enhedslistens ordfører, og det er fru Jette Gottlieb. Værsgo.

Kl. 18:31

(Ordfører)

Jette Gottlieb (EL):

Tak for det. Jeg synes faktisk, det er både spændende og morsomt at være i en ordførerkreds, der på det overordnede plan siger det samme hele raden rundt. Det vigtigste er jo nemlig den sætning, der står i redegørelsen på side 1:

»Regeringen ønsker et Danmark i geografisk balance, hvor det er attraktivt at leve, bo og arbejde i hele landet.«

Ja, det er vi alle sammen enige om, er jeg sikker på, og jeg synes, det er en smuk hensigt, og jeg ville ønske, at det gennemsyrede regeringens politik på alle områder.

Lad os først se på uddannelsesområdet, som er en af de allerstærkeste lokaliseringsfaktorer overhovedet. Vi ser, at antallet af folkeskoler er faldet stærkt fra 2010 til 2022, og dermed er afstanden til skolen vokset, både i landkommuner og i kommuner i de større byers opland. Det er af stor betydning for målsætningen om, at et land er i geografisk balance, at der overalt i landet er nærhed til den lokale folkeskole. Når skolerne bliver færre og afstanden bliver

større, bliver levevilkårene for børnefamilier ringere i de tyndere befolkede områder.

Det er ikke en naturlov, at det udvikler sig sådan; det er et resultat af den politik, som skiftende regeringer har ført på området. Den ene faktor er den stramme økonomiske politik, som kommunerne er pålagt; den anden er vilkårene for især den kollektive skolebustransport i de enkelte kommuner.

Mange kommuner har i de senere år måttet vælge, om de ville lukke en skole, en børnehave eller et par busruter. Nogle har måttet gøre alle tre ting. Det har så betydet, at stærke grupper af forældre har taget initiativ til at opretholde eller genoprette den lokale skole – og rigtig godt for det. Men det er et udtryk for, at vi som samfund ikke tager samlet ansvar for, at livsbetingelserne er attraktive i alle dele af landet. Det er konsekvensen af, at de enkelte kommuner er presset til alene at indtænke rentabilitet i de enkelte beslutninger.

Kan det betale sig at opretholde en lille skole? Kan det løbe rundt? Nej, det kan det ikke altid, og det er vigtigt, at vi derfor er opmærksomme på, at det er et samfundsmæssigt ansvar at tage det fælles ansvar for, at betingelserne bliver mere lige i landet. Vi skal samfundsmæssigt tage fælles ansvar for, at man kan transportere sig kollektivt i alle dele af landet – ja, det skal vi tage fælles ansvar for.

Med det som eksempel tror jeg, at vi må se i øjnene, at den bedste styrkelse af landdistrikterne, vi kan give, er at bedre vilkårene for folkelige, lokale initiativer med alt fra styrket foreningsliv til lokalt og kollektivt drevne butikker og skoler, at lokale fællesskaber kan tage initiativer, som kan forbedre vilkårene i de enkelte landsbyer, og at man kan lave energifællesskaber og alt sådan noget. Vi må jo f.eks. sikre, at lokale fællesskaber kan drive vindmøllelaug som f.eks. det bornholmske havvindprojekt ved Nexø – der blev skrottet. Og hvorfor blev det skrottet? Ja, det blev det jo, fordi man ville skrotte åben dør-ordningen. Det er så et eksempel på, at de beslutninger, man tager, virker modsatrettede.

Så må vi også sikre nogle meget enklere solcelleregler, der gør, at alle kommuner kan sætte solceller på deres tage. Vi skal lige huske, at 85 pct. alle offentlige bygningers tage er kommunale, og de fleste af os vil hellere have solceller på tage, end vi vil have dem ude på markerne. Det er i hvert fald ret vigtigt.

Man kan sige, at uddannelseslokalisering er vigtigt, at produktionslokalisering er vigtigt, at sundheds- og sociale institutioner er vigtige, at transport og kommunikation er vigtigt, og at energi er vigtigt. De ting skal der til for at sikre, at man kan have et levedygtigt lokalsamfund. Det er der, hvor jeg mener, at mange af de beslutninger, der i øvrigt træffes af regeringen, peger den gale vej.

Regeringen tager nogle initiativer på nogle områder for at modvirke den generelle centralisering, f.eks. udkantspakken til landdistriktsgymnasier, vuc'er og små erhvervsskoler, men det er jo slet ikke nok. For mange af regeringens øvrige initiativer fører modsætningsvis til en fortsat meget stærkere centralisering. Der kan jeg lige nævne den postlov, vi lige har vedtaget i dag, eller beslutningen om at anlægge en Lynetteholm, der vil øge den københavnske befolkning på bekostning af det øvrige lands.

Jeg tror derfor, at det kunne være et rigtig vigtigt initiativ, hvis man helt seriøst og overordnet sikrede, at alle lovforslag – og det er så det, som SF og Danmarksdemokraterne har foreslået – blev bedømt seriøst i forhold til deres indvirkning på den geografiske balance i landet. For hvis det skete, ville vi se, at rigtig mange af de lovforslag, der bliver vedtaget, rent faktisk har en centraliserende effekt, og at de har en effekt, der gør, at Danmark bliver skævere og skævere.

Kl. 18:36

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er et par korte bemærkninger, og den første er til hr. Niels Flemming Hansen.

Kl. 18:36

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak for det, og tusind tak for en god tale. Jeg kender ordføreren som en dygtig og, må jeg sige, passioneret transportordfører, og også tusind tak for det makkerskab. Enhedslistens ordfører taler jo netop om den kollektive transport i landdistrikterne. Vi er også begge to bevidste om, at ofte er man i en situation, hvor chaufføren er bagerste mand eller kvinde i bussen. Så jeg kunne godt tænke mig at høre ordførerens synspunkt på, hvordan vi kan løse det her problem med kollektiv transport, og muligheder for det i landdistrikterne.

Kl. 18:37

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 18:37

Jette Gottlieb (EL):

Jeg er meget stærk modstander af tomme busser, der kører rundt – meget stærk modstander. Jeg mener, at der er mange forskellige muligheder for transport, men det vigtigste er i virkeligheden, at man har et tilbud, som passer til f.eks. børnefamiliernes behov for at få deres børn bragt til skole eller institution. Grunden til, at det er specielt vigtigt, er, at der aldrig bliver regnet på den samfundsmæssige omkostning, det er, at forældre skal bruge al deres tid og kraft på at køre deres børn rundt til alt muligt.

Så mener jeg, at samkørsel er vigtigt. Det er også en mulighed. Så mener jeg, at det generelt er vigtigt, at vi får et sammenhængende transportnet. Jeg vil sige, at vores transport udvikler sig på en meget stykvis og delt måde. Man kunne sagtens lave et mere rationelt og overordnet net. Det kunne f.eks. være med færre operatører. Det kunne være, at man f.eks. havde nogle færre takstzoner og alle mulige ting, der ville gøre det attraktivt for dem, der kan vælge, at vælge at køre med det kollektive. Det ville styrke også de ydre områder.

Kl. 18:38

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det hr. Niels Flemming Hansen.

Kl. 18:38

Niels Flemming Hansen (KF):

Tak for det. Ordføreren har jo ret, og jeg ved, at ordføreren også er modstander af tomme busser. Så tak for det. Et af de emner, man også kan diskutere i det her – det har ordføreren jo ret i – er, at børnene skal køres i skole og fra skole, og der er måske noget med nogle fritidsaktiviteter, og lige pludselig bliver det rigtig, rigtig mange kørsler med kollektiv transport. Ser ordføreren nogle muligheder i det lovforslag, som lige er blevet tredjebehandlet i dag, om muligheder for taxakørsel eller taxalignende kørsel, altså hvor privatpersoner mod betaling kan køre andre mennesker rundt, således at man kan få et lidt mere bredt net i det her og måske på den måde hjælpe? For der er jo ikke nogen taxaer i landdistrikterne.

Kl. 18:39

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 18:39

Jette Gottlieb (EL):

Det er der muligheder i, men der var den svaghed i lovforslaget, at man ikke ville sikre, at der var den tilstrækkelige sikkerhed, i form af at den pågældende var køreefaren, og at kørslen var forsikret. Hvis man ikke vil sikre det, er der en meget farlig åben port for, at det kan blive rigtig farligt at bruge den måde. Derfor var det ikke løsningen, medmindre man tilførte de ordninger, jeg her nævner.

Kl. 18:39

Kl. 18:41

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det fru Susie Jessen.

Kl. 18:39

Susie Jessen (DD):

Tak til ordføreren for en god tale, og også tak for det store fokus, der altid er, på kollektiv trafik. Det ved jeg at ordføreren er rigtig engageret i, så det synes jeg er godt.

Jeg har egentlig et specifikt spørgsmål, for ordføreren nævner jo meget det her med udvikling af landdistrikterne generelt. Den anden dag så jeg et billede fra Venø af, hvor lidt de egentlig kan få lov at udvikle sig. De blev hele tiden stoppet af de her kystnærhedszoner og strandbeskyttelseslinjer. De må ikke lave en festival, de må ikke lave et skilt, de må ikke lave en ombygning af en café, og de må ikke ombygge en FDF-lejr. De har lige fået lov til at bygge et par shelters, men ellers er det godt nok begrænset, hvad de har fået lov til. Så jeg vil egentlig høre Enhedslisten, om man ikke også synes, at det måske er på høje tid, at vi begynder at kigge lidt på de her strandbeskyttelseslinjer og kystnærhedszoner, sådan at vi kan sikre en god udvikling, også især på småøerne, som har store problemer med det.

Kl. 18:40

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 18:40

Jette Gottlieb (EL):

Jo, det er en god idé. Det er vi jo også i gang med. Der er selvfølgelig nogle rammer for det efter min mening, for det er vigtigt, at vi har kystbeskyttelseszoner. Men det er jo indlysende, at hvis kystbeskyttelseszonerne udgør 80 pct. af en ø, så er der ikke ret meget andet at gøre godt med. Så det er klart, at der skal være nogle mere åbne regler der. Men vi er jo i gang med at prøve at finde ud af forskellige former for løsninger på det. Men jeg er ikke med på hvad som helst.

Kl. 18:41

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Fru Susie Jessen.

Kl. 18:41

Susie Jessen (DD):

Nej, det er ordføreren sjældent. (*Munterhed*). Men tak for det. Det er jeg glad for. For jeg har også set, at for Langeland er det nærmest det samme. De har jo de samme udfordringer med, at de ikke må noget som helst. Så jeg er glad for, at vi også bredt herinde i Folketinget kan kigge på, at vi måske skal have kigget lidt på de regler og finde ud af, hvordan vi kan sikre, at der kommer udvikling alle steder, og at man ikke er låst.

Kl. 18:41

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 18:41

Jette Gottlieb (EL):

Langeland er cirka på størrelse med Gaza, så jeg er glad for, at der ikke bor 2,5 millioner mennesker på Langeland.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi kan gå videre til Radikale Venstres ordfører, og det er fru Zenia Stampe.

Kl. 18:42

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Det her er en af de meget vigtige redegørelsesdebatter. Nogle gange kan man godt sidde og tænke: Åh, hvorfor har vi truffet den beslutning, at vi skal have en årlig redegørelse om dette og hint? Men det her er et område, hvor der virkelig er brug for, at vi løbende følger op og følger med i udviklingen. For vi har jo her at gøre med en af de største og også alvorlige udviklingstendenser i vores land: trækket ind mod de store byer og affolkningen af landdistrikterne. Det er en kompliceret debat, og det er en kompliceret virkelighed, som i parentes bemærket jo ikke kun gør sig gældende i Danmark. Hvis man rejser rundt i Europa, kan man se lignende tendenser i andre lande. Men i Danmark bliver debatten nogle gange forsimplet til en debat mellem københavnere og så alle de andre eller mellem øst og vest. Men så enkelt er det ikke.

Som folketingsmedlem valgt i Region Sjælland, og det ved jeg vi er flere der er, kan jeg i hvert fald fortælle, at det ikke kun er i Jylland, at man er ramt af udkantsproblemstillinger. På Sjælland oplever vi også store problemer med affolkning, butiksdød, dårlig kollektiv transport, lavt uddannelsesniveau, dårlig sundhed, skrantende velfærd og landsbyer, der dør. Vi kunne jo godt vælge den nemme løsning og sige: Jamen det er Københavns skyld. Men jeg tror, at den vigtigste, men også mest smertelige erkendelse, som jeg egentlig gerne vil bruge det meste af min tid på her, er, at centralisering jo ikke kun handler om centralisering ind til København, til Aarhus, til Odense og til Aalborg. Det handler også om centralisering ind til de store købstæder og til de store provinsbyer.

Jeg er selv fra Roskilde, og vores nye landdistriktsminister kommer også fra Region Sjælland, og der ved man jo, at der er store byer, som er inde i en fantastisk udvikling, og som jeg også tror står på tærerne, fordi de konkurrerer med hinanden om at have det fedeste uddannelsescampus eller det bedste hospital osv. osv. Når vi kigger tilbage på de sidste 20 år, har den centralisering, der er sket i vores region, i hvert fald i lige så høj grad været ind til de store provinsbyer, som det har været ind til København.

Jeg tror, at noget af det, der også går galt i den her debat, er, at vi nogle gange så tror, at vi løser de små lokalsamfunds problemer ved at styrke de store købstæder. Bare et eksempel: Kalundborg er jo en fantastisk succeshistorie og i virkeligheden en by, som ligger lidt upraktisk, og derfor er det jo helt fantastisk, at de har haft den succes og vækst de seneste år. Derfor er jeg også en af dem, der selvfølgelig har sagt: Jamen de skal da have en motorvej. Men sådan nogle beslutninger bliver jo ofte truffet sent om natten, og det er ikke alle detaljer, man lige går så nøje op i. Og der kan vi jo se, at konsekvensen af den meget hurtige beslutning bliver, at motorvejen kommer til at pløje lige igennem en af de landsbyer, der faktisk har været inde i en rigtig positiv udvikling, nemlig Bjergsted. De er så kommet herind og har prøvet at få os til at lægge motorvejen om og føler jo, de er løbet panden mod en mur, for nu er den beslutning truffet, og der har ikke kunnet ændres på den.

Jeg synes bare, at det eksempel også illustrerer en anden del af den her problemstilling, nemlig at når vi indimellem træffer beslutninger, der ligesom skal styrke provinsen, så er det de små landsbyer, der kommer i klemme. Det samme gælder i forbindelse med kommunalreformen, som jo ikke var en centralisering til København, men f.eks. en centralisering fra Skælskør og Korsør til

Slagelse eller fra Hvalsø og Viby til Roskilde. Og sådan kunne man blive ved fra kommune til kommune.

Det samme gælder i forbindelse med retskredsreformen, og nu kommer jeg måske til at sige noget, der er lidt upopulært, men det gælder også i forhold til centralisering inden for landbruget, hvor vi jo på den ene side har lyttet til landbruget, når de har sagt: Vi har brug for mulighed for at gøre dette og hint for at være stærke, så vi kan skabe vækst og økonomi i landdistrikterne. Men det har også haft den betydning, at på mange af de husmandssteder, hvor der tidligere har boet børnefamilier, som skabte liv i lokalsamfundet, bor der ikke nogen længere, men der kommer så et par medarbejdere kørende et par gange om dagen for at fodre svinene. Derfor har vi jo truffet mange beslutninger, hvor vi har troet, at vi styrkede vores land, og vi har måske også styrket dele af vores land, men dem, der er blevet klemte, er de små lokalsamfund.

Kl. 18:46

Derfor synes jeg i virkeligheden, at vi måske skal blive lidt bedre til at være lidt mere klar på, hvad det er, vi snakker om, når vi snakker vækst i hele landet. Jeg tror, det har været for nemt bare at gøre udkantsdebatten eller vandkantsdebatten eller landdistriktsdiskussionen til en diskussion mod de fire største byer i Danmark, når det, vi netop kan se, er, at det i lige så høj grad er centraliseringen inden for de enkelte kommuner, der er en udfordring for vores små landsbysamfund.

Jeg kan huske, at jeg selv blev lidt bekymret, da jeg så, at landdistriktsministeren var blevet ressortminister for planloven, for jeg synes, at en landdistriktsminister skal bruge det meste af sin energi på at skabe liv ude i de små lokalsamfund. Og nu har vi en landdistriktsminister, og det er ikke personligt ment, som bruger sin energi på netop at placere testcentre, solcelleparker, Lalandiaer, kabler osv. – altså de store ting, som skal generere noget ind i de store byer, er landdistriktsministeren blevet minister for. Man kan sige, at det omvendt måske også er meget godt, at der sidder en landdistriktsminister, der også kan have det perspektiv på de beslutninger, at landet ikke bare skal blive en, hvad kan man sige, industrizone for byerne eller en zone, der skal levere noget ind til de store byer.

Men en minister har jo også kun den tid, en minister har, og jeg ved i hvert fald, at den her minister kommer til – og den tidligere minister kom til – at bruge rigtig lang tid på at placere et testcenter. Jeg er stærk tilhænger af, vi skal finde et sted til det testcenter, og det bliver upopulært, lige meget hvor vi finder det. Men jeg synes, det er trist, at det er det, en landdistriktsminister skal bruge sin energi på, altså på at placere de upopulære ting, i stedet for at beskæftige sig med, hvordan vi skaber nogle levedygtige lokalsamfund.

Jeg kunne godt tænke mig, vi brugte noget mere energi på at finde ud af, hvad der kan bryde den negative cirkel, ikke bare i forhold til centralisering ind til de helt store byer, men også centralisering ind til de mellemstore byer. Nu var jeg selv opstillet i Næstved i mange år, og der var løbende en diskussion om de her små landsby-skoler. Der var egentlig al mulig god vilje i forhold til at have små skoler i de små landsbyer, men man kunne bare se, at kvaliteten var så lav, at mange lokale valgte de små skoler fra. Derfor kunne man som kommunalpolitiker til sidst ikke forsvare at bruge så mange penge på bittesmå klasser og dårlig kvalitet. Så lukkede man dem. Det, der jo så sker nogle steder, er, at når man lukker en lokal kommunal skole, genopstår den som friskole. Pludselig bliver den fantastisk, og hele lokalsamfundet vælger den til.

Kunne det ikke blive en eller anden en inspiration for os at arbejde videre med? For måske er det i virkeligheden – lidt i forlængelse af det, som fru Jette Gottlieb sagde – den vej, vi skal tænke det. Altså, at vi lytter til de mennesker, der bor i vores landdistrikter, når vi tænker liv i landdistrikterne, i stedet for kun at høre på de stærke økonomiske interesser, altså landbruget eller for den sags skyld kommunerne. Tit har man jo valgt et landdistrikt til, fordi man vælger det

lokale fællesskab og det lokale sammenhold. Kunne vi, ligesom man i gamle dage lavede bydelsråd i København, lave landsbyforsøg, hvor man gav mulighed for mere selvstyre, og forsøg med mere ansvar, som man havde? Det gør man, men man kunne måske gøre det endnu mere. Jeg ved i hvert fald også, at der lidt nogle gange er sådan en ideologisk udfordring i forhold til friskoler, som nogle partier har noget imod. Det er sådan en gammel ideologisk diskussion. Jeg tror bare, at man i forhold til friskoler, friplejehjem osv. i stedet for at stirre sig blind på, at det ikke er kommunalt, måske skulle se, at det er en mulighed for at skabe nogle lokale institutioner, som der er et meget stærkt sammenhold og ansvar omkring. Kunne vi på en eller anden måde gå den vej?

I hvert fald tror jeg, at den her debat vil have meget gavn af, at vi har mere fokus på landsbyerne end på bare at være vrede på de fire største byer. Det er selvfølgelig en meget smertelig erkendelse, og det er det måske i hele landet, men det er det især i min egen region, Region Sjælland, for vi har ikke engang sådan en stor by som København; den er jo i Region Hovedstaden. Så i virkeligheden kunne vi gøre det meget nemt for os selv ved bare at sige, at det er København, der er hele problemet. Men jeg tror også, vi bliver nødt til at se indad i vores egne kommuner og se den centralisering, der finder sted der, og også se, at vi har truffet nogle beslutninger og haft nogle debatter i en tro på, at vi har styrket hele landet, men i virkeligheden har det styrket de store provinsbyer og klemte de små landsbysamfund. Det tror jeg desværre er en stor del af forklaringen. Selv om jeg er fra en provinsby og er utrolig glad for købstæderne, tror jeg altså også, det er den retning, vi skal kigge, hvis vi skal finde nogle holdbare løsninger for vores små landsbyer.

Kl. 18:52

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 18:52

Kim Edberg Andersen (NB):

Det kom lidt bag på mig, at jeg var den eneste, der havde en kort bemærkning, for jeg synes – og nu skal man lige skruer op for fjernsynet, for jeg vil godt rose ordføreren – den sad ret godt. Den ramte – nu ved jeg ikke, hvad man må sige i Folketingssalen – i bagdelen. Det gjorde den, ikke fordi ordføreren siger noget, jeg selv har sagt tidligere. Men når jeg f.eks. er blevet kritiseret for at være efter København, har jeg jo altid sagt, at det lige så godt kunne være Brønderslev, Hjørring eller en af de andre byer, for det er nemlig, præcis som ordføreren siger. Det behøver ikke at være København, for folk søger det urbane alle steder, og det er på bekostning af noget andet. Hvis vi går helt ned i det, kan man sige, at hvis man skal vælges i en lille kommune, er det bedst at være populær i den store by, og så centraliserer man resten. Jeg kan se det i min egen kommune. Der har de lukket, jeg ved ikke hvor mange plejehjem og skoler nu. Sjovt nok er de alle sammen uden for den store by, og sjovt nok er dem, der har flertal til at lukke dem, nogle, der bor i den store by. Jeg ved ikke, hvordan ministeren har tænkt sig at løse det, men jeg vil sige, at ordføreren ramte fuldstændig plet i forhold til problematikken, og det var jo helt skønt at få lov at sige det til en radikal.

Kl. 18:53

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det ordføreren.

Kl. 18:53

Zenia Stampe (RV):

Vi er jo også et gammelt husmandsparti. Tak for den kommentar. Jeg håber, at det her er en diskussion, vi kan have. Jeg har ikke

været ordfører for det her tidligere, men nu kunne jeg forstå, at man allerede har lavet forsøg med det. Det er tanken om, om man kunne give sådan en status, som man som landsbysamfund kunne vælge til, hvor der ville følge noget større frihed med, men måske også noget større ansvar. Jeg synes også, at det, vi kan se der, hvor det lykkes at skabe noget liv, jo ikke handler om, at kommunen så kommer og ligesom løfter en eller anden opgave for lokalsamfundet. Nej, det er faktisk, fordi lokalsamfundet selv løfter det. Kan vi på en eller anden måde bruge det bedre gennem at give mere frihed, men også mere ansvar, så synes jeg, det kunne være rigtig interessant at arbejde videre med.

Kl. 18:54

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Vi går videre til Dansk Folkepartis ordfører, og det er hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 18:54

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak til ministeren for redegørelsen. Jeg vil starte med at sige, at jeg mener, at redegørelsen tegner et vel rosenrødt billede af situationen i vores landdistrikter, og det har regeringen jo nok også en interesse i. Der er fundet en række eksempler på succeshistorier rundtomkring i landet, og det er selvfølgelig rigtig dejligt, men det ændrer jo ikke ved det helt afgørende parameter, nemlig at vi generelt ser en affolkning af landdistrikter, der ligger længere væk fra de større byer, og det er en uheldig udvikling.

Jeg skal ikke medvirke til at tegne sådan et Knud Romer-agtigt billede af landdistrikterne som noget, der ligner dødens forgård, for det er vores landdistrikter bestemt ikke, tværtimod. Der er dejligt ude i vores landdistrikter. Der er åbne vidder, langt til naboen og vind i håret. Jeg er selv opvokset i et landdistrikt – der er dejligt. Langt, langt de fleste mennesker, der bor i vores landdistrikter, elsker at bo der.

Udfordringen er bl.a. vores unge. Der er opstået, hvad jeg vil kalde et mobilitetspres på mange af vores unge – de skal flytte sig. Det er utjekket at blive, hvor man er; det gælder på vores uddannelsesinstitutioner, hvor man helst skal have mindst et semester i udlandet. Det er utjekket at blive boende hjemme hos sine forældre, til man er i starten af tyverne. Det er utjekket at blive på samme arbejdsplads i flere år. Det handler om hele tiden at være i bevægelse. Det er det mobilitetspres, der presser mange af vores unge væk fra vores landdistrikter og mod de større byer, og det er det mobilitetspres, vi skal have ændret på.

Bliverne ikke alene er, men skal også opfattes som lige så succesfulde og lige så dygtige som dem, der tager længere væk. Bliverne kan bidrage med noget; det er dem, der kender deres lokalområde; det er dem, der er aktive i deres lokalområde; og det er dem, der føler noget for deres lokalområde og derfor holder sammen på det. Derfor skal vi hylde dem, der vælger at blive i deres lokalsamfund.

Fra Christiansborgs side er landdistrikterne blevet behandlet stedmoderligt, og der skal jeg være ærlig at sige, at det også til dels har været tilfældet fra kommunernes side. Der er for mange kommuner, der har for meget fokus på kommunernes større byer og for lidt fokus på kommunernes landdistrikter. Det ser vi f.eks., når der lukkes skoler eller nedlægges dagtilbud; den slags tager luften ud af vores lokalsamfund. Hvis man vil have liv i landdistrikterne, har man også som kommune et ansvar for at gøre noget ved det. Fra Christiansborgs side kan vi ikke løse den opgave alene. Det kræver også, at kommunerne trækker på den samme hammel.

Men vi er nødt til at skabe et Danmark i bedre balance, og det er en opgave, som regeringen ikke rigtig synes at ville tage på sig. Regeringen vil hellere fremstille problemerne som værende mindre,

end de er, og de aftaler, der er indgået i forhold til landdistrikterne, er bl.a. indgået, før den her regering overhovedet trådte til, og siden er der stort set ikke sket noget, overhovedet.

Regeringen har netop fremlagt en ny stor skattereform, og her er det også overvejende folk i Nordsjælland og de store byer, der får de største skattelettelser. I landdistrikterne derimod er der ikke mange skattelettelser. Samtidig har regeringen en ambition om at gøre det dyrere at køre i bil, og hvem kommer det til at skade? Ja, det er netop beboerne i landdistrikterne, der for manges vedkommende er afhængige af at have to biler for at kunne få hverdagen til at hænge sammen.

Det er regeringen, der vil eller i hvert fald tidligere har villet afskaffe tilskuddet til udkantsgymnasierne, som Dansk Folkeparti pressede på for at få indført i 2019. 22 elevråd har skrevet til regeringen og tryglet om at få tilskuddet til udkantsgymnasierne bevaret, og de har også bedyret konsekvensen ved ikke at videreføre tilskuddet. Det er bl.a. færre studieretninger og lukkede gymnasier. Regeringen synes ikke optaget af at udflytte hverken arbejdspladser eller uddannelsespladser til de mindre byer og de danske landdistrikter. Den indsats for udflytning, som blev igangsat under den borgerlige regering, hvor Dansk Folkeparti var støtteparti, er bremset op. Og så kan ministre skrive nok så mange bøger om Udkantsdanmark; hvis ikke det bliver fulgt op af konkret handling, er de store ord billige.

Kl. 18:59

Nu har vi heldigvis fået en ny minister, men en undersøgelse fra 2020 viste, at hver femte dansker, der ikke boede på landet i 2020, faktisk har en drøm om at bo på landet. Det er den drøm, vi skal sørge for bliver til en reel mulighed. Det handler om, at vi skal gøre det lettere at bo på landet. Der skal være arbejdspladser, der skal være adgang til fibernet, og der skal være muligheder for at gå i skole og uddanne sig. Det skal vi tilvejebringe herinde på Christiansborg, og det er her, vores regering i øjeblikket efter vores opfattelse sover en anelse i timen.

Der er lang vej endnu. Ser man f.eks. på antallet af erhvervsuddannelsesafdelinger i kommunerne, kan man også her se, at der i mange kommuner er et stort rundt nul. Erhvervsuddannelsesafdelingerne klumper sig også sammen i mange af de store byer. I f.eks. Varde Kommune er der ikke en eneste erhvervsuddannelsesafdeling. Det samme er f.eks. også tilfældet for Ods herred Kommune og Vesthimmerlands Kommune. På Fyn, hvor jeg selv bor, har syv af kommunerne ikke en eneste erhvervsuddannelsesafdeling. Det er for ringe. Vi skal have uddannelsesmuligheder tæt på der, hvor vores unge bor, så det i hvert fald ikke er, fordi de er tvunget af omstændighederne, at de flytter.

Så skal vi også, som jeg sagde, hylde dem, der vælger at blive i deres lokalsamfund. Vi skal lade være med som samfund at sende det signal til vores unge, at man kun er noget, hvis man drager ud i verden og realiserer sig selv.

I marts 2020 præsenterede Dansk Folkeparti sit landdistriktsudspil »Livet leves også i provinsen«, og i det udspil pegede vi på en hel stribe af konkrete forslag til, hvordan det kunne gøres mere attraktivt at fortsætte sit liv i landdistrikterne eller at flytte til landdistrikterne. Nogle af de her forslag er siden blevet samlet op af andre partier, og det er jo også tidligere set, at forslag, Dansk Folkeparti har fremsat, er blevet adopteret af andre partier siden hen; men en meget stor del af forslagene er stadig lige så relevante i dag. Det gælder også etableringen af dansk landdistriktskapital i regi af Vækstfonden, bevillinger til landdistriktsvækstpilotordningen og udvidelse af vækstlansordningen, så der kan udstedes mindre vækstlån.

De hængende handelsgader er et af de større problemer i vores mindre byer. Det hænger bl.a. sammen med, at flere i dag handler på internettet; men det hænger også sammen med, at de større kommuner har haft alt for lidt fokus på udviklingen i de mindre

byer uden for kommunernes hovedbyer. Ligeså har det også sammenhæng med, at centraliserede kommunale indkøbsaftaler har gjort det svært for de mindre erhvervsdrivende at blive leverandører til kommunerne eller en lokal institution, ligesom der er langt til det nærmeste sundhedstilbud.

De rammer, som vi fra politisk hold tilbyder vores landdistrikter, er ikke de bedste; de kan blive meget bedre, og det skal de også blive. Tak for ordet.

Kl. 19:04

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak til ordføreren. Vi går videre til den næste ordfører, som er ordføreren for Nye Borgerlige, og det er hr. Kim Edberg Andersen. Værsgo.

Kl. 19:04

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak. Der er jo altid en fordel ved at være den sidste ordfører, og det er, at man kan vælge at opsummere, og sagt sådan lidt positivt på nordjysk synes jeg, vi alle sammen har den rigtige indstilling. De fleste af os kan se, at der er et problem, og jeg synes, der kom rigtig mange gode løsningsforslag. Der var nogle, der valgte at tage den positive hat på og sige, at det hele er fantastisk. Dem synes jeg der var flest af, og så tænker jeg, at jeg modsat vælger at forklare det ud fra de ting, der måske ikke fungerer så godt, og som jeg også synes vi herindefra laver nogle benspænd i forhold til, fordi vi, sådan som De Radikales ordfører også sagde det tidligere, har en tendens til, at det bliver sådan noget bashing imod byerne, og så kan vi ikke give den ene noget, uden at den anden ligesom skal bøde. Og jeg bliver som en nordjyde, som er kommet her til København, og som har oplevet metroen, nødt til at sige, at den er fantastisk, men at den der, hvor jeg bor, ikke ville virke ret godt, fordi der skulle være rigtig, rigtig mange stoppesteder og utrolig mange førerløse tog, hvis den skulle kunne køre hvert tredje minut, for at jeg kan komme ned til brugsen, og derfor er der jo et behov for en anden løsning. For noget af det, der virker i København, virker ikke nødvendigvis på Kjemtrupvej.

Jeg er slet ikke i tvivl om, at landdistrikterne ligger Venstre og ministeren på sinde. Men jeg blev overrasket over, at selv Socialdemokraterne rendte den vej, og jeg kan så næsten konkludere, at det er Moderaterne, der er problemstillingen i regeringen i forhold til at gøre noget ved det. For når jeg så hører Moderaternes glanstale, altså at jeg dybest set skal gå i mine træsko med et halmstrå i munden og være glad for at bo på landet, for jeg er jo ikke et offer, så bliver det nok også virkeligheden, hvis man bliver ved med at lægge afgifter på det, at jeg skal have en bil, og at jeg muligvis også har lyst til at se et offentligt transportmiddel bare én gang inden jul, hvis jeg er heldig. For jeg skal ringe efter dem ude ved mig, for ellers kommer de simpelt hen ikke.

Der er en stående joke med, at vores tidligere radikale borgmester i Rebild Kommune forbarmede sig over to polske landarbejdere, som på en fredag kl. 17.15 havde sat sig ved busstoppestedet i Øster Hornum, og som, da han kom forbi kl. 23.00, stadig væk sad der, fordi bussen først igen kørte om mandagen. For det er virkeligheden, og det forstår man ikke her. Når man kommer herved på gaden uden for Christiansborg, kan man næsten ikke træde fire skridt uden at blive kørt over af et eller andet transportmiddel, hvor der sidder en offentligt ansat og transporterer mennesker rundt. For det giver mening i byen.

Der er måske noget andet, som det giver mening at gøre ude på landet, når jeg nu skal kigge på vindmøllerne, og når jeg nu skal lade PFAS'en rinde lige ned i landbrugsjorden, fordi nogle af de her solceller også er lidt problematiske, og når de alligevel er begyndt at brandbeskatte mig med noget, som de kalder en transportafgift, fordi

det lød pænere end at kalde det en afgift. Når der så samtidig derfra, hvor jeg bor, ikke er ret langt hen til vindmøllen, hvorfor kunne man så ikke differentiere det, sådan at det måske var gratis ved mig? Man kunne jo gøre det inden for en kilometer. For på den måde ville dem, som gerne ville have den grønne strøm ind til de store byer, så også lige pludselig skulle betale for det, som det kostede, for at jeg skulle kigge på de her vindmøller. For de er, som det også fremgår af de store reklamekampagner, ikke så grimme. Nej, det er de faktisk ikke. Man vænner sig til meget – det gør man – min kone har også vænnet sig til mig.

Men virkeligheden er jo nok, at de ikke er kønne, og at de også larmer en lillebitte smule, og at man, hvis man bor tæt nok på dem, så også en til to gange om året bliver fuldstændig overvældet af, hvad sådan et stroboskopllys gør ved en 50-årig. Når solen står rigtigt i forhold til en vindmøllevinge, blinker det nemlig derinde, så det kører fuldstændig rundt eller man køber mørklægningsgardiner. For virkeligheden ved den grønne omstilling er jo, at der er nogle priser, der skal betales, og ude på landet betaler vi gerne mange af dem. For vi er faktisk ikke imod en grøn omstilling, og jeg bliver som jyde nødt til at sige, at vi, hvis man vil have os til at være positive over for det, så bliver meget mere positivt indstillet, hvis vi også kan tjene en bitte skilling på det. Personligt håber jeg, hvis jeg skal genvælges, at man laver en differentiering af momsen, og at man, hvis man har overskud og kommunen er grøn, så fjerner momsen. For så skal I se at sætte solcelleparker og vindmøller op oppe ved os, for de penge betyder også noget.

Hvorfor betyder pengene noget? Det gør de, fordi vi i forvejen har svært ved at sælge vores huse, og når vi får en solcellepark ved siden af vores hus, kan vi slet ikke sælge det. Så ved jeg godt, at der er nogen fra regeringen, der vil sige, at man kan søge sådan en statslig garantiordning. Jamen det er da lige meget, hvis der ikke er nogen, der i det hele taget kommer og kigger på det og vil købe det.

Så når jeg nogle gange bliver skudt i skoene, at jeg ligesom basher København, Hjørring eller Brønderslev – alle byzoner over fire mennesker kan jeg blive beskyldt for at basher – er det ikke, fordi jeg vil være et ondt menneske, men det er bare, fordi jeg kan se, at der i min tilværelse er nogle problemstillinger, som jeg ikke synes vi løfter. Vi laver skåltalerne herinde, som Moderaternes ordfører var rigtig god til, og så snakker vi udenom, når det f.eks. så bliver pointeret, at der er en høj dieselaftgift. Det koster jo mere for mig, hvis jeg pendler 60.000 km om året, end det gør, hvis jeg bor på Østerbro og det vildeste, jeg skal køre, er over på den anden side for at gå til bageren. Det koster bare mere, og jeg køber altså kun én bil. Det passer så ikke helt, for jeg tror faktisk, jeg har fem biler eller seks biler på en god dag. Men jeg kører jo ikke i dem alle sammen.

Kl. 19:10

Så jeg bliver, hvis jeg bliver kompenseret med hensyn til min registreringsafgift, kompenseret en gang, og så kan jeg godt blive sådan lidt nordjysk tvær, når jeg så finder ud af, at det for Audien i København bliver lige så meget billigere, som det gør for min bil. For når Audien her i København er rustet væk, har den kørt 4½ km, og min bil er motormæssigt slidt op inden, og lad os nu bare brede det ud og så kigge på, hvordan vores livsforhold i landdistrikterne er. For vi er i landdistrikterne ikke ofre. Vi har selv valgt at være der, og mange af os har også råd til at købe en lejlighed herinde i byen, så alle de studerende, som siger, at jeg skal have nogle vindmøller op, ikke har råd til at købe en. For det er jo det, der bliver resultatet, altså at vi flygter ude fra det åbne land og ind til byzonerne rundtomkring, og hvis vi skal have ændret det, skal vi have løst nogle af alle de problemstillinger, sådan som rigtig, rigtig mange andre dygtige ordførere før mig også har stået og pointeret det meget bedre, end jeg har.

For ja, det er et kæmpeproblem med den offentlige transport. Jeg sidder i regionsrådet i Nordjylland, og vi har sådan lige med nød og

næppe kunnet holde hånden under det i år, men vi er ikke sikre på, at vi kan holde hånden under det næste år, fordi det koster forfærdelig mange penge. De kører meget langt, og det koster mange penge at drive. Vi har ikke læger alle steder. Vi håber på, at vi i 2035 måske får knækket kurven, fordi vi endelig har fået en lægeuddannelse oppe ved os. Men virkeligheden er, at jeg bor i en by, hvor min læge vel er tættere på 80 år, end han er på 70 år, og at han altså, selv om han er læge, ikke holder evigt. Men jeg får ikke en ny læge, fordi vi ikke har nogen. Jeg bor i en kommune, som har centraliseret ind til den store byzone, som desværre ligger lige midt i kommunen, men det vil sige, at mine skoler og mine ældrecentre er blevet lukket. Men når jeg bliver gammel og kommer på plejehjem, og hvis jeg forhåbentlig har en kone, der stadig væk gider komme og se mig, så kunne det jo også være rart, at hun havde muligheden for at gøre det ved at gå derned eller cykle derhen. For den offentlige transport eksisterer ikke til den tid, og hun har ikke nogen mulighed for at transportere sig til et plejecenter 40 km væk. For det kan ikke lade sig gøre.

Det er virkeligheden på landet, og det er det, vi skal huske, når vi taler om alle de rigtige ting. Det behøver ikke nødvendigvis at koste penge, men vi skal nogle gange bare vide, at vores livsvilkår, selv om vi er et lille land, ofte er meget forskellige. Vi behøver virkelig ikke at tage fra den ene for at give til den anden, og vi skal være glade for metroen. Men jeg kunne virkelig også godt tænke mig, at vi gjorde det nemmere og måske lige så billigt og skønt at bo på landet, som vi alle sammen har lyst til at sige at det er. Tak for ordet.

Kl. 19:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er indtil videre en enkelt kort bemærkning til hr. Niels Flemming Hansen. Værsgo.

Kl. 19:12

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak for det, og tak for den gode, retorisk stærke og også underholdende tale. Det er jo ikke alt, ordførerkredsen hernede kan være enige om, men jeg tror, der er en bred enighed om, at vi gerne vil se ordføreren stå og danse diskodans i lyset fra stroboskoplys fra vindmøller.

Det er rigtigt, at der er stor forskel i vores lille land. I rapporten er der også angivet det her med, at der er nogle steder, man er gode til landdistriktspolitik, altså hvor det virkelig fungerer, og så er der nogle steder, hvor det absolut ikke fungerer. Det, jeg godt kunne tænke mig at spørge ordføreren om, er: Ser ordføreren nogen steder, hvor vi også herfra kan gøre noget for at få det til at fungere? Altså, hvordan kan hotspottene smitte ikkehotspottene, så at sige?

Kl. 19:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 19:13

Kim Edberg Andersen (NB):

Jamen så skal vi finde ud af, hvordan vi fra Folketinget begynder at klone ildsjæle, for det er jo det, der altid findes de steder, hvor det her virker. Der er en ildsjæl, som laver en friskole, og som går rundt og får de andre med på det, og så laver man en god friskole. Det er jo derfor, som Radikale siger: I stedet for folkeskolen, hvor der ingenting var, var der pludselig en fantastisk friskole, hvor det hele kørte. Men det er ildsjælene. Hvis vi kan finde ud af at klone ildsjæle, kommer vi i mål. Og en måde at klone dem på er jo dybest set at få bremset det der med, at vi rent faktisk flytter hurtigere til byerne, end vi flytter ud af dem. Og der kommer vi tilbage til alle de andre løsningsforslag. Lad os nu gøre det attraktivt at bo derude, både økonomisk, men også bare i den praktiske del af det at være

voksende familie derude. Lad os finde en måde at transportere folk på. Giv dem kørekort som 16-årige. Der kører alligevel ingen biler derude. De kan sagtens køre rundt. Lad os tænke ud af boksen og finde nogle løsninger, der gør det muligt at komme rundt, hvis ikke det er offentlig transport, for jeg er enig i, at det kan det jo være. Men jeg vil bare sige, inden vi laver cykelstier alle steder, at de koster ca. 1 mio. kr. pr. kilometer.

Kl. 19:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 19:14

Niels Flemming Hansen (KF):

Tak for det. Ordføreren nævner jo netop den offentlige transport. Vi havde en diskussion tidligere omkring det her med, at buschaufføren var den bagerste mand i bussen. Ser ordføreren nogen muligheder i, at man kunne inddrage f.eks. flextransporten i den offentlige transport og dermed i hvert fald om ikke andet så få mindre biler at transportere folk rundt i? Nu ved jeg, at ordføreren selv har seks af dem.

Kl. 19:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 19:14

Kim Edberg Andersen (NB):

Det er ikke alle, jeg lige ville smide sådan en 18-årig ud i. Jeg tror, Corvetten ville være lige det vildeste at starte i.

Nej, jeg sidder jo et sted, hvor vi også ser problemerne med flextrafik. Så skal man tænke flex som meget mere decentraliseret, og der har fru Jette Gottlieb en problemstilling med noget sikkerhed og noget, vi også skal kigge ind i. Men vi skal da lade være med at gøre det. Problemet med flex lige nu er, at det bliver sådan et offentligt spendingprojekt, hvor man så bare finder en ny måde at bruge penge på for at køre folk hen til fælles punkter uden for byerne, hvor de så heller ikke kan tage bussen. Men jo, mere decentrale og mindre bureaukratiske muligheder for at transportere folk skal vi bestemt have.

Kl. 19:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Så er det ministeren. Velkommen.

Kl. 19:15

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Tak for det, og tak for ordet. Også tak til ordførerne for alle de mange bemærkninger til det her års regional- og landdistriktspolitiske redegørelse. Jeg har glædet mig til at kaste mig over arbejdsområdet som landdistriktsminister, og der findes jo nærmest ikke en bedre måde end at starte med den her redegørelse. Det synes jeg er helt fantastisk.

Før jeg tiltrådte som minister, besøgte jeg et plejehjem på det østlige Lolland. Det er et fantastisk område i Danmark. Der er smuk natur, der er frodig jord, der er et rigt foreningsliv, og så er der sådan en kultur, hvor man ikke beder kommunen om at løse alle problemer. Nej, her står man sammen, man kommer hinanden ved, man hjælper hinanden, og derfor har man også et stærkt foreningsliv og et aktivt civilsamfund. Så har man den her stolthed, som også hr. Henrik Frandsen nævnte – stolthed over, hvor man bor, og hvor man kommer fra.

Men det er jo også et område, der er præget af nogle af de samme alvorlige udfordringer som mange andre landdistrikter. Det kan være

der, hvor skolen er lukket, hvor købmanden har drejet nøglen om, og hvor væksten er sket et andet sted. Det bliver vi nødt til at tage alvorligt her på Christiansborg, for vi vil ikke have områder i vores land, der på den måde sakker bagud. Som hr. Kasper Roug sagde det: Vi skal have et Danmark i balance.

Derfor har vi en utrolig vigtig opgave med at udvikle vores landdistrikter. For der er så meget potentiale. Det er steder med stærke traditioner, et rigt foreningsliv og masser af skabertrang og virkelyst. Det er steder, der virkelig kan rykke, hvis de får lov. Derfor vil jeg gerne være med til at løse nogle af de snærende statslige bånd, så lokale initiativer kan blomstre i hele Danmark. Alt for mange regler og alt for mange krav er vedtaget, fordi de giver god mening bag et skrivebord på Christiansborg, men de giver ikke nødvendigvis mening ude i virkeligheden. Det skal vi gøre noget ved.

Der er den her redegørelse et meget vigtigt redskab. For den giver os et statistisk indblik i livet i vores landdistrikter, og det kan vi bruge til at finde ud af, præcis hvor vi skal handle. Hvis man så dykker ned i redegørelsen for i år, viser den, at der i landdistrikterne er alvorlige udfordringer med mangel på transport, med affolkning og med manglende vækst. Men redegørelsen viser også, at der er nuancer, og at der er tegn på fremdrift og udvikling nogle steder.

Derfor kan de på nogle måder måske lidt forskellige udlægninger, der har været på den her talerstol, af, hvordan det står til i vores landdistrikter, sådan set godt være rigtige. Begge versioner kan være rigtige, for nogle steder er der fremgang og udvikling, hvorimod der andre steder er det modsatte. Det er vigtigt for mig, at vi politisk skaber rammerne for, at man lokalt kan skabe de forandringer, som matcher de lokales behov og visioner. Jeg synes også, det er vigtigt, at vi, som bl.a. hr. Hans Christian Schmidt sagde, ikke taler noget ned. Vi skal tale noget op. Vi skal ikke ynke landdistrikterne. Vi skal give dem de bedste muligheder for at kunne udvikle sig positivt, og vi bliver nødt til i fællesskab at løse de meget alvorlige udfordringer, der findes.

Generelt kan vi læse i redegørelsen, at befolkningstallet stiger ret markant i de større byer. Der er også en mindre stigning, når vi kigger på landdistrikterne, der ligger tæt på de større byer. Til gengæld ser vi et fald i landdistrikterne, der ligger lidt længere væk fra de større byer. Det var det, som både fru Zenia Stampe og hr. Mikkel Bjørn var inde på, nemlig at der inden for landdistriktskommunerne også sker en urbanisering i form af en affolkning af det, der inden for landdistriktskommunerne er yderområderne, mens der er en behersket vækst tæt på selv de mindre byområder. Dykker vi endnu længere ned og ser på landsbyerne, som har mellem 200 og 1.000 indbyggere, så er der en del af dem, der har oplevet en befolkningstilbagegang. Men vi kan også se, at cirka en tredjedel har oplevet en vækst i befolkningen over de sidste 12 år.

Kl. 19:20

Så selv om udviklingen over en 10-15-årig periode meget, meget tydeligt viser, at urbaniseringen har fat i danskerne, og at det udfordrer nogle områder ret markant, så er det interessant, at der er nogle landsbyer og nogle landdistrikter, der formår at blomstre. Mange af os har hørt om Klitmøller i Thy. Det er et område, hvor de har været gode til at tiltrække tilflyttere. Der er mange andre af den slags gode historier, og jeg er i hvert fald personligt nysgerrig på, hvordan vi kan sprede de gode historier ud andre steder, og hvordan vi kan tage de værktøjer, de har brugt, og så anvende dem andre steder til også at skabe vækst og udvikling. Vi skal understøtte de stærke lokalsamfund og deres muligheder for at udvikle sig selv. Vi skal fjerne barrierer, og vi skal skabe gode rammer.

I redegørelsen har vi også tal på udviklingen i antallet af folkeskoler. Det var bl.a. fru Jette Gottlieb inde på. Som vi kan læse i redegørelsen, så man et meget stort fald i antallet af folkeskoler fra 2010 til 2017. Siden 2017 er antallet af folkeskoler stort set opretholdt, men det betyder ikke, at problemerne er forsvundet,

overhovedet ikke. Vi skal være meget opmærksomme på, at de små skoler i landsbyerne har det svært, og at de ofte er truede. Det er positivt, at vi har bremset faldet i antallet af folkeskoler, og det er i øvrigt også positivt, at de mange gange er blevet erstattet af en fri- eller privatskole, så der stadig væk er et skoletilbud lokalt, men det betyder ikke, at problemerne er væk. Vi bliver nødt til at være opmærksomme. For det er trist, når skolerne lukker. Det er centrale mødesteder i lokalsamfundene, det er der, hvor man kommer med familierne. Det skaber noget købekraft. Det skaber en ramme for et foreningsliv og meget, meget mere.

Derfor er jeg glad for, at regeringens udspil for folkeskolen faktisk forsøger at adressere det her. For det, regeringen lægger op til, er at fjerne krav og indføre større fleksibilitet og mere selvbestemmelse. Vi har med gode intentioner forhøjet kravene til, hvad der skal til for at drive folkeskole, og de krav er alt andet lige lettere at leve op til, når man ligger i et område, hvor der er rigtig mange, der gerne vil gå på ens skole. Det er lidt sværere at leve op til, når man er i et område, hvor der er lidt færre, der gerne vil gå på ens folkeskole. Derfor er nogle af de tiltag, som regeringen er kommet med i sit folkeskoleudspil, jo møntet på at holde udgifterne til at drive en folkeskole i landdistrikterne nede, så der er en større chance for, at folkeskolen kan holdes åben, og man samtidig kan invitere det lokale kultur- og erhvervsliv ind og blive en del af den lokale folkeskole. Det er en klar styrkelse af folkeskolen, fordi den bliver sat fri, fordi det giver mere frihed og ansvar til lokalsamfundet, og fordi det øger chancerne for, at også skolerne i vores små landsbyer kan holde åbent.

Men vi må også erkende, at ungdomsårgangene generelt bliver mindre, ikke mindst i landdistrikterne. Det kan man se i tilgangen til de gymnasiale uddannelser i kommuner langt væk fra de større byer, som er faldet med 16 pct. siden 2012. Til gengæld er der stadig gode muligheder for at tage en erhvervsuddannelse uden for de større byer. Der bliver udbudt erhvervsuddannelser mere end 250 steder i Danmark, og rigtig mange af dem ligger uden for de større byer, hvor vi ser en større del af befolkningen, som har en erhvervsfaglig uddannelse, sammenlignet med i bykommunerne. Det er vigtigt for regeringen, og det er vigtigt for mig, at vi understøtter de unges interesse i at tage en erhvervsuddannelse. Ellers kommer vi i fremtiden til at mangle faglærte, og det er sådan set ligegyldigt, om de unge er opvokset i en by eller de unge er opvokset på landet, og derfor er det også en klar prioritering i folkeskoleudspillet.

Hvis man dykker ned i erhvervslivet i landdistrikterne, som bl.a. hr. Niels Flemming Hansen gjorde, så vil man kunne se, at der i vores landdistrikter findes utrolig mange produktionsvirksomheder, men de er ikke de eneste, der skaber vækst derude. Fru Theresa Berg Andersen var inde på nummerpladerne på grisene, altså vores landbrug, som står for en stor del af beskæftigelsen i landdistrikterne, og vores turisme har også en meget stor positiv effekt på beskæftigelsen og den lokale økonomi. Så ved vi også, at de familieejede virksomheder spiller en stor rolle i vores landdistrikter, og derfor er jeg rigtig glad for, at regeringen har satset så markant på at skabe bedre rammevilkår for netop de familieejede virksomheder.

Kl. 19:24

Hvis vi kigger på den grønne omstilling, er der ingen tvivl om, at her bidrager landdistrikterne i et enormt stort omfang. Hovedparten af de vedvarende energi-anlæg placeres jo netop i landdistrikter, og hvis vi skal sikre en succesfuld udbygning af den vedvarende energi, og det skal vi, så er det vigtigt, at vi får skabt en model, hvor der gives mere tilbage til de lokalsamfund, som lægger jord til. Hr. Kim Edberg Andersen var inde på det. Jeg kan ikke kaste mig ud i den samme nordjyske dialekt, men der skal kunne tjenes en brette skilling. Det synes jeg var klogt sagt, for det er min klare opfattelse, at kommunerne, særlig i landdistrikterne, i den grad har stemplet ind i arbejdet med at få sat gang i den grønne omstilling. Det er vigtigt,

at vi understøtter den udvikling og gør det her til en mulighed og, vil jeg gerne sige, et nyt industrieventyr for landdistrikterne med vækst, penge, udvikling og arbejdspladser.

Det har landdistriktskommunerne jo også forstået. Vi er blevet væltet over af ansøgninger fra landdistriktskommunerne til at få del i de nye energiparker, for ude lokalt kan man godt se, at det med det grønne er meget fornuftigt, og det grønne er både klimaet, men det er også en anden slags grønt, altså penge. Og lad mig slå det fast, så det er klart for alle: Det er vigtigt, at lokalområderne oplever en kontant gevinst, når de lægger land til vedvarende energi.

Det er åbenlyst, hvis man læser rapporten, eller hvis man bevæger sig lidt uden for de større byer i Danmark, at den kollektive trafik i landdistrikterne er udfordret. Vi hører alt for ofte om busruter, der lukker, og øfærger, der reducerer antallet af afgang, og regeringen og jeg er fuldt opmærksom på de problemer. Derfor er det også en god finanslovsaftale, i øvrigt indgået med et bredt udsnit af Folketingets partier, hvorigennem vi nu indfører et fuldt landevejsprincip for færgerne til vores småøer. Det har vi talt om i årevis, og nu gør vi det. Det er en stor landvinding – og ja, det var et meget bevidst ordvalg. Det er rigtig godt, at vi nu får gjort det.

Men det ændrer selvfølgelig ikke på, at det er dyrt at holde den nuværende kollektive transport i gang i landdistrikterne. Passagergrundlaget er faldende, så der skal findes mere holdbare, bæredygtige løsninger på de udfordringer. Det har vi bedt nogle kloge mennesker om at gøre. De kommer med deres anbefalinger i 2024. Det vil vi tage positivt ned og tale med Folketingets partier om. For der er brug for, at vi tænker kreativt, men ikke kun kreativt. Der er brug for, at vi gør det, som hr. Jens Meilvang sagde, vi skulle gøre, nemlig at vi tør tænke nyt. For ellers går vi i stå, og så kommer vi ingen vegne, og når det handler om kollektiv transport, er det ment ret bogstaveligt, at vi ingen vegne kommer.

Hvis man kigger på det, som mange af os enten frivilligt eller ufrivilligt stifter bekendtskab med i løbet af en uge, så er det jo at gå ned og handle. Desværre oplever vi, at mange dagligvarebutikker er lukket, og hårdest ramt er de byområder og landdistrikter, som ligger længst væk fra de store byer. Det er meget uheldigt, når butikken eller den lokale købmand lukker, for det er noget, der skaber aktivitet. Det er et samlingspunkt, og det skaber arbejdspladser. Lukningerne hænger dog ikke kun sammen med den demografiske udvikling. Det tror jeg vi bliver nødt til at være ærlige over for hinanden om. Det, at der er flere, der handler på nettet, og det, at der er flere, der ikke har noget imod at køre lidt længere, fordi der er et større udvalg, er også med til at skubbe på den her udvikling. Derfor er tiden nok løbet fra, at man kan sikre, at hver eneste lille landsby har en stor mangfoldighed af butikker. Men det betyder ikke, at vi ikke skal gøre noget for at sikre, at der er butikker, som stadig væk er et vigtigt samlingspunkt i landsbyerne. Men vi skal nok gentænke det, og vi skal åbne de gamle bymidter op for at skabe nye fællesskaber, og det er vi i gang med.

I mandags besøgte jeg Min Købmand i Håstrup ved Faaborg. Det er en borgerdrevet dagligvarebutik, og jeg er meget imponeret over, hvordan den og mange andre borgerdrevne butikker bliver bakket op af deres lokalsamfund. Det synes jeg er en fantastisk model. Det synes jeg vi skal gøre mere for at brede ud, og det kan vi fra Christiansborg, og kommunerne kan sikre rammerne, bl.a. ved at give noget støtte til de her borgerdrevne dagligvarebutikker.

Men jeg bliver også nødt til at sige, at vi ikke kan opretholde dem alene. Hvis man vil have en købmansbutik i et lokalsamfund, skal man også bakke den op lokalt. Man skal sørge for at handle der, og jeg oplevede sådan set som en de meget få positive ting ved de stigende energipriser efter Ruslands invasion af Ukraine, at det gik op for mange mennesker, at der var brug for et lokalt engagement for at holde kømanden i live.

Kl. 19:29

Vores opgave er i virkeligheden i den sammenhæng at finde ind til den grundtanke, som har defineret Danmarks udvikling. Det har været drevet af et fællesskab, det har været drevet af et civilsamfund, og det har været drevet af andelsbevægelsens grundtanker. De fylder i øvrigt generelt for lidt i forhold til vores politiske løsninger, altså nogle af de tanker, som der var i andelsbevægelsen.

Når vi nu er ved fællesskaber, oplever jeg, at landdistrikterne virkelig er gode til at skabe frivillige, forpligtende fællesskaber, særlig i form af foreninger. Fru Sussie Jessen kaldte foreningerne for fundamentet i landdistrikterne. Det er jeg helt enig i. De bidrager til at skabe sociale netværk, samarbejde lokalt, kultur og udvikling af lokalsamfundet helt generelt. Vi kan også se i redegørelsen, at en større procentdel af befolkningen i de kommuner, der ligger langt væk fra de største byer, er medlem af en idrætsforening, set i forhold til befolkningen i de store bykommuner.

Det er meget vigtigt for mig, at vi ikke drukner vores civilsamfund og vores foreninger i unødigt bureaukrati og bureaukratisk arbejde. Når man har meldt sig som spejderleder, har man ikke gjort det for at være stikirendreng mellem forskellige statslige myndigheder. Man har gjort det, fordi ens datter gik til spejder. Det skal vi understøtte.

I forhold til lægedækning er det helt fundamentalt, at hvis vi skal kunne gøre det attraktivt at bo på landet, er det en forudsætning, at man kan gå til lægen, hvis man er syg, og at man generelt kan blive behandlet, hvis man er syg. Det er en udfordring, hvad flere også har nævnt, at 600.000 danskere bor i lægedækningstruede områder. Vi skal gøre mere, og vi har styrket incitamenterne for, at alment praktiserende læger etablerer sig i områder med lægemangel. Næste skridt er at få de yngre læger under uddannelse til at følge trop, og i den forbindelse kan jeg også nævne, at jeg er glad for, at man i finansloven med et bredt flertal i Folketinget også har valgt at styrke akutberedskaberne der, hvor der er længere mellem husene. Det er meget, meget vigtigt.

Hvis man læser redegørelsens del om de 27 danske småøer, kan det på mange måder sammenlignes med landdistrikterne, men der er også store forskelle. Redegørelsen viser, at småøerne har haft en befolkningstilbagegang fra 2010 til 2016. Siden 2016 har der været en lille fremgang, og det er positivt. Det er så særlig båret af nogle enkelte øer, bl.a. Strynø og Årø, og den største udfordring på de her småøer er nok færgedriften. Færgerne er dyre at drifte, og de er også dyre at omstille til mere klimavenlige modeller.

Men redegørelsen viser så til gengæld også, at der har været en stigning i antallet af passagerer til de danske småøer siden 2016. Det synes jeg er meget positivt, og jeg synes, det er godt, at vi i fællesskab har valgt at prioritere småøerne, også i forbindelse med de økonomiske aftaler, der er blevet lavet. Mere generelt har man med finansloven rent faktisk styrket landdistrikterne med et årligt trecifret millionbeløb frem til 2027. Det synes jeg er et vigtigt signal at sende fra et næsten samlet Folketing. Det gælder alt fra at gøre det billigere at transportere sig, når man skal på arbejde, og til landevejsprincippet.

Der er en række initiativer i finansloven, der styrker vores landdistrikter. Det er jeg rigtig glad for, både i forhold til det, regeringen selv havde spillet ind med, og i forhold til de mange gode idéer, der kom fra Folketingets øvrige partier. Det synes jeg er fantastisk, og jeg nævner bare igen, at indførelsen af det fulde landevejsprincip nu ikke længere er noget, vi bare taler om. Det er noget, vi gør. Det er jeg fantastisk glad for.

Til næste år vil vi i regeringen komme med vores udspil til, hvordan man kan skabe endnu mere liv og udvikling i landdistrikterne. Det er der sat et større millionbeløb af til. Vi kommer naturligvis også til at kigge på, om der er andre initiativer, man kan tage, f.eks. i form af planlovsændringer. Jeg står i spidsen for det udspil, og

jeg glæder mig enormt meget til dialog med Folketingets partier om det, og den begynder, når rækken af borgermøder, hvor vi taler med de mennesker, der ved, hvor skoen trykker, er slut. Jeg glæder mig enormt meget til den dialog med både lokalbefolkningen, Folketingets partier og de interesseorganisationer, som har en naturlig interesse i vores landdistrikter. Jeg glæder mig også til den debat, vi skal have nu. Tak for ordet.

Kl. 19:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er i hvert fald nogle korte bemærkninger. Den første er til fru Susie Jessen. Værsgo.

Kl. 19:33

Susie Jessen (DD):

Tak til ministeren for en faktisk god tale med mange gode ambitioner. Jeg håber virkelig også, de bliver indfriet, bl.a. det her, ministeren nævner, med lægedækning. Det synes vi er et rigtig vigtigt område. Vi har bl.a. i vores finanslovsudspil foreslået et fastholdelsestillæg til læger, som kan være en af de ting, man kan gøre for ligesom at understøtte, at der kommer flere læger ude i landdistrikterne.

Det, jeg egentlig gerne vil ind på, er jo det her, som ministeren snakker om, med, at man skal sikre den gode udvikling, der er i gang. Nede hos mig, nede i Vordingborg, er der en landmand, der hedder Søren Madsen, og han er simpelt hen en af de der landmænd, der bare kører så hårdt på i forhold til den grønne omstilling. Hans tal lyder lige nu på 0,88 kg CO₂ pr. liter mælk. I Europa er gennemsnittet 1,3 kg, og i verden er det vist omkring 2,5 kg. Så han er virkelig en af dem, der producerer mælk med et meget, meget lavt CO₂-aftryk. Han er så nervøs for den CO₂-afgift, der er på vej. Hvorfor skal en mælkeproducent som Søren Madsen straffes med en CO₂-afgift, som ikke eksisterer i vores nabolande? Det er vist kun New Zealand, der har noget lignende. Hvorfor?

Kl. 19:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 19:35

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Der er ikke nogen, der ønsker at straffe landmænd, som deltager i den grønne omstilling. Vi ønsker sådan set, at vi skal have flere af den slags grønne entreprenører, som både tager et ansvar for at skabe sunde danske fødevarer, og som også tager et ansvar for den grønne omstilling, og som i øvrigt skaber en masse arbejdspladser ude lokalt. Det står meget tydeligt i regeringsgrundlaget, at når der skal indføres en sådan afgift, skal det gøres uden at svække erhvervets konkurrenceevne og uden at flytte arbejdspladser til udlandet.

Jeg håber i den grad, at fru Susie Jessens parti vil lytte – lytte til landbruget, der er kommet med en direkte opfordring til Danmarksdemokraterne: Stop de korslagte armes politik, meld jer ind i forhandlingerne, tag et ansvar for at fremtidssikre dansk fødevarerproduktion. Nu er det jo ikke min rolle som minister at stille spørgsmål, så jeg kan ikke spørge fru Susie Jessen, om hun har tænkt sig at ignorere landbruget. Jeg håber bare, at fru Susie Jessen hverken vil skuffe klimaet eller landbruget.

Kl. 19:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 19:36

Susie Jessen (DD):

Det kan jeg sige lige så sikkert som amen i kirken: Vi kommer ikke til at bakke op om en CO₂-afgift, for vi har lovet vores vælgere, at vi ikke vil den slags. Vi holder vores valgløfter. Det er meget vigtigt for os.

Det forlyder, at man kommer til at miste omkring 19.000 arbejdspladser i landbrug og folgeerhverv med en CO₂-afgift på 1.200 kr. pr. ton i landbruget. Det er det, Det Økonomiske Råd siger. I regeringsgrundlaget står der rigtig nok, at de ikke må ryge ud af Danmark, men der er bare noget, der indikerer, at de kommer til at ryge fra landdistrikterne ind i byen. Kan Venstre og regeringen garantere, at det ikke kommer til at ske? Kommer vi til at miste en eneste arbejdsplads i landdistrikterne med en CO₂-afgift?

Kl. 19:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 19:36

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Der florerer alle mulige tal i en debat om en afgift, hvortil det ekspertudvalg, der skal kigge på det, ikke engang er kommet med deres anbefalinger endnu. Derfor er det selvfølgelig fuldstændig umuligt at tage stilling til nogle tal, der er lavet på beregninger af noget, som der ikke ligger et grundlag for.

Det her skal ikke føre til, at vi taber arbejdspladser. Det er helt klart. Det her skal være med til at udvikle, ikke afvikle, dansk fødevarerproduktion. Derfor håber jeg bare, at fru Susie Jessen vil tænke sig om en ekstra gang og lytte til landbruget, der er kommet med en direkte opfordring til fru Susie Jessen: Kom ind i forhandlingslokalet, og vær med til at gøre en forskel. Lad nu være med at svigte klimaet, lad være med at svigte landbruget.

Kl. 19:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 19:37

Mikkel Bjørn (DF):

Tak til ministeren for en, synes jeg faktisk, rigtig glimrende tale. Ministeren nævner det her med beslutninger, der bliver truffet bag et skrivebord, og som ikke giver så meget mening i virkeligheden.

Det er jo ikke kun regeringen med CO₂-afgift og solcelleparker og sådan noget, der kommer med den slags forslag. Det er også bl.a. EU. EU er jo kommet med et krav til mange landdistriktsområder om, at den lokale kirke skal opstille en ladestander. Det betyder mange steder, bl.a. et enkelt sted, at man mere eller mindre skal grave hele kirkegården op for at placere en ladestander ved parkepladsen op ad kirken, selv om der måske i byen ved den lokale tankstation allerede er en ladestander, og at kirkerne skal have store økonomiske udgifter ved at placere de her ladestander. Der er jeg lidt nysgerrig på, hvad ministeren egentlig mener om sådan nogle fuldstændig håbløse krav til udkantskirker, hvor der måske dårlig nok er en elbil i området. Det giver jo ingen mening. Så hvad mener ministeren egentlig om det?

Kl. 19:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 19:38

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Det vil jeg meget gerne se nærmere på, for vi skal naturligvis sikre, at noget af det, der også er et omdrejningspunkt i vores landdistrikter, nemlig kirkerne, har nogle vilkår, der gør, at de kan eksistere. Så det vil jeg meget gerne se nærmere på.

Jeg vil så også sige, at jeg faktisk oplever en folkekirke, som er ekstremt interesseret i den grønne omstilling, og jeg mener faktisk også, der er nogle store potentialer dér. Folkekirken er en af de største jordejere i Danmark. Så der er rigtig meget potentiale også dér, og det oplever jeg faktisk at folkekirken gerne selv vil. Vores folkekirke har jo et indre liv, som er helt unikt, og som heldigvis ikke er styret fra toppen af en minister, men som er styret fra bunden af folkekirkens medlemmer, som faktisk har kastet sig ind i den her dagsorden.

Men jeg vil meget gerne sammen med spørgeren se nærmere på den konkrete problemstilling.

Kl. 19:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 19:39

Mikkel Bjørn (DF):

Det er jeg glad for. Men det er også bare der, hvor vi i Dansk Folkeparti synes, at det er helt legitimt, at den her udvikling kommer nedefra. Men det er jo absurd, at EU kommer med et krav til danske landsbykirker i de yderste dele af landet om, at der skal opstilles en ladestander, hvis der ikke engang kører nogen elbiler rundt i området. Det giver jo grundlæggende ikke mening, at de lokale kirker skal have store økonomiske udgifter til opsættelse af ladestandere, som måske ikke engang kommer til at blive brugt. Så jeg er igen nysgerrig på, om ministeren vil være med til at se på en dispensationsmulighed i forhold til det her.

Kl. 19:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 19:39

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Jeg er meget interesseret i at dykke nærmere ned i den her sag, og det gør jeg gerne med, kan jeg fornemme, kyndig bistand fra spørgeren.

Helt generelt vil jeg sige, at der jo kommer til at skulle ske en udrulning af ladeinfrastruktur til elbiler i hele Danmark. For det kan godt være, at der ikke er så mange elbiler lige nu, men det kommer der jo på et tidspunkt, fordi vi skal til at køre mere grønt. Men det skal selvfølgelig give mening, og det skal selvfølgelig være inden for en økonomisk ramme, hvor alle kan være med. Så jeg glæder mig til sammen med ordføreren at dykke ned i den her problemstilling.

Kl. 19:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Zenia Stampe.

Kl. 19:40

Zenia Stampe (RV):

Det, der lige fik mig til at trykke mig ind, var, da ministeren brugte ordet industrieventyr. For det er bare lige præcis den tendens, jeg gerne vil advare mod. Nu kan jeg ikke huske, hvad det var for en pulje, der havde været stor søgning til; det kan være, at det gav god mening. Men det, jeg bare synes er meget vigtigt, er jo, at når man har en dialog med de her lokalsamfund, skal man lige se, hvem det

egentlig er, der f.eks. viser interesse for en eller anden pulje eller for udvikling. Er det noget, der giver økonomi og giver liv til hele lokalområdet, eller gavner det nogle fås økonomiske interesser?

Jeg vil bare sige – og her tror jeg måske ikke vi bliver enige – at dengang jeg var landbrugsordfører, havde vi jo ret mange sager, hvor der sad en lokal landmand og fik lov til at opføre en kæmpe stor husdyrfabrik, som selvfølgelig giver god mening for ham og hans virksomhedsøkonomi. Men for hele det lokalsamfund er der bare ikke særlig mange arbejdspladser i den fabrik, og der er ikke særlig meget lokalsamfund i at få placeret sådan en i baghaven.

Kl. 19:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 19:41

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Det var ikke en pulje penge, man kunne søge om. Det var kommunerne, der har haft mulighed for at søge om at få placeret en energipark i deres kommune. Sådan en energipark indebærer opførelse af vedvarende energi og kan være med til at understøtte det, der jo i dag allerede er et industrieventyr i Danmark, nemlig vores mange små virksomheder og vores mange større virksomheder, som lever af at producere enten hele eller dele af vindmøller. Altså, spørger man branchen selv, vurderer de – og jeg er med på, at det er branchen selv, der gør det – at der er omkring 30.000 arbejdspladser i Danmark, hvor man lever af vindmølleindustrien. 80 pct. af dem er uden for hovedstaden. Derudover er der 60.000 arbejdspladser i folgeerhverv.

Derfor bliver jeg bare nødt til at sige noget om den grønne omstilling. En ting er at redde klimaet. Det er vigtigt. Noget andet er jo at sikre de tusindvis og tusindvis af arbejdspladser i Danmark, særlig i Produktionsdanmark, hvor man producerer dele til vindmøller. Det skal vi ikke bare beskytte, men det skal vi udvikle, fordi det er noget af det, der er med til at holde livet i gang, også der, hvor der er lidt længere mellem husene.

Kl. 19:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 19:42

Zenia Stampe (RV):

Det, som jeg bare er faldet over i forhold til landbrugsområdet, er, at landzonerne jo er at sammenligne med industrizoner, ud over at beboerne i landzoner faktisk er dårligere beskyttet end mennesker, der bor omkring en industrizone. Der synes jeg bare, at landdistriktsministeren skal være meget opmærksom på, at når man snakker om økonomi og vækst i landdistrikter, skal man bare sørge for, at det ikke er vækst og økonomi, som kommer nogle få til gavn, og at dem, der bor der, ikke bliver straffet.

Kl. 19:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 19:43

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Det er jeg enig i. Altså, det er jeg helt enig i, og det er jeg meget opmærksom på. Det var også derfor, at jeg nævnte, at hvis man lægger jord til eksempelvis vedvarende energi-anlæg, skal der være nogle penge i det, også noget, man kan mærke. For lokalsamfund skal selvfølgelig belønnes for at tage et ansvar. Så jeg er meget opmærksom på helheden i de her beslutninger. Så det er jeg faktisk helt enig med spørgeren i.

Kl. 19:43

Kl. 19:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Niels Flemming Hansen.

Kl. 19:43

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak for det, og velkommen til ministeren; det er en fornøjelse. Jeg kan sige, at jeg selv i dag har haft to møder med ministeren, så i dag har han ikke haft tid til at skrive på sin bog, jævnfør det, hr. Mikkel Bjørn nævnte tidligere.

Det ligger i Udvalget for Landdistrikter og Øer, og noget af det, som vi jo indimellem bruger tid på i udvalget, er at besøge de danske øer og de danske småøer. Færgetransporten til dem er jo efterhånden et stort problem. Der er en indfasning af grønne færger, man gerne vil lave, og en udfasning af fossile færger. Det er meget, meget svært og meget, meget dyrt. Jeg var selv på Fejø for nylig og besøgte Fejø Frugt, som alene i ventepenge til transportørerne, fordi færgefarten ville blive nedsat, altså i frekvens, ville skulle betale 576.000 kr. om året, som går direkte fra vedkommendes bundlinje.

Har ministeren eller rettere ministeriet gjort sig nogen tanker om, hvad man ser af løsningsmuligheder på det område?

Kl. 19:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 19:44

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Tusind tak for spørgsmålet. Det kan være mig, der misforstod hr. Mikkel Bjørns kommentar, men jeg tror faktisk, det var bogskriverier af en anden minister end undertegnede, der blev henvist til, men lad nu det ligge; det kan hr. Mikkel Bjørn opklare efterfølgende.

Jeg er meget opmærksom på den problemstilling, og det er jo også derfor, vi i fællesskab styrker økonomien bag færgedriften ret markant – for netop at give mere økonomi til, at man kan opretholde en acceptabel færgedrift. For det er meget vigtigt. Det er både vigtigt for erhverv, vigtigt for bosætning og vigtigt for turisme, og som hr. Niels Flemming Hansen har været inde på flere gange, hænger de ting jo sammen. Altså, bosætning, turisme og erhverv er jo noget, der skal fungere i en symbiose, og mange steder er det ensbetydende med, at der er en færge, der går ofte. Derfor er jeg glad for, at vi, et bredt udsnit af Folketinget, også har valgt så markant at styrke den økonomi, der ligger bag vores færgedrift. For det er meget, meget vigtigt, og jeg er opmærksom på problemstillingen.

Kl. 19:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 19:45

Niels Flemming Hansen (KF):

Ja, det er fuldstændig korrekt, at vi har valgt at styrke færgedriften, og det er jo rigtig, rigtig godt. Det, der er problemet nu, er, at der ligger nogle meget, meget store investeringer forude på oppe omkring et tal mellem 76 og 120 mio. kr., hører jeg, for en elfærge, der kan sejle på de her korte strækninger. Det kan man jo trods alt ikke nå i mål med på det sæt.

Kl. 19:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Nej, det er ganske rigtigt. Som jeg også nævnte i min tale, er udfordringen med færgerne til de danske småøer – jeg skulle lige til at bande, men så havde formanden iredt mig, så det lader jeg være med – at det er rigtig, rigtig dyrt at udskifte dem til grønne færger. Det er noget, vi bliver nødt til at have en diskussion af, også herinde på Christiansborg, altså hvordan vi økonomisk prioriterer det. For det kan ikke ske lige med et snuptag eller med et fingerknips. Jeg tror, at de fleste – måske ikke alle, men de fleste – er enige om, at der skal udskiftes til grønnere færger, men jeg anerkender, at der ligger en stor økonomisk udfordring i det, og det tager jeg meget gerne en dialog om hvordan vi løser.

Kl. 19:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Jette Gottlieb.

Kl. 19:46

Jette Gottlieb (EL):

Tak. Jeg er jo meget optaget af, at det eneste, der kan forhindre forringelser inden for landdistrikternes vilkår, er en helhedsbetragtning og et samfundsmæssigt ansvar. Så derfor vil jeg lige spørge ministeren, om han vil støtte tanken om, at alle lovforslag har en gennemgang af, hvorvidt det påvirker landdistrikter i negativ retning eller rettere skævheden i landet.

Kl. 19:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 19:46

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Hvis der er tale om et konkret beslutningsforslag, vil jeg gerne vente med at tage stilling, til jeg har læst det beslutningsforslag. Som jeg forstår reglerne i dag, skal der faktisk laves en landdistriktsscreening af alle lovforslag.

Kl. 19:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 19:47

Jette Gottlieb (EL):

Så har jeg et andet spørgsmål, som handler om planloven. Jeg ved godt, at det ikke er planloven, vi behandler, men jeg vil alligevel spørge, hvordan det harmonerer med en helhedsbetragtning, hvis man afskaffer landsplanredegørelsen.

Kl. 19:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 19:47

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Nu behandler vi jo ikke planloven lige nu og her, men altså, jeg vil bare sige, at jeg tror, at vi bliver nødt til at kigge på, hvordan vores planlov er indrettet i dag. For jeg er af den helt grundlæggende politiske overbevisning, at der er mange rigide regler i den planlov og også mange rigide krav om, hvad der skal gøres, og hvordan det skal gøres, og nærmest også om, hvornår det skal gøres, som hæmmer udviklingsprojekter, og som mange steder er årsag til, at gode idéer bliver kasseret, før de overhovedet bliver afprøvet.

Det tror jeg vi skal have kigget på, men der er jo en planlovs-kreds, og der er et forlig, så det er ikke noget, jeg kan gøre alene; det er noget, der kræver fuld enighed i forligskredsen.

Kl. 19:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 19:47

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, og tak til ministeren. Ministeren er jo en god retoriker og rigtig, rigtig dygtig til ikke rigtig helt at svare, så nu stiller vi lige spørgsmålet en gang til. Vi ved alle sammen, at en CO₂-afgift og den grønne omstilling kommer til at koste arbejdspladser; det har alle eksperter sagt. Da de arbejdspladser sådan helt de facto ligger ude, hvor grisene bor lige nu, synes jeg, at man snakker udenom, når man løfter det op til, at der ikke må mistes arbejdspladser, altså underforstået i Danmark. Det er vi ret ligeglade med i Nordjylland. Det kan så blive i Brønderslev eller i København, at man sidder og sælger el til resten af det europæiske fastland fra de vindmøller, der står ude ved os.

Så vil ministeren bekræfte, at regeringens politik er, at når vi er færdige med den her CO₂-afgift, at når vi er færdige med den her grønne omstilling og møllerne er sat op, har vi lige så mange arbejdspladser – qua det eventyr, vi åbenbart skal ind i – som vi havde før?

Kl. 19:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 19:49

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Jeg vil bekræfte, at regeringens politik er, at vi gerne skulle have nogle flere. Altså, jeg håber da på, at vi kan udvikle arbejdspladser og skabe nye arbejdspladser i vores landdistrikter. Hvis man har den ambition, at vi skal fastholde antallet af arbejdspladser, der er i dag, så vil jeg da håbe, at man vil være med til et højere ambitionsniveau og sige, at vi skal have nogle flere. Det er regeringens politik.

Kl. 19:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 19:49

Kim Edberg Andersen (NB):

Det vil jeg så gerne spørge lidt ind til. For det er altid godt at have høje ambitioner, men virkeligheden er jo bare, at den store arbejdsbyrde i det her kommer, når man støber fundamentet til vindmøllen. Det skal man bruge rigtig mange arbejdstimer til. Det skal man, når man sætter pælene i jorden og sætter solcellerne op, men virkeligheden er jo også, at ud over det og en ganske begrænset service er der ikke mange arbejdspladser i det.

Så hvilken form for innovation er der i forbindelse med driften af de her ting – i forhold til at gå på arbejde med fiskeri eller som landmand? Hvor mange arbejdstimer er der i det? Kan vi få en beregning på det? Er det noget, regeringen har regnet på, eller bare noget, regeringen står og siger?

Kl. 19:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 19:50

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Det kan skyldes min intellektuelle begrænsning, men jeg er simpelt hen ikke sikker på, hvad det var, hr. Kim Edberg Andersen ville have jeg skulle regne på. Men jeg bliver nødt til at anholde synspunktet om, at der ikke er særlig mange arbejdspladser i produktion af grøn energi. Det er der. Og jeg må bare sige, at hvis jeg kigger på det antal af borgmestre fra landdistriktkommuner, der har meldt ind, at de ønsker at tage del i det her grønne eventyr, så bekræfter det i hvert fald for mig, at de borgmestre gerne vil have nogle arbejdspladser i deres kommuner, fordi de ved, at der er arbejdspladser i det her. Allerede i dag er der jo tusindvis af danskere, der er ansat i virksomheder, der producerer dele, bl.a. til vindmølleindustrien. Så jeg kan ikke genkende, at der ikke skulle være arbejdspladser i det her.

Kl. 19:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen hermed sluttet.

Kl. 19:50

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 1. december 2023, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 19:51).